

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

(ปีพุทธศักราช ๒๕๓๕-๒๕๕๖)

ที่ รล ๐๐๐๕.๒/ ๒๕๕๖

สำนักราชเลขาธิการ
พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน ปลัดกระทรวงยุติธรรม

อ้างถึง หนังสือที่ ยธ ๐๒๐๐๑/๔๕๔๑ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทาน
ขอพระบรมราชานุญาตเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ ภาพพระราชกรณียกิจ พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส
ตามสำเนาที่แนบมา เพื่อเชิญไปลงพิมพ์ในหนังสือประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ - ๒๕๕๕)
จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม สำหรับมอบแก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน
สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไป ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว
พระราชทานพระบรมราชานุญาต

(นายปรีชา สังกิตติสุนทร)

ผู้ช่วยราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร ๐๒ ๒๒๐ ๗๒๐๐ ต่อ ๓๔๐๒

โทรสาร ๐๒ ๒๒๐ ๗๓๒๒

เว็บไซต์ www.ohm.go.th

คำนำ

ด้วยความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
อย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระองค์ทรงพระวิริยอุตสาหะปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อบำบัดทุกข์
บำรุงสุขอาณาประชาราษฎร์มาโดยตลอด

ด้วยมุ้งมั้นปรารถนาจะเผยแพร่พระมหากรุณาธิคุณ พระปรีชาสามารถ และพระเกียรติคุณ
ให้ปรากฏแก่ไพศาล กระทบยุดิธรรม จึงได้จัดพิมพ์หนังสือประมวลพระบรมราชาไมตรีและ
พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
(ปีพุทธศักราช ๒๕๙๕-๒๕๕๖) ขึ้น ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างกว้างขวางสำหรับการเผยแพร่
แก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไปในการนำความรู้และแง่คิดที่ได้รับพระราชทาน
ไปปฏิบัติเพื่อความสุข ความเจริญก้าวหน้าของบุคคล องค์กร และประเทศชาติต่อไป

กระทบยุดิธรรมขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส ตั้งสัตยาธิษฐานถวายพระพร-
ชัยมงคล ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ตลอดจน
พระสยามเทวาธิราช พระบรมเดชาานุภาพแห่งบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า โปรดอภิบาลบำรุง
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้ทรงพระเกษมสำราญ พระชนมายุยิ่งยืนนาน เป็นมิ่งขวัญ
ปกเกล้าปกเกลาชาวไทยไปตราบกาลนิรันดร์

กระทบยุดิธรรม

พุทธศักราช ๒๕๕๖

สารบัญ

ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีพุทธศักราช ๒๔๙๕-๒๕๐๐	๙
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๔๙๕	๑๐
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๔๙๖	๑๑
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๔๙๗	๑๒
ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๐๑-๒๕๑๐	๑๕
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๐๓	๑๖
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๐๔	๑๗
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๐๕	๑๘
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๐๖	๑๙
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๐๗	๒๒
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๐๘	๒๓
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๐๙	๒๔
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๐	๒๕
ประมวลพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๑๑-๒๕๒๐	๒๗
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๑	๒๘
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๒	๒๙
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๓	๔๘
พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๔	๕๒

พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๕	๖๕
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๖	๗๑
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๗	๘๐
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๘	๘๓
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๙	๘๖
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๐	๙๐

ประมวลพระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑-๒๕๓๐	๙๓
--	----

พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๑	๙๔
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๒	๙๙
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๓	๑๐๖
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๔	๑๐๗
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๕	๑๑๑
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๖	๑๑๖
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๗	๑๒๑
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๘	๑๒๖
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๒๙	๑๓๐
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๐	๑๓๖

ประมวลพระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๓๑-๒๕๔๐	๑๔๑
--	-----

พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๑	๑๔๒
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๒	๑๔๗
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๓	๑๕๓

พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๔	๑๕๖
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๕	๑๕๙
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๖	๑๖๓
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๗	๑๖๗
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๘	๑๘๐
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๓๙	๑๘๑
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๔๐	๑๘๔

**ประมวลพระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๔๑-๒๕๕๐** ๑๘๙

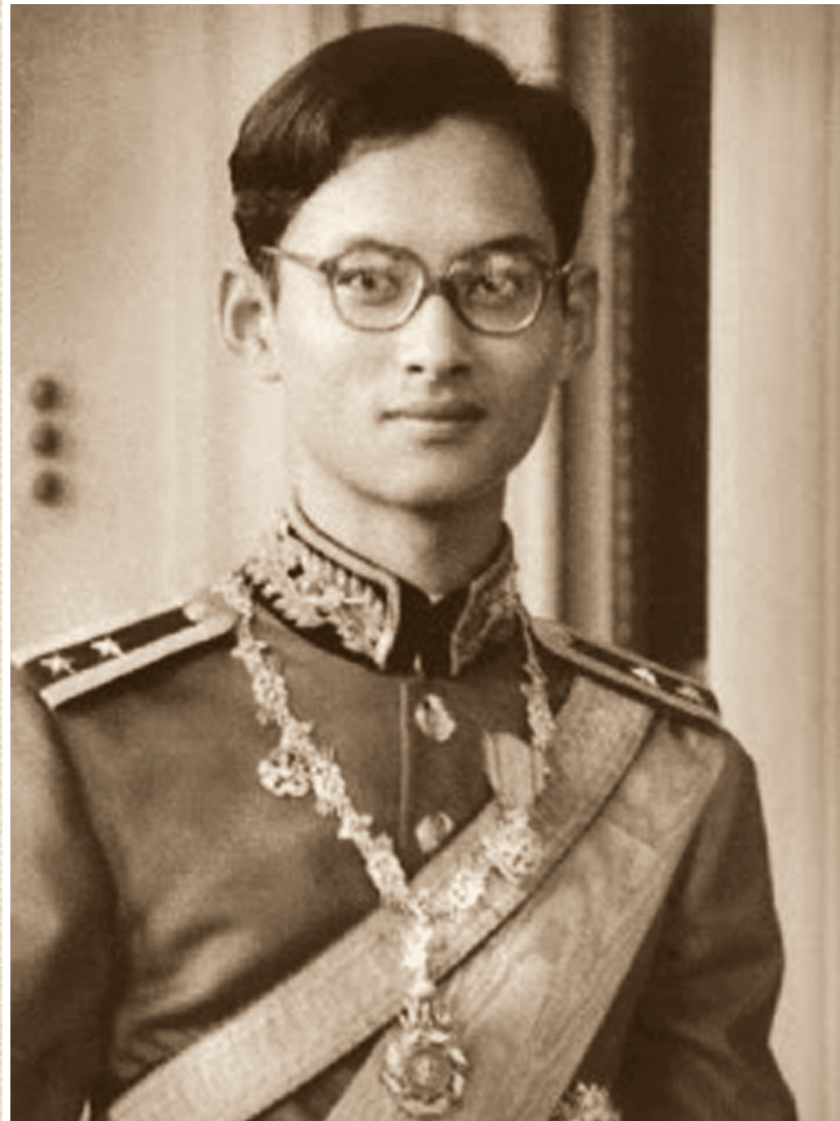
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๙๐
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๔๒	๑๙๖
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๔๓	๑๙๗
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๔๔	๒๐๒
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๔๕	๒๑๒
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๔๖	๒๒๐

**ประมวลพระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ปีพุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๖** ๒๒๓

พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๕๑	๒๒๔
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๕๒	๒๓๒
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๕๓	๒๓๘
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๕๔	๒๕๐
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๕๕	๒๕๖
พระบรมราชาธิราชและพระราชดำรัส พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๕๖	๒๖๑

ประมวลพระบรมราชาโฆวาทและพระรชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพรเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ปีพุทธศักราช ๒๔๙๕-๒๕๐๐

พระราชดำรัสตอบ

ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จพระราชดำเนินเหยียบกระทรวงยูติธรรมและศาลยูติธรรม
และพระดุลยพากษ์สุวัฒน์ นายกรรมการเนติบัณฑิตยสภา
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทขอพระราชทานกราบบังคมทูลอัญเชิญให้
ดำรงตำแหน่งเนติบัณฑิตกิตติมศักดิ์แห่งบัณฑิตยสภา
ณ กระทรวงยูติธรรม
วันเสาร์ ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๕

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านทั้งหลายได้มีไมตรีจิตมาร่วมชุมนุมต้อนรับข้าพเจ้า
อย่างพร้อมเพรียงกัน

การศาลยูติธรรมนั้น มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่ง เพราะเป็นหลักประกันความปลอดภัยและ
ความเที่ยงธรรมของคนทั้งประเทศ และเป็นอำนาจอธิปไตยส่วนหนึ่งตามรัฐธรรมนูญ ประเทศชาติจะ
เจริญก้าวหน้าไปได้ก็ต่อเมื่อมีความยุติธรรมสม่ำเสมอเป็นหลักอันคนทั้งปวงพึงยึดถือเป็นที่พึ่งได้เนื่องด้วยข้าพเจ้า
รู้สึกเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่จะได้ช่วยเหลือส่งเสริม ให้การประกาศความยุติธรรมเจริญรุ่งเรืองสมควรแก่กาลสมัย

ข้าพเจ้ามีความพอใจในประวัติของกระทรวงยูติธรรมและชื่อเสียงของศาลยูติธรรมที่ได้เป็นมา และ
ความสามัคคีกลมเกลียวเป็นสมานฉันท์ของบรรดาข้าราชการกระทรวงยูติธรรม ส่วนเนติบัณฑิตยสภานั้นแล้ว
หากข้าพเจ้าจะกล่าวว่าเป็นแหล่งหนึ่งของผู้ดูแลรักษาอารยธรรมก็จะเป็นการกล่าวเกินความเป็นจริง ฉะนั้น
การที่ท่านทั้งหลายพร้อมใจกันเชิญให้ข้าพเจ้าเป็นเนติบัณฑิตกิตติมศักดิ์ กับทั้งให้ได้รับเสี้ยวเครื่องหมายของ
สมาชิก จึงทำให้ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งในเกียรติยศอันนี้ ไมตรีจิตและความเอื้ออารีของท่านทั้งหลาย
จะทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกรักใกล้ชิดสนิทสนมกับท่านยิ่งขึ้น และต่อแต่นี้ไปการงานใดอันเป็นของสภานี้ ข้าพเจ้าก็ยอม
ถือว่ามีส่วนร่วมด้วย

ข้าพเจ้าหวังใจว่าท่านทั้งหลายจะได้ตั้งใจช่วยกันพิทักษ์รักษาอารยธรรม ความยุติธรรม และความผาสุก
ของประเทศชาติสืบไป ไม่ว่าท่านจะมีหน้าที่เป็นผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ หรืออาชีพอื่นใด ขอให้ช่วยกัน
ทำประโยชน์ยิ่ง ๆ ให้แก่ประเทศชาติอันเป็นที่รักของเรา

ข้าพเจ้าขอขอบใจท่านทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง ขอให้ท่านมีความสุขกายสบายใจจงทุกขณะ และมีพละกำลัง
ประกอบกิจเป็นผลสำเร็จสมตามความมุ่งมั่นปรารถนาทุกประการ.

พระราชดำรัส

ในพิธีพระราชทานกระบี่นายร้อยตำรวจ
วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๖

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความชื่นชมยินดี แก่บรรดานักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้สำเร็จการศึกษา ออกรับราชการเป็นนายตำรวจ และมารับกระบี่ในวันนี้ และขอแสดงความหวังว่าทุกท่านผู้ได้ผ่านการศึกษาทั้งใน ด้านวิชาการ และการอบรมสั่งสอนในทางวินัยและความประพฤติมาด้วยดีจนนี้แล้ว คงจะพยายามบำเพ็ญกรณียกิจ เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ ส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงของตำรวจไทย โดยดำรงตนให้สมกับเป็นผู้มี หน้าที่พิทักษ์รักษาความสงบ บำบัดทุกข์บำรุงสุข ของอาณาประชาราษฎร์สืบไป จงมั่นอยู่ในคุณธรรมอันดีของ ตำรวจ คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง และหน้าที่การงาน มีความเมตตา ปรานี และให้ความยุติธรรมแก่ ทุกฝ่าย โดยไม่ใช้อำนาจในทางที่ผิด แต่เข้มแข็งเที่ยงธรรม ในการปราบปรามผู้กระทำผิดและพร้อมที่จะ เสียสละประโยชน์สุขส่วนตน เพื่อให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล หรือรับใช้ประชาชนแม้ในสิ่งเล็กน้อย ถ้าท่าน พยายามบำเพ็ญตน และช่วยกันอบรมผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ปฏิบัติได้ตามคุณธรรมเหล่านี้ ความผาสุกก็ย่อมจะ บังเกิดแก่ประเทศชาติ และเป็นทางเพิ่มพูนชื่อเสียงเกียรติคุณของตำรวจไทย และตัวท่านเองด้วย

ข้าพเจ้าขออวยพรให้แก่บรรดานายตำรวจ ที่ออกมารับราชการใหม่นี้ จงประสบความสำเร็จก้าวหน้าด้วยดี ในหน้าที่ราชการสืบไป และขอความสุขสวัสดิ์ จงมีแก่ทุกท่านทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๗

๒ เมษายน ๒๕๕๗

วันนี้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสมาประกอบพิธีมอบกระบี่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งได้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยกับบรรดาท่านที่ได้มารับเกียรติในครั้งนี้

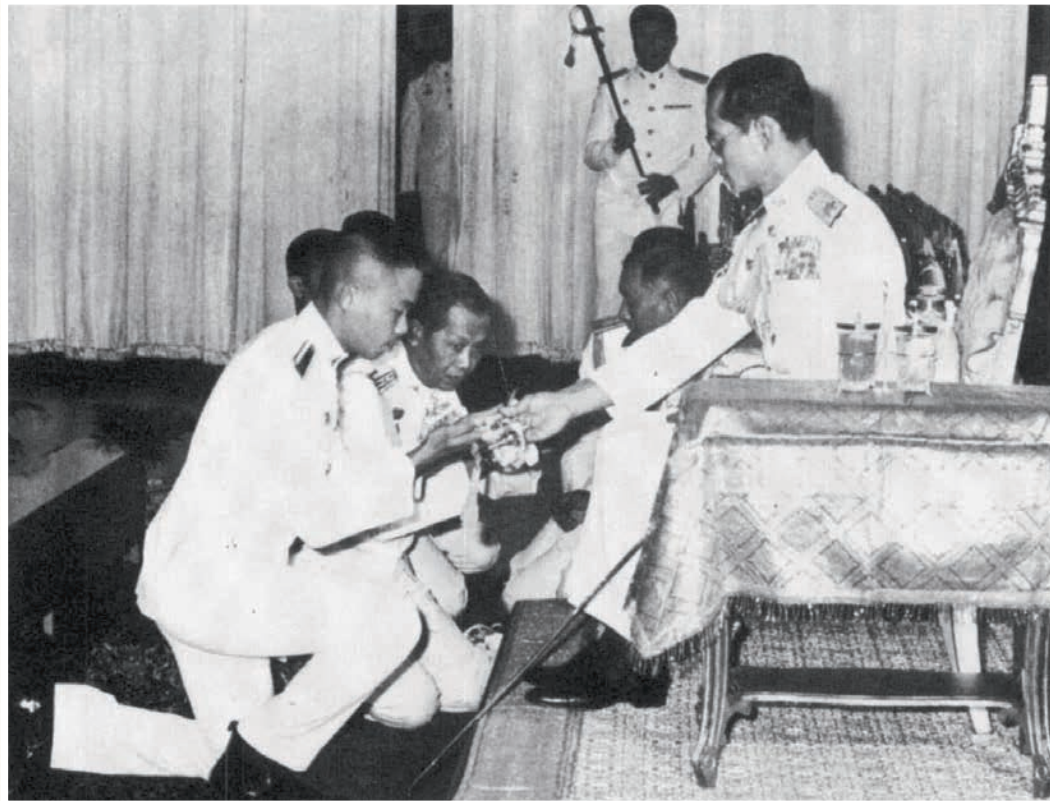
ในโอกาสที่ท่านจะออกไปรับราชการเป็นนายตำรวจต่อไปนั้น ข้าพเจ้าใคร่ขอฝากข้อเตือนใจให้สำนึกถึงความรับผิดชอบของท่าน ในฐานะผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ให้จงหนัก ตำรวจมีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน เป็นผู้ที่ทางราชการเชื่อถือไว้วางใจ เช่นในการปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมาย ก้อนุญาติให้ถืออาวุธเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ นับว่าตำรวจเป็นผู้ได้รับเกียรติอย่างสูงเหนือพลเมืองสามัญ เมื่อเป็นเช่นนี้ ตำรวจจึงต้องสำนึกถึงเกียรติสงวนเกียรติ มีความสำรวมระมัดระวังที่จะไม่ใช้อำนาจในทางที่มิบังควร หรือเกินกว่าเหตุที่จำเป็น ต้องวางตนให้เป็นตำรวจที่ดีมีจิตใจสูง มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และเป็นมิตรที่ดีต่อประชาชน ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม มีความเมตตากรุณาเป็นที่ตั้ง พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนเสมอ หากท่านได้บำเพ็ญตนและอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาของท่านตามนัยที่กล่าวมานี้ สวัสดิภาพและสันติสุขก็จะบังเกิดมีแก่ประชาชนและประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเรา และความสุจริตใจก็จะบังเกิดมีแก่ท่านด้วย

นับตั้งแต่บัดนี้ไป ท่านต้องออกไปปฏิบัติราชการตามลำพัง ปราศจากครู อาจารย์แนะนำสั่งสอน ท่านต้องมีสติสัมปชัญญะก่อนที่จะปฏิบัติกิจการใด ๆ ลงไป เพราะกฎหมายย่อมคุ้มครองและเป็นคุณแก่เจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติกรโดยถูกต้องตามกฎหมาย แต่ตรงกันข้ามย่อมลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมาย แม้จะเป็นเจ้าพนักงานผู้รักษากฎหมายก็ตาม ดังนั้นท่านควรฝึกฝนตนเอง บำเพ็ญตนให้ตั้งอยู่ในระเบียบวินัย ประเพณี ศีลธรรม และกฎหมายเสมอ

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้บรรดาผู้ที่สำเร็จการศึกษาที่จะออกไปรับราชการและข้าราชการตำรวจทั้งหลาย จงมีความสุขความเจริญทั่วกัน.

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ปีพุทธศักราช ๒๕๐๑-๒๕๑๐

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่นักเรียนนายร้อยตำรวจ
วันศุกร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มีการประกอบพิธีมอบกระบี่ แก่ผู้ที่นายร้อยตำรวจตรีซึ่งได้สำเร็จการศึกษา
ชั้นสูงสุด จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกวาระหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมยินดีด้วย กับท่านทั้งหลายที่ได้มา
รับเกียรติในวันนี้

ในการที่ท่านทั้งหลายจะออกรับราชการ เป็นนายตำรวจต่อไปนั้น ขอให้ท่านจงระลึกอยู่เสมอว่า ภารกิจ
ของตำรวจ คือการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน ท่านทั้งหลายจักต้องรับผิดชอบต่อภารกิจนั้น ในการปฏิบัติ
หน้าที่ของจงได้สั่งวรระวัง ที่จะไม่ใช้อำนาจในการที่เกินขอบเขต ก่อนที่จะปฏิบัติภารกิจใด ๆ จงใคร่ครวญยังคิดถึง
ทางได้ทางเสียให้รอบคอบ เพราะกฎหมายย่อมกำหนดลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายแม้ผู้นั้นจะเป็นพนักงานรักษา
กฎหมายก็ตาม ขอให้พยายามปฏิบัติแต่ในทางที่ชอบด้วยกฎหมาย และระียบประเพณีรักษาวินัยโดยเคร่งครัด
ยึดศีลธรรมเป็นหลัก มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ เป็นมิตรที่ดีของประชาชน ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม มีเมตตา
ปราณีเป็นที่ตั้งพร้อมที่จะช่วยเหลือให้คำแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอยู่เสมอหากท่านทั้งหลาย
ได้บำเพ็ญตน และอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาตามที่กล่าวมานี้ ก็จักเป็นทางให้เกิดความสงบสุขแก่ประชาชน และ
แก่ประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเราสืบไป

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งหลาย จงประสบความสุขความเจริญโดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ
วันเสาร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาประกอบพิธีมอบกระบี่แก่ผู้ที่นายร้อยตำรวจตรี ซึ่งได้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความยินดีด้วยกับท่านที่ได้รับเกียรติในวันนี้

ในการที่ท่านทั้งหลาย จะออกไปรับราชการเป็นนายตำรวจต่อไปนั้น ข้าพเจ้าขอฝากข้อเตือนใจให้ท่านจงระลึกอยู่เสมอว่าภารกิจของตำรวจ คือการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน ขอให้สังวรระวังที่จะไม่ใช้อำนาจในทางที่ไม่ควรหรือเกินกว่าเหตุที่จำเป็น ต้องวางตนให้เป็นนายตำรวจที่ดี ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบประเพณี รักษาวินัยโดยเคร่งครัด ยึดศีลธรรมเป็นหลัก มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม พร้อมทั้งจะเสียสละเพื่อประชาชนและประเทศชาติอยู่เสมอ หากท่านได้บำเพ็ญตนและอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาพร้อมกันไปตามที่กล่าวมานี้ สวัสดิภาพและสันติสุข ก็จะไม่บังเกิดแก่ประชาชน และประเทศชาติอันเป็นที่รักของเรา และตัวท่านเองก็จะประสบแต่ความเจริญก้าวหน้าตลอดไป

ในที่สุดนี้ ขออวยพรให้นายตำรวจที่ออกรับราชการใหม่นี้ตลอดบรรดาท่านที่ได้มาร่วมในพิธีจงมีความสุขความเจริญโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ
วันอาทิตย์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาประกอบพิธีมอบกระบี่ แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ซึ่งสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกวาระหนึ่ง ในโอกาสนี้ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับบรรดาท่านที่ประสบความสำเร็จครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นก้าวสำคัญแห่งชีวิตราชการของท่าน

ทุกๆ คราวที่ข้าพเจ้า ได้มีโอกาสมาในพิธีนี้ได้เคยย้ำแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่สำเร็จการศึกษาทุกรุ่นว่า ภารกิจอันเป็นหน้าที่สำคัญของตำรวจนั้น คือการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน และขอให้นายตำรวจเหล่านั้นหมั่นระลึกเป็นประจำ เพื่อจะได้สั่งวรและระวังการใช้อำนาจหน้าที่ ในทางที่ชอบที่ควร ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และรักษาวินัยโดยเคร่งครัด ยึดมั่น อยู่ในศีลธรรมอันดี มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม พร้อมทั้งจะเสียสละเพื่อประชาชนและประเทศชาติอยู่เสมอ รวมความว่า ให้ทุกคนประพฤติตนให้เป็นนายตำรวจที่ดีสมกับความมุ่งหมายของกรมตำรวจ

สำหรับท่านทั้งหลายที่จะขอไปรับราชการเป็นตำรวจรุ่นนี้ ข้าพเจ้ามีความปรารถนาให้ทุกคนได้บำเพ็ญตนและอบรมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ตามที่กล่าวมานี้ เป็นอย่างดี เช่นเดียวกันหน้าที่ของตำรวจในการสอดส่องบำบัดทุกข์แก่ประชาชน เป็นภาระที่หนักมาก โดยเฉพาะสถานการณ์ของโลกในปัจจุบันนี้ได้ปั่นป่วนขึ้นทุกวัน ภัยอันตรายอาจเกิดขึ้นต่อบ้านเมืองได้ จึงขอให้ทุกคนจงพยายามปรับปรุง เพื่อเผชิญกับเหตุการณ์ให้พร้อมไว้เสมอ เพื่อความสงบสุขของประชาชนและชาติบ้านเมืองอันเป็นที่รักของเรา

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้นายตำรวจที่ออกมารับราชการใหม่นี้ ตลอดบรรดาท่านที่ได้ร่วมในพิธีจงมีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ
วันจันทร์ ที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาประกอบพิธีมอบกระบี่ แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๕ อีกวาระหนึ่ง ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยกับท่าน ที่ได้สำเร็จการศึกษาและได้รับการแต่งตั้งเป็นนายตำรวจในครั้งนี้

ภารกิจอันเป็นหน้าที่สำคัญของตำรวจนั้น ท่านทั้งหลายก็คงทราบดีอยู่แล้วว่า คือการบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้แก่ประชาชน ฉะนั้น เมื่อท่านออกไปรับราชการ ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอให้ท่านหมั่นระลึกถึงเรื่องนี้ และขอให้สำวร ระวังในการใช้อำนาจหน้าที่ อย่าให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ขอให้ใช้อำนาจในทางที่ชอบ กับปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และรักษาวินัยโดยเคร่งครัด จงยึดมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม มีความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม พร้อมทั้งจะเสียสละทุกอย่างเพื่อประชาชนและประเทศชาติ อันเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้พิทักษ์ สันติราษฎร์

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออำนวยพรให้ท่านทั้งหลาย จงมีความสุข ความเจริญ โดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลแพ่งและศาลฎีกา
วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๐๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาเปิดอาคารที่ทำการศาลแพ่งและศาลฎีกา ที่สร้างขึ้นใหม่ในวันนี้

การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างสถิตยุดิธรรมขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ และเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตราทางฉลองมาทรงวางศิลาฤกษ์ด้วยพระองค์เองนั้น นับเป็นการก้าวหน้าครั้งสำคัญของราชการศาลยุติธรรม แสดงให้เห็นถึงพระราชปรารถนา ที่จะทะนุบำรุงส่งเสริมกิจการในทางศาลให้เจริญรุ่งเรือง เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของประชาราษฎร ทางราชการได้ใช้สถานที่นี้มาเป็นเวลาถึง ๔๑ ปี รัฐบาลปัจจุบันเห็นว่า อาคารดังกล่าวนี้อยู่ในสภาพที่เก่าแก่ชำรุดทรุดโทรมเป็นอันมาก จึงได้สร้างที่ทำการศาลแพ่งและศาลฎีกาขึ้นแทนศาลสถิตยุดิธรรมหลังเดิม เป็นอาคารที่กว้างขวางใหญ่โตงดงาม ดังที่เห็นอยู่ที่นี่ เป็นความดำริที่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ศาลเป็นสถาบันอันสูงส่งและศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปในบรรดาประเทศประชาธิปไตยทั้งหลาย ผู้พิพากษาทุกท่านคงจะได้ระลึกถึงความสำคัญในหน้าที่ที่จะให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนเป็นอย่างดีที่สุดอยู่แล้ว และในเวลาเดียวกันก็เป็นที่ยังหวังว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานของศาล จะได้ช่วยกันส่งเสริมให้ผู้พิพากษาได้มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนได้มีหลักประกัน และได้รับความคุ้มครองในสิทธิและเสรีภาพ โดยความยุติธรรมทั่วหน้ากัน

บัดนี้ได้เวลาแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดอาคารหลังนี้ เพื่อใช้เป็นสถานที่ทำการศาลแพ่งและศาลฎีกาต่อไป.

พระราชดำรัส

ในพิธีเปิดอนุสาวรีย์พระรูป พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๐๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาในพิธีเปิดอนุสาวรีย์พระรูป พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ในวันนี้

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ทรงเชี่ยวชาญรอบรู้ในทางรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
เป็นอย่างดียิ่ง ได้ทรงปรับปรุงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ตลอดจนเปลี่ยนแปลงแก้ไขราชการศาลสถิตยุติธรรม ให้มี
ความเจริญก้าวหน้าจนเป็นผลให้ประเทศต่างๆ ยอมรับนับถือศาลยุติธรรมของเรา นอกจากนี้ยังได้ทรงวางรากฐาน
การศึกษาวิชากฎหมาย มีเนติบัณฑิตขึ้น เป็นเหตุให้จัดตั้งเนติบัณฑิตยสภา เพื่อส่งเสริมวิชากฎหมายและควบคุม
ความประพฤติของผู้ประกอบอาชีพในทางกฎหมาย บังเกิดความมั่นคงและมีเกียรติ เป็นที่นิยมนับถือของ
ประชาชนจนทุกวันนี้ นับว่าได้ทรงประกอบคุณงามความดีให้แก่ชาติบ้านเมืองเป็นอเนกประการ

การที่ท่านทั้งหลายระลึกถึงพระคุณของพระองค์ท่าน พร้อมใจกันปฏิบัติการต่าง ๆ ตลอดจนถึงร่วมใจ
สร้างพระรูปขึ้นไว้ เพื่อเชิดชูพระเกียรติคุณนั้น สมควรอย่างยิ่งแล้ว เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวทิตาธรรม
อันควรสรรเสริญ ข้าพเจ้าขออนุโมทนาด้วย

อนุสาวรีย์ที่ได้สร้างขึ้นนี้ นอกจากจะเป็นที่เทิดทูนสักการะแล้ว ยังจะเป็นอนุสรณ์เตือนใจให้ท่านทั้งหลาย
ดำรงตนอยู่ในสัมมาปฏิบัติ มีความยุติธรรมประจำใจในการประกอบอาชีพอันมีเกียรติ ซึ่งจะเป็นผลอำนวย
ความผาสุกแก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วหน้ากัน

บัดนี้เป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดอนุสาวรีย์พระรูป พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ขอให้อนุสาวรีย์นี้สถิตสถาพร เป็นที่เคารพสักการะชั่วนิรันดร์.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๗
วันอังคาร ที่ ๖ เมษายน ๒๕๐๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ซึ่งสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกคนหนึ่ง ขอแสดงความยินดีกับนายตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ในการที่ท่านทั้งหลายจะเข้ารับราชการต่อไป ขอให้ทำความเข้าใจในเรื่องหน้าที่ของท่านให้ถ่องแท้เสียก่อน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในบ้านเมือง อันเป็นหน้าที่โดยตรงของตำรวจนั้น นอกจากจะเป็นการบำบัดความเดือดร้อน และอำนวยความความสะดวกให้แก่ประชาชนแล้ว ยังเป็นการป้องกันบ้านเมืองให้พ้นจากภัยรุกราน ซึ่งกำลังคุกคามอยู่ทั่วไปในขณะนี้ด้วย หน้าที่ของตำรวจจึงเป็นหน้าที่สำคัญ ที่ต้องรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างมาก และเป็นภารกิจอันหนักที่ต้องใช้ความสามารถ ทั้งทางสติปัญญาและทางการปฏิบัติประกอบกับความเที่ยงตรง ตามหลักแห่งกฎหมาย และหลักแห่งศีลธรรมด้วย จึงจะปฏิบัติให้ได้ผลสมบูรณ์ได้ เมื่อท่านทั้งหลายสมัครเข้ารับราชการเป็นตำรวจแล้วเช่นนี้ ขอให้ระลึกถึงความสำคัญของหน้าที่ไว้เสมอ จะได้เป็นเครื่องเตือนตนเอง ให้สังวรระวัง ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง ด้วยความซื่อสัตย์ยุติธรรม และด้วยความเสียสละ เพื่อให้สมกับที่ได้รับความไว้วางใจจากทางราชการและประชาชน ให้ทำหน้าที่อันสำคัญ และมีเกียรตินี้

ข้าพเจ้าขออวยพรให้นายตำรวจใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จ และความรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ทุก ๆ ท่าน ที่มาประชุมพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ มีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำราจตุรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
วันพุธ ที่ ๖ เมษายน ๒๕๐๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำราจตุรี ซึ่งสำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกรุ่นหนึ่ง ในโอกาสนี้

ขอแสดงความยินดีด้วย กับนายร้อยตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและได้รับความสำเร็จในการศึกษา ต่อจากนี้ไป ท่านทั้งหลายจะต้องเข้ารับราชการเป็นนายตำรวจ จึงควรจะได้ตระหนักในความสำคัญของหน้าที่ของท่าน ว่าเป็นหน้าที่สำคัญที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน และประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์เป็นกำลังสำคัญในการรักษาความมั่นคง และปลอดภัยของประเทศด้วย งานของตำรวจ นับเป็นภาระอันหนัก ที่ต้องอาศัยความสามารถ ทั้งทางด้านการปฏิบัติ และทางด้านสติปัญญา ประกอบด้วยความเที่ยงตรงและเที่ยงธรรม จึงจะปฏิบัติให้ได้ผลสมบูรณ์ได้ ขอให้ท่านระลึกถึงความสำคัญของหน้าที่ของท่านดังกล่าวแล้วนี้ อยู่เสมอ ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริงพยายามให้ความรู้ความสามารถให้เป็นประโยชน์แก่หน้าที่อย่างเต็มที่ มีความอดทน เสียสละ รอบคอบและยุติธรรม และสังวรระวังมิให้มีความประมาท ประพฤติดันไปในทางที่เสื่อม เพื่อให้สมกับที่มีเกียรติ และได้รับความไว้วางใจของทางราชการ และประชาชนให้กระทำหน้าที่อันสำคัญนี้

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน และขอให้ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ณ ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย
วันพฤหัสบดี ที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ อีกรุ่นหนึ่ง ในวันนี้

ขอแสดงความชื่นชมกับนายตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาและจะเข้ารับราชการ
เป็นคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองต่อไป งานของตำรวจเป็นงานสำคัญ และต้องรับผิดชอบอย่างมาก
ในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ นอกจากจะเป็นผู้รักษาความสงบสุขของประชาชนแล้ว ตำรวจยังเป็น
กำลังสำคัญในการรักษาความมั่นคงของประเทศอีกด้วย หน้าที่ของตำรวจจึงเป็นหน้าที่หนัก ที่ต้องใช้
ความรู้ความสามารถ ทั้งด้านวิชาการและการปฏิบัติมาก ท่านทั้งหลายจะต้องทำงานด้วยความตั้งใจจริง
มีความอดทนเสียสละตั้งมั่นในความสุจริตและยุติธรรม ละเว้นความประพฤติด่าง ๆ ที่จะนำมาเพื่อ
ความเสื่อมเสีย ทั้งในทางส่วนตัว และทางระเบียบวินัย เอาใจใส่สอดส่องดูแลทุกข์สุขของราษฎรให้ปลอดภัย
จากโจรผู้ร้าย และผู้ก่อการร้าย และจงระลึกไว้เสมอว่าตำรวจผู้ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือย่อหย่อนในหน้าที่นั้น
จะกลายเป็นเครื่องมือของผู้บ่อนทำลายโดยมิได้ตั้งใจ

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความรุ่งเรือง ก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ และขอให้
ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขความเจริญทั่วกัน.

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ปีพุทธศักราช ๒๕๑๑-๒๕๒๐

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ณ ห้องประชุมกระทรวงมหาดไทย
วันเสาร์ ที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ อีกครั้งหนึ่ง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความชื่นชมกับนายตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาและจะได้เข้ารับราชการ
ในหน้าที่อันสำคัญต่อไป ท่านทั้งหลายย่อมทราบเป็นที่แน่ชัดแล้วว่า ความมั่นคงของประเทศและความสงบสุข
ของประชาชน เป็นจุดหมายที่ฝ่ายผู้รุกรานมุ่งทำลาย ฉะนั้น งานและความรับผิดชอบในหน้าที่ของตำรวจ
จึงเพิ่มมากขึ้น สำคัญและหนักยิ่งขึ้นในสถานการณ์ปัจจุบัน ในวาระที่จะเข้ารับตำแหน่งเป็นครั้งแรกนี้ ขอเตือนให้
ทุกคนตระหนักในหน้าที่ ที่มีอยู่ต่อราชการ ต่อประเทศ และต่อประชาชน ขอให้พยายามใช้ความรู้ความสามารถ
ทั้งด้านวิชาการและด้านการปฏิบัติ ให้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด ทำงานทุกอย่างด้วยความตั้งใจจริง เสียสละ
และอดทน ตั้งมั่นในความสามัคคี สุจริต และยุติธรรม และระลึกไว้เสมอว่า ถึงแม้ต่อไปท่านจะมีงานในหน้าที่
แตกต่างกันอย่างไรก็ตาม ท่านก็มีจุดหมายในการปฏิบัติงานเป็นอย่างเดียวกัน คือสร้างความปลอดภัยมั่นคง
ของชาติบ้านเมือง

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ และขอให้
ผู้ที่มาร่วมประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ เนติบัณฑิตยสภา
วันจันทร์ ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒

ข้าพเจ้ามีความชื่นชม ที่ได้มาร่วมในงานสโมสรสันนิบาตเนติบัณฑิต และได้มามอบประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความยินดีกับเนติบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติ และความสำเร็จในครั้งนี้ทุกคน

เนติบัณฑิตไทยได้รับความนิยมนยกย่องเป็นอย่างมากทุกวงการในคุณวุฒิและความสามารถในการรักษาความเที่ยงธรรม ตามกฎหมายบ้านเมือง เนติบัณฑิตพึงตระหนักในเกียรติคุณของสถาบันของท่าน และพึงภูมิใจที่จะบำเพ็ญกรณียกิจของท่านให้สมบูรณ์โดยตลอดไป ในฐานะที่เป็นพลเมืองคนหนึ่ง ขอให้ร่วมกันผดุงความยุติธรรมในแผ่นดินเพื่อช่วยให้บ้านเมืองมีชื่อมีแปอันมั่นคงในฐานะที่เป็นนักกฎหมาย ขอให้ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจอันเที่ยงแท้ถูกต้องในทางกฎหมาย ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนในการรักษาอำนาจตุลาการ ขอให้ทำตนเป็นผู้ช่วยเหลือและที่พึ่งของประชาชนอย่างแท้จริง และประการสำคัญที่สุด ขอให้นำความยุติธรรมในจิตใจของท่าน พร้อมทั้งความดีพิจารณาที่รอบคอบมาใช้ในการปฏิบัติงานทุก ๆ อย่าง เพื่องานของท่านจักได้บังเกิดผลเป็นคุณแก่ราชการแก่ประเทศชาติและประชาชนเต็มบริบูรณ์

ขอขอบใจในไมตรีจิตของท่านทั้งหลายที่แสดงต้อนรับข้าพเจ้า และขออวยพรให้เนติบัณฑิตใหม่ทุกท่าน ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่การงาน สมตามปณิธานปรารถนาทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงานวัน “นิติศาสตร์จุฬา”^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๒

ได้ทราบว่า มีรายได้จากการจัดงานได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ นอกจากนั้นก็ได้นำมาใช้สำหรับช่วยครอบครัว
เจ้าหน้าที่ที่เสียชีวิตในการป้องกันประเทศ การที่ได้นำเงินไปใช้ในการช่วยเหลือต่าง ๆ นี้ก็เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
เพราะในเมืองไทยนี้มีความรู้ในด้านกฎหมายของประชาชนทั่วไปยังมีน้อยเกินไป หลักของต่างประเทศที่ว่าประชาชน
ทุกคนย่อมทราบกฎหมายนั้น เรารับมาเป็นหลักปฏิบัติในการปกครองของบ้านเมือง แต่ถ้าจะถือหลักนี้โดยอาศัย
ความรู้ของประชาชน ก็เป็นไปไม่ได้

กฎหมายกับความเป็นอยู่ที่เป็นจริงอาจขัดกัน และในกฎหมาย ก็มีช่องโหว่มีใช้น้อย เพราะเราปรับปรุง
กฎหมายและการปกครองอย่างโดยอาศัยหลักการของต่างประเทศโดยมิได้คำนึงถึงความเป็นอยู่ของประชาชน
ว่าในทีใดเป็นอย่างไร ร้ายกว่านั้นก็ไม่คำนึงถึงการปกครองของทางราชการบางทีไปไม่ถึงประชาชนด้วยซ้ำ
จึงทำให้ประชาชนต้องตั้งกฎหมายของตนเอง ซึ่งไม่ได้หมายความว่าแล้ว เป็นแต่มีบางสิ่งบางอย่างขัดกับ
กฎหมายของทางบ้านเมือง เช่นอย่างทางแกวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เมื่อปีสองปีมานี้ มีเจ้าหน้าที่เข้าไปใน
หมู่บ้านแห่งหนึ่งซึ่งชาวบ้านเป็นผู้ที่อพยพย้ายมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช มาตั้งหมู่บ้านอยู่ใกล้ขอบป่าสงวน
คือเรียกว่าล้ำเข้าไปในป่าสงวนบ้าง คนเหล่านั้นเข้ามาทำมาหากินและอยู่กันด้วยความเรียบร้อย หมายความว่า
ได้มีการปกครองหมู่บ้านของตนเอง ไม่มีโจรไม่มีผู้ร้าย มีการทำมาหากินที่เรียบร้อย ขาดแต่อย่างเดียวคือ
นายอำเภอหรือเจ้าหน้าที่ก็จะเป็นประชาธิปไตย ซึ่งแท้จริงเขาเป็นประชาธิปไตยยิ่งกว่าที่จะเอานายอำเภอมา
ปกครองเขาเสียอีก แต่ว่าเมื่อขาดนายอำเภอหรือเจ้าหน้าที่เขาก็เลยไม่เป็นประชาธิปไตย และปรากฏว่าเขา
กลายเป็นผู้ร้ายจวน ๆ จะเป็นผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายอุกฤษ มงคลนาวิน อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตแผนกวิชานิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำคณะกรรมการจัดงานวัน “นิติศาสตร์จุฬา ฯ” จำนวน ๔๐ คน เฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงิน
ซึ่งเป็นรายได้ส่วนหนึ่งในการอภิปรายหัวข้อ “ความมั่นคงของชาติ” เมื่อ ๑๐ มกราคม ๒๕๑๒ เพื่อพระราชทานเป็น
ทุนการศึกษาแก่บุตรธิดาของผู้เสียชีวิตในการปราบปรามผู้ก่อการร้าย

เราไม่ได้ปรารถนาเลยที่จะให้มีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย แต่เราก็สร้างขึ้นมาเอง โดยไปชี้หน้าชาวบ้านที่เขาปกครองตัวเองดีแล้ว เรียบร้อยแล้ว เป็นประชาธิปไตยอย่างดีอย่างชอบแล้ว ว่าบุกรุกเข้ามา อยู่ในป่าสงวน และขับไล่ให้เขาย้ายออกไป คนเหล่านั้นเขาทำกร่างงานเข้มแข็ง ทำงานดีตลอดเวลาหลายปีมาแล้ว จากนครศรีธรรมราช ไม่เคยทำลายป่า แต่บังเอิญกฎหมายบอกว่าป่าสงวนนั้นใครบุกรุกไม่ได้ เขาจึงเดือดร้อน ป่าสงวนนั้นเราขีดเส้นบนแผนที่ เจ้าหน้าที่จะไปถึงได้หรือไม่ได้ก็ช่าง และส่วนมากก็ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ ไม่ได้ไป ดังนั้น ราษฎรจะทราบได้อย่างไรว่าที่เขาเข้ามาอาศัยอยู่เป็นป่าสงวน และเมื่อเรากล่าวว่าเขาเป็นชาวบ้าน ก็ไปกดหัวเขาว่าเขาต้องทราบกฎหมาย แต่กฎหมายอย่างนี้เป็นแค่เพียงขีดเส้นทับเขาไม่ใช้กฎหมายแท้ ที่เป็นกฎหมายก็เพราะพระราชบัญญัติป่าสงวนเป็นกฎหมาย ซึ่งจะ令他ทราบเองเป็นไปไม่ได้ เพราะทางฝ่ายปกครอง ไม่ได้นำเอากฎหมายนั้นไปแจ้งแก่เขา สมัยโบราณจะให้ทราบเรื่องอันใดเขาต้องตีกลอง มาสมัยผู้ใหญ่ลีก็ยังตีกลอง แต่ว่านี้ไม่มีผู้ใหญ่ลีจะตีกลอง ประกาศด้วยปากหน้อยเดียว ก็เหมือนยังไม่มีกฎหมาย จึงไม่ใช่เรื่องที่จะไปว่าเขาว่า ไม่ทราบกฎหมาย ประชาชนย่อมทราบแต่ว่าการปกครองไม่ดี และโดยประการนี้จึงทำให้เกิดการปะทะกันระหว่าง ประชาชนกับเจ้าหน้าที่กฎหมายเพราะต่างคนต่างมีผิดมีถูกด้วยกันอยู่ ทางกฎหมายก็ว่ามีกฎหมายแล้วก็มีอำนาจ เจ้าหน้าที่ ทางประชาชนก็ว่าการเข้ามาทำกินเป็นกฎหมาย ที่นี้เมื่อขัดกันก็เกิดความเดือดร้อนทั้งสองฝ่าย จึงเป็นหน้าที่ของผู้รู้กฎหมายที่จะต้องไปทำความเข้าใจ คือไม่ใช่ไปกดขี่ให้ใช้กฎหมายโดยเข้มงวด แต่ไปทำให้ต่างฝ่าย เข้าใจว่าเรายู่ร่วมประเทศเดียวกันต้องอยู่ด้วยกันด้วยความอะลุ่มอล่วยไม่ใช่กดขี่ซึ่งกันและกัน เมื่อไม่กี่วันมานี้ ไปที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ไปพูดถึงคำพอสสมควรว่าเป็นหัวใจของประชาธิปไตย อธิบายว่าคนเรามีสิทธิเสรีภาพ แต่ถ้าใช้สิทธิเสรีภาพของแต่ละคนเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ เชื่อว่าจะต้องไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของคนอื่นด้วย คนเราจึงมีสิทธิเสรีภาพเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ไม่ได้ ต้องมีพอสสมควร เสรีภาพ ต้องมีจำกัดจะว่าไม่จำกัดไม่ได้ ในสังคมหรือในประเทศ เสรีภาพของแต่ละคนจะต้องถูกจำกัดด้วยเสรีภาพของผู้อื่น จึงเห็นได้ว่า “พอสสมควร” เป็นสิ่งที่สำคัญ

สำหรับนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ “พอสสมควร” ก็เป็นสิ่งสำคัญ ถ้าเราจะปกครองหรือช่วยให้บ้านเมืองมีชื่อ มีแป เราจะปฏิบัติตรงตามกฎหมายทั้งหมดไม่ได้ เพราะถ้าเราดูกฎหมายอย่างเช่นเมื่อวานนี้ได้ดูกฎหมาย การพิมพ์ มาตรา ๓๖ ที่ว่า เมื่อมีการโฆษณาในหนังสือพิมพ์ ซึ่งเจ้าพนักงานการพิมพ์เห็นว่าอาจขัดต่อความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นต้น เจ้าพนักงานการพิมพ์มีอำนาจเรียกตัวผู้โฆษณา มาตักเตือน สั่งให้เสนอเรื่องที่จะพิมพ์ให้ตรวจก่อนหรือกระทำการอย่างอื่นต่อไปอีกจนถึงลงโทษจำคุก ทั้งนี้ แล้วแต่จะตีความว่าฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่เพียงไร ดังนี้เราจึงเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ที่ตราขึ้น เพื่อให้การพิมพ์ข้อความต่างๆ เป็นไปโดยเรียบร้อยไม่เบียดเบียนศีลธรรมของประชาชนไม่เบียดเบียนความมั่นคง ของประเทศนั้น เมื่อนำมาปฏิบัติ ย่อมขึ้นอยู่กับ การตีความทั้งสิ้น

นักกฎหมายทั้งหลายรวมทั้งนักกฎหมายในอนาคตด้วย จะต้องทราบว่ากฎหมายนั้นมีไว้สำหรับให้มีช่องโหว่ในทางปฏิบัติ ไม่ใช่จะทำได้ตรงไปตรงมาตามตัวบท จำต้องใช้ความพินิจพิจารณาอยู่เสมอ จึงต้องมีศาลไว้ถึงสามศาล ตั้งแต่ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ไปจนถึงศาลฎีกา และแม้ถึงศาลฎีกาแล้วก็ยังถวายฎีกาได้อีก ถ้ากฎหมายร้อยเปอร์เซ็นต์ ปฏิบัติได้เหมือนกดปุ่มเครื่องจักร เราก็ไม่ต้องมีศาลฎีกาไม่ต้องถวายฎีกา เพราะทุกอย่างเรียบร้อยและยุติธรรม อันนี้เป็นข้อสนับสนุนว่าการที่ได้ตั้งศูนย์การให้ความรู้ในตำรากฎหมายให้คำแนะนำในทางกฎหมายเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง แต่เพื่อให้บรรลุผลจริง ๆ ทุกคนจะต้องคิดพิจารณาและต้องสำนึกว่ากฎหมายไม่ใช่เครื่องจักรแท้ ที่เรียกว่ากลไกของกระบวนการยุติธรรม ไม่ใช่กลไกแต่เป็นสิ่งที่ต้องใช้สมองคิด และสมองนี้ออกจะยืดหยุ่นได้มาก จึงต้องพิจารณาให้รอบคอบและพยายามถ่ายทอดการพิจารณาอันรอบคอบนั้นให้เป็นหลักวิชาที่เป็นที่เข้าใจแก่ประชาชนและแก่ตนเอง ในด้านกฎหมายก็ขอฝากความคิดนี้ไว้

ในด้านอื่น ๆ นั้น ผู้ศึกษาในทางนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ก็จะมีหน้าที่ต่าง ๆ ต่อไป ในด้านการศาลและในทางการปกครอง หมายความว่าถ้าไม่นับผู้ที่จะไปทำอาชีพอิสระนับเฉพาะผู้ที่จะทำราชการ ก็จะมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติเกี่ยวข้องกับประชาชนในด้านตุลาการและด้านการปกครอง ในด้านการปกครองนั้นก็สำคัญที่จะใช้หลักกฎหมาย ข้อนี้จะต้องใช้คำที่ไม่ค่อยดี คือความยืดหยุ่น ต้องขอให้พิจารณาคำนี้ให้รอบคอบสักหน่อย ได้เห็นมามากเหมือนกันถ้าปกครองด้วยหลักที่แข็งแกร่งแล้ว แม้ว่าจะสุจริตเท่าไร ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างก็พังหมด จึงต้องมีความยืดหยุ่น คือยืดหยุ่นในทางที่ดี เพราะความยืดหยุ่นนี้ถ้าใช้ในทางดีก็ดี แต่ถ้าใช้ในทางยืดหยุ่นตามใจตัวก็อาจกลายเป็นทุจริตไป จึงใช้ลำบากยิ่งนัก ยิ่งตัวมีความกตัตนต่าง ๆ อยู่ก็จะเป็นความทุจริตไปได้ง่าย ๆ เมื่อสามวันมานี้ไป^(๑) จังหวัดน่าน ได้เห็นความลำบากในการปกครอง เพราะที่จังหวัดน่านการคมนาคมยังไม่สะดวก ท้องที่บางส่วนเจ้าหน้าที่เข้าไปไม่ถึง อย่างอำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอปัว ซึ่งเต็มไปด้วยภูเขาเวลาที่บินผ่านไปที่หุบเขาข้างล่าง ก็กำลังมีการปะทะกันอย่างรุนแรงระหว่างตำรวจพลร่มจากค่ายนเรศวรและตำรวจจากบ้านด่านกับผู้รุกรานที่เขาเรียกว่าพวกก่อการแก้ว ซึ่งรุกเข้ามาจากทางด้านเหนือในเขตประเทศลาว ไกลแม่ น้ำจิม หมายความว่าแถวนี้พวกที่มาจากต่างประเทศซึ่งไม่ได้มาด้วยความเป็นมิตรแต่เข้ามารุกรานนั้นเดินเข้าเดินออกได้ง่าย ๆ อย่างสบาย กฎหมายสำหรับประชาชนที่อยู่แถบนั้นจะถือกฎหมายไทยได้อย่างไร

^(๑) เสด็จฯ ไปพระราชทานพระพุทธรูปราชูปถัมภ์ประจำจังหวัดน่าน เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๒

เพราะเจ้าหน้าที่ของเราไม่กล้าไป ไปอยู่ที่โดนตีโดนยิง โดนยิงก็ไม่ใช่อะไรด้วยปืนลูกซอง แต่เป็นปืนกล ปืนครกรมทั้งปืนที่ร้ายแรงต่างๆอย่างที่ใช้ในสงคราม เมื่อเจ้าหน้าที่ของเราไม่สามารถเข้าไปถึงเช่นนั้นจะมีการปกครองได้อย่างไร จะเรียกว่าเป็นปาสถวนได้อย่างไร คุณจะไม่มีทางและก็พวกแม่หรือพวกชาวเขาที่นั่น เราจะให้เขาทำตามกฎหมายของไทยเราได้อย่างไร เป็นปัญหาอยู่

ในด้านการปกครอง สิ่งเหล่านี้จะพาไปสู่ปัญหาที่ยุ่ยากยิ่งขึ้น ขอให้ทุกคนเรียนให้สำเร็จแล้วมาพิจารณาว่าต่อไปควรจะทำอะไรอย่างไร แต่หลักใหญ่ที่ได้ทำกันมาแล้วจนถึงวันนี้ก็คือรวมกลุ่มกันขึ้นมา แล้วจัดให้มีงานโดยมีอาจารย์ที่หวังดีที่เข้าใจกันมาช่วยจัดงานสร้างศูนย์ ศูนย์กลางที่ช่วยให้ประชาชนได้รับความสะดวกที่ดีในการติดต่อกับประชาชนก็ขอให้เป็นการช่วยส่วนตัว และเมื่อพูดถึงหน้าที่ของตนก็ไม่ใช้ในทางรับหน้าที่ราชการ เพราะหน้าที่ราชการจะต้องไปสังกัดโน่นสังกัดนี่ มีผู้บังคับบัญชา มีผู้อยู่เหนือตัว แล้วต่อไปก็มีผู้ที่อยู่ใต้ตัว ขอให้พูดในฐานะที่เป็นนักศึกษา ในฐานะที่ตัวเป็นคนไทยที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ช่วยกันให้ความรู้แก่ผู้ที่มีความรู้น้อยกว่า ให้ความสะดวกเพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุขกันได้ ซึ่งจะเป็นการดีมาก และต่อไปก็ต้องใช้สิ่งนี้รักษาสิ่งนี้ไว้เท่าที่จะทำได้ เพื่อที่บ้านเมืองของเราอยู่ด้วยการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยโดยแท้ตามจุดประสงค์ตามหัวใจของประชาชนทั่วไป ไม่ใช่ตามตัวหนังสือ

เมื่อมีโอกาสช่วยได้ดังนี้ก็ขอให้ทำต่อไป ขอให้รักษาอุดมคติรักษาความตั้งใจไว้ให้ตลอด ขอขอบใจที่ได้มีเจตนาที่ดีในการทำงานนี้ แล้วก็เป็นที่น่าพอใจอีกอย่างหนึ่งที่ร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อทำประโยชน์ในฐานะพลเมืองดี และในฐานะที่เป็นพลเมืองที่แสวงหาความรู้เพื่อความเจริญของตนเองและของประเทศชาติ ก็ขอให้สำเร็จกิจ ให้มีน้ำใจบริสุทธิ์ ตัดสินปัญหาชีวิตถูก รักษาตัวเองไว้ตลอดไปในชีวิตด้วยความดี.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปี ๒๕๑๑
วันอาทิตย์ ที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๒

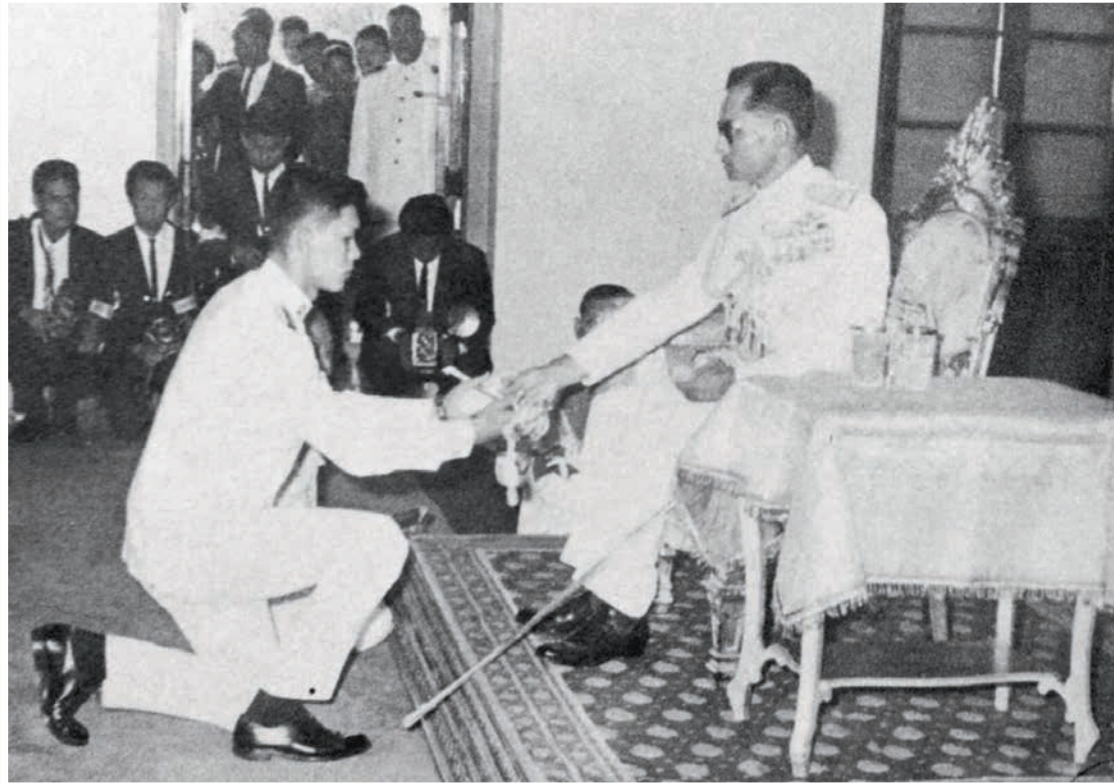
ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกรุ่นหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับนายตำรวจใหม่ทุกคนที่ได้รับความสำเร็จ และจะได้เข้ารับตำแหน่งหน้าที่อันมีเกียรติในราชการต่อไป

ปัจจุบันนี้ ตำรวจต้องทำหน้าที่เพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก รวมทั้งราชการสนามปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบ ซึ่งกำลังเป็นทั้งภาระและปัญหาเฉพาะหน้าอันหนักอึ้งนั้นด้วยทุกคนที่สำเร็จการศึกษาแล้วนี้ย่อมทราบดี และเชื่อว่าต่างได้ฝึกฝนตนให้พร้อมเพื่อหน้าที่อันยากลำบากนั้นแล้ว ในโอกาสที่จะเข้ารับหน้าที่ใหม่ ขอฝากข้อคิดไว้ว่าการจะทำงานใด ๆ ให้สำเร็จ จะต้องทำด้วยความมั่นใจและด้วยความตั้งใจที่แน่วแน่ อย่าล้งเลและท้อถอย และจงระลึกไว้เสมอว่า ถ้าได้ทำหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขประชาชนได้สมบูรณ์ดีโดยทั่วถึงแล้ว ก็จะเป็นทางดีที่สุดสำหรับป้องกันบรรเทาเหตุร้ายเนื่องจากการแทรกซึมบ่อนทำลายที่ต้องปราบปราม

ขอให้ทุกคนตั้งใจและพยายามสอดส่องป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายและการกระด้างกระเดื่อง ใช้ความรู้ความสามารถให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานและในการสร้างเสริมปัญญาความรู้ของท่านให้มากที่สุด ยึดมั่นในความสุจริต มีความกล้าหาญที่จะต่อสู้กับความชั่วและคนชั่วเพื่อรักษาคุณยุดิธรรม มีความยินดีที่จะสละประโยชน์และความสุขส่วนตัว เพื่อประโยชน์และความสุขของส่วนรวม ทั้งนี้ เพื่อความเจริญยั่งยืนในตำแหน่งหน้าที่ และเกียรติยศของท่าน และเพื่อความมั่นคงของประชาชนและประเทศชาติไทยของเรา

ข้าพเจ้าขออวยพรให้นายตำรวจใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิตมีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในราชการ และขอให้ท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขความสวัสดิโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโชาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะผู้บริหารงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ระดับผู้ว่าราชการจังหวัด^(๒)

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

วันศุกร์ ที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๒

การพัฒนาชนบทเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นเรื่องที่ใหญ่อยู่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนี้จึงสมควรได้มาสัมมนา มาปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด และการสัมมนาก็ควรเป็นทางวิชาการ เพื่อให้ทราบว่าควรจะทำอย่างไร ปัญหา ในการพัฒนาชนบทนี้ต้องนึกถึงว่าทำทำไม ทำอย่างไร และทำที่ไหน เมื่อไร คำถามเหล่านี้เป็นคำถามสำหรับทุกสิ่ง ทุกอย่างที่เราจะทำ เราควรต้องตั้งปัญหาหรือคำถามที่เรียกว่า “พื้นฐาน” เป็นเบื้องต้นก่อน เพราะโดยมากเวลา มาพูดกันในทางวิชาการ มักชอบแต่พูดกันแต่ในทางรายละเอียด ซึ่งที่จริงจะต้องพิจารณาในส่วนรวมก่อน

ทำเมื่อไรนั้นตอบได้ง่ายที่สุด เพราะว่าเป็นการเร่งรัดพัฒนา จึงต้องบอกว่าทำเดี๋ยวนี้ ทำที่ไหน ก็อยู่ในชื่อ ของพัฒนาชนบทแล้ว ทำตามชนบท ทำอย่างไร อันนี้เป็นสิ่งที่ยังมีปัญหามาก ทำทำไม อันนี้เป็นเรื่องต้องคิด ตามปรกติสำหรับเราซึ่งเป็นผู้ที่จะต้องปกครองและจะต้องให้ความเจริญแก่บ้านเมือง “ทำไม” นี้ ไม่ควรจะมีปัญหานัก แต่ก็เกิดปัญหาเหมือนกัน เพราะว่าการที่นำความเจริญการพัฒนาไปสู่ชนบท หมายถึงไปสู่ประชาชน ในชนบทนั้น มีเหตุผลหลายประการ เหตุผลใหญ่ที่สุดข้อแรกก็คือมนุษยธรรม ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ที่อยู่ร่วมประเทศกับเรา ซึ่งถ้าพูดถึงทางหนึ่งก็เป็นเพื่อนร่วมชาติ ถ้าพูดอีกทางหนึ่งก็เป็นผู้ที่เรารู้ว่าอยู่ใน ความแร้นแค้น ก็ถ้าเรามีเมตตาแล้ว จำเป็นที่ทางราชการซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้มากกว่าเป็นผู้ที่มีฐานะดีกว่า ควรจะไปช่วย แต่มนุษยธรรมนั้นกินกันไม่ได้ และก็ออกจะเรียกว่าเป็นอุดมคติชั้นสูงมาก จะไปขอให้ทุกคน ทำทุกอย่างด้วยมนุษยธรรมเท่านั้นเองอาจไม่ได้ ทั้งเจ้าหน้าที่ไทยทั้งเจ้าหน้าที่ต่างประเทศที่มาเร่งรัดพัฒนานั้น ก็ทำด้วยมนุษยธรรมแต่ว่าก็ทำด้วยหน้าที่ของตัวเอง อย่างเจ้าหน้าที่ต่างประเทศที่มาช่วยเราในขณะนี้ ก็เพราะว่า เป็นนโยบายของรัฐบาลของเขาที่จะมาช่วยการพัฒนาประเทศของเราโดยที่เหตุผลทางการเมืองและในทางการปกครอง

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชาโรกาสน์ให้ นายพ่วง สุวรรณรัตน์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย นำผู้เข้าประชุมสัมมนาผู้บริหารงาน เร่งรัดพัฒนาชนบทระดับผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่อำนวยการ ร.พ.ช. และที่ปรึกษา ร.พ.ช. จากยูซุ่มจำนวน ๑๐๐ คน เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

รัฐบาลเขาต้องมาช่วยเราเพราะเขาถือว่าเราเป็นพันธมิตร และถ้าเรามีความหายนะเขาจะเดือดร้อนไปด้วย จึงเป็นนโยบายของรัฐบาลเขาที่จะช่วยเรา นโยบายของรัฐบาลไทยก็เช่นเดียวกัน ถ้าเราไม่ไปช่วยพัฒนาในชนบท ประเทศไทยก็ต้องหายนะ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องไปพัฒนา อันนี้เป็นเหตุผลแรกของทำไม เหตุผลที่สองที่จะต้องพัฒนาชนบทนั้นก็คือ เพื่อความปลอดภัยของบ้านเมืองเพื่อความก้าวหน้านอกเหนือจากมนุษยธรรม เพราะว่าถ้าบ้านเมืองเรามีความเจริญ มีความมั่นคง ก็ทำให้เราอยู่ได้ ทั้งผู้ที่อยู่ในกรุงทั้งอยู่ในเมือง ทั้งผู้ที่มีฐานะดี หรือฐานะปานกลางก็อยู่ได้ เมื่อประเทศมีความสงบสุข มีความมั่นคง ความมั่นคงที่เป็นปัจจัยสำคัญคือความมั่นคงของประชาชนทั่วไปในชนบท เพราะประชาชนในชนบทเป็นประชาชนส่วนใหญ่ เป็นประชาชนส่วนรวม และประชาชนส่วนรวม หรือประชาชนทั้งหมดนั่นคือชาติ เราจึงต้องปฏิบัติให้ชาติคือให้ประชาชนในชนบทมีความมั่นคงเพื่อเราจะอยู่ได้ นี่เป็นเหตุผลที่สองที่เราจะต้องพัฒนา

นโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาก็คือนโยบายของรัฐบาลที่จะรักษาประเทศ นโยบายที่จะรักษาประเทศนั้น เป็นหน้าที่สำคัญอันหนึ่งหรืออันเดียวของรัฐบาล รัฐบาลเป็นผู้ที่รักษาส่วนรวมให้ดำรงอยู่ด้วยวิธีต่าง ๆ ถ้ามีการรุกเข้ามาด้วยอาวุธเราก็ต้องรบ ถ้ามีการรุกเข้ามาด้วยการแทรกซึมเราต้องทำให้บ้านเมืองมั่นคง คือทำให้บ้านเมืองมั่นคงด้วยการพัฒนาชนบท ด้วยการพัฒนาให้ประชาชนทั่วไปมีความอยู่ดีกินดีมีความมั่นคง ต้องทำจึงจะสำเร็จ ประโยชน์สำเร็จจุดประสงค์นี้วิธีที่จะทำนั้นคืออย่างไร อันนี้เป็นปัญหาสำคัญ ที่เห็นแผนพุทธเจดีย์นั้นก็สวยดีว่าเป็นเจดีย์^(๑) รูปร่างเป็นเจดีย์มั่นคงดี พื้นฐานกว้างแล้วยอดแหลมขึ้นไป นำมาเปรียบเทียบกับงานพัฒนาก็ดูรู้สึกว่าจะทำให้น่าเสียดสีดี แต่ว่าวิธีการที่จะทำบางที่จะเอามาเปรียบเทียบกับง่าย ๆ อย่างนั้นไม่ได้ เช่นถ้ายกตัวอย่างในแผนตอนพื้นฐานนั้นมีตัวอย่างว่าจะต้องสร้างถนน สร้างชลประทานสำหรับให้ประชาชนใช้ สำหรับให้เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปปฏิบัติการได้ คือไปช่วยประชาชนในทางบุคคลหรือในทางที่จะพัฒนาให้บุคคลมีความรู้และอนามัย แข็งแรง ด้วยการให้การศึกษา และการรักษาอนามัย ชั้นที่สามถึงยอดนั้นก็คือการให้ประชาชนในท้องที่สามารถทำการเพาะปลูกหรือทำการงานและค้าขายได้ สามขั้นนี้อาจต้องกลับหัวกันบ้างก็ได้ เพราะว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แล้วแต่ท้องที่แล้วแต่บุคคลที่เราจะไปช่วย จะยกตัวอย่างเช่นว่า การสร้างถนนนั้นอาจไม่ใช่เป็นวิธีการพื้นฐานที่จะทำ เพราะว่าได้เคยประสบมาแล้วว่าการสร้างถนนก่อนแล้วไม่ได้นำสิ่งของที่อยู่บนยอดเจดีย์ไปให้ทันทีที่จะกลับทำให้ได้ผลตรงกันข้าม ในภาคอีสานมีบุคคลหนึ่งเป็นชาวต่างประเทศที่มีความรู้ดี ได้ไปเยี่ยมตามชนบทแล้วก็มาเล่าให้ฟังว่าไม่สร้างถนนเสียดีกว่า เพราะว่าสร้างถนนแล้วแทนที่จะเอาความเจริญไปให้เขา

^(๑) แผนภูมิการพัฒนาของ ร.พ.ช. ทำเป็นรูปเจดีย์

กลับไปดูจากเขาออกมา จึงทำให้เกิดการก่อการร้าย ข้อนี้ฟังเขาพูดแล้วก็อาจไม่เชื่อ เพราะว่าไม่น่าเชื่อว่าสร้างถนนแล้วจะไม่ดี สร้างถนนแล้วก็ควรจะทำให้เราสามารถเข้าไปแนะนำทำให้ชาวบ้านที่อยู่ข้างในสามารถนำสินค้าออกมาขายได้ราคาดีขึ้น ข้อนี้อาจจริงแต่ว่าก็มีข้อสำคัญซึ่งถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติทันทีที่จะเกิดหายนะจริง ๆ เหมือนกัน ได้เห็นด้วยตัวเองที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดเพชรบุรีว่า ถ้าสร้างถนนเข้าไป ถนนนั้นทำให้ชาวบ้านที่อยู่ข้างในสามารถขายสินค้าได้ราคาดีขึ้น หมายถึงว่าได้กำไรสำหรับการผลิตของเขามากขึ้นจริง แต่ในเวลาเดียวกันก็มีสิ่งอื่นที่เข้าไปด้วยคือความปั่นป่วน มีผู้ที่มีอิทธิพลมีเงินหรืออาจเป็นผู้ที่เป็นฝ่ายก่อการร้ายเข้าไปซื้อที่ดินไปซื้อที่ข้างถนน และไปซื้อในราคาที่ชาวบ้านอาจพอใจ แต่ลงท้ายก็ทำให้ชาวบ้านนั้นต้องมีทางออกเป็นสองทาง ทางหนึ่งคือทำงานให้แก่ผู้ที่เป็นนายทุน รับจ้างทำงานเป็นวัน ๆ ซึ่งกลับเป็นการถอยหลังเข้าคลองหรือมิฉะนั้นก็เร่ร่อนไปที่อื่นด้วยเงินที่ขายที่ดินได้มาโดยหวังว่าจะไปทำกินที่อื่น คือเข้าไปลี้กเข้าไปในป่าไปถากถางที่แล้วทำมาหากินต่อไป ที่มีหวังจะเป็นไปด้วยดีก็มีบ้าง แต่ว่าจะมีหวังเป็นไปด้วยไม่ดีเสียมากกว่า เพราะการทำมาหากินจะแร้นแค้นยิ่งขึ้น เงินทองก็หมดไป ทั้งเกิดปัญหายุ่งยากอื่น ๆ ด้วย ที่ยกตัวอย่างนี้ก็ให้เห็นเมื่อไปหัวหิน การสร้างถนนของตำรวจพลร่มค่ายนเรศวร ได้สร้างด้วยความร่วมมือของกรมทางเข้าไปถึงหมู่บ้านชื่อห้วยมงคล และต่อไปแยกไปที่หนองพลับ ก็มีคนที่ขายที่ดินแล้ว พวกที่ขายที่ดินต้องไปหาที่ดินต่อไปเข้าไปขำมภูเขาไป เข้าไปที่ต้นแม่น้ำปราณ ก็ที่บริเวณต้นแม่น้ำปราณนั้นมีกะเหรี่ยงอยู่ เราพยายามจะให้กะเหรี่ยงที่อยู่ที่นั่น ให้อยู่เป็นหลักเป็นฐานไม่เร่ร่อน ไม่กลายเป็นเครื่องมือของผู้ก่อการร้าย ก็มีครอบครัวจากข้างนอกห้ำครอบครัวเข้าไป ไม่ได้เข้าทำความยุ่งยากอย่างเปิดเผย ไม่ได้ทำความเดือดร้อนแก่กะเหรี่ยง กะเหรี่ยงนั้นก็ไม่ได้ว่าอะไร เพราะเขาจ้างกะเหรี่ยงให้ไปทำไร่บ้างให้ไปมุงหลังคาให้บ้าง แต่ในการจ้างนั้น ขอให้ทราบว่าได้จ้างด้วยเงิน ให้เหล้าเถื่อน ให้ไปพนัน ให้ไปทำสิ่งที่เป็นอบายมุขต่าง ๆ นำความอลวนมาสู่กะเหรี่ยงและบริเวณนั้น ซึ่งก็อาจกลายเป็นบริเวณก่อการร้ายอย่างร้ายแรงที่สุดไปได้ ผลก็คือต้นแม่น้ำปราณซึ่งเป็นป่าสงวนนั้นก็กลายเป็นสนามรบ ซึ่งอาจต้องไปถึงระเบิดปูพรม อย่างที่คนบางคนเขาอยากให้เราแก่ผู้ก่อการร้ายจะทำให้เกิดเสียหายในบริเวณนั้น ไม่เป็นการรักษาต้นน้ำลำธาร โครงการแม่น้ำปราณที่กำลังทำอยู่ก็อาจล้มเหลวไป เดียวนี้ก็อาจเข้าไปมากแล้ว นี่แหละผลของความไม่เรียบร้อยสะท้อนไปไกล

ที่นี้ก็มาพูดถึงว่าการให้ความต้องการพื้นฐาน อย่างที่ว่าให้ถนนหรือชลประทานเป็นเบื้องต้นนั้นอาจทำให้เสียหายก็ได้ นึกถึงกะเหรี่ยงแล้วก็บอกได้ว่าได้คัดค้านเอาไว้แล้ว เมื่อเดือนที่แล้วมีผู้บอกว่าควรที่จะสร้างถนนจากหนองพลับขำมภูเขาเข้าไปหากะเหรี่ยงซึ่งก็นับว่าเป็นทางที่พอจะทำได้ คือพอที่จะนำแทรกเตอร์เข้าไปถากถางให้กะเหรี่ยงได้ในที่ที่สมควรจะทำเป็นไร่ ที่คัดค้านไม่ให้ทำถนนและคัดค้านไม่ให้ชนแทรกเตอร์

เข้าไปเพราะมีเหตุผลหลายอย่าง ไม่สร้างถนนเพราะว่า แม้จะไม่ได้สร้างถนนครบครันหัวครอบครัวก็เข้าไปแล้ว ถ้าสร้างถนนก็จะเข้าไปเต็ม ที่ไม่ให้ทำถนนเพื่อที่จะนำแทรกเตอร์เข้าไปก็มีผู้เสนอให้ขอยกทางฝ่ายกองทัพอเมริกัน นำเฮลิคอปเตอร์มายกเข้าไป เพื่อที่จะเข้าไปตากถาง แล้วที่ตัดค้ำนั้นเพราะว่าทราบดีว่ากะเหรี่ยงไม่รู้จักแทรกเตอร์ดีนัก ถ้านำแทรกเตอร์เข้าไปแม้จะได้ผลดีก็จะทำให้พวกกะเหรี่ยงจะเห็นว่าแทรกเตอร์นี้ดี มือของตัวเองนั้นไม่ดีลงท้ายจะไม่ทำงานด้วยมือของตัวเอง ที่เข้าไปที่ป่าละอู่นั้นน่าจะเจ็บเสียไปให้แก่กะเหรี่ยง ให้กะเหรี่ยงเหล่านั้นรู้จักใช้มือ รู้จักใช้จอบเสียมก่อน จริงอยู่ในการเร่งรัดพัฒนามีโครงการว่าให้ใช้เครื่องมือทุนแรงที่ทันสมัย แต่ว่าจอบเสียมนั้นก็อย่าให้ถือว่าทันสมัยแล้ว เพราะว่าคนเราทุกคนจะมีรถแทรกเตอร์ไม่ได้นอกจากนายทุน แล้วนายทุนที่เข้าไปนั้นเขาไม่คำนึงถึงชาวบ้านธรรมดา คนที่อ้างว่าคำนึงถึงชาวบ้านธรรมดา ก็เพียงแต่อ้างว่าจะมาปลดแอกชาวบ้าน ลงท้ายชาวบ้านก็ทำอะไรไม่ได้ การที่ไม่ให้เอาแทรกเตอร์เข้าไปแต่เอาจอบเสียมไปให้แทนนั้นได้พิสูจน์ว่าเป็นวิธีที่ถูกต้อง เมื่อไปอีกแห่งหนึ่งคือหมู่บ้านในอำเภอเขาย้อย เข้าไปถามผู้ใหญ่บ้านและกำนันว่าทำไมไม่ทำการเพาะปลูกหมุนเวียน คือหมายถึงว่าหมุนเวียนที่ดิน ไม่ใช่หมุนเวียนพืชพันธุ์ ปีนี้ทำแห่งหนึ่งปีต่อไปย้ายต่อไปอีกแห่งหนึ่ง อีกปีย้ายไปอีกแห่งหนึ่ง ปีที่สามกลับมาที่เดิม เขาบอกว่าปลูกข้าวปีนี้ที่นี้แล้วปีหน้าปลูกไม่ได้ เพราะมีหญ้าขึ้น ก็ถามเขาว่าทำไมไม่ถอนหญ้าไม่ปราบหญ้าเพื่อที่จะปลูกอย่างอื่นได้เขาบอกว่าพวกเราคงจนไม่มีปัญญาที่จะถอนหญ้า คำตอบนี้หมายความว่าอะไร คำตอบนี้หมายความว่าเขานึกว่าการถอนหญ้านั้นต้องใช้แทรกเตอร์ เพราะว่าเขาเห็นที่ไร่ส้มที่อยู่ใกล้ๆ กิโลเมตร สองกิโลเมตรเขาใช้แทรกเตอร์ ชาวบ้านเขาไม่มีแทรกเตอร์ เพราะว่าเขาเป็นคนจนเขาก็เลยไม่มีปัญญาที่จะไปถอน เพราะเขานึกว่าการถอนหญ้านั้นต้องใช้แทรกเตอร์มาไกล ชาวบ้านเหล่านั้นซึ่งเป็นกะเหรี่ยงเหมือนกัน เขาเห็นความก้าวหน้าของการพัฒนาว่า ถ้าเจ้าหน้าที่อยากให้เขาพัฒนา ถ้าเจ้าหน้าที่อยากให้เขาก้าวหน้าแนวใหม่ ต้องเอาแทรกเตอร์มาให้เขา ก็เลยไปที่ไร่เขาออกว่ายสงสัย ขอตัดค้ำนิดหน่อย สงสัยว่าถ้าขยันไปถอนหญ้าแล้วก็ปลูกอย่างอื่นเราก็จะหายจนไปได้เหมือนกัน ไม่ใช่เพราะเป็นคนจนถึงถอนหญ้าไม่ได้ แต่เพราะว่าขี้เกียจ เพราะว่าไม่สามารถที่จะหอบร่างของตัวเองไปที่ไร่แล้วไปจับหญ้านั้นถอนขึ้นมา เขาก็ทำหน้าประหลาดแล้วก็ร้องแหะๆ ไม่ทราบว่าเขาจะทำหรือไม่ทำต่อไป แต่เชื่อว่าถ้าเอาแทรกเตอร์เข้าไปในที่ที่ไม่เคยมีแทรกเตอร์ ทำถนนเข้าไปในที่ที่ไม่มีถนน อาจเกิดผลร้ายก็ได้ ถ้าไม่จัดการทุกสิ่งทุกอย่างให้พร้อมด้วยการจัดสรรที่ดินซึ่งอยู่ในขั้นสูงกว่าการสร้างถนนนั้นต้องทำก่อน เพราะว่าที่เขาย้อยนั้นมีคนถวายฎีกาแล้วก็ได้เห็นเองด้วยว่าเมื่อถอนสภาพจากป่าสงวนแล้วมีโฉนดปฏิหารีย์ขึ้นมา คือนายทุนได้ไปไล่ชาวบ้านที่เคยอยู่ที่นั่นมาเป็นชั่วคน ๆ ไปบอกว่าที่นี่มีโฉนดแล้วหรือมีใบสำคัญแล้วให้ออกไปจากที่นั่น คราวนี้ก็ปัญหาว่า เขามีใบสำคัญถูกต้องตามกฎหมายเพราะว่าเจ้าหน้าที่ได้ออกให้ แต่ว่าไม่ได้คำนึงถึงหลักมนุษยธรรมว่ามีคนอยู่ในนั้นมาแล้ว ตั้งแต่ชั่วปู่ชื่อนี้เป็นข้อสำคัญ ป่าสงวนเดิมก็เป็นป่า คือมีต้นไม้ มีสัตว์ป่า ซึ่งมีกฎเกณฑ์ตามกฎหมายในการที่จะ

เข้าไปทำประโยชน์ แต่กฎหมายไม่ได้พูดถึงมนุษย์ที่อยู่ในป่า ไม่ได้พูดถึงมนุษย์ที่เข้าไปทำมาหากินโดยที่ไม่รู้ว่า มีกฎหมายคุ้มครองนั้นจะว่าอย่างไร เวลายกสภาพจากป่าสงวนเป็นที่เปิดแล้วก็หมายความว่าเปิดให้จับจองมนุษย์ ด้วยเหมือนกัน ก็ผิด ผิดหลัก แต่ว่าไม่ได้อยู่ในกฎหมาย เมื่อเจ้าหน้าที่เปิดให้คนเข้าไปจองได้แล้วคนก็ไปจอง ไล่คนออกไป ไปรังแกเขาต่าง ๆ อย่างนี้ก็เกิดเป็นการก่อการร้าย ที่เขาย้อยนั้น หมู่บ้านที่เราไป หัวหน้าผู้ก่อการร้าย คนหนึ่งมาจากป่ามาอยู่ที่หมู่บ้านนั้น เราเข้าไปก็เห็นว่าไปโผล่ของผู้อก่อการร้าย แต่ว่าคนนั้นออกไปเพราะว่าถูกรังแก ถูกยึดที่ดิน อันนี้เราจะไปช่วยในทางกฎหมายอย่างไรก็ช่วยไม่ได้ เพราะว่าที่ดินนั้นเป็นที่ดินว่างเปล่าจริง ๆ เพราะ วิธีของชาวบ้านที่ปลูกปีหนึ่งหนึ่ง ปีหน้าอีกแห่งหนึ่ง ปีต่อไปอีกแห่งหนึ่ง แล้วก็กลับมาที่เดิมในปีที่สาม ที่อีก สองแปลงที่ไม่ได้ทำอยู่นั้นจึงว่าง ตามกฎหมายก็ว่าว่างเปล่าเพราะไม่ได้ทำประโยชน์อะไร แต่สำหรับชาวบ้านที่นั่น เขาถือว่าเป็นที่ของเขาที่เขาต้องใช้อย่างนั้น มิฉะนั้นดินมันจืด มิฉะนั้นปราบหญ้าไม่ไหว ปราบหญ้าหลังจากสามปี ปราบง่ายกว่า เขาเผ่าง่ายกว่านี่เป็นปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในกฎหมายบ้างไม่ได้อยู่ในกฎหมายบ้าง เป็นหน้าที่ผู้ที่สนใจ ในเรื่องเร่งรัดพัฒนาที่จะแก้ไขปัญหานี้เคยไปบอกให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนายอำเภอ ทั้งตำรวจให้เจ้าหน้าที่ ต่อต้านการใช้กฎหมายสนับสนุนผู้ที่จะไปเบียดเบียนประชาชน ด้วยการใช้นักของมนุษยธรรมแท้ ๆ หลักของ เมตตา หลักของการปฏิบัติเพื่อส่วนรวมจริง ๆ

แต่ว่าปัญหาสำคัญที่สุดในการพัฒนาชนบทก็คือเรื่องเครื่องมือ เครื่องมือจำนวนมหาศาลนี้ต้องใช้ให้ ถูกต้อง ทั้งเครื่องมือทุนแรงทั้งวิธีการที่ก้าวหน้า ถ้านำไปใช้ถูกหลักถูกต้องตามกฎหมายและหลักของมนุษยธรรม ของเมตตา ก็ไม่เป็นไร แต่บางทีเพราะงานเร่งรัดพัฒนานี้เป็นงานที่เรียกว่า “แหวกแนว” และใหม่ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จึงไม่ชัด อาจไม่รู้ว่าจะใช้กฎเกณฑ์ที่ไหน แล้วก็ผิดพลาดไป การทำผิดพลาดกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับด้วยเจตนาดีนั้นไม่ว่า แต่บางทีมีคนที่อ้างว่าเพราะโง่เขลาเบาปัญญาจึงทำผิดกฎเกณฑ์ไปทำนั้นถ้าให้เสียหายต่อส่วนรวมก็ลำบากหน่อย เพราะว่าผู้ที่ปฏิบัติตามโครงการตามแผนของเร่งรัดพัฒนานั้น ก็นับว่าเป็นท่านที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ ไม่ควรจะโง่เขลาเบาปัญญาถึงปานนั้น

ข้อสำคัญอีกอย่างหนึ่งนั้นคือจะต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพราะว่าเร่งรัดพัฒนานี้ถือว่าไว้มีกฎเกณฑ์ ที่แหวกแนว บางทีก็ต้องทำผิดหลักของระเบียบของทางราชการ บางอย่างเพื่อความเร็วและเร่งรัด บางทีก็ผิดแผน แต่แม้จะผิดแผนก็ต้องทำ บางเวลาก็ต้องใช้หลักมนุษยธรรม ใช้หลักเมตตากับใช้หลักความบริสุทธิ์ใจแท้ ๆ ถึงจะทำงานได้ดี การทำผิดพลาด ถ้าทำความผิดพลาดด้วยความบริสุทธิ์ใจก็ดี ถ้าไม่ทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ก็เป็นผู้ทรยศต่อชาติ เพราะว่าถ้าการเร่งรัดพัฒนาเป็นงานสำคัญที่ถึงจุดถึงประชาชน ถ้าทำเสียเท่ากับพันรั้วทิ้งไป ทำให้ศัตรูเข้ามาในบ้านได้ ทำให้บ้านเมืองล่มจมได้ เราไม่มีสิทธิ์เลยที่จะทำให้การเร่งรัดพัฒนาล้มไป ผู้ใดทำให้

การพัฒนาทั่ว ๆ ไปล้มลงมาผู้นั้นเป็นผู้ทรยศ การที่พูดนี้อาจเรียกว่ารุนแรงไปหน่อย ทำไมผู้ที่คัดค้านการพัฒนาเป็นผู้ทรยศ ก็เพราะว่าในเวลาที่บ้านเมืองของเราอยู่ในที่คับขัน ถ้าเราทำอะไรที่เปิดช่องให้ผู้ก่อการร้าย ผู้ที่มาแทรกซึมเข้ามาได้ เราก็ทำผิดต่อบ้านเมือง ถ้าเราสร้างรั้วขึ้นมาได้ด้วยการพัฒนาทั้งคนทั้งวัตถุให้ดีให้มีความสุข ให้มีความพอใจ เราไม่มีวันที่จะเรียกว่าเสียบ้านเมือง ข้อนี้เป็นข้อที่สำคัญยิ่งกว่า

การพัฒนาชนบทเป็นงานที่สำคัญ เป็นงานที่ยาก เป็นงานที่จะต้องทำให้ได้ด้วยความสามารถ ด้วยความเฉลียวฉลาด คือทั้งเฉลียวทั้งฉลาด ต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีใช้มุ่งที่จะหากินด้วยวิธีการใด ๆ ใครอยากหากินขอให้ลาออกจากตำแหน่ง ไปทำการค้าดีกว่า เพราะว่าถ้าทำผิดพลาดไปแล้วบ้านเมืองเราล่มจม และเมื่อบ้านเมืองของเราล่มจม แล้วเราอยู่ไม่ได้ ก็เท่ากับเสียหายทุกอย่าง ขอพูดอย่างนี้แล้วก็ให้ไปพิจารณาพยายามที่จะให้การสัมมนาที่นำมาได้ประโยชน์ เพราะว่าเรื่องที่สัมมนาเป็นหลักวิชาที่จะต้องปฏิบัติ แล้วก็ขอให้หาวิชาต่าง ๆ นี้ไปแจกจ่ายผู้ใต้บังคับบัญชา ไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งหลายพิจารณาว่าจะทำอย่างไร ให้ดีที่สุด ไม่ใช่เพื่อประจบผู้ใหญ่ แต่ว่าสำหรับประจบตัวเอง สำหรับสร้างที่ให้ตัวเองอยู่ได้ เพราะว่าป็นงานของตัวเองทั้งนั้น

ขอให้ทุกคนมีกำลังใจกำลังกายที่จะปฏิบัติงาน ใจแข็งพอที่จะเสียสละ ใจแข็งพอที่จะต่อสู้กับการแทรกซึมซึ่งมาในทุกรวิถีทาง ไม่ใช่แทรกซึมด้วยปืน ไม่ใช่แทรกซึมด้วยการจัดค่ายมรณะ แต่แทรกซึมในสมองของแต่ละคน เขามอบอกว่าทำไมทำงานเกือบจะตายแล้วไม่ได้อะไร ได้ซี ได้ความมั่นคงของบ้านเมือง สิ่งเหล่านี้ก็ขอให้ไปพิจารณา เมื่อพิจารณาแล้วให้นำไปฝากไปให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทั่วทุกแห่งทุกจังหวัด เพื่อที่จะให้ งานเร่งรัดพัฒนาเป็นส่วนรวมได้ก้าวหน้าจริง ๆ และมั่นคงจริง ๆ เพื่อให้บ้านเมืองของเราอยู่ได้ ขอให้มีความตั้งใจกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญด้วยความสามัคคี ด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยความตั้งใจอันบริสุทธิ์.

พระบรมราชาโฆวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๒

ขอขอบใจสมาคมทนายความที่ได้จัดงาน “วันทนายความ” และได้นำรายได้มาให้สำหรับมูลนิธิ ซึ่งเป็นมูลนิธิเพื่อการศึกษา และก็ได้โดยเฉพะนำเงินนั้นมาให้สำหรับสถานศึกษา โดยสมาคมได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ นอกเหนือจากนี้หลายอย่าง เป็นที่น่าชื่นชมยินดีที่ได้ทำงานในด้านการแนะนำห้วข้อปฏิบัติแก่ประชาชน ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่สำคัญ ที่ผู้ที่มีอาชีพทนายความและผู้ที่มีหน้าที่ในทางกฎหมายจะช่วยประชาชนได้ เพราะกฎหมายนี้มีไว้สำหรับให้บ้านเมืองมีความสงบเรียบร้อย ทุกสิ่งทุกอย่างจึงต้องมีกฎเกณฑ์ ถ้าประชาชนคือบุคคลที่ประกอบชาตินี้ มีความรู้พอในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้วางเอาไว้ดี ก็จะทำให้การปกครองเป็นไปโดยเรียบร้อย มีความสงบตามด้วบทกฎหมาย ความรู้นี้ได้บ่งเอาไว้ในหลักการว่า บุคคลทุกบุคคลย่อมทราบในกฎหมาย แต่ว่าเป็นที่ทราบกันอยู่ว่า ประชาชนทั่ว ๆ ไป ถ้าไม่ได้เรียนรู้ทางกฎหมาย ก็ย่อมไม่ทราบกฎหมาย จึงเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีความรู้ที่จะต้องพยายามหาทางช่วยให้ทุกคนได้มีความรู้ในสิทธิและหน้าที่ของแต่ละบุคคล เพื่อให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข มีระเบียบเรียบร้อย และมีชื่อเสียง ฉะนั้น งานที่แต่ละคนได้พยายามทำให้ประชาชนมีความรู้ในด้านกฎหมายนี้จึงเป็นงานสำคัญของชาติ แต่ละคนก็มีหน้าที่งานการของตัวเองตามอาชีพของตัวเอง แต่งานนอกเหนือนี้เป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะว่าแต่ละคนก็เป็นคนไทยด้วยกัน เราก็จะต้องปรารถนาให้บ้านเมืองอยู่เย็นมีความสงบทางกฎหมายนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะให้บ้านเมืองมีความเรียบร้อยได้ จึงขอให้ปฏิบัติงานตามอาชีพของท่านด้วยความเข้มแข็ง เพื่อให้งานนั้นลุล่วงไปโดยเรียบร้อย และงานอีกด้านหนึ่งที่พูดได้ว่าเป็นงานนอกเหนือ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชาโฆวาทให้ นายมารุต บุนนาค นายกสมาคมทนายความแห่งประเทศไทยพร้อมด้วยคณะกรรมการของสมาคม รวม ๑๕ คน ใฝ่า ๙ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการแสดงละครการกุศลเรื่อง “เปาบุ้นจิ้น” เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และเงินรายได้จากการจัดงานสาธารณกุศล วันทนายความ เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนอานันท์มหินดล สาขานิติศาสตร์ ๕๐,๐๐๐ บาท และโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย ๘๐,๐๐๐ บาท

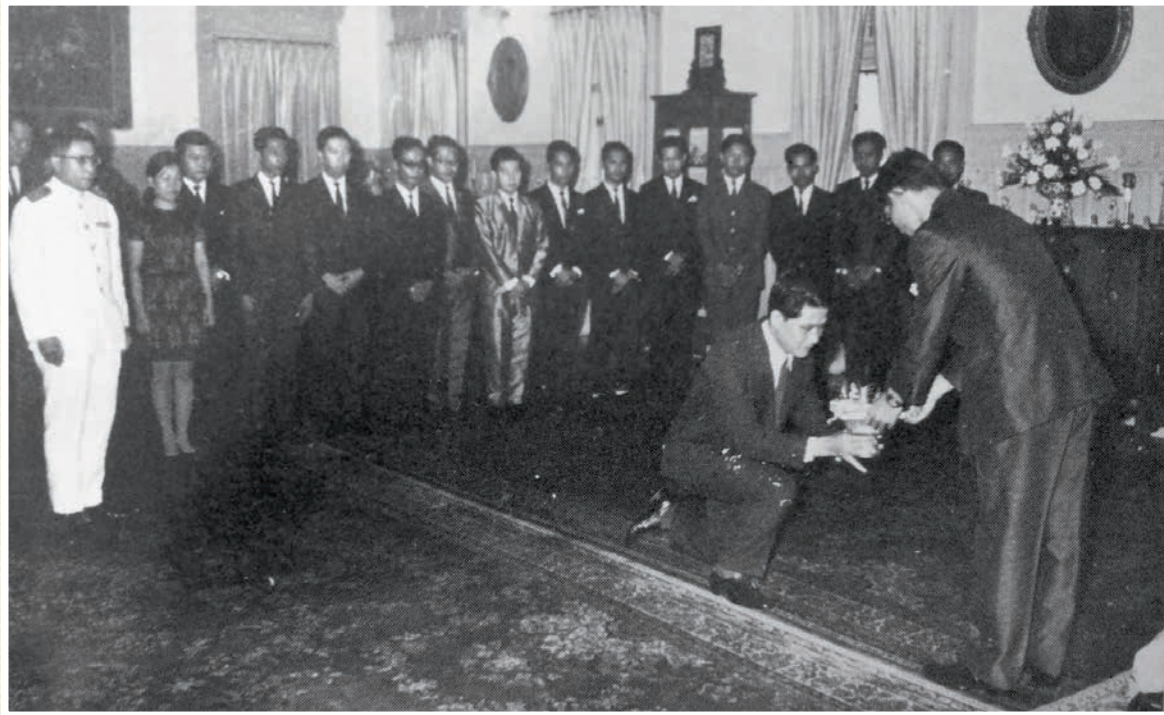

จากอาชีพของตัว หมายถึงงานจะแพร่ความรู้ในทางกฎหมาย ก็ขอให้ทำอยู่ด้วย เพราะว่าจะเป็นประโยชน์ งานนี้
ทำในฐานะเป็นคนไทยคนหนึ่ง ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชาติไทยและเป็นผู้มีความรู้ผู้มีพลังที่จะปฏิบัติ
ในด้านนี้ และก็ขอให้ปฏิบัติต่อไป

ขอขอบใจสมาชิกทุกคนของสมาคม ที่ได้ปฏิบัติงานของตัวด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความตั้งใจจริง
ด้วยความสุจริต เป็นการสนับสนุนให้บ้านเมืองมีชื่อมีแป และเมื่อมีชื่อมีแปแล้ว บ้านเมืองก็จะอยู่ได้ด้วย
ความเจริญและด้วยความเรียบร้อย ทุกคนที่อาศัยอยู่ก็就会有ความปลอดภัยได้ จึงนับว่าทุกคนมีส่วนในการรักษา
ประเทศไว้ เพื่อที่จะให้อยู่อย่างไม่ล้มเหลวไป ขอให้ทุกคนจงมีกำลังใจกำลังใจ เพื่อปฏิบัติงานที่สำคัญนี้ ขอให้
ทุกคนประสบแต่ความรุ่งเรือง ความเจริญ ความสำเร็จทั้งในชีวิตและในงาานการ.

พระบรมราชาบาท^(๑)

พระราชทานแก่เนติบัณฑิตซึ่งสำเร็จการศึกษาทางกฎหมาย
จากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๒๐^(๒)
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันศุกร์ ที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

ขอขอบใจเหล่าเนติบัณฑิตที่มีงานและก้จัดหารายได้มาเพื่อการกุศล เงินจำนวนนี้ก็จะได้อใช้ในทางการศึกษาต่อไป

เมื่อเนติบัณฑิตสำเร็จการศึกษาจากเนติบัณฑิตยสภา ก็ถือได้ว่าได้ผ่านการอบรมที่ต้องใช้ปัญญา ใช้หลักวิชา ใช้ความพยายาม เพื่อจะได้ศึกษาหาความรู้มาประกอบอาชีพต่อไป ก็นับว่าได้ผ่านการศึกษาที่หนักมาแล้ว ต่อไปก็จะได้ทำหน้าที่ในทางกฎหมายโดยตรงและจะเป็นผู้ที่เป็นหลักสำหรับประเทศในการบริหารงานในทางรักษาความสงบ ประเทศแต่ละประเทศ ต้องมีหลักกฎหมายเพื่อที่จะรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย เป็นชื่อเป็นแปของบ้านเมือง การจัดงานนี้เป็นงานที่ลำบาก และบางทีถ้าไปนึกในแง่นี้แง่เดียวก็อาจทำไม่สำเร็จ อย่างที่เมื่อเร็ว ๆ นี้มีการประชุมว่า จะให้มีสันติภาพในโลกโดยที่ใช้อกฎหมาย ก็ทำให้เกิดความคิดในทางที่อาจไม่ดีนักในใจว่า พวกนักกฎหมายทั้งหลายนี้กว่า นำเอากฎหมายมาใช้อย่างเดียว ก็จะทำให้เกิดมีสันติภาพในโลกได้จริง ถ้าทุกคนทำตามกฎหมาย และถ้ามีกฎหมายที่เรียบร้อยแล้ว คนในโลกก็มีความสงบได้ เพราะว่าถ้ากฎหมายที่ตั้งขึ้นมาเป็นกฎหมายที่เหมาะสม ทำตามกฎหมายเหล่านั้นแล้วก็ย่อมเกิดความสงบ แต่ปัญหาที่สำคัญคือว่ากฎหมายจะแก้ปัญหทุกอย่างได้หรือเปล่า เพราะว่าคนเราที่อยู่ในโลก หรืออย่าพูดว่าในโลกเลย เพียงแต่ว่าในประเทศ ต่างคนก็มีผลประโยชน์ต่างกัน ผลประโยชน์ต่างกันนี้แหละทำให้ต้องกระทบกัน ถ้าผลประโยชน์กระทบกันแล้ว คนที่เป็นผู้พิพากษาก็จะต้องปวดหัวอย่างยิ่งที่จะเข้าตามเหตุผลได้ เพราะบางที

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายประภาศน์ อวยชัย เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นำเนติบัณฑิตสมัยที่ ๒๐ จำนวน ๒๑ คน เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้ร่วมกันบริจาคในโอกาสที่ได้จัดให้มีการฉลองประกาศนียบัตร เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

ในชีวิตของเราต้องการเหตุผล ทั้งสองฝ่ายก็มีเหตุผลที่ดี เพราะว่าคนเราก็มีความต้องการเหมือนกัน เท่ากัน ถ้าฝ่ายหนึ่งต้องการที่จะอยู่ในที่แห่งหนึ่ง อีกฝ่ายก็อยากอยู่ในที่เดียวกันนั้น แม้จะเรียกว่ามีเสรีภาพที่จะอยู่ในที่เดียวกันก็อยู่กันไม่ได้ เพราะว่า ตามหลักของธรรมชาติ คนจะอยู่ในที่เดียวกันพร้อมกันในเวลาเดียวกันไม่ได้ นอกจากเป็นผี เป็นผีจึงจะรวมกันเข้าไปได้ แต่ว่าถ้าเป็นมนุษย์ อยู่คนเดียวกันไม่ได้ ก็ต้องตั้งหลักกฎหมายว่า ต้องปรองดองกัน ต้องหลีกเลี่ยงให้แก่กัน ซึ่งบางทีอาจทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่พอใจ และลงท้ายอาจบอกว่า กฎหมายนี้ไม่ดี เพราะว่าไม่เข้าข้างตัวก็ต้องล้มลงไป รวมความแล้วจะแก้ปัญหาล้มด้วยกฎหมาย ก็รู้สึกว่าจะไม่ได้ พวกที่เรียนในทางกฎหมายโดยตรง แล้วจะมาปฏิบัติตามกฎหมายโดยตรง โดยความบริสุทธิ์ใจ ก็ต้องยอมรับว่า ต้องมีอย่างอื่นนอกเหนือจากกฎหมาย ต้องนับถือกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ ต้องนับถือกฎเกณฑ์ของวิชาอื่น เช่น จิตวิทยา หรือแม้แต่วิชาการเมือง ก็จะต้องนำมาประกอบด้วย ฉะนั้น ผู้ที่มีหน้าที่ในทางกฎหมาย มีอาชีพในทางกฎหมาย ต้องพยายามที่จะหาความรู้ในทางอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในทางกฎหมายด้วย เพื่อที่จะให้อาชีพที่ตนเลือกได้ผลมากที่สุด ที่พูดเช่นนี้ เพราะว่าเคยเห็นท่านนักกฎหมายใหญ่ ๆ ที่มีอายุแล้ว ที่ได้ผ่านงานในทางกฎหมายมาดีแล้วท่านไม่ได้คิดอะไรรนอกเหนือจากเรื่องกฎหมาย เพราะไม่ว่างานจะเป็นทางพิพากษาหรือทางกฎหมาย ก็เป็นงานหนักงานใหญ่ เลยไม่มีเวลาที่จะพิจารณาดูทั่ว ๆ ไปในด้านอื่น

สำหรับผู้ที่เพิ่งสำเร็จการอบรมจากเนติบัณฑิตยสภา ก็จะเท่ากับเริ่มชีวิตในทางปฏิบัติ ขอให้พยายามปฏิบัติให้ตรงตามหลักวิชาที่ได้เรียนมา แต่ว่าให้นึกถึงว่าชีวิตในโลกนี้ประกอบด้วยวิชาอื่น ๆ ด้วย ถ้าสามารถที่จะค้นคว้าหาความรู้ในทางอื่นมาช่วยด้วยแล้ว จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของตน ในวันที่สำเร็จที่ไปในงานที่เนติบัณฑิตยสถานนั้นไม่ได้พูดเช่นนี้ เพราะรู้สึกว่าถ้าพูดเช่นนี้จะกลายเป็นการกระทบกระเทือนท่านผู้ใหญ่มากเกินไป เพราะท่านไม่รู้ ไม่ใช่ที่ท่านไม่รู้เรื่อง แต่ว่ามานึกดูในสมัยนี้และในสมัยที่จะมาต่อไปในอนาคต ทุกคนจะต้องมีความรู้รอบตัวมากขึ้น เพราะว่าในสมัยนี้แต่ละคนแต่ละบุคคลที่มีวิชาความรู้ ออกจะมีความรู้จำกัดลงไปทุกที เพราะว่าต้องรู้สูงมาก จึงต้องจำกัดไม่ให้อ่านมากจนเกินไป เลยเป็นห่วงว่าอนาคตจะไม่แจ่มใสสำหรับทั้งประเทศไทย สำหรับโลก ถ้าเราจะมุ่งในทางหนึ่ง จะเป็นคนฉลาดมากเกินไป จึงต้องมีคนที่มีความรู้รอบตัวเพื่อที่จะประสานงานเฉพาะต่าง ๆ นี้ไปได้ ให้มีเหตุผล แต่ว่าการที่จะไปพูดในงานมันยาก คนมากประเดี๋ยวจะไม่เข้าใจ มาพูดเฉพาะกับกรรมการก็อาจพอที่จะอธิบายให้เข้าใจได้ว่า มีปัญหานี้เอาไว้เดือน เพราะว่าถ้าเราอยากให้มีประโยชน์แก่ชีวิตต่อไป เราจะต้องคิดถึงว่า งานที่เราทำนี้คนอื่นเขาทราบหรือเปล่า งานที่เราทำนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือเปล่า สอดคล้องกับชีวิตที่มีอยู่ในสมัยปัจจุบันหรือเปล่า ถ้าคิดจะทำแค่นี้ก็เป็นการดีอยู่แล้ว นี่เป็นข้อคิดหัวข้อหนึ่งที่ขอให้ไปช่วยกันพิจารณาต่อไป เพราะว่าอยากจะให้ผู้ที่ทำหน้าที่

สำคัญ ๆ ต่อไปได้สามารถระลึกในทางนี้ เพื่อที่จะเข้าไปพร้อมกับด้านอื่นด้วย เพราะว่าพวกท่านว่าสวนตุลาการก็ตุลาการ ไม่เห็นใจฝ่ายอื่น ๆ สวนปกครองก็ไม่เห็นใจทางอื่น ๆ ด้วย ฝ่ายทหารเขาก็จะให้ทหารเป็นใหญ่ ฝ่ายการเมืองเขาก็อยากให้เป็นใหญ่ ฝ่ายคนค้าขายในทางวิทยาศาสตร์เขาก็บอกว่าต้องการห้องทดลองทำไมเองงบประมาณไปให้ทางโน้นทางนี้ยุ่งกันใหญ่ ซึ่งเป็นของธรรมดา แต่ถ้าเราสามารถที่จะคิดให้ออก เราอาจไปมีเพื่อนที่มีวิชาในสาขาอื่น ๆ ไปพูดกับเขาในฐานะบุคคลแล้ว ก็อาจทำให้สวนรวมมีความสงบเรียบร้อยดีกว่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ แล้วก็ดีกว่าที่จะเป็นอยู่ต่อไป ก็เคยพูดอยู่กับท่านผู้ใหญ่ทางตุลาการเมื่อหลายปีมาแล้วว่า ถ้างานบางอย่างไม่เรียบร้อยแม้จะในทางตุลาการ ในทางผู้พิพากษา ควรที่จะพูดคุยกันในฐานะผู้มีความรู้ ท่านผู้ใหญ่บอกว่าไม่ได้ พูดอย่างนี้ก็ต้องขอร้องต่อท่านว่า ท่านผู้ใหญ่ผู้นั้นท่านเป็นคนดีมาก แต่ว่าท่านเห็นแต่เพียงหน้าที่ในทางตุลาการของท่าน เลยบอกท่านว่าขอให้พิจารณาในฐานะคนมีความรู้ดี เป็นผู้เชี่ยวชาญในทางกฎหมาย พบเพื่อนฝูงที่เป็นผู้พิพากษาร่วมกัน หรือนักกฎหมายชั้นสูงด้วยกัน ก็คุยกันว่าวิธีพิจารณาคดีในศาลจะทำอย่างไรสำหรับให้เรียบร้อย เราน่าจะเปลี่ยนกฎหมายหรือน่าจะเปลี่ยนกฎเกณฑ์วิธีการดำเนินการอย่างไรบ้าง แล้วก็ในฐานะที่เป็นคนไม่ใช่ผู้แทนหรือเป็นผู้อยู่ในสภานิติบัญญัติแต่ในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความรู้ เป็นพลเมืองดี อาจมาพูด หรือเรียกว่าปาฐกถาให้คนอื่นฟังว่า กฎหมายจะแก้ไขได้ในฐานะผู้เชี่ยวชาญกฎหมาย นี่เหมือนกันทุกคนก็เรียนมาดี ถ้ามีอะไรที่หน้าจะแก้ไขได้ พิจารณาดูแล้วก็คุยกัน ถกเถียงกัน แล้วอาจเสนอในฐานะไม่ใช่ผู้พิพากษาหรือในทางตุลาการ แต่ในฐานะเป็นพลเมืองดีผู้มีความรู้สูง อาจเสนอให้ประชาชนทราบ ให้ทางผู้ใหญ่ทราบ ให้ทางนิติบัญญัติหรือทางกรมกฤษฎีกา ท่านก็อาจรับเอาไว้พิจารณาเข้าสภานิติบัญญัติ แล้วก็ดัดแปลงกฎเกณฑ์ในกฎหมายได้เป็นผลสำเร็จจะทำให้การดำเนินคดีเรียบร้อยขึ้น มีความยุติธรรมมากขึ้น นี่ยกเป็นตัวอย่างให้คิดว่า ตัวเป็นผู้มีความรู้ในทางกฎหมายส่วนหนึ่ง มีหน้าที่ในทางนี้ส่วนหนึ่ง แต่ว่าการมีหน้าที่ในทางเป็นพลเมืองซึ่งเป็นส่วนยิ่งใหญ่กว่าด้วย อันนี้ก็ขอให้ไปพิจารณา แล้วก็อาจเกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อสวนรวม

ขอให้ทุกคนมีความสำเร็จในอาชีพการงานต่อไป ให้มีกำลัง มีจิตใจแข็งแรง สามารถพิจารณาสิ่งที่ดีที่ชอบ แยกจากสิ่งที่ไม่ชอบไม่ดี แล้วก็ปฏิบัติในทางที่เหมาะสมที่สุด ให้มีพลังกายที่แข็งแรง เพื่อที่จะปฏิบัติงานให้เหมาะสม และมีความเจริญทั่วทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงาน “นิติศาสตร์รำลึก” ครั้งที่ ๒^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๓

ขอขอบใจที่ได้นำเงินมาสมทบทุนการศึกษาทางนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาแขนงที่สำคัญมากสำหรับบ้านเมือง

ผู้ที่มีอาชีพทางกฎหมายนับว่าเป็นหลักของบ้านเมือง ทำให้บ้านเมืองได้มีการปกครองที่เรียบร้อย และทำให้การปกครองของบ้านเมืองเป็นไปตามหลักของยุติธรรมทุกคนก็ได้เรียนมาในวิชานี้และได้เข้าทำงานเกี่ยวข้องกับงานแขนงนี้โดยตรง งานของกฎหมายในประเทศไทยนี้มีปัญหาอยู่มาก เพราะว่าการหลักวิชานิติศาสตร์ของเราเป็นหลักวิชาที่เราได้ศึกษามาจากต่างประเทศเป็นส่วนมาก การนำมาปฏิบัติการใช้ในประเทศของเรา น่าจะได้พิจารณาให้เห็นความเป็นอยู่ของบ้านเมืองมาประกอบด้วยแต่ก็เป็นที่ยากลำบากที่จะเอาหลักวิชาโดยแท้โดยตรงมาประกอบมาปฏิบัติในประเทศของเรา เพราะว่าสถานการณ์ไม่เหมือนกับต่างประเทศ โดยเฉพาะทางประวัติศาสตร์และทางการปกครองที่มีมา หลักใหญ่ที่ได้เคยปรารภมาหลายปีแล้วกับทางผู้เชี่ยวชาญในด้านกฎหมายเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางกฎหมายก็มีอยู่ว่า นักกฎหมายจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่วางเอาไว้ แต่ว่าการปกครองบางที่ไม่ได้ปกครองตามกฎหมายเพราะเหตุการณ์ไม่อำนวย เหตุการณ์ที่ไม่อำนวยนี้ ไม่ใช่จะพูดถึงภัยคอมมิวนิสต์หรือพูดถึงการปฏิวัติ แต่ว่าพูดถึงการปกครอง ในเมืองไทยนี้ ถ้าสังเกตดูวิธีการปกครองข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไปถึงจังหวัด ถึงอำเภอ ถึงตำบลต่าง ๆ จริง แต่ว่าบางที่บางหมู่บ้านที่อยู่ในที่ลึกในป่าในภูเขาเจ้าหน้าที่ปกครองไม่ได้ไปถึง ชาวบ้านพวกนั้นเขาก็อยู่ของเขาโดยดี มีกฎเกณฑ์ของเขาเอง แต่ว่าไม่ใช่กฎหมายบ้านเมืองอย่างที่เรียกว่าเป็นกฎเกณฑ์ที่ในการปกครองของส่วนกลาง ถ้ามีการผิดหรือมีการทำอะไรผิดหลักของกฎหมายเขาก็ไม่ทราบ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชโองการให้ นายประภาศน์ อวยชัย นำคณะกรรมการจัดงาน “นิติศาสตร์รำลึก” ครั้งที่ ๒ จำนวน ๒๔ คนเข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงานดังกล่าว โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิ “อานันทมหิดล” แผนกธรรมศาสตร์.

ในที่เช่นนั้นหลักใหญ่ของกฎหมายที่ว่า ประชาชนทุก ๆ คนจะต้องทราบถึงกฎหมายนั้น จะมาใช้การไม่ได้ เพราะประชาชนในบางส่วนนั้นไม่ทราบถึงกฎหมาย ด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่หรือฝ่ายปกครองไม่ได้มีโอกาสไปชี้แจง และประชาชนเหล่านั้นก็ไม่มีโอกาสที่จะทราบว่าเราวางหลักเกณฑ์ไว้อย่างไร อันนี้ก็เป็นปัญหาใหญ่ที่จะให้ปกครองหรือความเรียบร้อยเกิดขึ้นได้ ก็ต้องนำความรู้ไปถึงประชาชน และเมื่อประชาชนยังไม่มีความรู้จะไปบอกว่าเขาไม่รู้ไม่ได้ ความจริงประชาชนที่อยู่ในป่าหรืออยู่ในที่ที่การปกครองไม่ได้เข้าไปถึง เขาก็มีกฎเกณฑ์ของเขา เขาอยู่อย่างมีความสุขของเขามาเป็นเวลาหลายสิบหลายร้อยปี ทุกคนที่มีหน้าที่และมีการงานเกี่ยวข้องกับทางกฎหมายก็น่าจะนึกถึงข้อนี้เหมือนกัน เพื่อที่จะได้ช่วยกันคิดว่าจะควรทำอย่างไรที่จะเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์บางอย่างเพื่อที่จะให้การปกครองโดยกฎหมายสำเร็จตามจุดประสงค์

ที่พูดเรื่องนี้ก็เพราะนึกถึงปัญหาเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินว่า กฎเกณฑ์ใดจะทำให้ผู้ใดจะมีกรรมสิทธิ์ แล้วก็ไม่ได้เบียดเบียนกัน และกฎหมายจะเข้าไปตัดสินอย่างไรว่าใครมีสิทธิ์ก็ตามหลักนั้นว่า ผู้ที่มีใบสำคัญจึงจะเป็นเจ้าของที่ดินได้ แต่ตามความจริงเดี๋ยวนี้คนที่ทำงานในที่ดินเป็นเวลาเป็นสิบ ๆ ปี ได้ทำให้ดินนั้นเป็นประโยชน์ขึ้นมาโดยไม่ได้เบียดเบียนคนอื่น เป็นคนไม่มีสิทธิ์ถ้าไม่มีใบอะไรอย่างหนึ่งที่แสดงกรรมสิทธิ์ ส่วนผู้ที่เป็นที่อำเภอแล้วไปขอใบสำคัญในเรื่องที่ดิน แล้วนายอำเภอบอกว่าที่ดินว่างเปล่า จงได้ เป็นผู้ได้กรรมสิทธิ์ หรือถ้ายังจงไม่ได้เพราะว่าเป็นป่าสงวน เมื่อป่าสงวนยกเลิกไปก็ผู้นั้นมีสิทธิ์ก่อน ไม่ได้นึกถึงคนที่อยู่ข้างในเพราะไม่เคยเห็น อย่างนี้ใครจะเป็นผู้คุ้มครองประชาชนที่ทำงาน ที่เชื่อได้ว่าเป็นคนมีความสุจริตที่ไปบุกเบิกที่โดยที่ไม่ทราบว่าเป็นป่าสงวน หรือไปบุกเบิกก่อนที่ป่านั้นถูกสงวนไว้ตามกฎหมาย จึงเป็นปัญหาสำคัญว่าความยุติธรรมนั่นเองจะเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดความยุติธรรมขึ้นมาได้ ทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเกิดตีรันฟันแทงกัน ลงท้ายก็ต้องขึ้นโรงศาล ต้องลงโทษกันโดยมิเป็นธรรม แต่พวกที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายก็บอกว่า “ต้องทำตามตัวบทกฎหมาย ตามตัวหนังสือ” บางคนก็ปฏิบัติการในด้านกฎหมายก็คงได้เห็นเหมือนกันว่า มีคดีบางคดีที่เราได้รู้ว่าตามความเป็นธรรมเขาควรจะชนะความ แต่ตามยุติธรรม ตามตัวหนังสือเขาต้องแพ้ ก็ขอฝากความคิดนี้ให้ช่วยกันคิดพิจารณา และก็ในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญผู้ที่มีความรู้ อาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือตัดแปลงกฎหมายได้บ้าง เพื่อให้การปกครองเป็นไปโดยธรรมและยุติธรรมแท้ ๆ ขอให้ทุกคนช่วยกันสร้างความยุติธรรม สร้างความเป็นไปที่มีระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ขอให้ทุกคนจงมีกำลังใจกำลังกายเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามจุดประสงค์ และประสบความสำเร็จ

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๓

ขอขอบใจทุกคนที่ได้จัดงานของสมาคมเพื่อพบปะกันและรื่นเริงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แล้วได้นำ
รายได้มาเพื่อช่วยสมทบทุนในมูลนิธิอานันทมหิดลสาขาต่าง ๆ มาเป็นเวลาหลายปีที่ตั้งออกมา

ตามที่ได้มีสมาคมขึ้นมา แล้วก็ได้มีการสังสรรค์ ก็นับว่าทำประโยชน์แก่บ้านเมืองเป็นอันมาก
เพราะว่าประชาชนย่อมต้องอาศัยกฎหมายเพื่อให้อยู่เย็นเป็นสุข เพื่อให้งานพิจารณาความเป็นอยู่ต่าง ๆ
ให้เข้าอยู่ในระเบียบของกฎหมาย สำหรับประเทศไทยมีกรณีพิเศษหลายอย่าง เพราะว่าประชาชนมีความเป็นอยู่
แตกต่างกันไป ทั้งกฎหมายที่นำมาใช้ปัจจุบันนี้ก็เห็นว่าเป็นหลักกฎหมายที่ได้มาจากต่างประเทศ จึงต้องให้ความรู้
แก่ประชาชนในวิธีที่เรียกได้ว่า ใช้กฎหมายให้ถูกต้อง เพื่อคุ้มครองผู้ที่ปฏิบัติดีชอบ และเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้
ผู้ที่จะปฏิบัติในทางที่ผิดได้ทำให้เดือดร้อนแก่ส่วนรวม ในการนำหลักการของกฎหมายไปปฏิบัติ นั้น ก็ยอมแล้ว
แต่สถานที่ แล้วแต่บุคคล และแล้วแต่ความเป็นอยู่ของประชาชน ฉะนั้น ที่ท่านทั้งหลายได้พยายามที่จะให้ความรู้
แก่ประชาชนโดยมีบทความทางวิทยุบ้าง มีการแนะนำโดยตรงบ้าง ก็เป็นที่ชอบแล้ว เป็นการช่วยให้ประชาชนได้
มีความรู้และสามารถใช้กฎหมายเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมได้ ขอให้ทุกท่านพยายามที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ
เหล่านี้ต่อไปเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เพื่อความมั่นคงปึกแผ่นและความเป็นระเบียบของบ้านเมือง
ขอให้ท่านทั้งหลายได้ศึกษาการใช้กฎหมายในสถานการณ์จริง เพื่อที่จะให้เกิดประโยชน์อย่างมากที่สุด

ขอขอบใจท่านทั้งหลายอีกที และก็ขอให้ทุกท่านได้สามารถปฏิบัติงานโดยเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
แก่บ้านเมือง ขอให้ทุกคน ๆ ได้มีพลังใจและกำลังความสามารถที่จะปฏิบัติงานทุก ๆ อย่าง.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายมารุต บุณนาต นายกสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย พร้อมด้วย
คณะกรรมการของสมาคม ฯ จำนวน ๑๑ คน เข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงาน “วันทนายความ
ปี ๒๕๑๓” โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนอานันทมหิดล สาขานิติศาสตร์

พระบรมราชาโชวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงาน “วันรพี”^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพฤหัสบดี ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้นำเงินมา เพื่อการกุศลและช่วยเหลือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมตั้งนี้ที่ได้จัดงานเพื่อรวบรวมพวกทั้งนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ในทางนิเทศศาสตร์ให้ได้พบปะกัน และได้ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์นั้น ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญอย่างยิ่ง ตามที่อาจารย์บอกว่า ผู้ที่แม้จะสำเร็จพ้นสภาพจากนักศึกษาแล้วก็ต้องสนใจ ก็ต้องประหลาดใจเหมือนกัน เพราะว่านักศึกษาก็ศึกษาวิชาเพื่อที่จะมาใช้ประโยชน์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็ควรจะเป็นเวลาที่น่ามาใช้เป็นประโยชน์นั้น น่าจะพูดผิดไปนิดหนึ่งว่า เวลาพ้นจากเป็นนิสิตแล้วก็ยังมาร่วมกับนิสิตเพื่อที่จะทำให้กิจกรรมนี้ดำเนินไปด้วยดีได้ ก็ขออนุโมทนา

การที่สนใจในด้านกฎหมายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับบ้านเมือง เพราะว่าบ้านเมืองที่มีระเบียบเรียบร้อยและมีกฎหมายก็ต้องทำตามกฎหมาย ในสมัยนี้เราเห็นได้ว่าทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นเวลาที่กฎหมายรู้สึกว่าย่ำแย่ลงไปมาก เพราะว่าความยุ่งยากเพิ่มขึ้นมาทุกวัน ปัญหาว่าทำไมกฎหมายแทนที่จะเจริญขึ้นกลับเสื่อมตามหลังไปในโลกนี้ ก็จะต้องดูว่ามีเหตุผลอะไร เหตุผลอันหนึ่งก็คือจำนวนพลเมืองของโลกเพิ่มขึ้นและการศึกษาไม่ก้าวทันกับความเจริญของการเพิ่มจำนวนพลโลก อีกข้อหนึ่งความเจริญในด้านต่าง ๆ ไม่ก้าวหน้าไปโดยสม่ำเสมอ คือมีความรู้สึกว่ามีมนุษย์ปัจจุบันดูจะเพ่งเล็งความก้าวหน้าในทางกิจการวิทยากรมากกว่าในทางการดำเนินชีวิตจริง ๆ คือนิยมความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์และในทาง

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชาโรกาสน์ให้ นายอุกฤษ มงคลนาวิน อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตแผนกวิชานิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในฐานะประธานกรรมการจัดงาน “วันรพี” นำ คณะกรรมการ ๕ และนิสิตแผนกวิชานิติศาสตร์ จำนวน ๖๕ คน เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิอานันทมหิดล สาขานิติศาสตร์ และนำ คณะผู้จัดทำหนังสือปัญหากฎหมายสำหรับประชาชน จำนวน ๑๑ คน เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายหนังสือปัญหากฎหมายสำหรับประชาชน

วิทยาการต่าง ๆ โดยที่ลืมนึกว่าวิทยาศาสตร์และวิทยาการต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่จะต้องมาใช้ทุกวัน ถ้าความก้าวหน้า เช่นนี้ผิดส่วนกับความก้าวหน้าทางเรื่องของชีวิตของทุกวัน คือ การดำเนินชีวิต วิธีดำเนินชีวิตต่าง ๆ ก็ทำให้.....จะขอให้คำว่าขาดทาง คือจะยืนไม่อยู่ เพราะว่าความก้าวหน้าในทางวิทยาก็นำไปสู่พระจันทร์ ซึ่งกำลังดำเนินอยู่เดี๋ยวนี้ ส่วนความก้าวหน้าในทางความรู้ในทางชีวิตนั้นก็อยู่กับดินพอใช้ คือเป็นชีวิตทุกวัน ๆ และไม่คอยหุรหุรหนัก ก็เมื่อทางมันไปอย่างนี้เราก็หกคะเมน พลโลกก็หกคะเมน ถ้าอยากที่จะให้โลกไม่แตก หรือเราไม่หกคะเมนตกเหว ก็จะต้องพยายามที่จะนำวิทยามาใช้ในชีวิตรู้ทุกวัน แล้วที่ทำแล้วที่พิมพ์ หนังสือนี้ ก็นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการที่ทำให้วิทยามาเป็นประโยชน์ต่อชีวิตทุกวัน และก็ตามจำนวน ที่ว่าพิมพ์ได้เดือนละห้าพันเล่มนั้น พลเมืองในเมืองไทยก็มีตั้งสามสิบล้านแล้วเดี๋ยวนี้ คนที่จะอ่าน แม้จะเขียนไว้ง่าย ๆ หรือจะอ่านให้ประโยชน์ก็ยังมีน้อย เพราะว่าการศึกษาในทางเบื้องต้นก็ยังไม่พอ ฉะนั้นที่ทำการก็เป็นความพยายามที่ถูกต้อง ที่น่าสรรเสริญ แต่ก็ต้องไม่ลืมนึกว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องสนใจมากขึ้นและที่จะสนใจจริง ๆ ทั้งเวลาเป็นนักศึกษาทั้งเวลาสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จะไปเป็นอาจารย์ หรือจะไปเป็นทนาย จะไปเป็นผู้พิพากษาหรือเป็นอะไรก็ตามในทางอาชีพที่เลือกแล้ว ก็ให้พิจารณาดู จะทำอะไรเพื่อให้มีระเบียบเรียบร้อยและกฎหมายเป็นใหญ่ในบ้านเมือง

เท่าที่เคยได้ไปดูตามท้องที่ต่าง ๆ เห็นว่ามีสิ่งที่สำคัญคือความรู้ในทางที่จะอ่านหนังสือรู้หนังสือ ความสนใจ ที่จะหาความก้าวหน้าของประชาชน โอกาสที่จะเรียนหนังสือและหาความก้าวหน้ายังขาดมาก ยังมีน้อย แต่ว่า จิตใจที่จะหาความรู้ไม่ขาด ต้องการมากที่หมู่บ้านในแดนทุรกันดารแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ไกลห่างจากบ้านเมืองที่มีความ ที่เรียกว่าเจริญ ต้องเดินที่ละห้าชั่วโมงจึงจะไปได้ถึง ก็มีความต้องการการศึกษา ถึงขนาดชาวบ้านในหมู่บ้านนั้น เข้าหุ่กันไปจ้างครู เขาจ้างครูแล้วก็มาสอนตามเพิงที่สร้างเอาไว้ เมื่อไปเยี่ยมเขาจึงให้เงินไปส่วนหนึ่งไม่มากนัก สำหรับสร้างโรงเรียน อันนี้ก็แสดงถึงความต้องการของประชาชนทั่ว ๆ ไปที่จะหาความรู้ หาความก้าวหน้าในชีวิต ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายนักศึกษาและอาจารย์ผู้ที่สนใจในทางวิชาการได้พยายามที่จะให้เขาเหล่านั้นได้ทราบถึง กฎหมายต่าง ๆ ก็เป็นการดี แต่ว่าก็อยากให้สำนึกและก็รู้ว่ากฎหมายไม่ใช่มีครบทั้งหมด ก็เพราะว่าคนที่มีความรู้ ในทางกฎหมายมาทำกฎหมาย มาตรากฎหมายให้หุรหุรให้มีกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากมาย ยังไม่ได้ตราไม่ได้ทำทั้งหมด จะต้องให้กฎหมายเหล่านี้ไปมีผลบังคับได้จึงจะเป็นประโยชน์ ถ้าทำกฎหมายแล้วก็ทำให้บังคับให้เกิดผลขึ้นมา ไม่ได้ก็เท่ากับไม่มีกฎหมาย หรือยิ่งร้ายกว่านั้นเพราะมีคนไม่รู้ มีคนที่เขาฉลาด เขาใช้กฎหมายไปต้มคนที่มีความรู้ในทางกฎหมายน้อยกว่า แล้วก็คำที่ว่าทุกคนในบ้านเมืองย่อมต้องทราบถึงกฎหมายก็ไม่ใช่ความจริง และเป็นความจริงไม่ได้ เพราะเป็นความผิดของทางปกครองด้วยที่จะต้องแจ้งให้คนทราบถึงกฎหมาย

เป็นความผิดของนักกฎหมายด้วยที่สร้างกฎหมายที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของภูมิประเทศ ฉะนั้น การที่นึกถึงว่าจะเป็นประโยชน์ก็เลยต้องขอให้สนใจในหลักของกฎหมาย อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ ขอให้สนใจ ถึงว่าใครเป็นจุดหมาย หรือใครเป็นผู้ที่จะได้รับประโยชน์จากกฎหมาย ก็คือคน อย่างกฎหมายบ้านเมือง เมืองไทยก็คนที่อยู่ในเมืองไทยซึ่งจำนวนไม่ใช่น้อยไม่ได้รับประโยชน์จากกฎหมายเลย ด้วยการไม่รู้ เพราะไม่มีการศึกษา อีกอย่างหนึ่งด้วยการไม่รู้เพราะว่าไม่ได้ประกาศป่าวร้องว่ามีกฎหมาย อีกอย่างหนึ่ง ด้วยการที่กฎหมายจะไปใช้บังคับในท้องที่เหล่านั้นและในสภาพนั้นไม่ได้ และยังมีปัญหาอีกมากมาย เกี่ยวข้องกับการบังคับกฎหมายที่ทำไม่ได้ เช่นการที่จะให้เจ้าหน้าที่ไปตรวจตรา ไปดูสภาพในท้องที่ไม่ได้ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ศึกษาว่ากฎหมายนี้มีประโยชน์อย่างไร และจะทำอย่างไรสำหรับกฎหมายมีประโยชน์ ยิ่งขึ้น โดยที่สนใจถึงชีวิตของกฎหมายและของคนในสภาพปัจจุบัน ในสภาพจิตของคนปัจจุบัน ในสภาพของ บ้านเมืองในปัจจุบัน จึงจะได้ทำหน้าที่ของผู้ที่สนใจในทางกฎหมาย ใช้คำว่าผู้ที่สนใจในทางกฎหมาย ก็เพราะว่าทั้งผู้ที่กำลังศึกษาโดยตรงเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งผู้ที่สนใจเพราะเป็นอาจารย์เป็นผู้ที่ สนใจเพราะเรียนมา

ก็ขอสรุปเพียงนี้ และต้องขอขอบใจอีกทีที่ท่านทั้งหลายที่ได้พยายามที่จัดทำกิจกรรมกฎหมายและการศึกษาก้าวหน้าดี ขอให้ทุกคนมีความเจริญรุ่งเรืองมีความสำเร็จในกิจการทั้งหลาย และผู้ที่จะผ่านในขั้นนี้ จะต้องสอบไล่ก็ให้สอบไล่ได้เป็นผลดี เพื่อให้เป็นทางที่จะทำประโยชน์ต่อบ้านเมืองให้มีความเจริญรุ่งเรือง.

พระบรมราชาวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันจันทร์ ที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

ขอขอบใจที่ได้ทำบุญ โดยนำเงินมาสำหรับช่วยทหารตำรวจที่กำลังปฏิบัติการณ์อยู่ เจ้าหน้าที่เหล่านั้นก็ต้องเสียสละมาก เพราะว่าบางทีก็ต้องมีความเดือดร้อน การที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยกันบริจาคเช่นนี้เป็นการทำบุญที่ทำด้วยการปฏิบัติ โดยการให้คำแนะนำแก่ผู้บริจาคหรือแนะนำในทางกฎหมาย เป็นการทำด้วยตนเอง ด้วยความรู้ที่มีและด้วยกำลังของตนเอง ก็นับว่าเป็นการกระทำที่เหมาะสมอย่างมาก

บ้านเมืองจะมีความเรียบร้อย ความมั่นคง ก็ต่อเมื่อประชาชนสามารถที่จะปฏิบัติตามปฏิบัติตนถูกต้องตามระเบียบของบ้านเมืองตามกฎหมาย แต่กฎหมายนี้ ก็ยากที่จะปฏิบัติตาม เพราะว่าจะต้องมีความรู้ และต้องสามารถที่จะทำให้ถูกต้อง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับคำแนะนำเพื่อให้กฎหมายคุ้มครองได้ เท่าที่ได้ทราบแล้วกฎหมายอาจไม่เป็นที่คุ้มครองบุคคลได้ ตรงกันข้าม อาจเป็นเครื่องมือที่จะกดขี่บุคคล ฉะนั้นการจะทำบุญในทางนี้ซึ่งจัดเป็นบุญแท้ ๆ ก็สมควรแล้ว ขอให้ท่านทุกคนและสมาคมได้ปฏิบัติการณ์ให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อส่วนตัวและต่อส่วนรวม จะได้เป็นการช่วยบ้านเมืองให้มีระเบียบเรียบร้อยและเจริญ ถ้าบ้านเมืองมีความเจริญ มีความมั่นคง มีความเป็นระเบียบ มีชื่อมีแป ก็จะทำให้บุคคลอยู่ได้ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายทุกคนได้รับแต่สิ่งที่ดีที่งาม สามารถที่จะปฏิบัติตามกิจการของตัวอย่างสะดวกและเป็นผลดี และมีความเจริญรุ่งเรือง สุขความสบายทุกประการ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชาโรกาสนี้ คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ กรรมการที่ปรึกษาของสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย พร้อมด้วยคณะกรรมการของสมาคมฯ รวม ๒๕ คน เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงาน “นิติสงเคราะห์บอล” โดยเสด็จพระราชกุศลช่วยเหลือทหารและตำรวจชายแดน

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๓
ณ กระทรวงมหาดไทย
วันอังคาร ที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ อีกวาระหนึ่ง

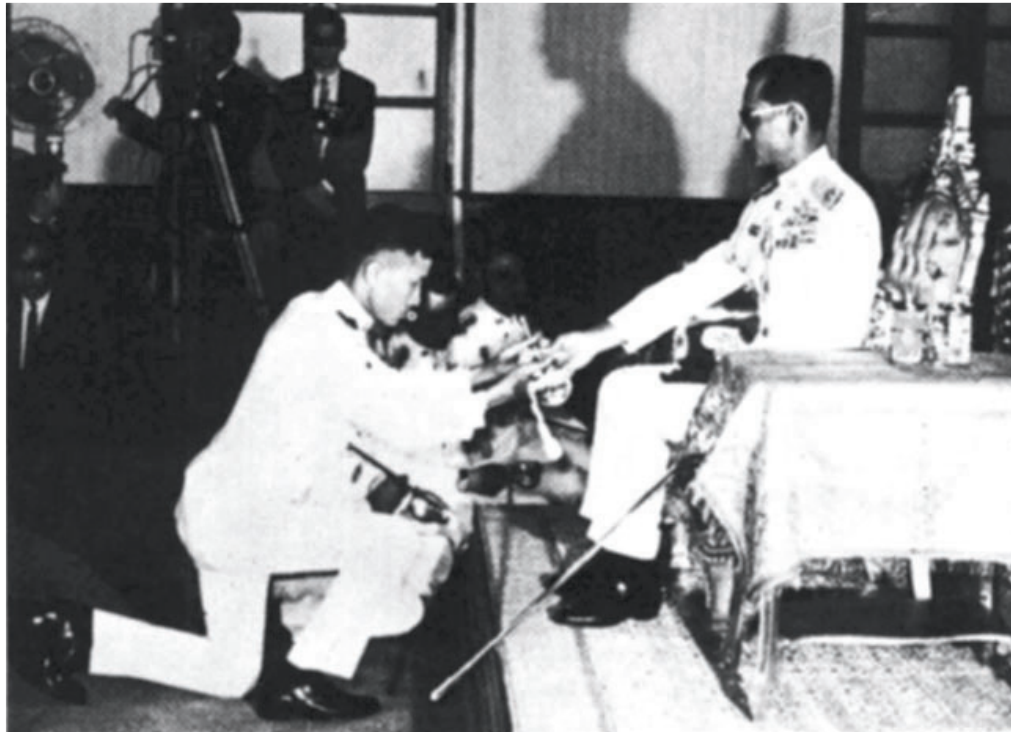
ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจไทย
ซึ่งจะเป็นทั้งกำลังและผู้นำในการพิทักษ์คุ้มครอง พร้อมทั้งเสริมสร้างความสงบสุข ความเรียบร้อย
และความปลอดภัยของประเทศและประชาชน

ข้าพเจ้าเชื่อว่า ขณะนี้ท่านทั้งหลายต่างมีความรู้ความสามารถ มีความปรารถนาและมีจิตใจอันบริสุทธิ์
แน่วแน่ที่จะเข้ารับปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ด้วยความเข้มแข็งเสียสละและเที่ยงตรงให้ได้ผลดีที่สุด
แต่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ของนายตำรวจให้บรรลุผลเลิศนั้น ความจริงมิใช่ง่ายนัก เป็นงานที่ตรากตรำและต้องสู้
ด้วยความลำบากยากยิ่ง ทั้งมีอุปสรรคขัดขวางอยู่ตลอด อุปสรรคสำคัญที่คอยขัดขวางการปฏิบัติงานและทำลาย
ความเป็นตำรวจของท่านได้แก่สิ่งล่อใจได้แก่คำหวานล่อมพร้อมทั้งคำสบประมาทเย้ยหยัน ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลง
จิตใจอันใสสะอาดให้เป็นมลทินและชักนำให้ค่อย ๆ ถลาลงไปในความชั่ว หันเข้าประพฤติดุจจริตต่อหน้าที่
ซึ่งเป็นความผิดและเป็นภัยต่อประชาชนและประเทศชาติอย่างร้ายแรง เพราะฉะนั้น ท่านจะต้องสำรวมระวังตัว
ต้องทำให้เข้มแข็งเด็ดขาด ต่อสู้กับสิ่งเหล่านั้น เพื่อรักษาความบริสุทธิ์ของตำรวจไว้ ถ้าทุกคนต่อสู้เอาชนะได้
ก็จะประสบความสำเร็จในการทำงาน ได้ชื่อว่าเป็นนายตำรวจที่แท้ จะเป็นแบบฉบับและตัวอย่างให้ผู้อื่นประพฤติด
ปฏิบัติตามมากขึ้น ๆ และที่สุดจะเป็นผลให้สถาบันตำรวจเป็นสถาบันที่ผดุงองมันคงอย่างยิ่ง เป็นที่เชื่อได้
แน่แท้ว่าจะอำนวยความสุขสงบและความยุติธรรมแก่ประชาราษฎร์ได้โดยสมบูรณ์

ข้าพเจ้าขออวยพรให้นายตำรวจใหม่มีความแข็งแกร่งทั้งด้วยกายด้วยใจ เพื่อจักได้สามารถปฏิบัติงาน
สร้างเกียรติคุณและความสำเร็จให้แก่ตนและแก่การตำรวจไทย ทั้งขอให้ประสบความสำเร็จความสุขความเจริญรุ่งเรือง
ในชีวิตทุกประการทั่วหน้ากัน.

พระบรมราโชวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการการจัดงานวันนิติศาสตร์ ครั้งที่ ๕ ประจำปี ๑๕๑๓^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๔

ขอขอบใจผู้ที่จัดงานวันนิติศาสตร์ที่ได้นำเงินมาเพื่อสมทบเงินทุนแขนงธรรมศาสตร์ของมูลนิธิอานันทมหิดล

มูลนิธิมหิดลตั้งแขนงธรรมศาสตร์ขึ้นเพื่อที่จะส่งเสริมผู้ที่ได้เรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และได้คะแนนยอดเยี่ยมสมควรที่จะสนับสนุนในการศึกษาชั้นสูงขึ้นไป การที่ได้ช่วยกันสมทบมาแล้ว และที่สำคัญที่สุด ก็คือได้ทำให้สามารถส่งเสริมวิชาสำคัญแขนงต่าง ๆ ได้อีกมาก

การที่ท่านทั้งหลายได้จัดงานนิติศาสตร์ก็เท่ากับเป็นประโยชน์นอกเหนือจากที่ได้นำเงินมาเพื่อช่วยในการศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้ได้มีเวลาที่จะได้สังสรรค์กันได้ปรึกษาหารือกันในวิชานิติศาสตร์ ซึ่งนับว่าเป็นวิชาที่เป็นหลักของทางบ้านเมือง ถ้าทุกสิ่งทุกอย่างในบ้านเมืองไม่มีความเรียบร้อย มีกฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้งานการส่วนมากไม่ก้าวหน้าได้ ถ้าได้ตั้งกฎหมายและเป็นกฎหมายที่ปฏิบัติได้ บ้านเมืองก็จะมืออย่างที่เรียกว่ามีชื่อมีแป แต่การที่จะตั้งกฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมายก็เป็นปัญหาใหญ่ ซึ่งผู้ที่เรียนทางกฎหมายมาแล้วก็คงได้ประสบว่า ตั้งกฎหมายไว้ดีแล้วแต่การปฏิบัติบางทีก็ทำไม่ได้จะหาความผิดอยู่ที่ไหนก็ไม่ทราบ เพราะว่ากฎหมายมีแล้วทำไมปฏิบัติไม่ได้ ก็ต้องพิจารณาที่สถานการณ์ และความเป็นอยู่ของประชาชน วิธีการปกครองที่ดี บุคคลที่ปกครองก็ดี ผู้ที่อยู่ในท้องที่ก็ดีก็เกี่ยวข้อง เหมือนกัน ถ้าทุกคนพยายามที่จะช่วยกันพิจารณาว่ากฎหมายเหมาะสมกับสภาพของประชาชน และของผู้ที่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ ก็อาจได้พบสิ่งที่ควรจะแก้ไขบ้าง ก็ขอให้ช่วยกันคิดพิจารณาว่า กฎหมายที่ตั้งเอาไว้เหมาะสมกับสภาพและความเป็นอยู่ของประชาชนหรือยัง และถ้าอย่างไรก็อาจแก้ไขได้บ้าง หรือแก้ไขในวิธีการปัจจุบัน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายวิจิตร ลุลิตานนท์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นำคณะกรรมการจัดงานวันนิติศาสตร์ ครั้งที่ ๕ ประจำปี ๒๕๑๓ รวม ๔๕ คน เข้าเฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงานวันนิติศาสตร์ เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนอานันทมหิดล สาขาธรรมศาสตร์.

ความคิดอันนี้ก็ขอฝากไว้กับท่านทั้งหลาย ซึ่งเป็นผู้ที่มีวิชาในทางนิติศาสตร์ทั้งนั้นถ้าได้ปฏิบัติมา โดยใช้หลักวิชาที่ได้เรียนมา ได้ใช้ความคิดพิจารณาที่รอบคอบที่เหมาะสมกับสภาพและสถานการณ์ ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับความเป็นอยู่ของบ้านเมือง ซึ่งเราทุกคนก็ย่อมต้องรักษาให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความเรียบร้อย มีชื่อมีแป และให้กลไกของกฎหมายสามารถเป็นประโยชน์ใช้การได้ ไม่ใช่เป็นหมัน ก็ขอให้ทุกคนที่มีความรู้ ใช้ความรู้ในทางที่ดี มีกำลังกายปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญนี้ ขอทุกคนจงพร้อม ด้วยกำลังของปัญญา กำลังของการพิจารณาให้รอบคอบเพื่อจะสามารถปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ ในสิ่งที่ปรารถนาที่ดีที่ชอบ และประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ ศาลาดุสิดาลัย
วันเสาร์ ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๔

ข้าพเจ้ายินดีด้วยกับเนติบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ในโอกาสอันพิเศษนี้ใคร่ขอแสดงความคิดเห็นฝากไว้แก่ท่านทั้งหลาย ซึ่งจะได้มีตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเป็นส่วนใหญ่ต่อไปว่า กฎหมายบ้านเมืองนั้น โดยหลักการมีไว้สำหรับรักษาความยุติธรรมและความสงบเรียบร้อยในแผ่นดิน ด้วยการจัดสรรอำนาจสิทธิเสรีภาพแก่บุคคลโดยถ้วนหน้าและเสมอหน้า แต่ตามความจริงที่เป็นอยู่ปรากฏว่า ในบางเรื่องบางกรณี การใช้กฎหมายมักไม่ได้ผลสมบูรณ์ตรงตามหลักการอันเป็นเจตนาที่แท้ อาจนำไปสู่ความยุ่งยากและความรำฉาน ซึ่งเป็นความเสียหายและเป็นอันตราย ผู้มีหน้าที่ในด้านกฎหมาย จะต้องคิดอ่าน กระทำกร ให้กฎหมายได้เป็นปัจจัยขจัดความเที่ยงธรรมและสงบสุขอย่างแท้จริง งานนี้เป็นงานหนักและลำบากยากยิ่ง จะทำสำเร็จได้ก็ด้วยความกล้าหาญอดทนและความเพียรพยายาม ทุกคนจะต้องเตรียมกายเตรียมใจให้พร้อมและมั่นคง ที่จะใช้ความรู้ความสามารถของตน และที่จะรวมความคิดสติปัญญาอัน ต่อสู้เอาชนะอุปสรรคทั้งปวง เพื่อดำเนินงานให้บรรลุจุดหมาย สำคัญที่สุด ขอให้ถือหลักเหตุผลและความจริง ซึ่งจะนำมาปฏิบัติได้ เป็นหลักปฏิบัติงาน และสำนึกให้ตระหนักแก่ใจว่า กฎหมายที่เปิดโอกาสให้เบียดเบียนกันได้ มีอคติมิใช่มีความยุติธรรมเป็นรากฐาน การนำบทบัญญัติที่ปฏิบัติไม่ได้ตามสภาพที่เป็นจริงของชีวิตมาบังคับใช้เป็นต้นเหตุแห่งความเดือดร้อนแตกแยกในชาติและประชาชนบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะยังความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นได้ ต้องตราขึ้นตามสภาพการณ์และสภาพชีวิตที่แท้จริงของบ้านเมืองและบุคคล

ข้าพเจ้าขออวยพรให้เนติบัณฑิตใหม่ประสบความสุขความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในชีวิตและการทำงาน ขอให้ท่านทั้งปวงที่มาร่วมในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการเนติบัณฑิต รุ่นที่ ๒๑^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๑๔

ขอขอบใจที่เนติบัณฑิตรุ่นที่ ๒๑ ได้นำเงินเพื่อการกุศลมาให้ และได้มาให้พรในวันนี้ ขอนำเอาความติด
ซึ่งในปัจจุบันนี้กำลังเป็นปัญหาและเป็นเรื่องของผู้ที่สนใจในทางกฎหมายและมีอาชีพในทางกฎหมายขึ้นมาว่า
คืออาชญากรรมในปัจจุบันนี้มีมาก และก็มีผู้เสนอให้แก้กฎหมายในด้านการปราบปรามในชั้นศาล ซึ่งก็เข้าใจว่า
มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยในการปรับปรุงมากมาย โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับ การลดโทษเมื่อผู้ต้องหาสารภาพ ข้อนี้ทาง
ตุลาการก็คงแก้ไขได้โดยใช้ดุลยพินิจที่มีอยู่ตามกฎหมาย เพราะว่าการรับสารภาพนั้นก็ เป็นประโยชน์แก่
การพิจารณาคดีอย่างมาก ถ้าจะลด ถ้าจะตัดการลดโทษเพราะสารภาพ ก็จะทำให้การดำเนินคดีต่าง ๆ ยุ่งยาก
และการปราบปรามอาชญากรรมก็อาจลำบาก เพราะว่าจะทำให้ยืดเยื้อ หรือจะทำให้หาผู้ต้องหาที่เป็นผู้ทำผิดไม่ได้
อาจได้ผลตรงข้ามกับที่ผู้ที่เสนอให้ตัดหรือลบล้มมาตราที่จะทำให้มีการลดหย่อนในกรณีสารภาพ แต่ว่าสำคัญที่สุด
ก็อยู่ที่การปฏิบัติ ถ้าในด้านศาล ก็จะต้องมีใช้ดุลยพินิจว่าการสารภาพนั้นทำเมื่อไร เพราะเหตุใด แล้วก็มาพิจารณา
เพราะว่ากฎหมายให้ไว้ว่าให้ลดโทษได้ถึงกึ่ง แต่ว่าได้บอกว่าการลดโทษน้อยกว่ากึ่งหนึ่งไม่ได้ นั่นก็จะต้องให้
การลดโทษนี้อาจลดโทษส่วนหนึ่ง แต่ว่าไม่ถึงครึ่งก็ยิ่งได้ ข้อนี้จะปฏิบัติและทำให้เกิดผลดีได้โดยไม่ต้องแก้
กฎหมาย ที่มีกฎหมายก็มีอยู่ส่วนดีแล้ว แต่ว่าอาจไม่ได้ปฏิบัติตามที่กฎหมายให้ไว้ จึงทำให้คนเข้าใจผิดว่า
การรับสารภาพจะได้ลดโทษไปกึ่งหนึ่งเป็นอัตโนมัติ จนกระทั่งทำให้ดูเหมือนว่าศาลเข้าข้างผู้ที่กระทำผิด ซึ่งก็
เป็นที่แน่นอนว่าศาลไม่ได้เข้าข้างผู้กระทำผิด แต่ว่าปรารถนาที่จะให้ผู้กระทำผิดได้ถูกลงโทษเพื่อให้เป็นผลดี
แก่สังคม คือทำให้เห็นว่าผู้ที่กระทำความผิดนั้นจะต้องถูกลงโทษ ข้อสำคัญก็ต้องใช้กฎหมายให้ถูกต้อง
และมีความรับผิดชอบ ฉะนั้นการที่มีการติเตียนผู้ปฏิบัติทางกฎหมายก็อาจทำให้เกิดความลำบากใจ แต่ทุกคน
ก็ต้องพยายามหาทางแก้ไข ซึ่งมีดังที่กล่าวไว้ว่าดี้นได้ อันนี้ก็ เป็นผลจากผู้ที่สนใจในทางกฎหมายและปฏิบัติ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายประภาศน์ อวยชัย เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
นำคณะกรรมการเนติบัณฑิต รุ่นที่ ๒๑ จำนวน ๑๓ คนเข้า ฯ พูลเกล้า ฯ ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

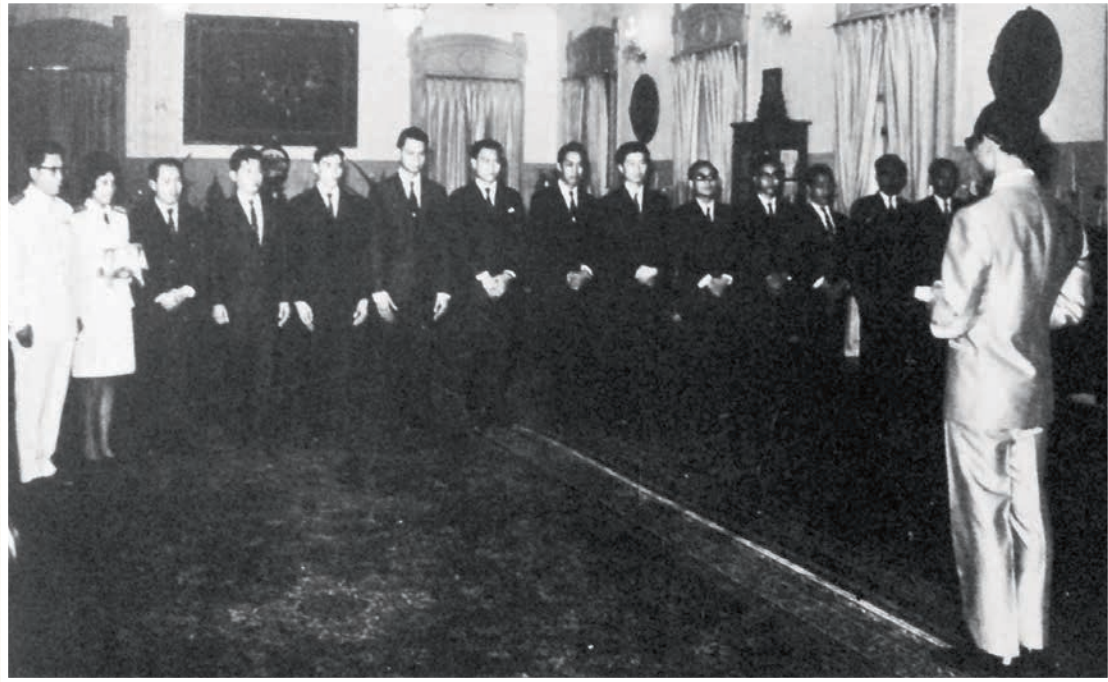

ในด้านกฎหมาย ทุกคนที่จะสนใจและแก้ไขในขอบเขตของอำนาจที่มีอยู่ในด้านอื่น ๆ ก็มีอีกมากมาย เช่นการปฏิบัติตามกฎหมายกับผู้ที่ไม่รู้กฎหมาย ความจริงตามหลักใหญ่ของความยุติธรรมและของกฎหมายนั้น มีหลักไว้ว่า ประชาชนทุกคนต้องทราบถึงกฎหมาย ใครที่จะอ้างว่าทำผิดเพราะไม่รู้กฎหมายนั้นไม่รู้ หลักนี้ก็ถูกต้องเหมือนกัน เพราะเราก็ต้องถือว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่ตั้งเป็นหลักเป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติของประชาชนทั่วไป ก็ต้องอาศัยหลักธรรมะที่ถูกต้อง การทำดีก็ดี การทำไม่ดีก็เป็นสิ่งที่ต้องปราบปราม แต่กฎหมายย่อมเป็น ลายลักษณ์อักษรและตีความได้ การตีความนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าบางทีอาจเกิดจากความเหน็ดเหนื่อย หรือท้อใจ จึงไม่ตีความหมายให้ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและปฏิบัติไปโดยที่ไม่รอบคอบเต็มที่ ฉะนั้นก็ขอให้ทุกคนที่สนใจเรื่องกฎหมายและปฏิบัติเรื่องกฎหมายอย่าได้ท้อใจ ขอให้มีความกำลังใจอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะให้กระบวนการยุติธรรมของเมืองไทยตั้งขึ้นมาบนรากฐานความมั่นคง และมีผู้ที่มีความสามารถมีผู้ที่มีความรู้ก็ขอให้ไปปฏิบัติงานให้เป็นประโยชน์มีประสิทธิภาพสูง เพื่อความผาสุกของบ้านเมือง ให้สมกับได้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านกฎหมายนี้

ขอทุกท่านรวมทั้งสมาชิก รุ่นทั้งหลาย ตลอดจนเพื่อนฝูงทั้งหลายในรุ่นอื่นด้วยอย่าท้อใจ ทำงานด้วยความเข้มแข็ง เพื่อให้อุดมคติของความยุติธรรมสำเร็จผลเป็นกำลังของบ้านเมือง เพื่อรักษาความมั่นคง และความผาสุกของประชาชนทั่วไป เพราะงานนี้ก็สำคัญมากและจะทำให้บ้านเมืองมีความก้าวหน้า ความเจริญโดยตลอดภัยได้ ขอทุกท่านจงมีพลังกายพลังใจเข้มแข็งเพื่อปฏิบัติตามหน้าที่ ขอทุกท่าน จงประสบความเจริญรุ่งเรือง.

พระบรมราชาโชวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันศุกร์ ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๔

ขอขอบใจทางสมาคมที่ได้นำเงินรายได้มาสำหรับสมทบในทุนอานันทมหิดล สาขานิติศาสตร์ ซึ่งท่านได้สมทบมาแล้วหลายครั้ง เป็นจำนวนหลายหมื่นบาท คงได้เป็นประโยชน์ในด้านการส่งเสริมการศึกษาคือวิชานิติศาสตร์ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งของสมาคมที่จะส่งเสริมการศึกษา

ผลงานต่างๆ ของสมาคมก็ได้เห็นประจักษ์หลายอย่างแล้วในด้านการแนะนำกฎหมายแก่ประชาชนและในการส่งเสริมวิชาการทางด้านกฎหมาย ทั้งได้กระชับมิตรระหว่างผู้มีอาชีพเดียวกันอย่างดี ขอให้สมาชิกทุกท่านได้สังเกตเห็นข้อหนึ่งนอกจากการเผยแพร่ความรู้ในด้านกฎหมายแก่ประชาชน คือพยายามที่จะพิจารณาเกี่ยวกับลักษณะของกฎหมายต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน สถานการณ์เปลี่ยนแปลงในทางสังคมก็มีปัญหาอยู่เสมอ ทำให้มีปัญหาอยู่ว่ากฎหมายจะเป็นอย่างไรที่เขาว่าชราภาพหรือไม่ ก็เป็นปัญหาสำคัญซึ่งเป็นปัญหาสำหรับทุกคนประชาชนทุกคน โดยเฉพาะผู้ที่สนใจหรือมีอาชีพทางกฎหมายก็ย่อมจะต้องสนใจเป็นพิเศษ เข้าใจว่ากฎหมายนั้นก็คงมีชราภาพบ้าง มีไม่ชราภาพบ้าง แต่ส่วนมากคงพอใช้ได้ เพียงแต่อยู่ที่การปฏิบัติ ก็ขอให้พิจารณาถึงวิธีปฏิบัติของกฎหมาย ทั้งในฐานะทนาย ทั้งในฐานะผู้ที่มีความรู้และออกความเห็นว่าจะแก้ไขวิธีการอย่างไรบ้าง หรือมีวิธีปฏิบัติอย่างไรโดยที่จะทำให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์ และมีประโยชน์ต่อสังคม ความจริงคำว่ากฎหมายนั้นสำหรับคนทั่วไปก็ออกจะน่ากลัว นึกว่าเป็นกฎเกณฑ์ที่กดหัว เป็นหน้าที่ของผู้ที่มีวิชานี้จะอธิบายให้คนทั่วไปว่ากฎหมายมีไว้สำหรับคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพื่อให้บ้านเมืองและสังคมมีชื่อเสียงมีเกียรติยศและมีความมั่นคงได้ ฉะนั้นก็ขอร้องให้สมาชิกทั้งหลายได้พยายามฟังเสียงในทางนี้ ประกอบด้วยการชี้แจงกฎหมายแก่ประชาชน และหาวิธีที่จะดัดแปลงและแก้ไขกฎหมาย หรือปฏิบัติทางกฎหมายของตนและของส่วนที่เกี่ยวข้องในนิติศาสตร์นี้ด้วย จะเป็นประโยชน์มากแก่สังคม และจะช่วยให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุขสมเจตนาของกฎหมาย คือ ความสงบสุขของประชาชน ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีพลังทั้งกายทั้งใจแข็งแรงเพื่อปฏิบัติหน้าที่สำคัญของท่าน ขอให้ท่านประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองทุกประการโดยทั่วกันทุกคน.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระราชทานพระบรมราชาโชวาทให้ นายมารุต บุณนาคน นายกสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย พร้อมด้วยคณะกรรมการของสมาคมฯ จำนวน ๑๓ ราย เป้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงาน “วันทนายความ ปี ๒๕๑๔” โดยเสด็จพระราชกุศลสมทบทุนมูลนิธิอานันทมหิดล สาขานิติศาสตร์

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่ คณะกรรมการจัดงาน “วันรพี”^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๘ มีนาคม ๒๕๑๕

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้จัดงานวันรพี และนำรายได้มาสมทบเพื่อการกุศลเป็นเวลาหลายครั้งแล้ว ก็นับว่าเป็นประโยชน์สำหรับการกุศล

การจัดงานวันรพีนี้ ก็เป็นประโยชน์ในทางวิชาการทุกครั้ง ในเรื่องของประโยชน์ที่ผู้ที่กำลังศึกษาวิชา นิติศาสตร์นี้ทำได้ ก็คือการค้นคว้าและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในเรื่องของ กฎหมายและโดยเฉพาะอย่างยิ่งปีนี้ได้มีการอภิปรายในเรื่องที่คนเขาวินิจฉัยกันอยู่เสมอ และผลเป็นประการใด ก็ไม่ทราบ แต่ว่าตามหัวข้อนั้นก็เป็นที่น่าสนใจแก่ประชาชนทั่ว ๆ ไป คือคนเราสงสัยอยู่เสมอในปัจจุบันนี้ว่า ทำไมอาชญากรรมได้เพิ่มขึ้น อย่างน้อยได้เห็นในหน้าหนังสือพิมพ์หรือในข่าวทั่ว ๆ ไป ว่ามีอาชญากรรมสูงมาก มากขึ้นทุกที และมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าผู้ที่ทำอาชญากรรมนั้นถูกจับมาก็ไม่เข็ดหลาบ ไม่สามารถที่จะลงโทษ ให้ถูกต้องเพื่อที่จะให้ผู้ที่จะเป็นอาชญากรต่อไปได้เข็ดหลาบและเกรงกลัวต่ออาญาบ้านเมือง ข้อนี้ก็ข้อ ที่หนักใจแก่ประชาชนทั้งหลาย เพราะอาชญากรรมนั้นย่อมทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ที่บริสุทธิ์ และทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าหน้าที่ทั้งฝ่ายปราบปรามทั้งฝ่ายปกครองด้วย เพราะว่าสะท้อนไปถึงบ้านเมืองเป็น ส่วนรวม ทำให้บ้านเมืองก้าวหน้าพัฒนาไม่ได้ตามความประสงค์ ปัญหานี้ก็รู้สึกว่าจะเป็นปัญหาที่ลำบากมาก เพราะโดยมากลืมไปว่าการปราบปรามอาชญากรรมเพื่อมิให้ผิดกฎหมายเท่านั้นกฎหมายเป็นระเบียบการที่วางเอาไว้ เพื่อให้บ้านเมืองมีชื่อมีแปะ หมายถึงบ้านเมืองมีกฎหมายที่จะปฏิบัติตน เป็นวินัยประจำบ้านเมือง และเป็นทางที่จะทำให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุขโดยที่ประชาชนที่ร่วมอยู่ในแผ่นดินเดียวกันไม่เบียดเบียนกันและกัน ที่จะบอกว่ากฎหมายชราภาพในโอกาสวันรพี ก็อาจเป็นการลบหลู่พระเกียรติขององค์ผู้ได้เป็นพระบิดา

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชโองการให้ นายอุกฤษ มงคลนาวิน อาจารย์ที่ปรึกษานิสิต แผนกวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำคณะกรรมการจัดงาน “วันรพี” จำนวน ๓๒ คน ฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการอภิปรายที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในโอกาสวันรพี เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนอานันทมหิดล สาขานิติศาสตร์

แห่งกฎหมาย เพราะว่าทรงเป็นผู้วางรากฐาน ดูเผิน ๆ ก็อาจจริง เป็นเช่นนี้ แต่ในความจริงก็นับว่าอาจอยู่ที่ว่าคำชราภาพนั่นเองที่ทำให้รู้สึกเช่นนั้น แต่ว่าตามหลักของกฎหมายเอง กฎหมายก็จะมีเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ใช่เพราะชราภาพ แต่เพราะว่าคนที่ปฏิบัติตามกฎหมายนั้นเปลี่ยนไป และสังคมของโลกเปลี่ยนไป จึงทำให้ดูเหมือนกฎหมายชราภาพ การที่ได้บอกว่ากฎหมายชราภาพ จึงเห็นว่าอาจมีมูลความจริง เพราะว่าเมื่อมีความเปลี่ยนแปลงในสังคม ก็จะต้องเปลี่ยนคำ เปลี่ยนกฎเกณฑ์บางอย่างหรือบทลงโทษ แต่ว่าถ้าพูดถึงหลักทั่วไปของกฎหมาย กฎหมายนั้นก็จะเป็นสิ่งที่บังคับให้คนที่อยู่เป็นหมู่เป็นคณะ ที่อยู่เป็นบ้านเมืองเป็นสังคม ให้อยู่เย็นเป็นสุขโดยที่ไม่เบียดเบียนกัน ข้อนี้ไม่ได้เปลี่ยนแปลง อยู่ที่วิธีการเท่านั้นเอง นี่ข้อหนึ่ง อีกข้อหนึ่ง กฎหมายที่วางเป็นรากฐานที่วางเป็นกฎเกณฑ์นั้น กฎเกณฑ์อาจไม่เปลี่ยนแปลง แต่การปฏิบัติเปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเคร่งครัดในวิชากฎหมายอย่างสำหรับในด้านตุลาการ ก็ต้องบอกว่ากฎหมายไม่มีหน้าที่จับ มีแต่หน้าที่ที่จะพิจารณาว่าถูกหรือผิด และเมื่อพิจารณาว่าถูกหรือผิดแล้วก็ให้วางลงโทษ ฉะนั้นที่จะชราภาพก็อยู่ที่การลงโทษเท่านั้นเอง การลงโทษอาจไม่สอดคล้องกับอาชญากรรมที่ได้ประกอบขึ้นมา โดยเฉพาะเช่น การลงโทษโดยการปรับเงิน ค่าของเงินก็เปลี่ยนแปลง ถ้าเวลาล่วงไปเงินตราก็อาจเปลี่ยนราคาไป แต่ก่อนนี้มี ๕ สตางค์ก็รู้สึกว่ารวยแล้ว เดียวนี้มี ๑๐ บาท ก็ยังทำอะไรไม่ค่อยได้ อันนี้ก็สภาพ ไม่ใช่เรื่องของกฎหมาย แต่เป็นเรื่องของเศรษฐกิจหรือการค้า อันนี้ในด้านการลงโทษแต่ในด้านปราบปรามอย่างอื่นให้อาชญากรรมลดลงไป ก็อยู่ที่ความสามารถของฝ่ายปราบปรามคือฝ่ายตำรวจ การที่จะให้สามารถที่จะจับผู้ร้ายมาลงโทษก็อยู่ที่ตำรวจไม่ได้อยู่ที่คณะตุลาการหรือทางกฎหมาย ถ้าพูดถึงตำรวจ ก็ยังมีเรื่องราวของทางการเมืองหรือทางสภาพของสังคม ซึ่งก็ไม่ได้เป็นเรื่องนิติศาสตร์เลย ฉะนั้นการที่ได้อภิปรายว่ากฎหมายชราภาพนั้นก็ครบถ้วนแล้วก็ตามความคิดที่วิพากษ์วิจารณ์ว่ามีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นเพราะว่ากฎหมายชราภาพจึงเป็นปัญหาที่ไม่ครบถ้วนและไม่สามารถที่จะปฏิบัติเป็นผลใด ๆ เลย เพราะว่าคดีไม่ครบ จึงต้องถือว่าคดีนี้หรือการอภิปรายนี้ก็ไม่เกิดผลใด ๆ

พูดถึงในด้านกฎหมายว่าชราภาพหรือไม่ชราภาพ ก็สรุปได้ว่าพูดไม่ได้ว่าชราหรือไม่ชรา ในด้านอาชญากรรมอาชญากรนั้นก้าวหน้าหรือไม่ ก็คงก้าวหน้าไปตามสภาพของวิทยาศาสตร์และความรู้สึกที่ได้ถ่ายทอดมาในหมู่อาชญากร ซึ่งก็เข้าใจว่าพัฒนาขึ้น เพราะว่าแต่ก่อนนี้ใช้กำลังกายของตัวหรือใช้อาวุธที่ไม่ทันสมัย มาเดี๋ยวนี้อาวุธทันสมัยมาก และอาวุธในทางที่ประกอบด้วยตนเอง ด้วยวัตถุที่มีอยู่ในท้องตลาดก็สะดวกขึ้นมาก จึงเห็นว่าวิชาการของอาชญากรรมหรือฝ่ายอาชญากรก็คงก้าวหน้าจริง ๆ เพราะว่ามีความสะดวกสบาย วัสดุก่อสร้างวัตถุระเบิดต่าง ๆ ก็มีมากขึ้น ทั้งมีสื่อมวลชน มีวิทยาทานทางวิทยุและโทรทัศน์อย่างมากมาย ที่จะแสดงวิชาการอาชญากรได้มากขึ้น จึงสรุปได้เหมือนกันว่าอาชญากรเขาก้าวหน้า แต่ถ้าบอกว่าอาชญากร

เขาก้าวหน้า ในเวลาเดียวกันก็พูดได้ว่ากฎหมายล้าหลังลงไป หรือตามศัพท์ว่าชราภาพลงไปได้ รวมความแล้ว ก็ที่อภิปรายนั้น ก็ขอให้ถือว่าเป็นความรู้และเป็นความสนุกสนานในการลึบสมอง แต่ว่าถ้าดูในด้านวิชาที่ท่านทั้งหลายเรียนอยู่ก็ออกจะข้างคู่มาก เป็นเรื่องของความสนุกสนานและเป็นเรื่องของการเอาใจการวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนทั่ว ๆ ไปเท่านั้นเอง มิได้เป็นการอภิปรายหรือการค้นคว้าในหลักวิชาแท้ ๆ อย่างไรก็ตาม ที่ได้ตั้งได้ทำการอภิปรายก็คงได้เป็นประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดสำหรับลึบสมองแก่ผู้ที่ได้ไปฟังและผู้ที่ได้ปฏิบัติ ในการอภิปราย ก็ขอให้ได้รับประโยชน์ที่สูงที่สุดในการจัดงานนี้ ว่าความรู้สิ่งใหม่ที่ได้จากอภิปรายนั้น ก็รับมาไว้พิจารณาได้ และขอให้พิจารณาในเรื่องว่า เมื่อศึกษาเมื่อร่วมเป็นผู้ที่ศึกษาในวิชานี้ ให้ความความครบถ้วนของการอภิปราย และขอให้เกิดอภิปรายในสมองของแต่ละคนว่าปัญหานี้มีจริง เพียงแต่อาจไม่ได้แสดงออกมาด้วยคำพูดที่ถูกต้อง แต่ปัญหาสำคัญมีอยู่ว่ากฎหมายมีความสำคัญสำหรับบ้านเมือง เพื่อที่จะรักษาความมีระเบียบเรียบร้อย และเราจะปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้สำเร็จผลตามจุดประสงค์นี้ คือจุดประสงค์ของวิชากฎหมาย ในเวลาที่เรียนอยู่ก็ต้องสนใจในข้อนี้เป็นอย่างเป็นเป้าหมายอันสำคัญ สิ่งที่ได้ฟังมาเห็นว่าเป็นหลักวิชา ก็ขอให้มาพิจารณาดูว่าเป็นประโยชน์อย่างไร

ขอให้ทุกคนชะมักเขม้นในการค้นหาความรู้ในเมื่อมีโอกาสที่ได้เรียน และเป็นทางที่จะเพิ่มเสริมสร้างความรู้ให้แก่ตัวเป็นพลังอันสำคัญ และขอให้ใช้ความพิจารณาที่รอบคอบในการปฏิบัติวางตัวในปัจจุบัน เมื่อได้สำเร็จการศึกษาออกทำหน้าที่ตามวิชาที่ได้เรียนรู้อีก ก็ขอให้รักษาจิตใจที่จะชอบค้นคว้า จิตใจที่จะชอบพิจารณา วิจัยในตัวเองว่าจุดหมายของชีวิตมีอะไร จะทำให้บ้านเมืองและส่วนรวมได้รับประโยชน์อย่างยิ่งจากแต่ละคน ซึ่งเป็นกำลังแท้ ๆ เพื่อนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองมีชื่อมีแป มีความเรียบร้อยมั่นคง ก็ขอให้ทุกคนประสบแต่ความสำเร็จที่ดี และสิ่งใดที่ประสงค์ที่ดีที่เหมาะสมที่พัฒนา ขอจงประสบแต่ความสำเร็จในสิ่งนั้น ขอให้ทุกคนจงประสบแต่ความเจริญรุ่งเรืองโดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปี ๒๕๑๔
ณ กระทรวงมหาดไทย
วันพฤหัสบดี ที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ณ โอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมกับนายตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และจะได้เข้ารับตำแหน่งหน้าที่อันมีเกียรติในราชการต่อไป

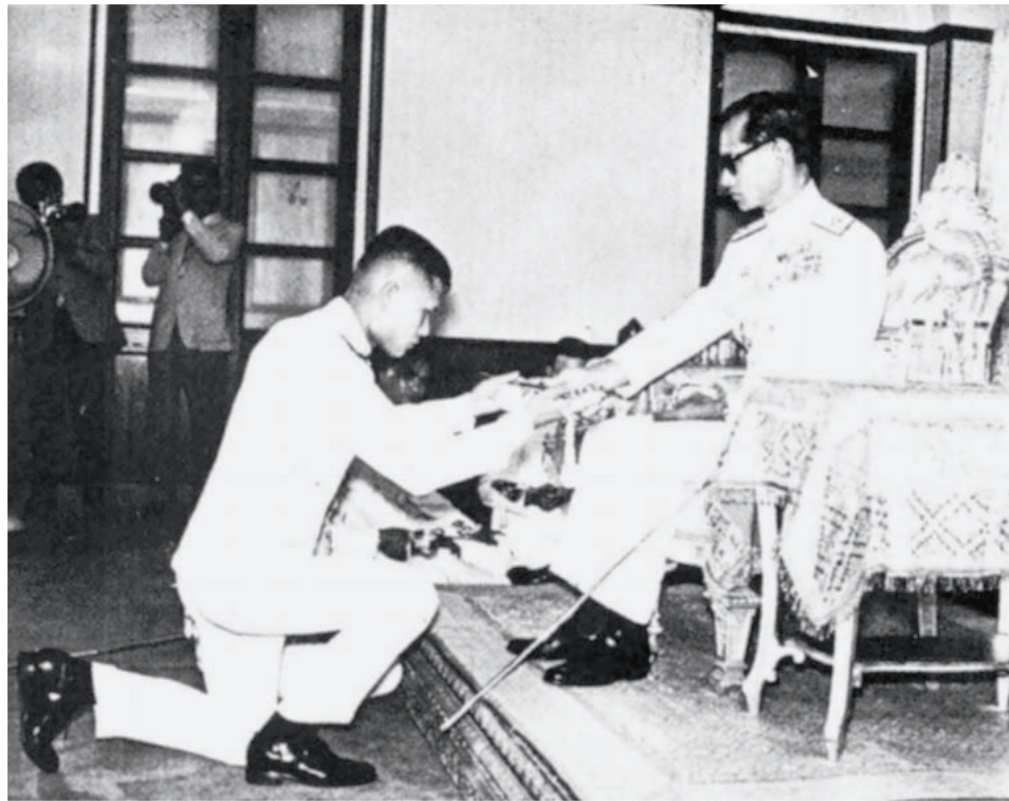
เป็นที่รับทราบกันอยู่ว่า ตามสภาพการณ์ปัจจุบัน การรักษาความสงบและความมั่นคงของประเทศและประชาชน มีปัญหาใหญ่และซับซ้อนอย่างยิ่งเกิดแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากบ้านเมืองของเรากำลังถูกแทรกซึมบ่อนทำลายและคุกคามโดยอิทธิพลภายนอกประเทศอยู่อย่างหนัก ดังนั้น ก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงาน แต่ละคนจะต้องเข้าใจว่า ตนเองได้ตกลงตัดสินใจแล้วที่จะรับเอาภาระอันยากยิ่งมาเป็นหน้าที่ และจะต้องทำหน้าที่นี้ให้สำเร็จ จะปล่อยให้พลาดพลั้งไม่ได้ ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ เพราะจะเป็นอันตรายถึงความเป็นความตายของชาติไทย

สำหรับผู้เป็นตำรวจ การต่อต้านการแทรกซึมบ่อนทำลายต่าง ๆ ไม่มีวิธีการใดสำคัญและจำเป็นเท่ากับการรักษาความเที่ยงธรรมและความสุจริตที่ใด เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองรักษาความสุจริตยุติธรรมไว้ได้ ที่นั่น การยุ่งก่อกวนทำได้ยากที่สุด แต่ถ้าที่ใดเจ้าหน้าที่ไม่เที่ยงธรรม การก่อกวนร้ายจะทำได้ง่ายดาย จะลุกลามรวดเร็ว และจะแก้ไขได้ยากที่สุด

ขอจงมีความตั้งใจและมั่นใจในหน้าที่ จงใช้ความรู้ ความฉลาด และความสุจริตรอบคอบให้เกิดประโยชน์แก่การปฏิบัติงานให้มากที่สุด จงกล้าหาญที่จะต่อสู้กับคนชั่ว ความชั่ว และสิ่งล่อใจทุกอย่าง จงยินดีและภูมิใจที่จะรักษาความสุจริตและความยุติธรรมแล้วทุกคนจะเอาชนะอุปสรรคขวากหนามในการทำงานได้โดยปลอดภัย

ขออวยพรให้นายตำรวจใหม่มีความสุขและความเจริญมั่นคงในชีวิต และขอให้ผู้ที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่นักศึกษาของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ เนติบัณฑิตยสภา
วันจันทร์ ที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๕

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยอย่างมากกับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทุกคน

ข้าพเจ้าใคร่ถือโอกาสอันพิเศษนี้ แสดงความคิดเห็นฝากไว้แก่ท่านทั้งหลายซึ่งส่วนใหญ่จะได้มีตำแหน่งและหน้าที่ ที่ต้องใช้กฎหมายเพื่อธำรงความยุติธรรมในบ้านเมืองว่ากฎหมายทั้งปวงนั้น เราบัญญัติขึ้นเพื่อใช้เป็นปัจจัยสำหรับรักษาความยุติธรรม กล่าวโดยสรุปคือ ใช้เป็นแบบแผนแห่งความประพฤติปฏิบัติของมหาชนสถานหนึ่ง กับใช้เป็นแม่บทในการพิจารณาตัดสินความประพฤติปฏิบัตินั้นๆ ให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงตรงอีกสถานหนึ่ง

โดยที่กฎหมายเป็นแต่เครื่องมือในการรักษาความยุติธรรมดังกล่าว จึงไม่ควรจะถือว่ามีความสำคัญยิ่งไปกว่าความยุติธรรม หากควรจะต้องถือว่าความยุติธรรมมาก่อนกฎหมาย และอยู่เหนือกฎหมาย การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีใดๆ โดยคำนึงถึงแต่ความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น จะไม่เป็นการเพียงพอ จำต้องคำนึงถึงความยุติธรรมซึ่งเป็นจุดประสงค์ด้วยเสมอ การใช้กฎหมายจึงจะมีความหมาย และได้ผลที่ควรจะได้

จึงใคร่ขอให้ทุกท่านเตรียมกายเตรียมใจพร้อมทั้งสติและปัญญาไว้ให้มั่นคงเพื่อปฏิบัติงานอันสำคัญของแผ่นดิน ร่วมกันปกป้องรักษาปวงชนให้ได้รับความเที่ยงธรรมและอยู่ได้โดยปรกติสุข ระมัดระวังป้องกันอย่าให้ช่องโหว่ของกฎหมายกลายเป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้เพื่อเบียดเบียนกันและกัน ขอทุกท่านจงหมั่นตรวจตราสอดส่องในการบริหารงานด้านกฎหมาย ให้มีผลใช้บังคับตรงตามสภาพชีวิตที่แท้จริงของพลเมืองและประเทศชาติอย่างแท้จริง

ข้าพเจ้าขออวยพรให้เนติบัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองทั้งในชีวิตและการทำงาน ขอให้ท่านทั้งปวงที่มาร่วมในพิธีนี้มีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕
ณ กระทรวงมหาดไทย
วันศุกร์ ที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ อีกวาระหนึ่ง

ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาและได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจไทย
ซึ่งต่อไปจะได้เป็นกำลังและเป็นผู้นำในการพิทักษ์คุ้มครอง พร้อมทั้งเสริมสร้างความสงบสุข ความเรียบร้อย
และความปลอดภัยให้แก่ประเทศและประชาชน

ตำรวจเป็นผู้มีอำนาจที่จะสอบสวน จับกุม คุมขัง และปราบปราม เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติ
หน้าที่ อำนาจเหล่านี้สามารถสร้างคุณและสร้างโทษให้ได้เท่า ๆ กัน สุดแต่การใช้ ท่านทั้งหลายผู้มี
ความปรารถนาและมีความตั้งใจอันบริสุทธิ์ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ให้สำเร็จผลอันสมบูรณ์
ตรงตามอุดมคติ ควรจักได้พิจารณาด้วยเหตุผลให้เกิดปัญญาเห็นจริงในข้อนี้ สรรวมระวิงกายใจให้แน่วแน่
ไม่ใช้อำนาจเกินขอบเขตแห่งหน้าที่และความจำเป็น ไม่ยอมให้ผู้อื่นมาแอบแฝงใช้อำนาจของตน ทั้งไม่ยอม
ตัวเป็นเครื่องมือของผู้หนึ่งผู้ใดที่จะบังคับหรือหลอกล่อให้ใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรม เมื่อทำได้ดังนี้ อำนาจ
ของท่านจะเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ ทุกคนจะประสบความสำเร็จในการทำงานทุกอย่าง ได้ชื่อว่าเป็นแบบฉบับ
ของตำรวจที่แท้ และจะเป็นผลทำให้สถาบันตำรวจมีความมั่นคง เป็นที่เชื่อถือได้ว่าจะอำนวยความสุขสงบ
และความยุติธรรมแก่ประชาราษฎร์อย่างแท้เที่ยง

ข้าพเจ้าขออวยพรให้นายตำรวจใหม่มีความสวัสดิ์ดีในที่ทั้งปวง มีความแข็งแกร่งพร้อมด้วยกายด้วยใจ
เพื่อสามารถปฏิบัติงาน สร้างเกียรติคุณและความสำเร็จในแก่ตนและแก่การตำรวจไทย ทั้งขอให้ประสบ
ความสุขความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตทุกประการทั่วหน้ากัน.

กระแสพระบรมราชาวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงาน “วันรพี”^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๖

ขอแสดงความยินดีที่คณะนิติศาสตร์ได้สามารถที่ให้จัดกิจกรรมต่าง ๆ และได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งประโยชน์นี้จะมีประโยชน์โดยตรงแก่ประชาชน และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่โดยตรงเป็นอย่างยิ่ง

อัญญาหมายนี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับบ้านเมือง เพราะว่าเป็นหลักของการเป็นอยู่ร่วมกันในชาติ บ้านเมือง เพื่อให้การเป็นอยู่มีระเบียบเรียบร้อย และให้ทุกคนที่อยู่ในชาติได้สามารถที่จะมีชีวิตที่รุ่งเรือง โดยไม่เบียดเบียนกันหน้าที่ของผู้ที่รักษากฎหมายและผู้ปฏิบัติกฎหมายก็มีหลายด้าน ด้านแรกก็คือที่จะให้บุคคลต่าง ๆ สามารถที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย และถ้ามีเหตุใดก็ทำให้ปฏิบัติการในทางกฎหมายเป็นไปโดยยุติธรรม ไม่ทำให้ผู้ใดเสียเปรียบได้เปรียบกันมากเกินไป ในด้านนี้ก็ต้องให้ประชาชนทั้งหลายมีความรู้ในข้อกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งท่านได้ทำบริการชี้แจงเรื่องกฎหมายแก่ประชาชนอยู่แล้ว นอกจากนี้จะต้องศึกษากฎหมายให้สามารถที่จะบริการประชาชนได้ดีที่สุด คือถ้ามีช่องโหว่หรือมีกฎหมายที่ไม่เหมาะสมแก่เหตุการณ์ ก็จะต้องพยายามที่จะศึกษาเพื่อที่จะให้ปรับปรุงให้ดี เราจะต้องพิจารณาในหลักว่า กฎหมายมีไว้สำหรับให้มีความสงบสุขในบ้านเมือง มิใช่ว่ากฎหมายมีไว้สำหรับบังคับประชาชน ถ้ามุ่งหมายที่จะบังคับประชาชนก็กลายเป็นเผด็จการ กลายเป็นสิ่งที่บุคคลหมุ่จะต้องบังคับบุคคลหมุ่มาก ในทางตรงข้าม กฎหมายมีไว้สำหรับให้บุคคลส่วนมากมีเสรี และอยู่ได้ด้วยความสะดวก บางที่เราตั้งกฎหมายขึ้นมาด้วยวิชาการซึ่งได้มาจากต่างประเทศ เพราะว่าวิชากฎหมายนี้เป็นวิชาที่กว้างขวาง จึงต้องมีหลักอะไรอย่างหนึ่ง แต่วิชาการนั้นอาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์หรือท้องที่ของเราอย่างที่เคยยกตัวอย่างมาเกี่ยวข้องกับที่ดิน เกี่ยวข้องกับการทำมาหากินของประชาชนที่อยู่ห่างไกล ซึ่งเราเอากฎหมายไปบังคับประชาชนเหล่านั้นก็ไม่ได้ เพราะว่าเป็นความผิดของเราเอง เพราะการปกครองไม่ถึงประชาชนที่อยู่ในที่ห่างไกลจึงไม่สามารถที่จะทราบถึงกฎหมายความบกพร่องก็อยู่ทางฝ่ายที่บังคับกฎหมายมากกว่าฝ่ายที่จะถูกบังคับ ข้อนี้ควรจะต้องถือเป็นหลักเหมือนกัน ฉะนั้นต้องหาวิธีที่จะปฏิบัติตามกฎหมายให้ถูกต้องตามหลักของธรรมชาติ มีข้อกฎหมายเฉพาะอย่างหนึ่งที่ได้เคยประสบ อันนี้ก็เป็น

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายอุกฤษ มงคลนาวิน คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำคณะกรรมการจัดงาน “วันรพี” จำนวน ๕๑ คน เฝ้าฯ น้อมเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดอภิปราย ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๕ โดยเสด็จพระราชกุศล สมทบทุนอานันทมหิดล สาขาวิชานิติศาสตร์

กรณีเฉพาะ แต่ก็ขอมาเล่าให้ฟัง และถือว่าเป็นข้ออย่างหนึ่งที่เป็นปัญหาอย่างยิ่ง ก็เกี่ยวข้องกับที่ดินอีก และเกี่ยวข้องกับผู้ที่อยู่ห่างไกล เช่นในป่าสงวนซึ่งทางราชการได้ขีดเส้นไว้ว่าเป็นป่าสงวนหรือป่าจำแนก แต่ที่เราขีดเส้นไว้ ประชาชนก็มีอยู่ในนั้นแล้ว เราจะเอากฎหมายป่าสงวนไปบังคับคนที่อยู่ในป่าที่ยังไม่ได้สงวน แล้วเพิ่งไปสงวนทีหลังโดยขีดเส้นบนเศษกระดาษก็ดูชอบกลอยู่ แต่มีปัญหาเกิดขึ้น ที่เมื่อขีดเส้นแล้ว ประชาชนที่อยู่ในนั้นก็กลายเป็นผู้ฝ่าฝืนกฎหมายไป ถ้าดูในทางกฎหมายเขาก็ฝ่าฝืน เพราะว่าตราบมาเป็นกฎหมายโดยชอบธรรม แต่ว่าถ้าตามธรรมชาติ ใครเป็นผู้ทำผิดกฎหมาย ก็ผู้ที่ขีดเส้นนั่นเอง เพราะว่าบุคคลที่อยู่ในป่านั้นเขาอยู่ก่อน เขามีสิทธิในทางเป็นมนุษย์ หมายความว่าทางราชการบุกรุกบุคคล ไม่ใช่บุคคลบุกรุกกฎหมายบ้านเมือง ข้อนี้ก็เป็นปัญหาและเกิดวุ่นวายขึ้นมาหลายครั้ง เมื่อได้ดำเนินคดีกับผู้บุกรุกในป่าสงวน และข้อนี้ก็เคยพูดมาแล้ว อาจฉงนว่าทำไมมาพูดอีก ก็เพราะว่ามีความคิดไปอีกชั้นหนึ่ง บุคคลเหล่านั้นผิดกฎหมายบ้านเมือง เมื่อป่าสงวนนั้นทางราชการเปิดให้เป็นป่าเปิดจับจองได้ แต่บุคคลที่อยู่ในนั้นก็กลับเป็นผู้บุกรุกที่เจ้าของ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่มหัศจรรย์อยู่ เพราะว่าเมื่อเปิดแล้ว ผู้ที่อยู่ในป่าและปฏิบัติดำเนินชีวิตอย่างธรรมดาควรจะมีสิทธิในที่ดินนั้น แต่กลับมาเป็นผู้บุกรุก บุกรุกที่ดินที่มีเจ้าของ นี่ก็เพราะเหตุว่าเมื่อป่าสงวนนั้นเปิดออกมาเป็นป่าเปิด ก็มีผู้ไปจับจองทำกิน ผู้ที่ไปจับจองก็ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะไปทำอำเภอแล้วก็ไปขอจอง ผู้ที่เป็นเจ้าของ ที่ไปจับจองไว้ก็ถูกต้องตามกฎหมาย ก็ไปขับไล่คนที่อยู่ในนั้น คนที่อยู่ในนั้นเดิมก็กลับเป็นจำเลยอีก เป็นจำเลยในกรณีว่าบุกรุกที่ของคนอื่น อันนี้เห็นว่าไม่ยุติธรรมอย่างยิ่ง และกฎหมายที่มีอยู่เรื่องการจองที่ก็มีว่า ทุกคนสามารถที่จะไปจองที่ที่ว่างเปล่าหรือที่ว่างเปล่าที่ไม่หวงห้าม แต่ว่าความยุติธรรมอยู่ที่ไหน เรื่องนี้ก็พยายามที่จะบอกให้เจ้าหน้าที่ทราบ หมายถึงเจ้าหน้าที่ปกครองว่าน่าจะมีทางหนึ่ง ถ้าเราเปิดป่าที่เป็นป่าสงวนหรือป่าจำแนก ป่าอะไรที่ไม่ให้ประชาชนเข้าไป ควรที่จะห้ามไม่ให้จับจอง หรือห้ามไม่ให้จับจองเป็นระยะเวลา ๑ ปี มีกำหนดบ้าง นี่ก็เป็นเพราะกฎหมายซึ่งต้องปรับปรุง ถ้าเราทำเช่นนั้นก็สามารถที่จะป้องกันไม่ให้พวกที่ไปจดชื่อเอาไว้จัดการเปิด คล้าย ๆ ไปตั้งคิวอยู่ก่อนที่จะเปิด ผู้ที่ไปจับจองในลักษณะนั้นโดยมากก็รู้ล่วงหน้า ซึ่งก็ไม่ยุติธรรมอยู่แล้ว รู้ล่วงหน้าว่าจะเปิดป่านั้นไม่ให้เป็นป่าสงวน ก็ไปเซ็นชื่อหรือไปจองที่จะจอง ควรจะห้ามไม่ให้เป็นอย่างนั้นแล้ว ถ้าเปิดออกมาก็น่าจะเป็นที่ที่ทางราชการหรือทางจังหวัด ขึ้นจังหวัดก็ได้ เป็นผู้ที่จัดสรรที่ดินให้แก่ประชาชนที่ไม่มีที่ดินอยู่ หรือแก่ประชาชนที่อยู่ในนั้นแล้ว แล้วจัดสรรที่ดินให้ทำมาหากินโดยสุจริต จะแก้ปัญหาความวุ่นวาย แม้ปัญหาการร้ายก็จะขจัดไปด้วย ฉะนั้นก็ต้องมีการวิจัยหรือมีการแก้ไขกฎหมายบางส่วน ซึ่งอาจบอกว่าไม่ใช่หน้าที่ของคณะนิติศาสตร์ที่จะแก้ไขกฎหมายว่าถูกต้อง ต้องเป็นเรื่องของทางสภานิติบัญญัติที่จะแก้กฎหมาย แต่ว่าถ้าสภานิติบัญญัติซึ่งถ้าตามปกติจะประกอบด้วยผู้แทนราษฎร ผู้แทนราษฎรนั้นอาจมีนักกฎหมายบ้าง แต่ส่วนมากก็เป็นผู้ที่เป็นผู้แทนราษฎรออาชีพ คือเป็นผู้ที่ไปลงหาเสียง แล้วก็ไปเข้าในสภาสังกัดพรรคการเมือง ไม่ได้เป็นนักวิชาการแท้ จะต้องอาศัยนักวิชาการ หมายถึงผู้ที่ศึกษากฎหมายโดยแท้ ถ้านักกฎหมายที่ศึกษา

ในทางกฎหมายโดยแท้ไม่ได้สนใจในปัญหาที่แท้จริงแม้แต่มาดูเพียงทางทฤษฎีของกฎหมายก็จะไม่เกิดประโยชน์ได้ แต่ถ้านักกฎหมายหรือที่สนใจกฎหมายได้ไปดูข้อเท็จจริงต่าง ๆ กฎหมายจะช่วยให้บ้านเมืองมีความเรียบร้อย ก็จะทำให้ช่วยทางสถานีนิติบัญญัติชี้ทางให้สถานีนิติบัญญัติว่าควรจะปรับปรุงกฎหมายที่ตรงไหน

ที่เล่าให้ฟังเพราะว่าได้ไปประสบปัญหา มีความเดือดร้อนอย่างยิ่งว่าประชาชนในเมืองไทยจะไร้ที่ดิน และถ้าไร้ที่ดินแล้วก็จะทำงานเป็นทาสเขา ซึ่งเราไม่ปรารถนาที่จะให้ประชาชนเป็นทาสคนอื่น ในเมืองไทยนี้ ที่ผ่านมาประชาชนแต่ละคนเป็นไทแท้ คือมีที่อยู่อาศัย มีอาชีพที่เป็นเอกเทศที่จะเลี้ยงตัวได้ แต่เวลานี้กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างน่ากลัว คือประชาชนกำลังจะเป็นทาสที่ดิน ให้มีนายทุนมากด กดหัว ซึ่งข้อนี้ก็กำลังคิดอยู่ เพราะว่าเมืองไทยซึ่งเคยโดนประนามจากคนบางส่วนว่าเป็นระบบศักดินาจักรวรรดินิยม แท้จริงไทยแท้ของเรา อาจมีศักดินา แต่ศักดินาไม่ได้หมายถึงอย่างที่เขาคิดความหมาย คือการกดหัว เรามีระบบว่าแต่ละคนมีที่ดิน ของตัว แต่ละคนมีที่อยู่อาศัยของตัวเอง มาเดี๋ยวนี้จะกลายเป็นระบบที่เขาประนาม คือระบบแบบสมัชกาลในยุโรป ซึ่งเป็นระบบที่กดหัวต่อ ๆ กันมา จนกระทั่งใครที่จะแย ก็คือคนที่อยู่ติดแผ่นดิน ที่ได้บัญญัติศัพท์ไว้ว่าเป็น นอนแผ่นดินได้เห็นมาแล้ว คนที่เคยทำงานในที่ที่ตัวเห็นเป็นของตัวเองกลายเป็นนอนติดแผ่นดิน เพราะว่า ความคับแค้น ความลำบาก แท้จริงตัวเคยทำงานในที่ที่เป็นของตัวเอง หรือเป็นของตัวเองได้ แต่ว่ามีนายทุนมาขอซื้อ ที่ดินจึงขาย เพราะฉะนั้นเงินนั้นจะดี เงินนั้นจะนำความสุขมาให้แก่ตัว แท้จริงเมื่อเงินหมดไปแล้วก็ต้องรับจ้างเขา รับจ้างเขาในราคาถูก และกลายเป็นทาสเขาในที่สุด แต่ถ้าเราสามารถที่จะขจัดปัญหานี้โดยเอาที่ดินจำแนกนี้มา จัดสรรอย่างยุติธรรม อย่างที่มีการตั้ง จะเรียกว่านิคม หรือจะเรียกว่าหมู่บ้านหรือกลุ่มหรือสหกรณ์ก็ตาม ก็จะทำให้คนที่ มีชีวิตที่แร้นแค้นสามารถที่จะพัฒนาตัวเองขึ้นมาได้ แต่ต้องอาศัยกฎหมาย อาศัยระเบียบการที่เหมาะสม และอาจต้องปรับปรุงกฎหมายและระเบียบการให้ดีขึ้นนั้นก็ขอฝากความคิดแก่ท่านทั้งหลายทั้งอาจารย์ทั้งนิสิตว่ามี ปัญหาในทางกฎหมายหลายด้าน ทั้งในด้านปฏิบัติกฎหมายซึ่งจำเป็นต้องบริการประชาชน ชี้แจงให้ทราบถึง กฎหมาย แล้วก็ชี้แจงให้บริการในทางช่วยเหลือ ทั้งมีปัญหาก็จะปรับปรุงกฎหมาย ไม่ใช่ปฏิวัติ แต่ปรับปรุงให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ กับท้องที่ กับบ้านเมืองของเรา สมมุติว่าถ้าเราเริ่มย้ายคน ถึงเวลาเริ่มย้ายคน ก็บอกว่า ครอบครัวที่อยู่ในเขตที่เรากำลังทำงานนี้ มีเท่านี้ครอบครัว แล้วก็คนที่อยู่ในเขตนี้ไปอยู่ไหน แล้วให้นำหนังสือพิมพ์ เห็นว่าไปอยู่ที่ไหน อยู่ที่เขานำให้ ที่ทำให้คนอื่นเขาอยู่ตลอดได้..... จะทำให้บ้านเมืองของเรามีความสามารถ ที่จะรักษาความดี รักษาความเป็นปึกแผ่น รักษาความเป็นเองของประชาชนก็ไม่จำเป็นที่จะเป็นทาสของความคิด ซึ่งเราอาจนึกว่าสมัยใหม่ ถ้าเราคิดอะไรออกให้อยู่เย็นเป็นสุขแล้ว นั้นนะสมัยใหม่พอแล้ว ก็ขอฝากความคิดเหล่านี้ แล้วก็จะเป็นประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ก็ขอให้ประสบความสำเร็จในความคิดต่าง ๆ ที่มี ที่ดีที่งาม และผู้ที่ศึกษาก็ขอให้สำเร็จการศึกษาโดยดีที่สุด เพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองและส่วนรวม ของจงประสบแต่ความดีความงาม ความเจริญทุกประการ.

กระแสพระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการเนติบัณฑิต รุ่นที่ ๒๒^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๖

ขอขอบใจที่นำเงินการกุศลจากงานที่ได้จัดเพื่อที่จะพบปะกันในระหว่างเนติบัณฑิตรุ่นที่ ๒๒ มามอบ ทำให้นึกถึงว่าท่านทั้งหลายได้ผ่านการศึกษาและมาคุยกันเพื่อที่จะทำหน้าที่ในด้านกฎหมายโดยสมบูรณ์ ก็เป็นสิ่งที่น่าชื่นชม ทั้งได้แสดงปณิธานที่จะปฏิบัติงานอันสำคัญด้วยความตั้งใจและด้วยความรู้ในวิชาการ ที่ถูกต้องในกิจการ

งานในด้านกฎหมายเป็นงานที่สำคัญสำหรับบ้านเมือง เพราะว่าบ้านเมืองของเราจะต้องมีกฎหมาย มีระเบียบการที่แน่นอนแน่ เพื่อที่จะให้รักษาความยุติธรรมในหมู่มชน ความยุติธรรมนี้บางทีก็หายาก เพราะว่า พวกเราอยู่ในจำพวกที่ย่อมต้องนึกถึงผลประโยชน์ ผลประโยชน์จะต้องอยู่ในขอบเขต มิฉะนั้นจะมีการ เบียดเบียนซึ่งกันและกัน กฎหมายก็มีไว้สำหรับช่วยบรรเทาเท่านั้นเอง คือเมื่อความเบียดเบียนเกิดขึ้นแล้ว ก็แก้ไขเพื่อไม่ให้ความเบียดเบียนนั้นลุกลามไป ถ้าเราสามารถที่จะรักษาความเป็นระเบียบและความยุติธรรมได้ โลกเราก็จะอยู่เย็นเป็นสุข มีความสงบ เป็นรากฐานสำหรับให้มีความเจริญก้าวหน้าได้ตามความประสงค์

การที่จะรักษาความเรียบร้อยนี้ก็เป็งานที่จะต้องใช้สมอง ใช้ปัญญาที่เฉียบแหลมที่จะต้องร่วมมือกัน เพื่อสร้างที่ดีนี้ไว้ ผู้ที่มีวิชาเหมือนกันก็ย่อมต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ก็ต้องพยายามที่จะ ร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อที่จะรักษาความดีตามอุดมคติ เมื่อสักครู่นี้มียุวพุทธิกสมาคมมา ก็เมื่อออกจากห้องนี้ไป ก็ได้ขอร้องให้ทำตามอุดมคติที่ยุวพุทธิกสมาคมได้วางเอาไว้ และได้ขอร้องให้ร่วมมือกับทางฝ่ายอื่น ที่จะสร้าง ความเรียบร้อย เช่นได้บอกไว้ว่าขอให้ร่วมมือในการอบรมและช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบเคราะห์ร้ายในกิจการ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายประภาศน์ อวยชัย เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา พร้อมด้วยคณะกรรมการเนติบัณฑิต รุ่นที่ ๒๒ รวม ๒๑ คน เฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงานเนติบัณฑิตสัมพันธ์ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๓ โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย

อื่น ๆ ในที่นี้ก็ขอร้องกับท่านทั้งหลายและผู้ที่มีความรู้ในด้านกฎหมาย ให้ร่วมมือกับผู้อื่นที่เขามีความรู้
ในด้านนี้ และมีความตั้งใจในแนวอื่น ร่วมมือกันเพื่อให้จุดประสงค์ซึ่งทุกฝ่ายมีอยู่ด้วยกัน คือ ความมั่นคง
และความผาสุกของส่วนรวม ขอให้ร่วมมืออย่างดี และสร้างคามยุติธรรม สร้างความก้าวหน้า ความมั่นคง
ด้วยการร่วมมือในด้านวิชาการ และทั้งร่วมมือในทางอุดมคติ

ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคนสามารถที่จะปฏิบัติงานที่สำคัญของตน และขอให้ร่วมมือกับผู้อื่นในงานที่จะสร้าง
ความเรียบร้อย สร้างความก้าวหน้าแก่บ้านเมืองต่อไป ขอทุกท่านจงประสบความสำเร็จในงานการในหน้าที่
ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตทุกประการ ขอให้มีความกล้ากายกล้าใจที่สมบูรณ์พร้อม และประสบความสำเร็จ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๖ กันยายน ๒๕๑๖

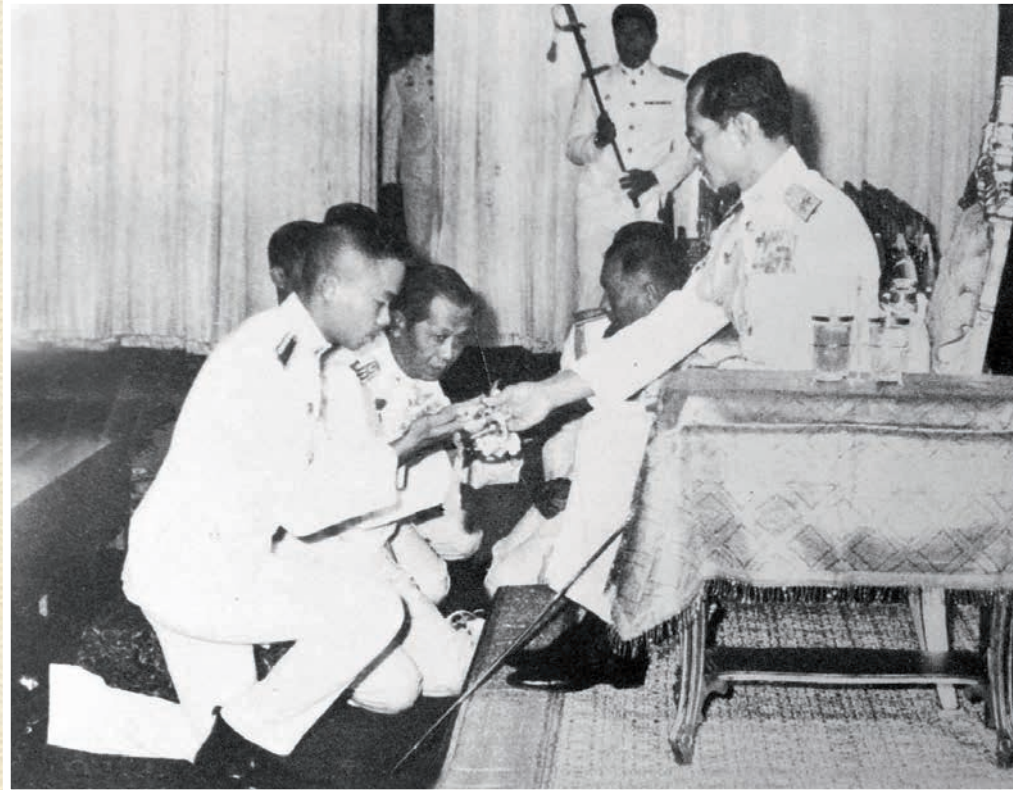
ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมงานแจกประกาศนียบัตรของเนติบัณฑิตยสภาอีกครั้งหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับเนติบัณฑิต ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษาทุกคน

ท่านทั้งหลายส่วนใหญ่ จะได้เป็นผู้นำในด้านกฎหมาย และผู้ประสพความเป็นธรรมแก่ประชาชนต่อไป โดยอาชีพและหน้าที่ชอบที่จะถือว่างานของท่านเป็นงานสำคัญพิเศษ ซึ่งควรจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง อย่างละเอียดรอบคอบและเที่ยงตรงโดยสุดความสามารถ จะปล่อยให้ผิดพลาดบกพร่องไม่ได้เลยเป็นอันขาด

ข้าพเจ้าจึงใคร่ฝากข้อพิจารณาไว้ เพื่อประโยชน์ของการปฏิบัติงานของแต่ละคนว่า กฎหมายทั้งหมด ซึ่งประกาศใช้บังคับแก่ประชาชนนั้น แม้จะมีบทบัญญัติอันเที่ยงธรรมและครอบคลุมไปถึงประชาชนทั่วประเทศ อยู่ในตัว โดยหลักการแล้วก็ตาม แต่คดีความที่เกิดขึ้นนั้นก็ยิ่งผิดแผกแปลกกันไปได้มาก ตามเหตุแวดล้อม สภาพการณ์ และพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของแต่ละท้องถิ่น การใช้กฎหมายบังคับคดีต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้วิจาร์ณญาณอันถูกต้องของนักกฎหมายควบคู่ไปด้วยทุกกรณี จึงจะสามารถรักษาความยุติธรรมไว้ มิให้สั่นคลอนและขาดตกบกพร่องได้ นักกฎหมายทุกคนจะต้องตั้งใจใช้กฎหมายเพื่อธุดงความเป็นธรรม ความผาสุกสงบ ความมั่นคงของมหาชนและประเทศชาติ ทั้งต้องเพ่งถึงการใช้วิจาร์ณญาณอันถูกต้อง ให้มากที่สุด ควบคู่กับการใช้กฎหมายเสมอตลอดไป มิฉะนั้นอาจไม่บรรลุผลตามที่ทุกคนมุ่งหวัง

ขอขอบใจในน้ำใจไมตรีของทุกท่าน ในการที่ได้ต้อนรับข้าพเจ้าและพระราชินีและขออวยพรให้เนติบัณฑิตใหม่ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานทุก ๆ ประการตามที่มุ่งประสงค์.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานแก่คณะกรรมการเนติบัณฑิต สมัยที่ ๒๔^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันอังคาร ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๑๗

ขอขอบใจกรรมการเนติบัณฑิตที่ได้นำเงินมาให้ และขอแสดงความยินดี ความดีใจ ที่ได้เห็นผู้ที่ได้รับการอบรมได้กลับคืนไปรับหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่ได้อบรมมา เข้าใจว่าจะเป็นผลดีแก่ตนเองและแก่ผู้อื่นด้วย และจะทำให้วิทยาการทางด้านกฎหมายได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับการทางด้านที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้น การที่คนได้เรียนมาและปฏิบัติการด้วยความตั้งใจแน่วแน่ที่จะสนับสนุนวิชาให้ดีขึ้น ก้าวหน้าและมีความยุติธรรม ให้ดียิ่งขึ้นก็ได้ทำดังนี้

เมื่อได้ตกลงกันแล้ว และได้เริ่มทำดังนี้ ก็ได้เห็นถึงความจำเป็นของบ้านเมืองว่ามีอะไรบ้าง ก็ขอให้ปัญหาต่าง ๆ ที่ท่านทั้งหลายได้เผชิญและกำลังเผชิญอยู่นั้น ได้รับการพิจารณาด้วยความเป็นธรรม ด้วยความฉลาด จะทำให้ปัญหาเหล่านั้นได้ลดลงไปได้ ในปัจจุบันนี้ บ้านเมืองมีปัญหามาก มีเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในด้านทั้ง การเมือง ทั้งการอาชีพ ทั้งความเป็นอยู่มากมาย ต้องการคนที่มีความรู้ มีความสามารถมาช่วยกันขจัด ถ้าทุกคน ไร้ความรู้ทั้งในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในฐานะที่เป็นบุคคลผู้มีความรู้และปัญญา ก็จะไม่สามารถขจัดปัญหาเหล่านั้นให้เบาบางลงไป ถ้าใช้ความรู้ประกอบด้วยปัญญาก็จะทำให้มีประสิทธิภาพสูง เพราะเวลาที่เวลานี้ มีปัญหามากก็เพราะโดยมากใช้ความรู้ในทางวิชาการส่วนหนึ่งและใช้ปัญญาอีกส่วนหนึ่งแยกกัน ซึ่งวิทยาการ และปัญญานั้น แยกกันไม่ได้ ก็ขอให้ช่วยกันทำทั้งสองทาง ทั้งในด้านวิชาการและในด้านปัญญา ดังนั้นปัญหานี้ ไม่ได้หมายถึงความเฉลียวจลาดเท่านั้นเอง คือไม่ได้หมายถึงเฉลียวจลาดในทางวิชาการแต่เฉลียวจลาดในทางธัมมะ คือมีความรู้ว่าจะอะไรควรอะไรไม่ควร เห็นการไกล เกือบจะเป็นผู้ที่มีปัญญาเห็นทางสว่าง

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ศาสตราจารย์ ประภาศน์ อวยชัย เลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา นำคณะกรรมการเนติบัณฑิตสมัยที่ ๒๔ จำนวน ๓๒ คน เฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้จากการจัดงานเนติบัณฑิตสัมพันธ์เพื่อโดยเสด็จพระราชกุศล ตามพระราชอัธยาศัย อีกทั้งทูลเกล้าฯ ถวายหนังสือรุ่นด้วย

แทบจะมองอนาคตได้ เพราะว่าใช้ปัญญาสอง วิธีจะใช้ปัญญามาสองทางของตนคืออาศัยเหตุผล ถ้าเราใช้ปัญญาในทางที่ถูกเท่ากับจะเห็นอนาคตได้ เพราะว่าเราเห็นที่ผ่านมาเป็นอย่างไรมีกฎเกณฑ์อย่างไร แล้วก็คนมีความสามารถอย่างไร ปัญหาเป็นอย่างไร เราสามารถที่จะดูว่าต่อไปเป็นอย่างไร ตามธรรมดา ภาษาวិชาการเขาก็เรียกว่าวางแผน แต่ถ้าหากของเราเองก็พูดได้ว่า เมื่อวางแผนแล้วเราหวังตั้งแต่สมัยไหน เป็นต้น ถ้าวางแผนแล้วเราหวังว่าแผนนั้นจะลุล่วงไป แต่ถ้าใช้ปัญญาอย่างแท้จริง เรวางแผน เราหวังว่าแผนนั้นจะลุล่วง แต่ถ้าเรามีปัญญาจริง ๆ สองความไปข้างหน้า เรารู้ว่าแผนนั้นจะลุล่วงได้เพราะเรารอบคอบ เราพิจารณาตัวเองได้ทุกอย่าง ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคนมีความสามารถทางปัญญาอันนี้ที่จะเห็นอนาคต คือการวางแผนและใช้ความรอบคอบ และใช้เหตุผลที่แท้จริง จึงจะทำให้มีความสามารถอย่างยิ่ง พูดอย่างนี้ เหมือนพูดเป็นปรัชญาด้วย

ปัญญานี้มีแรงมาก ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายช่วยกันปฏิบัติงานของตน และก็วางตัวทั้งในวงการ ทั้งในส่วนตัว ให้เหมาะสมกับเป็นผู้มีความรู้สูง มีจิตใจสูง และมีความปรารถนาสูง สามารถปฏิบัติเช่นนี้ต่อไปได้.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ ศาลาดุสิดาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

ขอแสดงความยินดีด้วยอย่างมากกับเนติบัณฑิตทุกคน ผู้ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา

ท่านทั้งหลายคงจะได้ใช้วิชาการด้านกฎหมาย ดำเนินอาชีพและการงานต่อไปในเบื้องหน้า และส่วนใหญ่อีกคงจะได้มีตำแหน่งหน้าที่ ที่ต้องใช้กฎหมายเพื่อดำรงความยุติธรรมในบ้านเมือง อันจัดว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องกระทำอย่างถูกต้องเที่ยงตรง ทั้งจะปล่อยให้บกพร่องผิดพลาดไม่ได้เลยเป็นอันขาด

หน้าที่ของท่านนั้น กล่าวโดยสาระมีสองทางสำคัญ คือในฐานะผู้ปฏิบัติใช้กฎหมายทางหนึ่ง กับในฐานะบุคคลผู้รู้กฎหมายอีกทางหนึ่ง ในฐานะผู้ใช้กฎหมาย ท่านจะต้องมั่นคงและเพียรพยายามอย่างที่สุด ทั้งในความเห็นทั้งในการปฏิบัติ ที่จะใช้กฎหมายเพื่อรักษาและคงความยุติธรรมโดยเคร่งครัด มีใช้เพื่อผลพลอยได้ อย่างอื่น โดยสังวรระวังอยู่ตลอดเวลา ที่จะใช้ความถูกต้องเป็นธรรมควบคู่กันไปกับตัวบทกฎหมาย ให้ความเป็นธรรมนั้นเป็นพื้นฐานรองรับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่นำมาใช้ ในฐานะบุคคลผู้รู้กฎหมายนั้นท่านจะต้องมีความสำนึกและความขวนขวายอยู่เสมอ ที่จะค้นคว้า ทั้งที่จะเอื้อเพื่อช่วยเหลือประชาชนทั่วไป ให้ได้มีความรู้ความเข้าใจในกลไกของการใช้กฎหมาย เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือเบียดเบียนกัน และเพื่อคุ้มครองรักษาความเที่ยงธรรมความสงบสุขในแผ่นดิน

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่า เนติบัณฑิตจะทราบตระหนักในหน้าที่ ทั้งนี้ จะเป็นผู้ขยันหมั่นสำรวจตรวจสอบตนเองอยู่เสมอ และจะประพฤติปฏิบัติตนปฏิบัติงานโดยเที่ยงตรงถูกต้อง

ขออวยพรให้ทุกท่านประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ทั้งมีความสุขสวัสดิ์ทุกเมื่อไป.

พระบรมราชาโชวาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะผู้พิพากษาฯ^(๒)

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธ ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๑๘

คำปฏิญาณที่ได้กล่าวนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ที่ให้ผู้พิพากษาที่จะออกไปปฏิบัติราชการครั้งแรกได้มีการปฏิญาณตน ตามความจริงนั้น คำปฏิญาณนี้ได้ทำไว้กับตัวตั้งแต่ครั้งแรกที่สำเร็จการศึกษาในวิชาของตัวเอง ตลอดมาถึงคราวนี้ และสมควรที่จะพิจารณาให้ดีว่ามีความสำคัญอย่างไร ถ้าปฏิญาณกันพร่ำเพรื่อก็อาจทำให้คำปฏิญาณหม่นหมองลงไป ควรที่จะสะสมความดีอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใดหรืออยู่ที่ใดโดยเฉพาะผู้พิพากษานั้น ข้อความหรือจุดหมายของคำปฏิญาณการแสดงตนที่จะปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนนั้น มีความสำคัญมาก เพราะเท่ากับเป็นความยุติธรรม พึ่งมืออยู่ของตนและถ้าทำงานด้วยเจตนานี้ก็จะเป็นการช่วยเหลือประชาชนได้แท้จริง และสร้างให้บ้านเมืองมีความเจริญและมีชื่อเสียงไปได้

ฉะนั้น ควรที่จะพิจารณาอยู่เสมอว่า งานที่มีอยู่สำคัญเพียงใด และงานของผู้พิพากษา จะช่วยให้บ้านเมืองมีความมั่นคงอยู่ได้เพียงไหน ในฐานะส่วนตัวผู้มีความรู้ต้องพยายามที่จะอุ้มชูผู้ที่อาจด้อยความรู้กว่าตนอยู่เสมอ ฉะนั้น ขอให้พยายามปฏิบัติงานทั้งในด้านที่มีอยู่เป็นส่วนตัว และนอกหน้าที่ให้สมกับที่ได้รับยกย่องเป็นผู้พิพากษา ผู้ที่รักษาความยุติธรรม งานที่ไม่ใช่ง่าย แต่ว่าถ้าทำแล้วจะมีการตอบแทนอยู่ที่ตัวเอง นับถือตัวเองได้ว่าเป็นผู้ที่สุจริต บริสุทธ์ เป็นผู้ที่ขัดเกล้าตัวให้ประเสริฐขึ้นไปให้มีความนับถือตัวเองอย่างแท้จริง ไม่ต้องสงสัยตัวเองเลย

ก็ขอให้ได้สามารถปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อยตลอด เป็นเกียรติแก่ตนเอง มีความสบายใจ มีความภูมิใจ ขอให้มีความกำลังใจกำลังกายเข้มแข็ง ที่จะปฏิบัติงานเพื่อประเทศ ปฏิบัติตนให้ดีที่สุด เป็นประโยชน์ต่อตน เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมือง ขอจงประสบความสำเร็จรุ่งเรืองทุกประการ.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชาโชวาทให้ นายสุธรรม ภัทราคม ประธานศาลฎีกา นำ นายจรรู ชาลีวรรณ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดตะกั่วป่า นายประชา ประสงค์จรรยา ผู้พิพากษาศาลจังหวัดแม่สะเรียง นายทวีสิทธิ์ คุณรัตน์ศิริ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน และนายประศาสน์ สิงฆมานันท์ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดเบตง เฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

พระบรมราชาโฆวาท^(๑)

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาของสำนักอบรมศึกษาภุมหายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ ศาลาดุสิตดาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๘

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้พบกับคณะเนติบัณฑิต และได้มอบประกาศนียบัตรแก่เนติบัณฑิตใหม่ในโอกาสเดียวกัน
ขอแสดงความชื่นชมด้วย กับผู้ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จครั้งนี้ทั่วกันทุกคน

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่คงจะได้ใช้วิชาการด้านกฎหมายดำเนินการงานเป็นหน้าที่เพื่อรักษา
ความยุติธรรมและประสาคความเป็นธรรมแก่ประชาชน ดังนั้น โดยอาชีพและหน้าที่ ชอบที่จะถือว่าแต่ละท่าน
ทำงานที่สำคัญพิเศษ ซึ่งจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังอย่างละเอียดรอบคอบ มั่นใจ และเที่ยงตรงบริสุทธิ์
ไม่ปล่อยให้ผิดพลาดบกพร่องด้วยประการใด ๆ

การพิจารณาตัดสินอรรถคดีนั้น กระทำตามตัวบทกฎหมาย ตัวบทกฎหมายจึงสำคัญมาก และจะต้องมี
บทบัญญัติอันถูกต้อง เป็นธรรม ปราศจากช่องโหว่ สำหรับกฎหมายไทย ได้ชื่อว่าเป็นกฎหมายที่ดีทีเดียว
มีความเป็นธรรมมากที่สุด และมีช่องโหว่น้อยที่สุด ความไม่เป็นธรรม หากจะเกิดขึ้นในการตัดสินอรรถคดี
ไม่น่าจะอยู่ที่ตัวบทกฎหมายแต่อยู่ที่ตัวบุคคล ตราบใดที่ผู้ใช้กฎหมายมีความสุจริต มีจรรยาและมโนธรรมของ
นักกฎหมายมั่นคงแล้ว ก็ไม่ควรจะเกิดความผิดพลาด

เมื่อกฎหมายของเราดีอยู่แล้ว จุดใหญ่ที่สำคัญที่สุดในการธำรงรักษาความยุติธรรมในบ้านเมือง จึงได้แก่
การสร้างนักกฎหมายที่ดี ที่จะสามารถวิเคราะห์และใช้กฎหมายได้ตรงตามจุดประสงค์ ข้าพเจ้าจึงปรารถนา
อย่างยิ่ง ที่จะให้ทุกคนสร้างตนให้เป็นนักกฎหมายที่ดีที่แท้ โดยฝึกตนให้มีความกล้าในอาชีพของนักกฎหมาย

^(๑) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระราชทานพระบรมราชโองการให้
คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภา และคณาจารย์นำผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษาภุมหาย
แห่งเนติบัณฑิตยสภา ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๗ เฝ้า ฯ รับพระราชทานประกาศนียบัตรเนติบัณฑิต.

คือกล้าที่จะปฏิบัติตามความถูกต้องเที่ยงตรง ทั้งตามกฎหมายและศีลธรรม ไม่ปล่อยให้ภัยาคติ คือความเอียงเอนไปด้วยความหวาดกลัวในอิทธิพลต่าง ๆ เข้าครอบงำ สำหรับเป็นกำลังส่งให้ทำงานได้ด้วย ความมองอาจ มั่นใจ และมุมานะ อีกประการหนึ่งต้องฝึกให้มีความเคารพเชื่อมั่นในสังขธรรมคือความถูกต้อง ตามคลองธรรม ตามความเป็นจริงอย่างมั่นคง ไม่หวั่นไหวด้วยโลกธรรม ไม่เห็นสิ่งอื่นใดว่ายิ่งไปกว่าความจริง สำหรับป้องกันมิให้ความอยุติธรรมและความทุจริตเกิดขึ้น นอกจากนั้น ต้องฝึกให้มีความสุขที่ถาวร ในกระบวนการทำงานทุกชั้นทุกตอน สำหรับประดับประดาป้องกันมิให้การงานบกพร่องผิดพลาด แม้ในสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ทั้งนี้ เพื่อทุกคนจักได้เป็นนักกฎหมายที่แท้จริง ที่จะขจัดช่องโหว่ในกฎหมาย ให้หมดไป และทำให้การใช้กฎหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์อันสูงที่มุ่งหมายไว้

ขออวยพรให้เนติบัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตและการงาน ขอให้ท่านทั้งปวงที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ทุกเมื่อ

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๘
ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
วันพฤหัสบดี ที่ ๘ เมษายน ๒๕๑๙

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจไทย

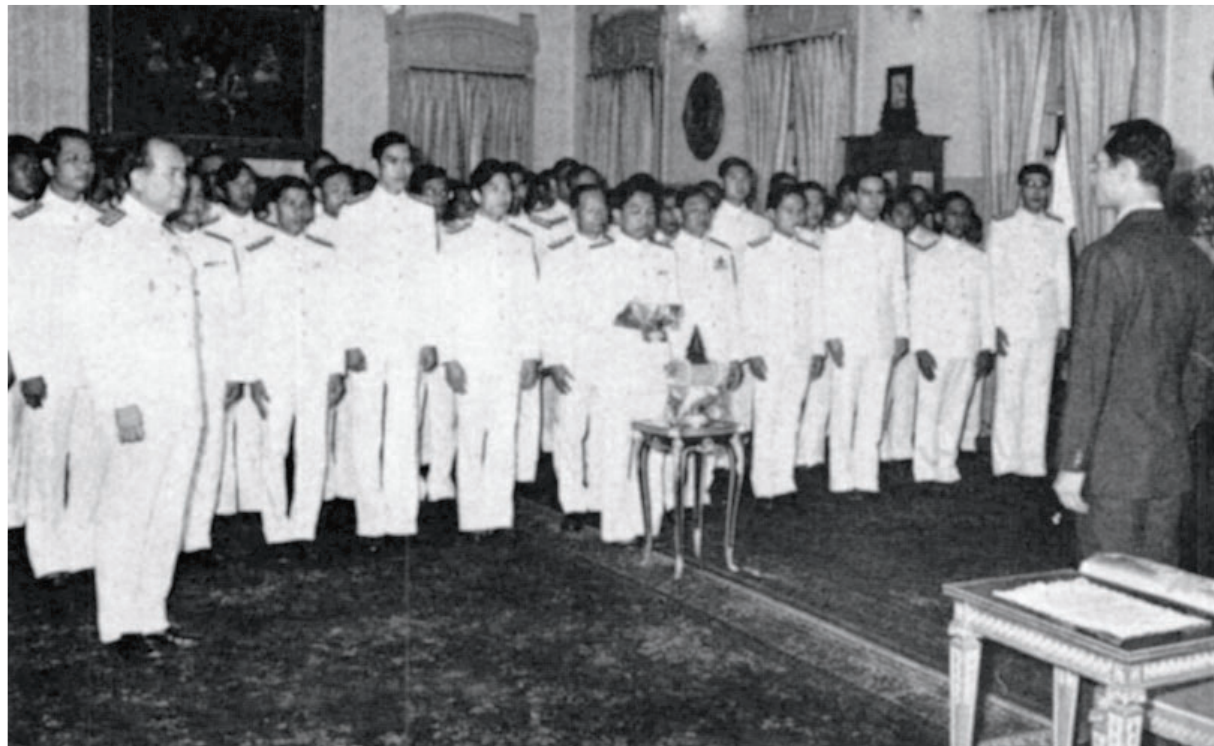
บ้านเมืองของเราเวลานี้ เห็นกันว่ามีความยุ่งยากทางเศรษฐกิจและทางสังคมอยู่ไม่น้อย สภาพเช่นนี้ทำให้เกิดภาระหนักและยากลำบาก ในการรักษาสวัสดิภาพและความปลอดภัยแก่ประชาชนตลอดถึงประเทศชาติ สาเหตุของความยุ่งยากนั้นเนื่องมาจากปัญหาซับซ้อนทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งกำลังเกิดขึ้นทั่วไปในโลก แล้วเรารับเอาอิทธิพลแห่งปัญหานั้น ๆ เข้ามาจึงพลอยกระทบกระเทือนเดือดร้อนไปด้วย แต่ถ้าหากเรารู้เท่าทันถึงสาเหตุว่ามาจากทางใด อย่างไรก็จะทำให้หาทางหลบหลีกแก้ไขให้บรรเทาเบาบางไปได้ตามวิธีการของเรา

ท่านทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษาในครั้งนี มีด้วยกัน ๑๒๗ คน เมื่อเทียบกับปริมาณงานของตำรวจที่มีอยู่ ก็ดูเป็นจำนวนไม่มาก แต่ถ้าหากทุกคนมีจิตใจเป็นตำรวจแท้มีความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญของตน ด้วยสติปัญญาความสามารถ ด้วยความเข้มแข็งอดทน ด้วยอุทิศตนและความบริสุทธิ์ใจแล้ว จำนวน ๑๒๗ คนนี้ ก็นับว่าไม่น้อย ทั้งมีพลังกำลังมาก และมีความหมายอย่างยิ่งในอันที่จะเสริมกำลังที่มีอยู่แล้ว ให้ปฏิบัติดำเนินงานทั้งปวงให้บรรลุเป้าหมายได้

ด้วยอำนาจแห่งกุศลเจตนา ที่ตั้งใจจริงจะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความรุ่งเรือง ทั้งในชีวิตทั้งในหน้าที่การงาน มีความสุขความสวัสดิ์ในทุกสถาน มีพลังกายพลังใจ พลังสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์ สามารถสร้างเกียรติคุณแก่ตนแก่สถาบันตำรวจไทยให้ยิ่งยืนมั่นคงสืบไป สมตามความมุ่งประสงค์ทุกประการ

พระบรมราชาบาท^(๑)

พระราชทานเนื่องในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวง
เฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่^(๒)
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันศุกร์ ที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๙

คำให้สัตย์ปฏิญาณตนของผู้พิพากษาที่จะเข้ารับหน้าที่เป็นครั้งแรกนั้น เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แต่คำเปล่งนั้นควรจะมาจกหัวใจของแต่ละคน ทั้งมาจากความเป็นผู้พิพากษา คือความเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ ซึ่งจะต้องรักษาความยุติธรรมเป็นสำคัญ และคณะผู้พิพากษาที่เข้ามาในวันนี้ ได้นำเงินมาเพื่อสมทบทุนในมูลนิธิสายใจไทยนั้น ก็แสดงซึ่งความห่วงใยต่อประเทศชาติอย่างเห็นประจักษ์ ฝ่ายตุลาการนี้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการปกครองประเทศชาติ ในระบอบประชาธิปไตยหรือจะในระบอบใด ที่เห็นความสำคัญของความผาสุกของประชาชน ฉะนั้น ท่านทั้งหลายมีหน้าที่สำคัญ ได้ตั้งจิตอธิษฐานอย่างแรงกล้าที่จะปฏิบัติอย่างเข้มงวด อย่างยุติธรรม และอย่างสุจริตนั้น ก็เป็นสิ่งที่น่าปลื้มใจ และเชื่อว่าประเทศชาติจะอยู่ได้ต่อไปอย่างแน่นอนและมั่นคง

ที่ท่านนึกถึงเจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ อาสาสมัคร และทุกฝ่ายที่เขาปฏิบัติหน้าที่เพื่อรักษาความมั่นคงในการป้องกันโดยตรงนั้น ก็แสดงให้เห็นว่า ท่านก็ห่วงใยประเทศชาติ และห่วงใยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อันตรายเหล่านั้น แต่ขอท่านถือว่า ที่ให้ที่บริจาคนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของการช่วยให้ความมั่นคงของประเทศ อีกส่วนที่สำคัญยิ่ง คือ การปฏิบัติของท่านเอง ถ้าแต่ละคนปฏิบัติหน้าที่ให้ความยุติธรรม และไม่ใช้ให้ความยุติธรรมในหน้าที่ผู้พิพากษา อยู่ในโรงศาลเท่านั้นเอง แต่ให้ความยุติธรรม ดูว่าอะไรจะแก้ไขได้ แม้จะบอกว่าไม่ใช่หน้าที่ผู้พิพากษาที่จะไปแก้กฎหมายหรือแก้การปกครอง แต่ในฐานะผู้มีความรู้ ผู้มีเหตุผลและผู้ที่มีจิตใจของคนที่รู้จกจิตใจของคนทั้งฐานะผู้ที่รักชาติส่วนรวม ต้องแสวงหาวิธีการที่จะแก้ไขในทุกๆ ทางในฐานะที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้ และผู้ที่เป็นเจ้าของประเทศผู้หนึ่ง มีสิทธิที่จะพูด มีสิทธิที่จะคิด และมีสิทธิที่จะปรึกษาหารือกันในฐานะประชาชน

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชาโรกาสนให้ นายสุธรรม ภัทราคม ประธานศาลฎีกา นำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ฉะนั้น ก็ขอร้องให้ท่านทั้งหลายนอกจากคำปฏิญาณที่ได้เปล่งไว้ ให้พยายามปฏิบัติด้วยความร่าเริงใจ ที่ใช้คำว่าร่าเริงใจ หมายความว่า เต็มใจ ไม่ใช่เพราะถูกบังคับ จะเป็นบังคับของกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือ บังคับของคำปฏิญาณ หรือบังคับของผู้บังคับบัญชา แต่บังคับของตัวเองจึงจะร่าเริงใจว่าได้ทำหน้าที่ของตน ทำหน้าที่ที่เหมาะสม เพื่อรักษาส่วนรวม และในที่สุดก็รักษาตัวเอง ในด้านความปลอดภัยของตัวเอง และในด้านความพอใจของตัวเอง สร้างเกียรติแก่ตัวเอง สร้างความร่าเริงใจแก่ตัวเอง ฉะนั้นก็ขอให้ท่านได้ พิจารณาอย่างรอบคอบว่า เมื่อออกไปรับหน้าที่แล้ว จะต้องทำอะไร คือ ประกอบด้วยงานในราชการโดยตรง งานในฐานะผู้รู้ ผู้ที่มีความรู้ดี ผู้ที่มีเหตุผลดี สามารถที่จะใช้ความเฉลียวฉลาด พิจารณาสถานการณ์ต่าง ๆ ในฐานะเป็นเจ้าของประเทศ คือ เป็นคนไทยที่อยากจะเห็นความผาสุกของส่วนรวม เพื่อให้มีความภูมิใจได้ว่า มีประเทศที่มีความมั่นคง

ขอให้ท่านทั้งหลายจงสามารถปฏิบัติหน้าที่ และบรรลุเป้าหมายทุกอย่างที่ได้ตั้งเอาไว้ที่ขอบธรรม และที่สร้างสรรค์ ขอให้ท่านทั้งหลายจงมีแต่ความเจริญผาสุก กำลังกาย กำลังใจสมบูรณ์ เพื่อที่จะบรรลุ เป้าหมายของท่าน และเป้าหมายของส่วนรวม ขอจงประสบแต่ความเจริญ

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๙
ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
วันศุกร์ ที่ ๘ เมษายน ๒๕๒๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่บรรดาผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษา
ชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา
และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจไทย

ท่านทั้งหลายทราบอยู่เป็นอันดีว่า ต่อไป จะต้องมีการระดมพิชิตขอในการรักษาความสงบเรียบร้อย
ของบ้านเมือง ซึ่งเข้าใจได้ว่าจะต้องเผชิญกับการต่อสู้ใจผู้ร้าย กับภัยอันตราย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
กับความยุ่งยากนานาประการ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากภาวะสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จนทำให้
คนทั้งหลายปรับตัวเข้ากับสังคมไม่ทัน และมีแนวความคิดเห็นไปคนละอย่าง การก่ออาชญากรรม
และเหตุไม่สงบต่าง ๆ ก็มีให้นำเอาวิธีการกับทั้งพฤติกรรมอันทันสมัยรุนแรง โหดร้าย อย่างไม่เคยปรากฏ
แต่ก่อนมาใช้ด้วย แต่ถึงอย่างไร ก็เป็นหน้าที่โดยแท้จริงของตำรวจทุกคนที่จะต้อง “รักษาสันติราษฎร์” ดังนั้น
จึงจำเป็นจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ใช้วิถีทางและวิธีการที่เหนือขึ้นไปกว่าเข้าคลี่คลาย ระงับปราบปราม
เหตุร้ายต่าง ๆ ให้สงบ ขอให้ทุกคนตั้งใจให้มั่นคง ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของผู้เป็นตำรวจให้สำเร็จ ความทุกข์ร้อน
ของประชาชนนั้น จะต้องถือว่าเป็นความทุกข์ร้อนของตัวเองด้วย และการขจัดความเดือดร้อนของผู้อื่น
ย่อมเท่ากับขจัดความเดือดร้อนของตนเอง

ในการปฏิบัติงานนี้ ต้องมีความอดทนหนักแน่นให้มาก ทั้งด้วยกายด้วยใจ ต้องรักษากฎหมาย
ระเบียบวินัย และระเบียบปฏิบัติให้เที่ยงตรง ต้องปฏิบัติกรทุกอย่างด้วยความรวดเร็วเด็ดขาดโดยประกอบด้วย
ปัญญาอันสุขุมรอบคอบ ด้วยความถูกต้องยุติธรรมและความเมตตา มุ่งบำเพ็ญกรณียกิจและบำเพ็ญตนให้
เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมให้มากที่สุด แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่
ก็ต้องไม่หวั่นไหวและย่อท้อ

ขออวยพรให้ประสบแต่ความสุขความสวัสดิ มีความสำเร็จและความเจริญในชีวิต และมีความก้าวหน้า
รุ่งเรืองในหน้าที่การงานทุกประการ

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันอังคาร ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบประกาศนียบัตรแก่เนติบัณฑิตในโอกาสนี้ และขอแสดงความชื่นชมด้วย ที่ทุกคนได้รับเกียรติและความสำเร็จครั้งสำคัญยิ่ง

ท่านทั้งหลายศึกษาวิชากฎหมายก้าวหน้ามาได้ถึงเพียงนี้ ย่อมเข้าใจได้ว่าต่างมีความตั้งใจที่จะประกอบ การงานด้านกฎหมายเป็นหลักต่อไป กฎหมายไทยนั้นได้รับความเชื่อถือยกย่องทั่วไปในนานาประเทศ ว่าเป็น กฎหมายที่มีมาตรฐานสูง อำนาจความยุติธรรมและความเที่ยงตรงถูกต้องได้เป็นอย่างดีเยี่ยมข้อนี้ นักกฎหมายไทย ย่อมทราบและภาคภูมิใจอยู่ด้วยกันแล้ว แต่มีข้อเท็จจริงอยู่ข้อหนึ่งว่า กฎหมายทั้งปวงจะดำรงความยุติธรรม และถูกต้องเที่ยงตรง หรือจะดำรงความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพเต็มเปี่ยมอยู่ได้หรือไม่เพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับการใช้ คือถ้าใช้ให้ได้ถูกวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ จริงแล้ว ก็จะทรงความศักดิ์สิทธิ์ และประสิทธิภาพอันสมบูรณ์ไว้ได้ แต่ถ้าหากนำไปใช้ให้ผิดวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ โดยการพลิกแพลง บิดพลิ้วให้ฉวนฉวนไปด้วยความหลงผิด ด้วยอคติ หรือด้วยเจตนาอันไม่บริสุทธิ์ต่าง ๆ กฎหมายก็เสื่อม ความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพลงทันที และกลับกลายเป็นพิษเป็นภัยแก่ประชาชนอย่างใหญ่หลวง ผู้ที่ต้องการจะใช้กฎหมายสร้างสรรค์ความผาสุกสงบและความเป็นปึกแผ่นก้าวหน้าของประชาชนและบ้านเมือง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาวัตถุประสงค์อันจริงแท้ของกฎหมายแต่ละฉบับไว้ให้แน่นแฟ้นเสมอไป อย่างไม่มีข้อแม้ประการใด ๆ พร้อมทั้งต้องรักษาอุดมคติ จรรยา ความสุจริต และมโนธรรมของนักกฎหมายไว้ โดยรอบคอบเคร่งครัด เสมอด้วยรักษาชีวิตของตนเอง กฎหมายไทยจึงจะทรงคุณค่าอันสมบูรณ์บริบูรณ์ เป็นที่เชื่อถือยกย่องอยู่โดยตลอดได้ ไม่ต้องกลายเป็นกฎหมายโบราณล้ำสมัย ดังที่มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ เกิดขึ้นในบางครั้งบางคราว

ขออวยพรให้เนติบัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตและการงาน ทั้งขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ทุกเมื่อจงทั่วกัน

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๑-๒๕๓๐

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำราวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐
ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
วันจันทร์ ที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรในครั้งนี้

การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและบ้านเมือง อันเป็นหน้าที่สำคัญของตำรวจนั้น ปัจจุบันนี้มีปัญหามาก ทั้งดูเหมือนมีท่าทีว่าจะยังยุ่งยากซับซ้อนต่อไปอีก ทั้งนี้เพราะบ้านเมืองของเราถูกกระทบกระเทือนจากความผันผวนและเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลก เป็นเหตุทำให้คนส่วนหนึ่งปรับตัวไม่ทัน กลายเป็นคนที่คิดเห็นแต่แก่ความอยู่รอดและประโยชน์เฉพาะตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมและประโยชน์ของผู้อื่น จึงพากันก่ออาชญากรรมและความไม่สงบ รวมทั้งการละเมิดและเบียดบังผู้อื่น ด้วยอาการและวิธีการต่าง ๆ อย่างคาดคิดไม่ถึง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การระงับปราบปรามเรื่องเหล่านี้ก็เป็นหน้าที่โดยตรงของตำรวจ ไม่มีผู้ใดจะหลีกเลี่ยงหรือขอผ่อนปรนอย่างไรได้ เพราะฉะนั้นทุกคนจะต้องกระทำหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ต่อไปให้สำเร็จ ขอให้พยายามตั้งใจนำวิชาความรู้ที่มีอยู่ พร้อมทั้งความฉลาดรอบคอบ ความมานะอดทน และความสุจริตเที่ยงตรง เข้าระงับ ปราบปราม และบรรเทาปัญหาและเหตุร้ายดังกล่าว จนสุดความสามารถ เพื่อให้สภาพการณ์บ้านเมืองคลี่คลายดีขึ้นให้จงได้ในงานนี้ จะต้องสำนึกตระหนักไว้เสมอว่า ทุกข์ร้อนของประชาชนนั้น ก็เป็นทุกข์ร้อนของตนเองด้วย และการขจัดความเดือดร้อนของผู้อื่น แท้จริงคือการขจัดความเดือดร้อนของตนเองนั่นเอง

ขออำนาจแห่งเจตนาดี ที่ตั้งใจจะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศและประชาชนจงบันดาลให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความรุ่งเรือง ทั้งในชีวิตทั้งในหน้าที่การงาน มีความสุขสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน มีพลังกาย พลังใจ พลังสติปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์ สามารถสร้างเกียรติคุณแก่ตนแก่สถาบันตำรวจไทยให้ยังยืนมั่นคงสืบไป สมตามความมุ่งประสงค์ทุกประการ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒)
นำผู้พิพากษา เฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ ก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันศุกร์ ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๒๑

ผู้พิพากษาที่จะออกไปรับตำแหน่งหน้าที่เป็นครั้งแรกนั้น มีการปฏิญาณตนเช่นนี้เป็นประเพณีขึ้นมา
ก็มีประโยชน์ เพราะว่าเป็นการแสดงเปล่งวาจาออกมาด้วยตัวเอง ในสิ่งที่ควรคิดจะคิดอยู่ในใจ และโดยเฉพาะ
มาเปล่งวาจาทั้งพร้อมเพรียงกันทุกคน ก็เป็นกำลังที่สุด และเป็นประโยชน์แก่หน้าที่การงานที่จะทำ และเป็น
ประโยชน์แก่ตนเองคือทำให้มีกำลังใจที่สามารถปฏิบัติหน้าที่การงาน

คำปฏิญาณนี้สั้น ๆ หนักแน่น กินความลึก การที่จะออกปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
เพื่อความยุติธรรมสถิตอยู่ในประเทศประชาชนได้รับความผาสุกเพราะทราบว่ามีคามยุติธรรมนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สุด
ในการที่ได้กล่าวว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม ปราศจากอคติ ก็เป็นหัวใจสำคัญ
ของงานของผู้พิพากษาไม่ต้องอธิบายยืดเยื้อ เพราะแต่ละท่านก็ได้ศึกษามาได้เตรียมจิตใจมา และทราบตระหนักดี
แล้วว่า ความยุติธรรมนั้น จะเกิดขึ้นก็ด้วยความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต

นอกเหนือจากงานของผู้พิพากษา ซึ่งปฏิบัติงานในโรงศาล โดยรับฟังข้อเท็จจริงแห่งคดีในเรื่อง
ในราวจากการเบิกพยาน และสิ่งที่กล่าวในโรงศาลเมื่อศาลทำงานหมายความว่าในเวลาที่กำลังทำงานเป็นทางการ
งานนี้ยากลำบากเพราะเห็นว่าจะไปเอาความรู้ความคิดจากที่อื่นนอกจากในโรงศาลก็อาจจะปฏิบัติไม่ได้
จะทำไม่ได้ เพราะเป็นระเบียบ และจะเกิดบังคับแต่ว่าในหน้าที่ของผู้พิพากษา มีสิ่งสำคัญและเขียนไว้ใน
กฎหมาย เช่นในบทลงโทษ มีข้อสำคัญที่ว่าส่วนมากกฎหมายแต่ละมาตราถือว่าผู้พิพากษาจะต้องใช้ดุลยพินิจนี้
ก็เหตุของงานแต่ว่าต้องใช้ดุลยพินิจตรงนี้แหละที่สำคัญ จะต้องใช้สิ่งที่เราได้ยินได้ฟัง ที่เขาเบิกความใน
โรงศาลเป็นประกัน มาประสมประสานกับความดี ความฉลาด และความรู้ที่มีอยู่ในตัวที่รับมาก่อน

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียง

(๒) นายวิกรม เมลาสนนท์

และจิตใจที่สุจริตและยุติธรรมเพื่อที่จะให้ดูलयพิณนั้น ซึ่งก็หมายความว่ามาพิจารณา มาดู มาฟัง ด้วยความยุติธรรม มาซึ่งใจว่าที่เขาเบิกความนั้น ก็นั่นแหละ ไหนจะนั่น การที่ผู้พิพากษาจะอ้างว่า ตัดสินความ หรือได้ตัดสินใจอย่างไร ก็เพราะว่าได้ยินเขาพูดในศาลเขาเบิกความอย่างนี้ ทำอย่างอื่นไม่ได้ อันนี้ ข้อนี้ มีขอบเขตที่กว้างพอใช้ ถ้ามาประสมประเสกกับความคิดความรู้ที่ตัวมี นอกเหนือจากที่ได้ยินในศาล ฉะนั้นก็เป็นงานที่ยากและรับผิดชอบมาก เพื่อที่จะมีความคิดหรือความรู้ที่ได้จากสิ่งที่ไม่ใช่สิ่งที่ได้ยินในศาล เพื่อที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่ว่าต้องใช้ดูलयพิณนั้น จำต้องทำงานนอกศาลด้วย หมายความว่าผู้ที่มี ตำแหน่งหน้าที่เป็นผู้พิพากษา ดูเหมือนว่ามีหน้าที่เพียงแต่เวลาไปนั่งบัลลังก์ แต่ว่าเพื่อให้ได้วัตถุดิบ ความรู้ เพื่อที่จะมาปฏิบัติตามกฎหมายที่บอกว่าต้องมีดูलयพิณ จะต้องหาความรู้ที่นอกศาล และมาเก็บเอาไว มาพิจารณาไว้เตรียมไว้เป็นเครื่องมือ การหาความรู้นอกศาลนี้มี ๖ อย่าง อย่างหนึ่งเกี่ยวข้องกับคดีหรือเรื่อง ที่กำลังพิจารณาโดยตรง หมายความว่าได้ฟังจากเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ได้ฟังจากพยานต่าง ๆ หรือได้ดูสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เขาไม่ได้มากล่าว แล้วพิจารณาว่าจริงหรือไม่จริง อันนี้ก็คงทราบ อันนี้ก็เป็นการศึกษาหรือการพิจารณาเฉพาะ คดีนั้น ๆ แต่สำหรับทั่วไปยังมีการชวนชวย การหาความรู้อีกอย่างหนึ่ง ก็คือความรู้ทั่วไป อย่งไปในท้องที่ที่เรา ยังไม่รู้จักดี เราไม่ใช่ไปเนท้องที่ไปดูบ้านพักสบายหรือไม่สบาย เสร็จแล้วเมื่อมีคดีหรือมีงานที่จะทำก็ไปใน ศาลไปนั่งบัลลังก์ใส่เสื้อครุย ไปในที่ที่จะทำงานในท้องที่นั้น จะต้องรู้จักพื้นที่ก่อน ก็หมายความว่าไปดูหา ความรู้รอบตัว และความเป็นอยู่ของผู้ที่จะเป็นตัวละคร ตัวปฏิบัติในศาล หมายถึงความเป็นอยู่ของราษฎร หมายถึงเศรษฐกิจ หมายถึงความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป และในลักษณะภูมิประเทศว่าเป็นที่ราบหรือเป็นที่สูง หรือ เป็นที่ภูเขาหรือเป็นที่ใกล้ทะเล ทั้งหมดนี้มีส่วนที่จะทำให้จิตใจของคนเราเปลี่ยนแปลงไปได้ และทำให้เรารู้จักและ เข้าใจว่าจะทำอย่างไรสำหรับให้เกิดความยุติธรรมได้ ฉะนั้นการหาความรู้รอบตัวนี้ในท้องที่จึงเป็นส่วนที่สำคัญ วิธีที่จะออกไปหาความรู้รอบตัวนี้ก็อาจจะต้องทำหน้าที่เหมือนไม่ใชหน้าที่ของผู้พิพากษาเลยแต่โดยที่เรามีความรู้ ได้เรียนรู้มาเป็นเวลาหลายปี และมีความฉลาด คือสามารถที่จะเมื่อเห็นอะไรได้ยินอะไร สามารถที่จะนำมา พิจารณาและใช้เป็นประโยชน์ให้รู้ซึ่ง เราจะต้องออกไปไม่ใช่ไปเป็นนักสืบ อย่าไปถือว่าจะต้องออกไปเป็นนักสืบ ไปเป็นผู้ที่ไปสัมภาษณ์ราษฎร ออกไปดูความเป็นอยู่ของเขา และถ้าช่วยเขาได้ก็ช่วยเขา แนะนำเขาได้ก็แนะนำเขา ทั้งในข้อที่เกี่ยวกับงานกฎหมาย ทั้งในข้อที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ ทั้งในข้อที่เป็นจิตใจและร่างกาย ถ้าไปช่วยอย่างนั้นได้เท่ากับเป็นการทำงานเพื่อให้ลดงานที่จะต้องทำในศาลด้วยซ้ำ เพราะเหตุว่าคดี หลายคดีที่เกิดขึ้นทั่วทุกแห่ง ทั้งในพระนคร ทั้งในต่างจังหวัด ทั้งในหมู่บ้าน ทั้งในที่ที่ไม่ใช่หมู่บ้าน เกิดขึ้นเพราะ เหตุว่าไม่มีความรู้พอ ทั้งในกฎหมายอย่างหนึ่ง ถ้าท่านทั้งหลายจะกระทำตามคำปฏิญาณที่ได้เปล่งเมื่อสักครู่นี้

อย่างเข้มแข็งให้ครบถ้วนจริง ๆ จะต้องมีความรู้สึกที่ไม่อยากให้มีคดีเกิดขึ้นที่จะต้องทำงาน เพราะว่าถ้ามีคดีเกิดขึ้นที่จะต้องทำงานก็หมายความว่ามีความเดือดร้อน ถ้าสามารถที่จะออกไป ถึงไม่เรียกว่าไปพัฒนา แต่ไปช่วยเหลือแม่เมตตาให้แก่ผู้ที่เดือดร้อน จะเป็นการลดคดีต่าง ๆ ได้อย่างดี งานของผู้พิพากษานั้นเป็นงานที่ยากแต่ถ้าทำทั้งสองอย่าง ทั้งในศาลตามหน้าที่นั่งบัลลังก์ ทั้งในหน้าที่ที่จะพยายามลดคดี ก็จะเป็นการทำงานที่ครบถ้วน ก็เชื่อว่าจะตั้งใจทำกัน และถ้าตั้งใจทำกันทุกคน ประเทศชาติของเราจะเป็นที่ที่น่าอยู่ น่าสบายกว่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ส่วนหนึ่ง อย่าไปนึกว่าเดี๋ยวนี้สถานการณ์มันยุ่ง เราทำนิดหน่อยอย่างนี้มันจะช่วยให้หรือ ช่วย แต่ละคนช่วยในเมืองไทยมีประชากรก็ทราบว่ามันนับกันได้เท่าไร แต่ว่ากันว่า ๔๕ ล้านคน ถ้าแต่ละคนบอกว่าคนเดียวจะช่วยให้อย่างไร ทั้ง ๔๕ ล้านคน ทุกคนพูดอย่างนี้ก็แย แต่ถ้าแต่ละคนพูดว่าเราตั้งใจช่วยคนอื่นก็ช่วยอาจจะไปให้ทั้ง ๔๕ ล้าน ช่วยและปรองดองกันเต็มที่ก็อาจจะเป็นไปได้ แต่ว่าถ้าเราหนึ่งคนก็ลดความเดือดร้อนลงไปหนึ่งคน แต่ในที่นี้ก็ได้ปฏิญาณตนก็ ๖๐ กว่าคน ก็เป็น ๖๐ เท่า จากหนึ่งคนก็รู้สึกตัวว่าเราเป็นคนคนหนึ่งก็เป็น ๖๐ เท่า ๖๐ คน ไอ้ ๖๐ เท่ามัน ๖๐๐ เปอร์เซ็นต์ มันเป็นไม้ไซ ๖๐๐ เปอร์เซ็นต์ มันเป็นเท่าไร หกหมื่น..... ไม้ไซ หกพันเปอร์เซ็นต์ ถ้านับเป็นเปอร์เซ็นต์ก็น่าดู ฉะนั้นเราก็ต้องพยายามที่จะทำจิตใจที่เข้มแข็งเหมือนที่ปฏิญาณ รักษาคำปฏิญาณที่เข้มแข็งไว้ แล้วก็จะเป็นผู้ที่ได้ช่วยส่วนรวมให้มีความดีมีความเข้มแข็งได้ ทั้งจะเป็นความพอใจที่แต่ละคนมี ทำให้มีความสุขใจได้ เพราะคนเราก็ย่อมต้องการมีความสุขใจ ที่คือสุขใจ

เพราะฉะนั้นก็ขอให้คำปฏิญาณนี้ และความหมายลึกซึ้ง ก้องอยู่อย่างนี้ตลอดเวลา เพื่อสามารถทำหน้าที่ และในการนี้ เพื่อให้คำปฏิญาณนี้ก้องอยู่ในหัว ให้ทุกคนมีกำลังกายใจเข้มแข็งแข็งแรง เพื่อประสบความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราชาوات

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบประกาศนียบัตรแก่เนติบัณฑิต รุ่นที่ ๒๙ และรุ่นที่ ๓๐ ณ โอกาสนี้
ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนเป็นอย่างมาก ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ท่านทั้งหลายส่วนมากคงจะได้ทำหน้าที่ในศาลสถิตยุติธรรม หรือไม่ก็คงจะประกอบการทำงานด้าน
กฎหมาย การที่อยู่กับกฎหมายและใช้กฎหมายมาก ๆ นั้น อาจทำให้ติดในตำบฏกฎหมายมากไป และทำให้เห็นว่า
ลำพังตำบฏกฎหมายจะให้ความยุติธรรมได้โดยสมบูรณ์ ความจริง กฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับกำหนด
ความถูกต้องเพื่ออาศัยเป็นหลักวินิจฉัยในการอำนวยความสะดวก หาใช้ปัจจัยสำคัญสิ่งเดียวในการให้
ความยุติธรรมไม่ ดั่งนั้น จะอาศัยตำบฏกฎหมายกับคำให้การในศาลเท่านั้นไม่ได้ ทั้งนี้เพราะตำบฏของกฎหมาย
รวมทั้งข้อเท็จจริงที่นำมากล่าวแก่ศาล เป็นสิ่งที่อาจนำมาพลิกแพลงให้ผิดเพี้ยนไปได้ต่าง ๆ ด้วยความหลง
ด้วยอคติ หรือด้วยเจตนาอันไม่สุจริตทำให้ความเที่ยงธรรมต้องถูกลิดรอนทำลายไป การอำนวยความสะดวก
จึงต้องอาศัยตัวผู้ใช้กฎหมายคือท่านทั้งหลาย เป็นปัจจัยสำคัญด้วยเท่ากัน กับตัวกฎหมายในการที่ท่าน
จะได้กระทำหน้าที่ ที่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้ต่อไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
ทำตัวให้เป็นผู้ยุติธรรมก่อนเป็นเบื้องต้น ด้วยการตั้งใจให้มั่นคงที่จะรักษาความเป็นกลางและรักษา
วัตถุประสงค์ของกฎหมายแต่ละฉบับไว้โดยเคร่งครัดแน่วแน่ พร้อมกับรักษาความสุจริต จรรยา และมโนธรรม
ของนักกฎหมายไว้เสมอกับชีวิต ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุขุมรอบคอบประกอบด้วยอุเบกขาและปัญญา
อันกระจ่างแจ่มใส ท่านจึงจะมีดุลยพินิจที่เที่ยงแท้ถูกต้อง และสามารถเป็นที่พึ่งที่อาศัยของประชาชน
ผู้อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายบ้านเมืองได้แท้จริง

ขออวยพรให้เนติบัณฑิตใหม่ประสบความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตและการงาน
ทั้งขอให้ทุกท่านที่มาประชุมในพิธีนี้ มีความสวัสดิ์ทุกเมื่อจงทั่วกัน.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
ณ กองบังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีบรรดาที่ได้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ณ โอกาสนี้ ขอแสดงความชื่นชมด้วย ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

นับแต่ขึ้นไป ท่านทั้งหลายจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ซึ่งนอกจากจะหมายถึงการคอยสอดส่องดูแลความทุกข์สุข และเกื้อกูลประชาชนอย่างใกล้ชิดแล้ว ยังหมายถึงการรักษาความถูกต้องศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย การจับกุมปราบปรามอาชญากรรมและผู้กระทำผิด ตลอดจนศัตรูของชาติอีกด้วย นับเป็นภาระอันหนัก ที่ต้องทนลำบากตรากตรำ ทั้งต้องเผชิญกับปัญหายุ่งยากและภัยอันตรายอยู่ตลอดเวลา ทางราชการบ้านเมืองจึงได้มอบหมายสิทธิและอำนาจทางกฎหมายให้ เพื่อเป็นเครื่องมือปฏิบัติงานและป้องกันรักษาชีวิต ตำรวจที่แท้จริงจะต้องทราบตระหนักถึงความรับผิดชอบในหน้าที่และในสิทธิพิเศษของตนดังกล่าว และต้องมีวินัยเคร่งครัด มีความขยันพากเพียร มีความกล้าหาญอดทน และมีสติยังคิดอย่างสูง พร้อมทั้งต้องมีและต้องรักษาความสุจริตไว้ให้มั่นคงทุกเมื่อ ไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะและสถานะใด ยิ่งเป็นนายตำรวจผู้มีวิชาความสามารถที่ฝึกฝนอบรมมาเป็นอย่างดีแล้ว ยังจะต้องมีภารกิจเพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งเป็นพิเศษ ที่จะต้องพยายามชวนชวนใช้ความรู้ที่ได้เล่าเรียนมา ให้เกิดประโยชน์แก่การปฏิบัติงานให้เต็มที่ ด้วยความมั่นใจและรวดเร็วฉับไว เมื่อมีปัญหาหรืออุปสรรคอันใดเกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่ตื่นตระหนก หากแต่ต้องคุมสติให้มั่นคง แล้วใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองหาทางแก้ไขด้วยปัญญาความรู้ความฉลาด และด้วยความรอบคอบสุขุม ให้เห็นปัญหาและอุปสรรคชัดเจนก่อนทุกครั้ง งานทุกอย่างจึงจะไม่ติดขัดยุ่งเหยิงและจะบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้บังเกิดผลดีทั้งแก่ส่วนรวมทั้งแก่ตนเองได้ตามที่ปรารถนา

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิต มีความสุข ความสวัสดิ์ พร้อมทั้งความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่ราชการตลอดกาลทุกเมื่อ.

พระบรมราชาوات

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบประกาศนียบัตรแก่เนติบัณฑิตรุ่นที่ ๓๑ ณ โอกาสนี้ และมีความพอใจที่นายกเนติบัณฑิตยสภาได้กล่าวยืนยันต่อที่ประชุมนี้ว่า เนติบัณฑิตผู้ผ่านการศึกษอบรมจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาแห่งนี้แล้ว ต่างมีความสำนึกตระหนักว่าจะต้องใช้กฎหมายให้ได้ตรงกับวัตถุประสงค์โดยปราศจากอคติ ด้วยความซุขุมรอบคอบกอร์ปด้วยมโนธรรมเพื่อรักษาความยุติธรรมเที่ยงตรงไว้ให้ดำรงมั่นคงอยู่ในแผ่นดิน

ขอแสดงความชื่นชมกับเนติบัณฑิตใหม่เป็นอย่างมาก ที่ได้รับเกียรติ ความสำเร็จ รวมทั้งโอกาสอันงดงามที่จะได้ประกอบการงานด้านกฎหมาย ซึ่งเป็นงานที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งให้แก่บ้านเมืองต่อไป

ผู้ที่ได้ผ่านสำนักอบรมศึกษากฎหมายทุกคน ควรจะได้รับการชี้แจงเน้นหนักให้ทราบชัดว่า กฎหมายมิใช่ตัวความยุติธรรม หากเป็นแต่เพียงบทบัญญัติหรือปัจจัย ที่ตราไว้เพื่อรักษาความยุติธรรม ผู้ใดก็ตาม แม้ไม่รู้กฎหมาย แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติด้วยความสุจริตแล้ว ควรจะได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายเต็มที่ ตรงกันข้ามคนที่รู้กฎหมาย แต่ใช้กฎหมายไปในทางทุจริต ควรต้องถือว่าทุจริต และกฎหมายไม่ควรคุ้มครองจนเกินเลยไป เพราะฉะนั้น จึงไม่สมควรจะถือว่า การรักษาความยุติธรรมในแผ่นดินมีวงกว้างอยู่เพียงแค่ขอบเขตของกฎหมาย จำเป็นต้องขยายออกไปให้ถึงศีลธรรมจรรยา ตลอดจนเหตุและผลตามเป็นจริงด้วย ข้าพเจ้าปรารถนาเป็นอย่างยิ่งที่จะเห็นท่านทั้งหลายฝึกหัดตนให้เป็นคนกล้า คือกล้าที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามความถูกต้อง เที่ยงตรง ทั้งตามกฎหมายและศีลธรรม โดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพลหรืออคติใดๆ ทั้งหมดให้เป็นคนที่มั่นคงในสัจธรรมสุจริตและความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ไม่ปล่อยยให้ความสุจริตยุติธรรมถูกข่มยให้มัวหมองได้ ทั้งนี้เพื่อท่านจักได้สามารถกำจัดสิ่งทีเรียกว่าช่องโหว่ในกฎหมายให้บรรเทาเบาบางและหมดสิ้นไป และทำให้การใช้กฎหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์อันสูงส่งตามที่มุ่งหมายไว้

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานจงทุกเมื่อตลอดไป.

พระบรมราชาบาท^(๑)

พระราชทานแก่คณะผู้พิพากษาประจำกระทรวงในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ
ก่อนเข้ารับหน้าที่^(๒)
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

การที่ท่านทั้งหลายได้เปล่งคำปฏิญาณนี้ นับว่ามีความสำคัญ โดยเฉพาะเป็นการตั้งจิตมั่นเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่สำคัญต่อผู้กระทำความผิด

การที่จะเป็นผู้พิพากษานั้นไม่ใช่อาชีพโดยทั่ว ๆ ไป เพราะว่าเกี่ยวข้องกับความยุติธรรม และความยุติธรรมนี้ ก็ย่อมจะทำให้ประเทศชาติมีชื่อเสียง มีความเรียบร้อย ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญอันเป็นความปรารถนาของส่วนรวม ทุกคนที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้ความเจริญรุ่งเรือง ส่วนมากเมื่อจะทำงานใด ๆ ก็ต้องทำงานเพื่อเป็นการทำมาหากิน แต่คนก็ต้องการอำนาจ และความเจริญ ถ้าส่วนรวมไม่มีความเรียบร้อย ไม่มีความยุติธรรมแล้ว แต่ละคนก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานเพื่อความเจริญในหน้าที่ของตนได้ ฉะนั้นก็ต้องมีผู้ช่วยกันรักษาความยุติธรรม และความเรียบร้อยในบ้านเมือง หน้าที่นี้ก็ได้แก่ผู้พิพากษา หน้าที่นี้จึงเป็นหน้าที่พิเศษ

ท่านทั้งหลายได้ทำการศึกษาหาความรู้ดีแล้ว หน้าที่ก็เข้าใจว่าเข้าใจดีในหน้าที่ของตน คือการเป็นผู้พิพากษา จะต้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินบรรทัดดี เพื่อให้การกระทำความผิดทั้งระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ราบรื่นไป ความเป็นอยู่ของคนที่อยู่ในหมู่มา ย่อมจะต้องมีการกระทำความผิด ทั้ง จึงต้องมีกฎหมายเพื่อที่จะให้ได้รับความยุติธรรมทุกฝ่าย หน้าที่ของผู้พิพากษาก็คือดูว่าฝ่ายไหนควรจะได้รับ ความยุติธรรมอย่างไร อันนี้เป็นหน้าที่โดยตรง โดยมากก็ต้องปฏิบัติในโรงศาล ก็จะต้องใช้ความรู้ในทางกฎหมายมาพิจารณาว่าวิธีการดังนี้ ๆ ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง คนไหนเป็นฝ่ายถูก คนไหนเป็นฝ่ายผิด คนไหนปฏิบัติตนเป็นคนดีหรือไม่ อันนี้เป็นหลักของอาชีพการงานของท่าน และเพื่อให้บรรลุผลในอาชีพของท่าน จึงต้องมีความรู้

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงเอาไว้

^(๒) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราชาโรกาสนี้ให้ นายประพจน์ ภิระวัฒน์ ประธานศาลฎีกา นำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

นอกจากความรู้เกี่ยวข้องกับตำรา บทบัญญัติและกฎหมาย จะต้องมีความรู้เกี่ยวข้องกับชีวิตทั่ว ๆ ไป อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ ความจริงคนแต่ละคนก็เชื่อได้ว่าไม่ปรารถนาที่จะหาความทุกข์ แต่บางทีเพราะเหตุว่าต้องการที่จะหาความสุขนั่นเอง จึงหาทางที่อาจจะผิดไม่ถูกต้องตามเรื่องของศีลธรรม หรืออาจจะเป็นการเบียดเบียนผู้อื่นได้ แต่ที่เขาปฏิบัตินั้นเขานึกว่าเขาทำหาความสุข แท้จริงหาความทุกข์ใส่ตัว แต่การปฏิบัติเช่นนั้นต้องมีเหตุผลคือเหตุผลในใจของเขา จึงได้กระทำออกมาเช่นนั้น ฉะนั้น ผู้พิพากษาจึงต้องรู้จักชีวิตและเหตุผล ทำไมผู้ที่ปฏิบัติที่ดูว่าผิดนั้น เขาจึงต้องทำความผิดด้วยเหตุผลใด จึงจะเข้าใจว่าควรที่จะตัดสินอย่างไร ถ้าเป็นคดีระหว่างสองพวก เป็นเอกชนทั้งสองพวก ที่เรียกว่าเป็นคดีแพ่ง ก็ดูได้ว่าคนนี้มีผลประโยชน์อะไร คนนั้นมีผลประโยชน์อะไร ถ้าเป็นคดีอาญาก็จะดูว่าการก่อการนั้น จะทำให้ความผาสุกของส่วนรวมเสียหายไป เพราะว่าทำสิ่งที่ผิดศีลธรรมโดยตรง เราก็จะต้องดูว่าทำไมเขาจึงต้องทำอย่างนั้น เพื่อที่จะเข้าใจเต็มที่ในการที่ได้กระทำผิด หรือสามารถที่จะปฏิบัติการงานของผู้พิพากษาในการตัดสินความผิดหนักเบาแค่ไหน ฉะนั้นการที่จะต้องรู้จักใจของผู้ที่จะเป็น อาจเรียกได้ว่าเป็นวัตถุประสงค์ของการทำงาน เราต้องรู้จักเขา เมื่อรู้จักก็ต้องรู้เกี่ยวข้องกับชีวิต ข้อนี้ที่เป็นเรื่องยากสำหรับผู้ที่มีหน้าที่เป็นผู้พิพากษา เพราะว่าจะต้องรู้จักจิตใจของบุคคลในทางที่เป็นจริง เป็นชีวิต และมาดูว่าเข้ากับเรื่องบทบัญญัติที่มีอยู่ในกฎหมายหรือไม่ และก็ตัดสิน ฉะนั้นในกฎหมายจึงมีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับดุลยพินิจของผู้พิพากษา กว้างขวางพอใช้ เพราะว่าแล้วแต่คดีจะไปในรูปแบบใด กรณีใด ก็อาจจะตัดสินได้โดยใช้ดุลยพินิจนี้ ฉะนั้นก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะรู้จักความเป็นอยู่ อันนี้เป็นข้อหนึ่งในการปฏิบัติงานโดยตรงในโรงศาล

งานอีกอย่างที่ไม่ได้เป็นการปฏิบัติโดยตรงแต่ แต่เป็นหน้าที่เหมือนกันของคนที่เป็นผู้พิพากษาในฐานะที่เป็นคนที่มีความรู้สูง และมีหน้าที่สูง เป็นคนที่นับว่าควรจะเป็นที่ยกย่องนับถือของประชาชนทั่วไป คือเป็นงานที่นอกเหนือจากงานของผู้พิพากษา แต่มีผลดีสำหรับประเทศชาติ และอยู่ในขอบข่ายที่จะปฏิบัติได้ คือจะต้องเอาใจใส่นอกโรงศาล หมายความว่าควรจะต้องศึกษาดูว่าสภาพความเป็นอยู่ในท้องที่นั้น ๆ เป็นอย่างไร และอาจจะหาทางแก้ไขได้ แนะนำได้ งานนี้ก็เท่ากับเป็นงานป้องกันอาชญากรรม หรือป้องกันคดี ท่านจึงมีงานสองอย่างงานที่จะตัดสินในโรงศาล งานผู้พิพากษาแท้ ๆ ถ้ามีคดีมากก็อาจจะมีงานมาก ถ้ามีคดีน้อยก็อาจจะมีงานน้อยงานอีกด้านหนึ่งก็คืองานการป้องกันอาชญากรรมหรือป้องกันความขัดแย้ง ป้องกันความเข้าใจผิด เพื่อป้องกันมิให้มีคดีมาก เท่ากับเป็นการป้องกันไม่ให้ต้องทำงานในโรงศาลมากเกินไปนัก ซึ่งดูเหมือนว่าเป็นการตัดอาชีพแต่มีใช้อย่างนั้น เพราะว่าผู้พิพากษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปราบปราม การที่จะต้องพิจารณาคดีไม่ใช่จำนวนคดีมากจะมีความพอใจ ถ้ามีคดีน้อยหมายความว่าคนเบียดเบียนกันน้อย ก็ดีใจ งานในด้านป้องกันจึงเป็นงานที่สำคัญมาก และท่านก็ทำได้ เพราะว่ามีความรู้พอ มีความรู้มากในด้านกฎหมาย และควรจะมีความรู้

พอในทางชีวิตทั่ว ๆ ไป ฉะนั้นก็ขอฝากให้ช่วยกันปฏิบัติงานทั้งสองด้านอย่างเข้มแข็งจะเป็นประโยชน์เต็มเปี่ยมตามที่ได้เปล่งคำปฏิญาณ คำปฏิญาณนั้นก็มิใช่ข้อสำคัญที่ความมุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อความยุติธรรม ก็ขอให้รักษาไว้ทั้งในการทำงานโดยตรงคือในโรงศาล ทั้งในงานป้องกัน

ฉะนั้น การปฏิญาณนั้นก็คงจะมีประโยชน์ ที่ได้กล่าวดังนี้ ก็เพราะได้ทราบว่าคุณพิพากษาทั้งหลายย่อมจะต้องไปทำหน้าที่ในที่ต่าง ๆ กัน ในภาคต่าง ๆ ในจังหวัดต่าง ๆ กัน ชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นอาจจะแตกต่างกัน ฉะนั้นการเรียนรู้ในชีวิตของคน จึงไม่ได้จบอยู่ที่การศึกษาที่สำเร็จมาแล้ว ยังมีชีวิตการทำงานนานไปเท่าไร ก็ยังมีความรู้เพิ่มพูนขึ้น ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้ไปปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็งดังที่ได้เปล่งวาจาเมื่อตะกี้ และตั้งใจที่จะเสริมสร้างความรู้ของตนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เพื่อที่จะให้คำปฏิญาณนี้ไม่เสื่อมโทรมไป ถ้าคำปฏิญาณไม่เสื่อมโทรมไป ก็เชื่อได้ว่าท่านจะสำเร็จประโยชน์ในชีวิตของท่านจริง ต่อไปก็เป็นผู้ที่นับถือตัวเองได้ ทั้งในความรู้หลักวิชา ทั้งในด้านปฏิบัติงาน และจะเป็นบุคคลที่เป็นที่นับถือของส่วนรวมได้อย่างแท้จริง ขอให้ได้รับผลดีตั้งแต่ต้น และผลดีนี้ให้เสริมสร้างตลอดไป ยิ่งทำงานนานก็จะยิ่งมีความเข้มแข็ง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความแน่วแน่ จนกระทั่งเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไป

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกาย กำลังใจที่เข้มแข็ง ที่จะปฏิบัติเพื่อบรรลุผลดังกล่าว ขอให้จงประสบผลสำเร็จสิ่งใดที่ชอบธรรม ให้มีความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตร
แก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันจันทร์ ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาอีกวาระหนึ่ง และขอแสดงความชื่นชมกับเนติบัณฑิตใหม่ทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ รวมทั้งโอกาสอันงดงามที่จะได้ประกอบกรณาด้านกฎหมายซึ่งเป็นงานสำคัญที่สุดด้านหนึ่งของบ้านเมือง

คนที่อยู่รวมกันเป็นหมู่่มาก แม้ได้ชื่อว่าเป็นอิสรชน ก็ใช้อิสรภาพ คือความเป็นใหญ่ของตนเต็มที่ไม่ได้ หากจำเป็นต้องจำกัดไว้ด้วยกฎข้อบังคับและวินัยอันเหมาะสม เพื่อให้แต่ละคนมีอิสรภาพสม่ำเสมอ ทั้งมิให้ล่วงละเมิดกันและกัน กฎที่บังคับใช้แก่ทุกคนได้ ก็มีอยู่อย่างเดียว คือกฎหมายซึ่งท่านทั้งหลายได้ศึกษามาแล้ว โดยตรงพร้อมเสร็จ ทั้งตัวบทและวิธีใช้ และกฎหมายนั้น โดยหลักการจะต้องบัญญัติขึ้นใช้เป็นอย่างเดียวกัน และเสมอกันหมดสำหรับคนทั้งประเทศ จึงเป็นธรรมดาที่จะบังคับใช้ให้ได้ผลบริบูรณ์ครบถ้วนทุกกรณีไม่ได้ คงต้องมีส่วนบกพร่องเกิดขึ้นบ้างน้อยบ้าง ตามเหตุการณ์และตัวบุคคลผู้นำกฎหมายมาใช้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ใช้กฎหมายจะต้องสำนึกตระหนักในความรับผิดชอบของตนเองอยู่ตลอดเวลา ในอันที่จะใช้กฎหมายเพื่อดำรงรักษาและคงความยุติธรรมถูกต้องเพียงอย่างเดียว มิใช่เพื่อผลประโยชน์อย่างอื่น ๆ ในขณะนี้ ทุกคนต้องทำใจให้หนักแน่นเที่ยงตรงปราศจากอคติ ใจกล้าแข็ง ที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม ให้สุขุมรอบคอบ ประกอบด้วยสติและปัญญา ที่จะตรวจตราและพินิจพิจารณาหาทางที่จะใช้ตัวบทกฎหมายให้ได้ผลตรงตามจุดประสงค์ คือไม่ให้เกิดความถูกต้องเที่ยงตรงโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม ไม่ยอมปล่อยให้มิให้ผู้อาศัยข้อบกพร่องทางกฎหมาย เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นในทางไม่เป็นธรรมได้ ทั้งต้องดำรงตนให้เป็นที่พึงของสุจริตชนด้วยเสมอ นักกฎหมายจึงจะสามารถรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายและความผาสุกสงบของบ้านเมืองไว้ได้

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต และมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
จงทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำคณะผู้พิพากษา
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันจันทร์ ที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๔

ตามที่ได้มีระเบียบให้ผู้พิพากษากล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่ตามแบบนั้น นับว่ามีความหมายไม่น้อย เพราะทุกคนจะเป็นข้าราชการ จะเป็นประชาชนพลเมืองทั่วไปของประเทศไทย ย่อมจะต้องตั้งใจที่จะปฏิบัติงานการของตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อให้ชาติบ้านเมืองมั่นคงอยู่ได้ โดยเฉพาะสำหรับข้าราชการก็มีหน้าที่ที่จะทำงานของตนที่ได้รับมอบหมาย คืองานที่จะทำสำหรับประโยชน์สุขของประชาชนเพื่อความมั่นคงของประเทศชาติยิ่งเป็นผู้พิพากษามีหน้าที่เพื่อความสงบเรียบร้อย และยุติธรรมของชาติบ้านเมือง ก็ยิ่งมีความสำคัญ ที่จะตั้งใจให้มั่นในงานการของตัวเอง เพราะว่างานนี้มีความสำคัญยิ่งกว่างานอื่น เพราะว่าผู้พิพากษานั้นจะต้องพิจารณาความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในชาติบ้านเมือง ฉะนั้น การที่ให้เตือนสติตัวเองและประกาศให้ทราบทั่ว ตั้งใจที่จะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตปราศจากอคติทั้งมวลนั้น จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษานั้นมีหลายอย่าง นอกจากในหน้าที่ผู้พิพากษาโดยตรง ก็จะต้องปฏิบัติตนในฐานะที่เป็นผู้ที่มีความรู้สูง รอบรู้ในหลักวิชา อันนี้ก็นับว่าทำให้เกิดหน้าที่อยู่แล้ว เพราะว่าผู้ที่มีความรู้ในทางวิชาการย่อมเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไปก็ต้องเป็นที่ฟังของทุกคน ให้เขาเห็นว่าผู้ที่เป็นผู้พิพากษานั้นฟังได้ วิจารณ์ได้ ปรีกษาหารือกันในฐานะที่เป็นพลเมืองไทย คือ ตัวเองเป็นคนไทยก็มีหน้าที่ที่จะรักษามรดกที่ได้ตกทอดมาแต่โบราณ เพื่อที่จะให้ชาติบ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข การที่ท่านได้ประกาศออกมานับว่ามีความหมาย เพราะว่าคตินั้นก็มาจากสิ่งที่ทำให้เราได้รู้ว่าอะไรดี อะไรชั่ว อดติกลับความหมายแปลว่าไปในทางที่ไม่ถูก คือไปในทางที่เสื่อม อดตินั้นเป็นสิ่งที่ร้ายแรงมาก ก็ต้องพิจารณาว่าคำว่าอดตินั้นเป็นอย่างไร ทุกคนย่อมมีทาง แต่ถ้าทางของตัวนั้นไปในทางที่ไม่ถูก ก็จะทำให้ทางตัวเองเป็นทางที่เสื่อมทราม และถ้ามีหน้าที่สูงเป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ก็จะนำผู้อื่นไปในทางที่เสื่อมทรามได้ ฉะนั้น การที่ท่านทั้งหลายได้กล่าวคำปฏิญาณและประกาศออกมาเป็นการเตือนสติที่ดี สำหรับการที่จะประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน ทั้งมีความสำเร็จในความตั้งใจที่จะทำงานด้วยความสำนึก ทั้งในด้านงานการของตนและประเทศชาติ ในฐานะเป็นคนไทย ทั้งในด้านส่วนรวม ทั้งในด้านส่วนตัว

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีความสามารถที่จะใช้วิชาการให้ก้าวหน้าด้วยความสุจริตมีความสำเร็จในงานการทุกอย่าง ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังจิตใจเข้มแข็ง ร่างกายแข็งแรง เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญในการที่เป็นความก้าวหน้า ความมั่นคงของส่วนรวมและตนเอง ขอให้ประสบความสำเร็จและความเจริญทั่วทุกคน.

^(๑) เรียบเรียงตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายบุญฤดี สุชีวะ

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓
และพระราชทานประกาศนียบัตรและเข็มพื้ทักษาศิปัตย์แก่นายตำรวจที่สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๒
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรและเข็มพื้ทักษาศิปัตย์ แก่นายตำรวจผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คนอย่างมาก ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ปัจจุบันนี้ มีเหตุหลายอย่างก่อให้เกิดปัญหาและความยุ่งยากต่าง ๆ ขึ้นมากมาย ทำให้ตำรวจต้องรับภาระหนักยิ่งขึ้นในการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยเฉพาะในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งคอยบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศชาติอยู่ทุกขณะ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แต่ละคนจึงต้องมีความรู้ความสามารถอย่างสูง ทั้งต้องรู้จักใช้ความรู้ความสามารถนั้นโดยถูกต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ด้วย และนอกจากด้านความรู้ความสามารถแล้ว ทางด้านจิตใจตำรวจ ก็จำเป็นจะต้องฝึกหัดอบรมเป็นพิเศษ ให้มั่นคงและแข็งแกร่งถึงขนาด เพื่อจะได้สามารถอดทนและอดกลั้นต่อความยากลำบากทุกอย่าง รวมทั้งอาภิสเครื่องเขี้ยวบนล่อใจสารพัด มิฉะนั้นจะไม่อาจรักษาความสุจริตยุติธรรมและวินัยอันดีงามซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือความดีของตำรวจไว้ให้เหนียวแน่นตลอดไปได้

การทำดีนั้นทำยาก และเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะหาไม่ ความชั่วซึ่งทำได้ง่าย จะเข้ามาแทนที่ แล้วจะพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันรู้สึกตัว ตำรวจแต่ละคนจึงต้องตั้งใจและเพียรพยายามให้สุดกำลัง ในการสร้างเสริมและสะสมความดีอยู่ทุกเมื่อ ทั้งต้องหมั่นสำรวจตรวจสอบความดีของตัวเองอยู่เสมอ ๆ ด้วยว่า ยังมีบริบูรณ์ดีอยู่หรือบกพร่องวิปริตในสวนใดข้อใดไป จักได้รับปฏิบัติปรับปรุงแก้ไขให้ทันการ และการสร้างความดีนี้ สำคัญที่สุด จะต้องกระทำให้พร้อมกันทั่วทุกคน ผลการปฏิบัติจึงจะมีประสิทธิภาพเต็มที่ และช่วยให้บ้านเมืองมีความปรกติเรียบร้อยได้ ถ้าปฏิบัติไม่พร้อมเพรียงกัน หรือพากันละเลย ไม่รักษาความดีแล้ว ความปั่นป่วนระส่ำระสายก็จะเกิดตามมา จึงใคร่ขอให้นายตำรวจทุกคนคิดพิจารณาให้เห็นถ่องแท้ เพื่อจะได้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีมุ่งที่จะสร้างสรรค์แต่สิ่งที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตนแก่ส่วนรวมตลอดไป

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสวัสดีจงทั่วกัน.

พระบรมราชาوات

ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้วิชาความรู้ชั้นเนติบัณฑิต
สมัยที่ ๓๓ ปีการศึกษา ๒๕๒๓
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๒๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรม
ศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา รุ่นที่ ๓๓ และขอแสดงความชื่นชมกับเนติบัณฑิตใหม่ทุกคน ที่ได้รับ
เกียรติและความสำเร็จ พร้อมทั้งโอกาสอันงดงามที่จะได้ประกอบกรงานทางด้านกฎหมาย ซึ่งเป็นงานสำคัญ
ที่สุดส่วนหนึ่งของบ้านเมือง

มีคำพูดที่พูดถึงนักกฎหมายอยู่อย่างหนึ่งว่า “คนที่ทำงานกับกฎหมายมาก ๆ มักจะติดอยู่กับตัวบท
กฎหมาย” คำพูดอย่างนี้ดูจะไม่ใช่ว่าผิด หากเป็นคำติติงนักกฎหมายบางคน ที่ถือแต่ตัวกฎหมายเป็นหลัก
ในการดำรงรักษาความยุติธรรม ซึ่งดูจะเป็นการคับแคบเกินไป และอาจทำให้รักษาความยุติธรรมไว้ได้ไม่เต็มที่
ผู้ทำหน้าที่พิทักษ์ความยุติธรรมหรือความเป็นธรรมจึงควรระมัดระวังให้มาก คือควรจะได้ทำความเข้าใจให้แน่ชัด
ว่ากฎหมายนั้นไม่ใช่ตัวความยุติธรรม เป็นแต่เพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งสำหรับใช้ในการรักษาและอำนวย
ความยุติธรรมเท่านั้น การใช้กฎหมายจึงต้องมุ่งหมายใช้เพื่อรักษาความยุติธรรม ไม่ใช่เพื่อรักษาตัวบทของ
กฎหมายเอง และการรักษาความยุติธรรมในแผ่นดินก็มีได้มีวงแคบอยู่เพียงแต่ขอบเขตของกฎหมาย หากต้อง
ขยายออกไปให้ถึงศีลธรรมจรยาตลอดจนเหตุและผลตามเป็นจริงด้วย ท่านทั้งหลายชอบที่จะตั้งความคิด
จิตใจไว้ให้ถูกต้องเป็นอิสระ ทั้งเพียรพยายามที่จะฝึกหัดตนให้เป็นคนกล้า หมายถึงกล้าที่จะทำตามความถูกต้อง
เป็นธรรม ไม่ยอมตัวให้ติดอยู่กับความคิดและแบบวิธีอันคับแคบ เพื่อช่วยกันต่อสู้ป้องกันมิให้ความสุจริต
ยุติธรรมต้องถูกข่มยี้ให้เศร้าหมอง และกำจัดสิ่งทีเรียกว่าช่องโหว่ในกฎหมาย ให้ลดน้อยหมดสิ้นไป
การใช้กฎหมายของเราก็จะบรรลุถึงจุดหมายอันสูงส่งที่มุ่งประสงค์ได้ในที่สุด

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงานพร้อมถ้วนทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวง เฝ้าย ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๕

การที่ผู้พิพากษาได้กล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่ครั้งแรกนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้พิพากษาทุกคน แม้จะไม่ใช่ผู้พิพากษา คำปฏิญาณใด ๆ ก็มีความสำคัญมาก เพราะเป็นการกล่าวสัจวาจา ซึ่งสัจวาจานั้นเป็นแกนหรือเป็นรากฐานของการทำงาน หรือการดำรงชีวิตที่ดีที่งาม ที่มีความก้าวหน้า มีความสำเร็จ

สัจวาจานั้นจะต้องตั้งตั้งแต่เด็กตลอดมา สัจวาจาคือการตั้งใจ ตั้งจิตตั้งใจวาจานั้นก็เป็นคำพูดออกมา แสดงถึงคำพูดนั้นก็ต้องออกมาจากใจ คือเป็นการตั้งใจที่จะทำอะไรเพื่อความสำเร็จในงานนั้น อย่างเมื่อเป็นนักเรียนในโรงเรียน อยากที่จะผ่านพ้นการศึกษานั้นไปได้ให้เป็นประโยชน์ ก็จะต้องตั้งใจที่จะเรียนที่จะรู้ จะทำอะไรต้องตั้งใจ การตั้งใจนั้นมีสิ่งที่จะต้องมาประกอบ คือความตั้งใจในทางที่จะให้ถูกต้องตามหลัก หรือตามธรรม โดยมากเวลาบอกว่าให้อยู่ในศีลในธรรมหรือให้เป็นคนดีนั้น ฟังดูแล้วออกจะรำคาญ เพราะว่าคนเราก็อยากได้ความสำเร็จ แต่เวลาถูกเตือนว่าให้ทำดีให้อยู่ในศีลในธรรม ออกจะรำคาญ แต่แท้จริงตาม ธรรมชาติหรือตามความเป็นจริง ถ้าตั้งใจให้อยู่ในระเบียบหรือในหลักย่อมมีความสำเร็จทุกอย่าง มิใช่เฉพาะ สำหรับงานความยุติธรรมอย่างที่ท่านทั้งหลายจะต้องรับ แต่ทุกด้านถ้ามีความตั้งใจทำงานหรือทำการใดให้ถูกต้อง ตามหลักวิชาที่ถูกต้องตามคลองธรรม ก็จะทำให้สิ่งนั้นสำเร็จ ความสำเร็จคืออะไร มิใช่สำเร็จเพื่อแสดงว่าเป็นคน มีศีลมีธรรมเท่านั้น สำเร็จเพื่อความสำเร็จของตัวเอง เพื่อจะทำให้มีความสุข มีความพอใจ ฉะนั้นตลอดมาจนถึง บัดนี้ทุกคนก็จะต้องได้ตั้งสัจวาจาหรือตั้งใจมากมายแล้วถึงได้มีความสำเร็จมาถึงวันนี้ มาถึงขั้นที่เป็นผู้พิพากษา ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาประจำกระทรวง และต่อไปก็คงได้ไปทำหน้าที่ต่าง ๆ งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การรักษาความยุติธรรม ก็จะต้องตั้งใจตามที่ได้ฝึก ได้กล่าวคำปฏิญาณว่าจะซื่อสัตย์สุจริต จะไม่คล้อยตามอคติ จะตั้งใจเพื่อความยุติธรรมและความมั่นคงของประชาชน สิ่งเหล่านี้ก็คงเข้าใจดีแล้ว แต่ว่าถ้าให้กล่าวคำปฏิญาณ ก็ยิ่งหนักแน่นขึ้น ต่อไปเมื่อได้กล่าวคำปฏิญาณและระเบียบท่านไม่ได้บอกให้กล่าวคำปฏิญาณต่อไปอีกทุกวัน หรือเป็นระยะ ๆ แต่ความจริงก็ต้องกล่าวคำปฏิญาณอย่างนี้ในใจตลอดเวลา จึงจะมีความสำเร็จตามหน้าที่

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ที่ได้ตั้งไว้แก่ตัว ฉะนั้น การที่กล่าวคำปฏิญาณนี้เป็นวิธีการ ขอให้ทบทวนคำปฏิญาณนี้ตลอด เพราะว่าสำคัญมาก โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่ผู้พิพากษา ถ้าผู้พิพากษาขาดความยุติธรรมคือความเป็นกลาง กลไกต่าง ๆ ของประเทศชาติก็จะต้องเสื่อมโทรมลงไปไม่น้อย และคนก็จะไม่มีที่พึ่ง เมื่อเป็นเช่นนั้นสังคมก็จะอลเวง พวกเราทุกคนจะเป็นผู้ที่มิหน้าทีใดก็ตาม จะเดือดร้อนกันทั้งนั้น

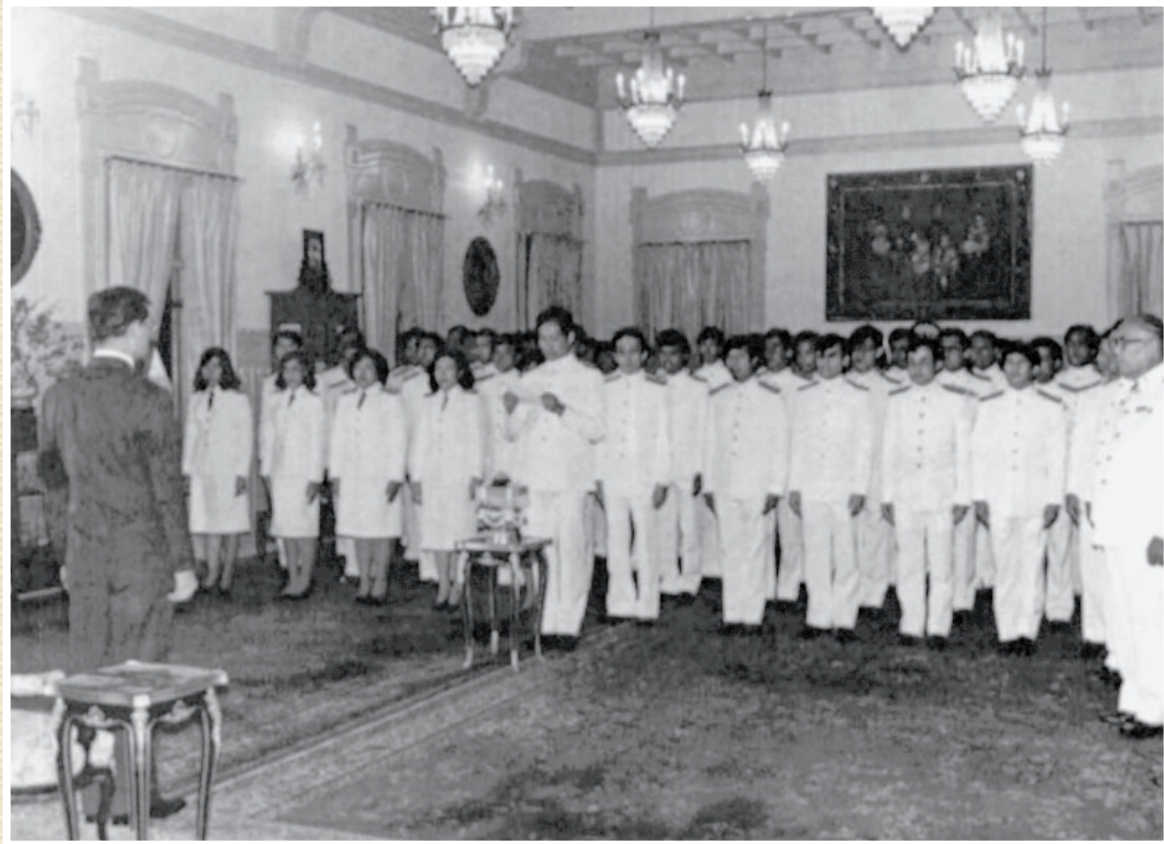
ฉะนั้น ท่านทั้งหลายมีโอกาสที่จะทำหน้าที่อย่างนี้ก็ควรที่จะทำอย่างเต็มที่ นอกจากหน้าที่โดยตรงของผู้พิพากษาก็มีหน้าที่ของพลเมืองดีผู้มีความรู้สูง และมีฐานะเป็นที่นับถือของประชาชนจึงต้องปฏิบัติตนปฏิบัติงานให้เป็นที่นับถือโดยแท้ของทุกคน ทั้งประชาชนทั่วไป ทั้งเพื่อนข้าราชการโดยเฉพาะข้าราชการในกระทรวงยุติธรรมก็ต้องให้เป็นที่พึ่งของทุกคน ท้าวทุกชั้น ทุกวัย ทุกเพศ ถ้าทำเช่นนั้น ท่านทั้งหลายเองก็จะรู้สึกว่าการทำสมเกียรติของตัว มีศักดิ์ศรี มีประโยชน์งานที่ทำในโรงศาลก็ทำให้ตรงทุกอย่าง ในการดำรงชีวิตก็ทำให้ตรงเป็นตัวอย่าง ในที่สุดถ้าไปเป็นผู้พิพากษาที่ใดก็ตาม เมื่อเข้าโรงศาลก็ต้องพยายามที่จะทำตามกฎเกณฑ์ คือรับฟังด้วยความความเป็นกลาง และตัดสินด้วยความเป็นกลางตามบทกฎหมาย นอกโรงศาลก็เป็นตัวอย่างที่ดีของคนที่สะอาดบริสุทธิ์ ของคนที่มีชีวิตที่ซื่อตรง และเป็นที่พึ่ง คือ ถ้าไปดูความเป็นอยู่ของประชาชนที่ใดที่เดือดร้อนก็นำมาคิดเพื่อดูว่าจะทำอย่างไร สำหรับให้ชีวิตของประชาชนที่มีจำนวนมากที่แร้นแค้น ให้มีความเป็นอยู่สบายขึ้น ถ้าประชาชนมีความเป็นอยู่สบายขึ้นสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้นั้น จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะป้องกันสิ่งที่เข้ามาในโรงศาลคือคดีต่าง ๆ ซึ่งต้องนับว่าคดีที่เกิดขึ้นและเข้ามาตัดสินในโรงศาลส่วนมากก็เป็นเรื่องของอัมมมงคล เราก็กป้องกันอัมมมงคลด้วยการไปศึกษาและเข้าไปพยายามช่วยเหลือสังคมในภายนอกโรงศาล

การที่จะเอาใจใส่สังคมนอกโรงศาลนี้มี ๒ ทาง ทางตรงก็มีกาให้คำแนะนำในเรื่องกฎหมายแก่ประชาชน ซึ่งโดยมากเวลาขอร้องให้ผู้พิพากษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมาช่วยประชาชน ช่วยสังคม ก็กล่าวว่าไปช่วยให้คำแนะนำแก่ประชาชนในด้านกฎหมายนั้นทางหนึ่ง อีกทางหนึ่งก็คือพยายามไปช่วยในชีวิตประจำวันของประชาชน เอาใจใส่สนใจทั้งใจและการกระทำ ดังนี้ก็จะได้กระทำหน้าที่ครบถ้วน ทั้งในฐานะผู้พิพากษา ทั้งในฐานะผู้ที่มีความรู้ ผู้ที่มีคุณธรรม ฉะนั้น การที่ได้กล่าวปฏิญาณจึงขอให้ทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ระลึกถึงทุกขณะก็ดี ทำทุกวันก็ดี ว่าได้กล่าวคำปฏิญาณเช่นนี้แล้ว และก็ทำตามคำปฏิญาณที่ตั้งใจที่จะทำงานให้ซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงตรงนั้น จนกระทั่งทำให้เรามีความสุขได้คือมีความพอใจว่างานหรือการกระทำอย่างดี มีความสำเร็จต่อไปก็จะได้มีความนับถือตัวเองได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาคำปฏิญาณนี้ และระลึกถึงอยู่เสมอ อาจจะไม่ระลึกถึงถ้อยคำ แต่ระลึกถึงเจตนา คือระลึกถึงความหมาย จะได้รับความเจริญทุกอย่าง

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายและโดยเฉพาะกำลังจิตใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาให้ดีที่สุด ขอให้ได้ประสบแต่ความเจริญความสำเร็จทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวงเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๕

การที่ท่านทั้งหลายได้มาเปล่งคำสัตย์ปฏิญาณนี้ ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ และท่านก็ทราบดีว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ท่านทั้งหลายได้ผ่านการศึกษาทุกชั้นตอนมาหลายอย่าง นับว่ามีความรู้ในวิชาการมากมาย และสามารถที่จะปฏิบัติงานการในอาชีพที่สำคัญ แต่จะต้องพิจารณาวางานทุกอย่าง ความรู้ในวิชาการนั้นเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญก็คือจิตใจ จิตใจแต่ละคนที่มีอยู่จะต้องใช้ในทางที่ถูก และการที่ได้เปล่งคำสัตย์ปฏิญาณนี้ก็เป็นการยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่าจะตั้งใจปฏิบัติงานให้ดี ทำไมจะต้องปฏิบัติงานให้ดี ให้สมกับคำสัตย์ปฏิญาณนี้ ก็เพราะว่าหน้าที่ของผู้พิพากษานี้เป็นหน้าที่ที่สำคัญสำหรับประเทศชาติ ถ้าหากว่าขาดความยุติธรรมประเทศก็จะอยู่ยาก มีเหมือนกันที่เขามีการปกครองอย่างไม่มีความยุติธรรม แต่ประเทศไทยก็ต้องมีความยุติธรรมมาตลอด ถึงมีความเจริญได้ มีความมั่นคงได้อย่างมหัศจรรย์ ฉะนั้น ท่านก็จะได้ปฏิบัติงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติในด้านความยุติธรรม ซึ่งเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับความเป็นอยู่ของประเทศ ถ้าท่านถือว่าคำปฏิญาณนี้เป็นเพียงคำพูดสั้น ๆ ก็อาจจะได้เหมือนกัน แต่ถ้าดูว่าการเปล่งคำปฏิญาณนี้มีความสำคัญอย่างมากที่สุด โดยที่หน้าที่ของท่านที่จะทำต่อไป จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบอย่างสูง และหน้าที่นี้ไม่ใช่ว่ามีใครมาบังคับให้ทำ แต่ละท่านก็ได้เลือกงานการนี้ เมื่อได้เลือกแล้วก็ต้องทำให้ดีที่สุด คำสัตย์ปฏิญาณนี้มีความสำคัญอยู่ว่าจะต้องทำเพื่ออัมชอุสถสถาบันต่าง ๆ และจะทำได้ก็ต่อเมื่อปราศจากอคติดังที่ได้กล่าว อคตินั้นแปลว่าทำอะไรที่ไปในทางที่ไม่ควรจะไป ถ้าปราศจากอคติก็หมายความว่าไปในทางที่ควรจะไป ทางที่ควรจะไปนั้นคืออะไร ก็คือความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความตั้งใจแน่วแน่ ความตั้งใจที่จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม การทำประโยชน์แก่ส่วนรวมนี้ ย่อมทำให้เกิดเป็นประโยชน์ต่อตัวเองด้วย ทำให้มีความเจริญรุ่งเรือง ทำให้มีความพอใจมีความสุขใจทุกอย่าง ฉะนั้น คำว่าจะปฏิบัติงานทุกอย่างโดยปราศจากอคตินั้นจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะในงานของผู้พิพากษานี้ ซึ่งต่อไปนี้ท่านก็เป็นผู้พิพากษาที่จะได้รับตำแหน่งต่อไป

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

การพิพากษานี้จะต้องปราศจากอคติทุกอย่าง เพราะว่าสิ่งที่เกิดขึ้นและจะต้องมาอยู่ต่อหน้าท่านทั้งหลาย ในฐานะผู้พิพากษานั้น เป็นเรื่องของผลประโยชน์ เป็นเรื่องของจิตใจที่ฟุ้งซ่าน เป็นเรื่องของสิ่งที่ไม่ดีที่เกิดขึ้น และท่านเป็นผู้ตัดสินว่าความดีอยู่ที่ไหน ความไม่ดีอยู่ที่ไหน อันนี้ถ้าพูดง่าย ๆ ก็ดูง่ายดี เพราะว่าสิ่งที่ดีก็ย่อมดี สิ่งที่เราดีก็ย่อมเลว สิ่งที่ถูกก็ถูก สิ่งที่ไม่ดีก็ผิด แต่โดยที่จิตใจมนุษย์นี้ซับซ้อนมาก จึงมีสิ่งที่ปกบังอยู่เสมอ ทุกสิ่งทุกอย่างก็ต้องพยายามที่จะดู ที่จะพิจารณาอย่างรอบคอบและอย่างถูกต้องของหลักการ ทั้งถูกต้องหลักของความยุติธรรม ถ้าหากว่าแต่ละท่านมีวิชาการแล้ว และมีจิตใจที่แน่วแน่ยอมทำได้ไม่ยากนัก แต่ที่จะยาก บางทีเราก็ลืมทางวิชาการและอาจจะลืมทางจิตใจด้วยซ้ำ ถ้าพูดอย่างนี้อาจจะทำให้เห็นว่านี่ดูถูกกันแล้ว แต่ความจริง คนเราทุกคนต้องต่อสู้กับความไม่ดีทั้งในโลกทั้งในตัวเอง ฉะนั้น การที่ได้แปลงคำปฏิญาณนี้ก็เป็นคำเตือน เป็นสิ่งที่ให้กำลังใจและเตือนใจว่าต้องทำสิ่งที่ยาก แต่ก็สามารถฝ่าฝืนได้ถ้าตั้งใจตั้งใจให้มั่นคงตั้งแต่ต้น ฉะนั้น การที่ได้แปลงวาทเป็นคำสัตย์ปฏิญาณนี้จึงมีความสำคัญอย่างมาก ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้สามารถรักษาความสัตย์นี้ จะทำให้งานทุกอย่างทั้งในหน้าที่ทั้งในด้านส่วนรวมมีความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ รุ่งเรือง ประสบความดีความงาม ทำให้เป็นที่ยกย่องของประชาชนทั้งหลาย เมื่อได้ความยกย่องได้ความสำเร็จในงานการ ก็ย่อมมีความสุขใจอย่างยิ่ง ก็เชื่อว่าความสำเร็จนี้เป็นสิ่งที่ท่านทั้งหลายทุกคนมีความปรารถนา

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังทั้งกายทั้งใจพร้อมมูลแข็งแรง เพื่อที่จะฝ่าฝืนอุปสรรคใด ๆ ที่จะมีขึ้นในชีวิต ทั้งด้านงานการ ทั้งด้านส่วนตัว ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายกำลังใจเข้มแข็งสมบูรณ์ มีความเจริญ รุ่งเรืองและความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๕
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสนธิพิทักษ์
แก่ผู้ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๔
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์แก่
ผู้ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๕
ณ ศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดา
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
พร้อมกับมอบประกาศนียบัตรกับเข็มสนธิพิทักษ์ แก่ผู้ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๔ และ
มอบประกาศนียบัตรกับเข็มพิทักษ์ชาติปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ รุ่นที่ ๕
ในวาระนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนอย่างมาก ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ผู้ที่เข้ามาเป็นตำรวจย่อมทราบดีกันทุกคนว่า งานในหน้าที่ของตนนั้นเต็มไปด้วยปัญหาสารพัด ทั้งยังมี
ภัยอันตรายที่จะต้องเอาชีวิตเข้าเสี่ยงอีกมาก ในการกำราบปราบปรามผู้ทุจริต ตำรวจทุกคนจึงต้องตั้งตัวตั้งใจ
ให้มั่นคงและหนักแน่นเป็นพิเศษตั้งแต่วาระเริ่มแรกที่จะต้องรักษาความสุจริตและถูกต้องเป็นธรรมไว้เสมอ
ทุกเมื่อ จะต้องรักษาความเพียรพยายาม ความกล้าหาญ อดทน เสียสละ ไว้ไม่ให้เสื่อมถอย จะต้องควบคุมสติ
ความรู้เท่าทันเหตุการณ์ไว้ตลอดเวลา และจะต้องฝึกฝนความรู้ความคิดวินิจฉัยของตนให้กระจ่างแจ่มชัด
พร้อมที่จะนำมาใช้ได้ทุกขณะ. ความระมัดระวังตั้งใจและเตรียมตัวพร้อมอยู่เสมอตั้งนี้จะช่วยประดับประดาและ
ส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ที่ว่าเป็นภาระยากลำบากนั้น ได้สำเร็จ.

นอกจากนี้ ใครจะเตือนว่าอุปสรรคสำคัญของตำรวจคือความท้อถอยและความขลาดหวาดหวั่น อันเป็น
เครื่องบั่นทอนความสามารถและความฉลาดในตนเองอย่างร้ายกาจ ตำรวจจะยอมแพ้แก่ความยากลำบากหรือ
แก่คนทุจริตไม่ได้เป็นอันขาด. ตรงข้าม จะต้องมั่นใจและระลึกไว้เสมอว่า ตำรวจเป็นฝ่ายที่เป็นธรรมและสุจริต
ย่อมอยู่ในสภาพที่เหนือกว่าผู้กระทำผิดทุกประการ จึงต้องเอาชนะผู้กระทำผิดได้เป็นแน่นอน. และเมื่อแต่ละคน

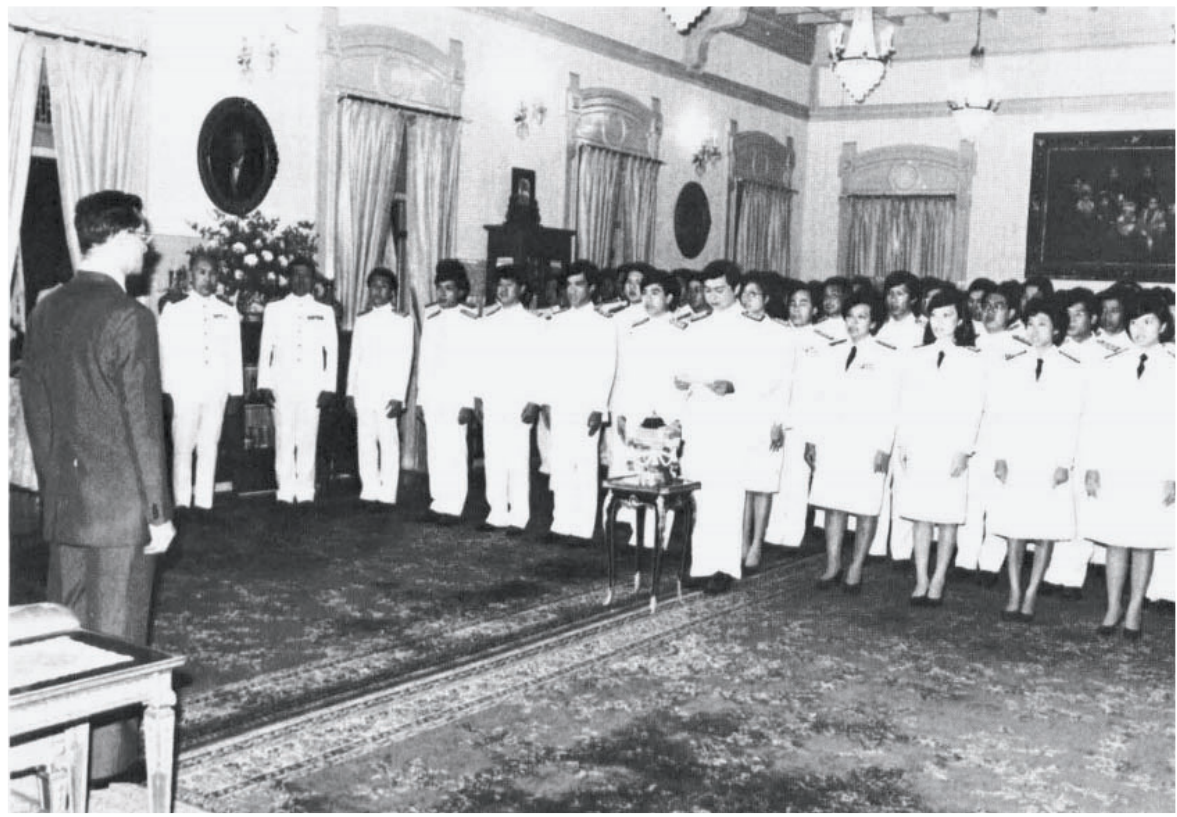

ทำจิตใจให้เชื่อมั่นและหนักแน่นได้ดังนี้ ย่อมจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ลุ่สว่างได้ด้วย ความกล้าหาญ เทียงตรง เป็นธรรม และด้วยประสิทธิภาพเต็มเปี่ยม โดยไม่มีทุจริตชนคนใดจะเอาชนะความดีความสามารถของตน ได้เลย

ด้วยอำนาจแห่งความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของ ประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนมีความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ และให้ประสบความสำเร็จความเจริญ รุ่งเรืองทั้งในชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน สามารถที่จะสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย ให้ดำรงมั่นคงสืบไปตลอดกาลนาน.

พระราชดำรัส^(๑)

พระราชทานในโอกาสที่คณะผู้พิพากษาประจำกระทรวงศึกษา
กายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๒๖

ท่านที่เป็นผู้พิพากษาก่อนที่จะได้ปฏิบัติหน้าที่ครั้งแรก ก็ได้มากล่าวคำปฏิญาณนี้ ก็มีความหมายที่สำคัญ
อยู่อย่างหนึ่ง คือ หน้าที่ของผู้พิพากษานั้นจำเป็นจะต้องมีความยุติธรรม มีความคิดพิจารณาที่รอบคอบ และ
รับผิดชอบอย่างมากต่อความยุติธรรมที่จะมีต่อประเทศชาติ ฉะนั้น ก็เป็นงานที่สำคัญ จึงควรที่จะตั้งใจไว้ให้
ดีกันทุกคน เพื่อที่จะให้บรรลุผลในงานที่จะรุดต่อไป

ความจริง แต่ละท่านก็ได้รับความรู้ในด้านหลักวิชามาอย่างแน่นแฟ้น หลายชั้น ตั้งแต่เรียนทางกฎหมาย
อย่างครบถ้วน และต่อมาก็ได้ฝึกฝนเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา ทั้งเชื่อได้ว่าผู้ที่เลือกอาชีพเป็น
ผู้ที่จะมาสร้าง ความยุติธรรม ย่อมต้องมีจิตใจที่พิเศษอยู่อย่างหนึ่งว่า ตั้งใจที่จะดำรงตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่
ประชาชนทั่วทุกคน ฉะนั้น การที่กล่าวปฏิญาณนี้ก็เท่ากับเป็นการยืนยันปณิธานที่ได้ตั้งไว้ ตั้งแต่กำลังศึกษาอยู่
จนกระทั่งมาสมัครเป็นผู้พิพากษา คำปฏิญาณนี้สำคัญมาก ที่ได้เปล่งถ้อยคำที่สำคัญก็คือคำว่าอดดี อดดีนี้ทุกคน
ก็มีบ้าง เพราะว่าคนเราเวลาเห็นอะไรก็ต้องเห็นในแง่ของตัวเอง แต่ถ้าให้ปราศจากอดดีก็หมายถึงว่าพยายามจะดู
สถานการณ์ ดูงาน ดูหน้าที่ในแง่ที่เป็นกลางแท้ ๆ ที่ถูกต้องตามหลักวิชา และถูกต้องตามหลักศีลธรรม จึงจะทำให้
หน้าที่ในงานการที่จะมีต่อไปสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เป็นเกียรติ เป็นศรีแก่ตัว และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
อย่างแท้จริง การที่จะให้ปราศจากอดดีนี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะจะต้องบังคับจิตใจของตัวเองอยู่ตลอดเวลาทั้งในขณะที่
ปฏิบัติงาน ทั้งนอกเวลาปฏิบัติงาน เพราะว่าจิตใจที่จะปราศจากอดดีนั้น ต้องฝึกฝนและมีอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะให้
ปราศจากอดดีก็ต้องอบรมจิตใจของตัวเองให้ดี ให้มีความยุติธรรมทุกเมื่อ การอบรมจิตใจของตัวเองให้มี
ความยุติธรรมทุกเมื่อนั้น จะต้องรักษาสติให้มั่นต้องมีความรู้ทุกอย่าง ได้ประสบสิ่งใดจะต้องรู้ว่านี่คืออะไร
นี่คือสิ่งที่ควร และอาจจะเห็นด้วยว่าสิ่งที่ไม่ควรทำอะไรบ้าง ต้องเลือกสิ่งที่ควรและละสิ่งที่ไม่ควร ทั้งนี้ก็เป็นงาน
ที่สำคัญยิ่ง ถ้าหากว่าไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามนี้แล้วเข้าใจได้ว่างานในหน้าที่ก็จะเสียหายไปได้มากที่สุด เพราะว่า
การที่เป็นผู้พิพากษา ก็เท่ากับประชาชนได้ฝากความหวังไว้แก่ตนว่าเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมโดยบริสุทธิ์ใจ
ฉะนั้น ก่อนที่จะรับหน้าที่นั้นจะต้องตั้งใจ และจะต้องปฏิญาณต่อตัวเองว่าจะทำให้สำเร็จ ในสิ่งแรกถ้าทำสำเร็จ
ในแง่หนึ่งอย่างเดียว เรื่องเดียว ก็เชื่อว่างานทุกอย่างจะสำเร็จลงได้โดยดี

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

งานของผู้พิพากษาก็ดูจะเป็นหน้าที่ที่จะต้องไปพิพากษาในศาลอย่างเดียว บางคนก็ไปคิดว่าเวลาอยู่ในศาลเราก็เป็นผู้พิพากษาแต่เวลานอกศาลแล้วก็ไม่เป็นไรเราเป็นเอกชนหรือนอกเวลาราชการเราเป็นเอกชนส่วนรวมธรรมดาทั่ว ๆ ไปก็ทำอะไรตามใจได้แต่นั้นผิด การที่ เป็นผู้พิพากษานั้น หากว่าไปเป็นผู้พิพากษาในศาลแห่งหนึ่งแห่งใดจะเป็นในกรุงเทพฯ หรือในต่างจังหวัด ที่ไหนก็ตาม เวลาออกจากศาลแล้ว นอกเวลาราชการ เขาก็ยังเรียกว่าท่านผู้พิพากษา เขาก็นับถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และมีคุณธรรม ก็เป็นผู้ที่จะฟังได้ แม้แต่เด็กดื้อเวลาที่ไม่ได้เป็นเวลาราชการก็จะประสบเหตุอันนี้คือ ประชาชนอาจจะมีความเดือดร้อนอาจจะไปหาที่บ้านก็ได้ขอให้ท่านผู้พิพากษาช่วยเหลือโดยมากที่ขอให้ช่วยเหลือนั้นก็เป็นเรื่องของจิตใจ ความยุติธรรม เราก็มีหน้าที่คือไม่มีนอกราชการ เพราะว่าเมื่อเป็นผู้พิพากษาแล้วก็ติดตัวอยู่ตลอดเวลา คนจะต้องมองดูว่าเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ ฉะนั้น การที่ได้ตั้งจิตตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ศึกษา ตั้งแต่มารับราชการ และมาบัดนี้ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยดี ก็นับว่าจะต้องรับสภาพและจะรักษาสภาพนี้ต่อไป เพื่อที่จะให้เป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ที่จะรักษาความมั่นคงของประชาชน เป็นที่พึ่งของประชาชน

การที่ เป็นผู้พิพากษานั้นก็นับว่ามีเกียรติสูง เพราะว่าคนเขานับถือเคารพ จะเป็นใครก็ตามแต่ว่าผู้นั้นเป็นผู้พิพากษา เขาก็เคารพนับถือ และก็ยกย่อง ฉะนั้นจะต้องตอบแทนความเคารพนับถือยกย่องนี้ให้ตลอด การที่ต้องรักษานี้เป็นงานหนัก เพราะว่าจะต้องรักษาอยู่ตลอดเวลาตามที่ได้กล่าวข้างต้น ฉะนั้นก็ต้องรักษาด้วยกำลังจิตใจที่แข็งแกร่ง แล้วก็จะต้องพยายามรักษาจิตใจให้เข้มแข็ง แข็งแกร่ง ตลอดอายุราชการ ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกท่านประกอบด้วยกำลังกายด้วย ทั้งใจด้วย ทั้งปัญญาด้วย เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่สำคัญนี้ให้บรรลุผลสำเร็จ จะเป็นเกียรติเป็นศรีแก่ตัวเอง แก่วงศ์ตระกูล และสำคัญที่สุดจะเป็นประโยชน์ต่อความยุติธรรม ความมั่นคง ความสงบสุขของประเทศชาติ ซึ่งเราก็ได้รักษาไว้มาตลอดได้ชื่อว่าเป็นไทย คนต่างชาติเขาก็มองประเทศไทยว่าเป็นประเทศที่ตั้งมานานแล้ว มีประเพณี มีความดี มีการปฏิบัติงานที่เข้มแข็ง และเขาก็นับถือ ก่อนนี้อาจจะนึกว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่เป็นที่รู้จักในโลก แต่มาเดี๋ยวนี้ไปฟัง ๆ ดูแล้ว มีคนจากทั่วโลกทุกทวีปเขามา เขาก็มาบอกว่าเดี๋ยวนี้รู้จักกันมาก และก็นับถือความเป็นคนไทยที่รักษาเอกราชอธิปไตยมาด้วยดี ก็เลยตอบกับเขาว่าที่เรารักษาเอกราชอธิปไตยมาได้ ก็เพราะว่าเราพยายามทำงานให้กลมเกลียวกัน ให้เข้มแข็ง ให้ดี ด้วยความเสียสละ และด้วยความมีเมตตาซึ่งกันและกัน รวมทั้งเมตตาต่อชาวต่างประเทศด้วย เขาเลยเข้าใจ บอกว่าประเทศไทยนี้พิเศษดีจริง ๆ ฉะนั้น ทุกท่านที่จะออกไปรับหน้างานที่สำคัญนี้ ก็เป็นส่วนสำคัญของการบำรุงรักษาประเทศชาติให้รุ่งเรืองและมั่นคง

ก็ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง มีโชคดี มีความสำเร็จทุกประการ ทั้งในงานการและเรื่องส่วนตัว.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ผู้พิพากษาประจำกระทรวง กระทรวงยุติธรรม
เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม ๒๕๒๓

การที่ผู้พิพากษาได้เปล่งคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่การงานของตัว ก็เป็นเพราะว่าการปฏิญาณนี้เป็นบทเสริมในสิ่งที่ควรจะต้องยึดสำหรับทำงานการให้ลุ่ล่งไปด้วยดีหมายความว่าผู้ที่จะเข้ารับราชการในหน้าที่ผู้พิพากษานี้ก็ได้ศึกษาเล่าเรียนมาตั้งแต่ต้นจนครบถ้วนสมบูรณ์ทุกอย่าง เพื่อที่จะทำหน้าที่นี้อันจะต้องตั้งใจปฏิบัติให้เข้มแข็งและด้วยความสามารถเต็มที่ ฉะนั้นการปฏิญาณนี้ก็เป็บบทสรูปในงานของตน

ประเทศไม่ว่าประเทศหนึ่งประเทศใดก็จะต้องมีความยุติธรรมอยู่ เพื่อที่จะให้ประชากรได้อยู่เย็นเป็นสุขอันเป็นเป้าหมายสำคัญในการปกครองและการบริหารประเทศ ความยุติธรรมนี้ก็จะได้มาจากการพิจารณาในสิ่งที่มีปัญหา เป็นปัญหาชั้นต่าง ๆ ทั้งในชั้นระหว่างบุคคล และในความเป็นอยู่ของประชาชน การที่จะให้มีความยุติธรรมก็เป็นสิ่งที่ยากมาก เพราะว่าแต่ละคนย่อมมีผลประโยชน์ และผลประโยชน์นี้แต่ละคนก็จะต้องได้มาเพื่อที่จะมีชีวิตอยู่แต่ถ้าผลประโยชน์นี้ทำด้วยความเฉลียวฉลาดแกมโกง ก็ทำให้เกิดการกระทบกระเทือนผลประโยชน์ผู้อื่นอันนี้ก็เป็บบทสิ่งที่สำคัญว่าแต่ละคนจะต้องแสวงหาผลประโยชน์แต่ว่าจะต้องไม่เบียดเบียนผลประโยชน์จากผู้อื่นด้วยความฉลาด อาจจะพูดในที่นี้ว่าฉลาดแกมโกง ถ้าฉลาดแล้วก็รู้จักนับถือรักษาผลประโยชน์ของผู้อื่นด้วย ไม่ให้เดือดร้อน ก็เป็นการฉลาดที่ฉลาดแท้ด้วยปัญญา แต่โดยที่มีการกระทบกระเทือนและกระทบกระทั่งกันในเรื่องผลประโยชน์ จึงต้องมีการจัดให้สิทธิ์ว่าผู้ใดปฏิบัติโดยสุจริต ผู้ใดปฏิบัติโดยทุจริต ฉะนั้นก็ต้องมีกระบวนการยุติธรรม ซึ่งผู้ที่ปฏิบัติก็มีหลายฝ่าย แต่ฝ่ายที่สำคัญมากที่สุดคือผู้พิพากษา เป็นผู้ที่จะประสาทความยุติธรรมให้บังเกิดขึ้นในคดีในปัญหาต่าง ๆ ระหว่างบุคคลและบุคคล เพื่อที่จะไม่ให้เกิดความเดือดร้อนวุ่นวายในสังคม ฉะนั้น ท่านที่เป็นผู้พิพากษาจึงเป็นบุคคลที่จะต้องทำงานด้วยความรู้ในวิชา ทั้งในความรู้ในความยุติธรรมที่อยู่

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ในใจ คือเป็นความยุติธรรมตามธรรมชาติ หมายความว่าผู้ที่เป็นผู้พิพากษาจะต้องใช้หลักวิชาและสามัญสำนึก
อย่างมาก ทั้งหมดนี้ก็ต้องประกอบด้วยความสุจริต คือสุจริตใจ เพราะว่าบางทีมีสิ่งทีล่อในทางอำมิส หรือใน
ทางความคิดที่ไม่ตรงอันเรียกว่าอคติ ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ลำบาก แต่ว่าถ้าทำได้ตามที่ได้เปล่งวาจาก็สามารถที่จะ
ปฏิบัติงานได้โดยเต็มที่และโดยมีประสิทธิภาพเป็นผลดีแก่การปกครองในประเทศ และในเวลาเดียวกันก็จะเป็นสิ่ง
ที่จะสร้างให้คนมีเกียรติและก็มีประสบการณ์ ฉะนั้นการที่จะได้รักษาคำปฏิญาณนี้ไว้โดยดีตลอดชีวิตราชการ
ก็จะเป็นการสร้างความดีให้ประเทศ และสร้างความดีให้ตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญของประเทศและ
ความเจริญโดยส่วนตัว

ก็ขอให้แต่ละคนมีทั้งกำลังกายและกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้โดยที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
เป็นประโยชน์ต่อส่วนตัว เป็นเกียรติในชีวิต เป็นสิ่งที่มุ่งประสงค์ในการที่รับงานที่สำคัญ ก็ขอให้ได้รักษาคำ
ปฏิญาณนี้ไว้ด้วยชีวิต และด้วยความฉลาดทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในด้านสามัญสำนึก จึงจะทำให้ประสบ
ความสำเร็จที่ทุกคนปรารถนา ก็ขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองความสำเร็จทุกประการในหน้าที่ราชการ และ
มีความสุขความเจริญจงทั่วกัน.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๖

ฯลฯ

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรีผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มสนธิพิทักษ์และเข็มพิทักษ์าธิปไตยแก่นายตำรวจผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการและหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ณ โอกาสนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนอย่างมากที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

ข้าราชการตำรวจในปัจจุบันนี้มีหน้าที่ปฏิบัติงานหลายอย่างต่างกัน ในขอบเขตที่กว้างขวางมากยากจะกล่าวให้ทั่วถึงได้. หน้าที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือการสืบสวนสอบสวนหาความจริงในเรื่องต่าง ๆ แล้ววินิจฉัยตัดสินให้ได้โดยถูกต้องเที่ยงตรง เพื่ออำนวยความสะดวกธรรมให้แก่ประชาชนทั่วหน้า และรักษาความสุจริตความเป็นธรรม ความสงบสุขในแผ่นดิน. ในงานนี้ท่านทั้งหลายมักจะถูกปิดบังอำพราง หรือบิดเบือนให้เข้าใจผิดอยู่ตลอดเวลา ด้วยคำเท็จ ด้วยการหลีกเลียงแก้ตัวโดยเพทุบายต่างๆ ของผู้กระทำผิด ซึ่งต้องการเอาตัวรอดและของผู้ต้องการเบียดบังเอาผลประโยชน์นานาประการ. จึงยอมทำให้แต่ละคนต้องตรากตรำจำเจอยู่กับปัญหาหนักใจหนักสมอง สารพัด และมีความเคร่งเครียดอยู่ตลอดเวลาเดือนตลอดปีจนอาจทำให้บางคนมีความคิดอ่านสับสนระวางสงสัย โกรธง่าย มองคนไปในแง่ลบ และที่สุดอาจวินิจฉัยกรณีต่าง ๆ ผิดไปอย่างตรงข้ามได้ง่าย ๆ. เพราะฉะนั้น ตำรวจจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความหนักแน่นทั้งทางกาย ทางวาจา และสำคัญที่สุดคือทางความคิดจิตใจ นายตำรวจทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชาชั้นสูงแล้ว หรือเป็นนายตำรวจสำเร็จใหม่ จำเป็นต้องควบคุมจิตใจให้มั่นคง โดยพยายามปลูกฝังบำรุงความเข้มแข็งหนักแน่นให้เกิดขึ้นสมบูรณ์ในความคิดอ่าน ตั้งตัวตั้งใจให้เป็นกลาง ไม่หวั่นไหว ไม่สะทกสะเทือนด้วยอคติความลำเอียง ด้วยความโกรธความหลง รวมทั้งอามิสเครื่องล่อใจทั้งปวง อันเป็นต้นเหตุใหญ่ที่มักทำให้บุคคลเสียความเป็นกลาง และเสียคน ถ้าควบคุมรักษาใจให้หนักแน่นเป็นกลางได้สำเร็จ ความคิดพิจารณา ก็จะกระจ่างชัด จะวินิจฉัยตัดสินกรณีต่างๆ ก็สามารถกระทำได้

ตรงไปตรงมาตามเป็นจริงอย่างกล้าหาญ มั่นใจ และภาคภูมิใจ. ความพึงใจให้พร้อมดังนี้ยังจะเป็นรากฐานรองรับ
ระดับประคอง พร้อมทั้งส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจทุกอย่างได้โดยราบรื่น จนบรรลุความสำเร็จความเจริญ
ในราชการในที่สุด.

ด้วยอำนาจแห่งความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของ
ประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนมีความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ และให้ประสบความสำเร็จความเจริญรุ่งเรือง
ทั้งในการครองชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน สามารถที่จะสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย
ให้ดำรงมั่นคงสืบไปตลอดกาลนาน.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๗
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๑
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๖
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษ์ชาติปัตย์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๗
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๒๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ ผู้สำเร็จ
การศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๗ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับ
เข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพื้ทักษ์ชาติปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหาร
งานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในโอกาสนี้. ขอแสดงความชื่นชม
กับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา.

การรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและประชาชน อันเป็นหน้าที่สำคัญโดยตรงของตำรวจนั้นเห็นกัน
อยู่ว่ามีปัญหายุ่งยากมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องด้วยบ้านเมืองของเราถูกระทบกระเทือนจากความผันผวนและ
เปลี่ยนแปลงของสภาวะการณ์หลาย ๆ อย่าง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ เป็นเหตุทำให้คนบางคน
กลายเป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์และความพอใจของตน จนไม่คำนึงถึงความถูกต้องเป็นธรรมและประโยชน์ของ
ผู้อื่น จึงพากันละเลยจริยธรรมและระเบียบแบบแผนอันดีงาม ก่ออาชญากรรม ความไม่สงบ รวมทั้งการละเมิด
และเบียดบังกันด้วยวิธีการต่างๆ. ถึงอย่างไรก็ตาม การระงับปราบปรามเรื่องเหล่านี้ ก็เป็นหน้าที่โดยตรงของตำรวจ
ไม่มีเหตุหรือข้ออ้างใดๆที่จะทำให้หลีกเลี่ยงได้. เพราะฉะนั้นตำรวจทุกคนจึงจะต้องพยายามกระทำหน้าที่ผู้พิทักษ์

สันติราษฎร์ต่อไปให้สมบูรณ์. ในกรณีนี้ ขอให้แต่ละคนตั้งใจนำวิชาความรู้ที่มีอยู่พร้อมทั้งความเฉลียวฉลาด รอบคอบ ความกล้าแข็งอดทน และความสุจริตเที่ยงตรง เข้าระงับเหตุร้ายและคลี่คลายบรรเทาปัญหาดังกล่าว อย่างสุดความสามารถ พร้อมทั้งระลึกไว้เสมอว่า ความทุกข์ร้อนของประชาชนคือความทุกข์ร้อนของตนเอง และการขจัดความเดือดร้อนของผู้อื่นนั้น แท้จริงคือการขจัดความเดือดร้อนของตนเอง.

ขออำนาจแห่งเจตนาดีที่ตั้งใจจะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศและประชาชน จงบันดาลให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองทั้งในชีวิตทั้งในหน้าที่การงาน ให้มีความสุข ความสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน และมีพลังกาย พลังใจ พลังปัญญาอันเข้มแข็งสมบูรณ์ สามารถสร้างเกียรติยศ ชื่อเสียงแก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทยให้ยั่งยืนมั่นคงสืบไป สมตามความมุ่งประสงค์ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๒๘

การที่ผู้พิพากษาที่จะออกไปปฏิบัติงานในแง่นี้ ต้องกล่าววาจานี้ก็นับว่ามีประโยชน์เพราะว่าท่านทั้งหลายได้รับการศึกษาทั้งได้รับการอบรมมาด้วยดี นับว่ามีความสามารถความรู้ทั้งในด้านวิชาการ ทั้งในด้านปฏิบัติมาพอควรแล้ว ก็พร้อมที่จะออกไปปฏิบัติงานที่สำคัญของผู้พิพากษา

การที่มีความรู้ดีมีความชำนาญแล้วพอสมควรก็ต้องมีการตั้งใจให้ดี และที่ได้ปฏิญาณตนมีคำสำคัญขึ้นมาในคำปฏิญาณนี้สองครั้ง คือคำว่า บริสุทธิ์ใจ หมายความว่าทำทุกอย่างเต็มความสามารถ โดยที่คำนี้อยู่ในคำปฏิญาณเหมือนกัน โดยไม่มีอคติ ก็หมายความว่าต้องทำให้ถูกต้องตามหลักวิชาและถูกต้องตามศีลธรรมตามสิ่งที่ดีที่งาม สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ยาก เพราะว่าเรียนรู้เท่าไรๆ ถ้าไม่มีอยู่ในตัวหรือไม่เฉพาะอยู่ในตัวก็ไม่สามารถที่จะเรียน ฉะนั้นการเปล่งคำปฏิญาณนี้เป็นการเตือนและเป็นการช่วยให้ท่านได้ตั้งสติในความบริสุทธิ์และความปราศจากอคติ งานของผู้พิพากษานั้นเป็นงานที่ยากลำบากและซับซ้อน ไม่ได้เป็นงานที่เฉพาะ ต้องรู้จักจิตใจของคนและรู้จักชีวิตของคน ซึ่งถ้ามาพิจารณาดูว่าทำไมต้องมีผู้พิพากษา ทำไมจึงต้องมีกระบวนการยุติธรรม ก็เพราะว่ามีการเบียดเบียนกัน ซึ่งไม่มีใครชอบเบียดเบียนกัน แต่ก็อดไม่ได้ที่จะเบียดเบียนกัน เพราะว่ามีความต้องการที่จะเอาเปรียบกันบ้าง มีความต้องการที่จะตามใจตนเองบ้าง ซึ่งเป็นธรรมดาซึ่งมีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง งานของผู้พิพากษานี้ก็เป็นการทำหรือเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนที่มีข้อพิพาทต่าง ๆ มีเบียดเบียนต่าง ๆ ด้วยการให้ปรองดองกันบ้าง ปรามกันบ้าง หน้าที่ปรามปรามเป็นหน้าที่ของตำรวจ แต่หน้าที่จะให้ความยุติธรรมเป็นหน้าที่ของผู้พิพากษา หน้าที่นี้ยาก เพราะว่าความเดือดร้อน ความยุ่งยากที่เกิดขึ้นมาก็เกิดมาจากความอคติของผู้อื่นนั่นเอง ฉะนั้นที่ผู้พิพากษาจะต้องมีความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริงและความปราศจากอคตินั้น ก็เพราะว่าเราจะต้องมีหน้าที่ไปดับอคติดับความไม่บริสุทธิ์นั่นเอง ถ้าเราไม่ตั้งอยู่ในความบริสุทธิ์ใจ ไม่ตั้งอยู่ในความปราศจากอคตินั้นก็จะดับไม่ได้ ไม่มีทาง ที่ใช้คำว่าดับนั้นเพราะว่านี่ก็ถึงความวุ่นวายเดือดร้อนต่าง ๆ มันก็เหมือนไฟก็ใช้คำว่าเดือดร้อน ไฟมันร้อน เวลาร้อนหรือร้อน คำนี้รู้สึกที่ไม่ค่อยดี ในที่นี้ถ้าดับไฟมันก็ต้องใช้ความเยือกเย็นแล้วก็ใช้ความนิ่มนวลที่จะสามารถบรรเทาลงไป แต่ไฟนั้นมันมีอยู่เสมอ แล้วก็ถ้าหากว่าใส่ไฟหมายความว่า

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายกฤษฎา ธีรนิติ

เดิมเชื่อเพลิงไปเรื่อย ๆ ไฟนี้ก็มีต่อไปเรื่อย ๆ ไฟนั้นจะไม่หยุดไม่มีทางหยุด เพราะว่าเชื่อเพลิงมีอยู่ตลอดเวลา
เชื่อเพลิงก็อยู่ที่อดีต อยู่ที่ความไม่บริสุทธิ์นั่นเอง

ฉะนั้น ที่ท่านกล่าวถึงความบริสุทธิ์ใจและความปราศจากอคตินี้ จึงเป็นข้อที่สำคัญมากและเป็นข้อที่
ยาก เห็นใจท่านทั้งหลายที่จะต้องไปทำหน้าที่ในการเป็นผู้พิพากษาที่เป็นงานที่หนัก เป็นงานที่เหนื่อย และเป็นงาน
ที่จะต้องเสียสละอย่างมาก แต่ถ้าไม่มีความเสียสละไม่มีความเพียรพยายามฟันฝ่าความเหนื่อยนั้น ก็ป่วยการ
ที่จะเป็นผู้พิพากษา จะเป็นผู้ที่สุ่มไฟเพิ่มเติม ผู้พิพากษานั้นถ้าได้ชื่อว่าเป็นผู้พิพากษาแล้วก็รักษาสัตย์ปฏิญาณ
ไว้ก็เป็นสิ่งที่ดีที่สุด เป็นการทำหน้าที่โดยตรง ถ้าผิดพลาดไปก็เท่ากับเป็นการใส่เชื่อเพลิงที่รุนแรงมากเหมือน
ฉีดน้ำมันเข้าไปในกองไฟ ทำให้ลุกโชนขึ้นไปแล้วก็ดับยาก ฉะนั้นก็ต้องมั่นอยู่ในคำปฏิญาณ การนี้ก็ต้องใช้
การพิจารณาที่รอบคอบ การพิจารณานี้ก็มีเป็นกฎหมายว่าหลายบท แล้วแต่วิจารณ์ญาณของผู้พิพากษา
จะกำหนดโทษหรือพิพากษาอย่างไร มีขอบเขต ฉะนั้นก็ต้องพิจารณาอย่างถ่องแท้

นอกจากนั้น นอกจากงานของผู้พิพากษาก็จะต้องเป็นผู้ใหญ่ เป็นที่อาศัยเป็นที่พึ่งของประชาชนทั่วไปด้วย
เพราะว่าคนที่เกิดทำไม่ได้ขึ้นมา ก็เพราะมีความเดือดร้อน ความเดือดร้อนนี้เพราะปากไม่ดี เพราะบรรยากาศ
เพราะสิ่งที่มีไม่ปรารถนา คนที่หิวโหยยอมชวนขายหาทางที่จะหาอาหารใส่ท้อง ก็มีบ่อยครั้งที่เกิดเรื่องว่าเกิด
อาชญากรรมเพราะว่าความจนมีมาก อย่างนั้นก็ต้องเข้าใจว่าเราสามารถที่จะบรรเทาได้ ต่อวงการเดียวกัน แต่ว่า
ถ้าเราบรรเทานอกวงการก็เป็นสิ่งที่ดีที่สุด เพราะว่างานของศาลยุติธรรมนี้มีมากมายเหลือเกินจนกระทั่ง
ไม่สามารถที่จะปฏิบัติ ฉะนั้น ถ้าสามารถที่จะป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นก่อนก็จะดี ส่วนอาชญากรรมที่มาจากความร้อน
ในใจเป็นประจำ อาชญากรนั้นเราก็บรรเทาอยาก แต่อาจจะทำได้เหมือนกันโดยที่ไม่ให้เขาไปทางที่ผิด ฉะนั้น
หน้าที่ของผู้พิพากษาในโรงศาลเวลาขึ้นบัลลังก์ ก็ต้องมีความตรงมีความบริสุทธิ์ใจปราศจากอคติโดยแท้
ให้ปฏิบัติโดยที่อาศัยระเบียบและกฎหมาย แต่นอกโรงศาลก็มีหน้าที่เหมือนกันที่จะเป็นที่พึ่งของประชาชนทั่วไป
ให้ประชาชนที่มีความเดือดร้อนในกายหรือใจได้อาศัยได้ ดังนี้ท่านก็จะได้ปฏิบัติงานโดยครบถ้วนสมบูรณ์ทุกอย่าง
และข้อนี้ก็สมกับที่เป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้เป็นความพอใจสูงสุดสำหรับผู้ปฏิบัติงาน คือได้รับความนับถือจากประชาชน
ทั่วไป เป็นผู้ที่ไม่ไว้ใจได้ ชื่อสัตย์ ทั้งนอวงวงการ ทั้งในวงวงการ ฉะนั้นท่านผู้มีหน้าที่สำคัญและมีเกียรติ คนข้างนอก
อาจจะไม่ค่อยได้เห็น คือความหมายว่าไม่ทราบ แต่ท่านทราบเองแล้วก็จะภูมิใจได้

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถที่จะปฏิบัติงานได้โดยครบถ้วนสมบูรณ์ และโอกาสนี้ก็ขอให้มีการกำลังใจ
กำลังใจนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าถ้าเราไม่แข็งแรงก็จิตใจเปลี่ยนไปด้วย แต่ว่าข้อสำคัญก็ขอให้ท่านมีกำลังใจ
เพราะว่ากำลังใจนี้จะทำให้สามารถปฏิบัติงานอย่างตรงดีที่สุด และทำให้มีความสำเร็จคือความดีขึ้น จนในที่สุด
ก็มีความสุขความภูมิใจได้ ก็ขอให้มีการกำลังใจสมบูรณ์ทุกคน สามารถปฏิบัติงานครบถ้วนด้วย.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) พร้อมด้วยคณะกรรมการ
ข้าราชการตุลาการชั้นผู้ใหญ่และภริยา
เฝ้า ฯ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินเพื่อโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๙

ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้นำเงินมาเพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนมีฐานะและความเป็นอยู่ดีขึ้น แล้วก็เชื่อว่าในการนี้ก็จะทำให้เกิดคติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอาจจะบรรเทาหลงไปได้ส่วนหนึ่ง เพราะว่าความเดือดร้อนของบุคคลนั้นก็นำมาให้ทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย และให้ผู้ที่ปฏิบัติมีดีมีชอบนั้นเกิดความเดือดร้อน ทำให้ต้องปราบปรามและต้องจัดการ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญในประเทศ ท่านทั้งหลายเกี่ยวข้องกับทางการตุลาการให้ความยุติธรรม ก็คงได้ทราบดีว่าต้นเหตุของคดีต่าง ๆ นี้มีส่วนมากทีเดียวที่จะพบกับความเดือดร้อนส่วนตัวของผู้ที่กระทำผิด ฉะนั้น การที่ท่านได้ช่วยในการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนก็เท่ากับบรรเทาในอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นได้ ในเวลาเดียวกันท่านทั้งหลายก็ได้ปฏิบัติหน้าที่มาด้วยความเข้มแข็ง ก็เป็นการช่วยประเทศให้มีความผาสุกได้ยิ่งขึ้น ก็ขอขอบใจและชมเชยคณะฝ่ายตุลาการที่ได้ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ ด้วยความเสียสละ และถูกต้องตามหลักวิชาตลอด ก็ขอฝากขอบใจและชมเชยการที่ท่านทั้งหลายได้ช่วยพัฒนาประเทศประชาชนก็เชื่อว่าจะมีผลดี แต่ว่าอย่างไรก็ตามในที่ไหนก็ตามที่มีคนก็ต้องมีความขัดแย้งอยู่เสมอ งานของท่านก็คงไม่ลดลงไปเท่าไร ฉะนั้นการที่ท่านตั้งปณิธานที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็งนั้น จึงเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความจำเป็นในประเทศ เพื่อให้ได้แก่ความยุติธรรมแก่ประชาชนราษฎร และจะทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงได้ ฉะนั้นในที่สุดก็เป็นอันสรุปได้ว่าท่านได้ช่วยความมั่นคงของประเทศชาติ ด้วยการงานเข้มแข็งของท่านทั้งในหน้าที่ซึ่งได้ทำสิ่งที่ เป็นนอกหน้าที่ แต่ก็ เป็นหน้าที่ของพลเมืองดีที่จะให้ความเจริญเกิดขึ้นทุกส่วน ทุกแห่ง ทุกคน ให้แก่ประเทศชาติ และให้ประเทศชาติมีความยุติธรรมสถิตอยู่ ทำให้ประเทศมีความมั่นคงได้

ก็ขอฝากขอบใจท่านทั้งหลาย ณ ที่นี้ได้บริจาคน และขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ได้ปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง ขอให้ประสบความสำเร็จและความเจริญทุกประการ สิ่งใดที่ได้ปฏิบัติอยู่ที่ชอบธรรมก็ให้มีผลสำเร็จเต็มที่ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติ และเพื่อความเจริญรุ่งเรืองของแต่ละบุคคล ก็ขอให้ประสบผลสำเร็จความสุขความเจริญทุกอย่าง พร้อมด้วยกำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) ฯพณฯ นายภิญญู อีร์นิตี

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำคณะผู้พิพากษาประจำกระทรวง
เฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

หน้าที่ผู้พิพากษานั้นเป็นสิ่งสำคัญกว้างขวาง จึงต้องมีการตั้งสติไว้ให้แจ้งให้ดีอย่างทีกล่าวคำปฏิญาณนี้ ก็เพื่อที่จะเตือนใจว่าหน้าที่สำคัญยิ่ง สำคัญและเป็นสองอย่างที่ง่าย ๆ คือในศาลในศาลนั้นผู้ทำหน้าที่ของผู้พิพากษาก็เรียกว่าเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดเพราะว่าเป็นผู้ที่จะต้องตัดสินว่าความยุติธรรมนั้น...^(๓) และความยุติธรรมเป็นสิ่งทีกว้างว่ายุติธรรมก็หมายความว่าต้องให้ยุติสักครั้งในทางธรรมะ หมายความว่าถึงสิ่งที่ตรงสิ่งที่เป็นจริง แต่ว่าหาความจริงนี้ยาก จึงต้องมีการยุติธรรม ถ้าหากว่าไม่ยุติ ความจริงนั้นจะไม่สิ้นสุด แต่ก็จะต้องหาให้สิ้นสุดสักทีเพื่อจะทำหน้าที่ให้ลุล่วงไปได้ การหาความจริงนั้นผู้พิพากษาก็จะต้องได้รับข้อมูลต่าง ๆ จากการให้การเบิกความต่าง ๆ และมาดูเปรียบเทียบกับบทกฎหมาย ว่าสิ่งนั้นถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ถ้าไม่ถูกต้องมีการพิพากษาประการใด ก็จะต้องพลิกกฎหมายที่มีไว้ แต่โดยที่กฎหมายที่มีอยู่ทุกคนก็ทราบว่าเป็นสิ่งที่เรียกว่า สมมุติขึ้นมาตั้งขึ้นมา บางทีก็ไม่ตรงกับประเด็นของคดี ฉะนั้นผู้พิพากษาก็จะต้องมีดุลพินิจ ซึ่งในกฎหมายก็มีดุลพินิจของผู้พิพากษา ดุลพินิจนี้ก็ตามคำก็หมายความว่าให้พิจารณาตามความคิดของตัวเอง และซึ่งน้ำหนักดูว่าทางไหนจะไปทางทิศที่ถูกต้อง ฉะนั้นหน้าที่นี้สำคัญมาก เพราะว่าต้องอาศัยความรู้กฎหมายแล้วก็ความรู้ผิดชอบอะไรถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง อีกอย่างซึ่งยากมาก และถ้าหากว่าปฏิบัติได้ทั้งทางวิชาการทางกฎหมาย รวมทั้งการมีดุลพินิจที่เหมาะสม คือมีความฉลาดมีความรู้อะไรที่ถูกต้องก็จะได้ตัดสินได้ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ ทั้งเป็นประโยชน์แก่ผู้เสียหาย บางครั้งแม้แต่ผู้ทำความผิดนั้นก็ได้ประโยชน์ เพราะว่ากฎหมายนั้นก็ต้องลงโทษหรือปรับ หรือจะอะไรให้เป็นธรรมที่ดีที่สุด ถ้าหากว่าทางกฎหมายไม่ให้ความเป็นธรรม ทั้งผู้เสียหายทั้งผู้ที่เป็นผู้ต้องหาที่เสียหายด้วยกัน ฉะนั้นงานนี้เป็นสิ่งทีสำคัญมาก และถ้าพิพากษาดีก็ทำให้บ้านเมืองมีชื่อเสียงมีแต่ความสงบเรียบร้อย และได้ทำหน้าที่ของผู้ที่มีความรู้ ผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ได้เต็มที่ เพื่อให้บ้านเมืองมีความมั่นคง ข้อนี้ก็เป็นด้านแรกของหน้าที่ผู้พิพากษา

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) ฯพณฯ นายภิญโญ อธิ์นิตติ

^(๓) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

ด้านที่สองที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านที่หนึ่ง ซึ่งเรียกว่าโงงของตนในโรงศาล ข้อที่สองนอกโรงศาล ทั้งในและนอกโรงศาลก็ต้องรักษาที่จะเรียกภาษาสมัยใหม่ว่าภาพพจน์ของความยุติธรรมของผู้พิพากษา ข้อนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าถ้าหากว่าภาพพจน์ของผู้พิพากษาของขบวนการยุติธรรมที่ดี ก็ทำให้บ้านเมืองมีความสงบเรียบร้อยได้ขึ้นมาก และทำให้ผู้ที่เป็นผู้พิพากษามีโอกาสที่จะทำหน้าที่เพื่อบ้านเมือง เรียกว่าโดยตรง แต่ก็ไม่ใช่มีกฎเกณฑ์ที่ตายตัว หน้าที่หรือด้านที่สองของหน้าที่ของผู้พิพากษานี้จึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญ และปฏิบัติต้องระมัดระวัง ต้องไม่มีการเผลอสติเผลอเรอและตามที่ได้ปฏิญาณตะก็ว่าจะปราศจากอคติ ต้องปราศจากอคติตลอด ๒๔ ชั่วโมง ถ้าอยากจะเป็นผู้พิพากษาที่ดี และถ้าอยากจะทำประโยชน์ต่อส่วนรวมเต็มที่ รวมทั้งทำประโยชน์แก่ตัวเอง เพราะว่าจะทำให้ชื่อเสียงเป็นที่นิยมและเป็นผู้ที่ไว้วางใจของคนทั่วไป ทั้งผู้ใหญ่ทั้งผู้น้อย ทั้งทุก ๆ ฝ่ายทุกคนทั้งไทยทั้งเทศ จะนับถือตัวผู้พิพากษาที่มีความยุติธรรม มีความฉลาดและวางตัวที่ดี ในการวางตัวของผู้พิพากษาเพื่อภาพพจน์นี้เป็นสิ่งที่ทำยาก เพราะว่าจะต้องวางตัวให้เป็นผู้ใหญ่ที่แท้ เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ทุกเมื่อ และการที่จะให้เขานับถือนั้นก็ต้องแบ่งเป็นส่วนที่เป็นวิชาการ คือคนที่มีความรู้ดีในด้านกฎหมาย แต่ว่าก็ต้องมีความรู้ดีในด้านความรู้รอบตัว ช่วยเหลือคนอื่นได้เป็นที่ปรึกษาใหญ่ของประชาชนได้ แล้วก็ในด้านอีกอย่างหนึ่งก็คือการประพฤติปฏิบัติตนวางตัวให้ดี ไม่ทำให้เสื่อมเสีย ในการวางตัวในชีวิตประจำวัน

ฉะนั้น หน้าที่ของผู้พิพากษาทั้งสองด้านจะเป็นสิ่งที่หนักเมื่อได้ปฏิบัติ หากเมื่อได้ตั้งใจที่จะปฏิบัติแล้ว ก็เชื่อว่าทุกคนจะเป็นประโยชน์มากสำหรับสังคมและสำหรับประเทศชาติ ทำให้มีความสงบเรียบร้อยและมีชื่อเสียงดี ดังที่กล่าวมานี้ก็เพราะว่าเห็นว่าท่านผู้ที่วางตัวเป็นกลางตั้งใจที่จะปฏิบัติเป็นผู้พิพากษา ก็เชื่อว่ามีความแน่วแน่เพราะตั้งใจดี ก็ขออย่าอีกทีว่าสิ่งที่ยากลำบากและหนักอึ้งยิ่ง คือได้สนใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ดี ฉะนั้น ก็ขอให้ทุกคนสามารถที่จะรักษาความดี และประกอบความดีนำไปสู่ผู้อื่นได้ปฏิบัติชอบ เป็นการที่จะทำให้เป็นความพอใจในส่วนตัวและความพอใจในส่วนรวมได้มาก ทำให้ขบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ซึ่งตั้งมานานแล้วยังยืนต่อไป รวมทั้งทำให้ชื่อเสียงของประเทศไทยนี้รุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ก็ขอให้ในการประกอบงานการปฏิบัติตัวปฏิบัติตน ให้มีกำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์ เพราะว่ากำลังกายนั้นต้องแข็งแรง ต้องรักษาร่างกายให้ดี เพื่อที่จะให้สามารถที่จะปฏิบัติงานหน้าที่ และกำลังใจนี้ก็รวมกำลังปัญญาด้วย ก็ต้องพร้อมอยู่เสมอที่จะวางตัวให้ดีดังที่ปรารถนาไว้ และจะทำให้เกิดผลดี ก็ขอให้มีความกำลังกายกำลังใจแข็งแรง ปฏิบัติงานใด ๆ ทั้งในหน้าที่นอกหน้าที่ ส่วนตัวส่วนรวม ให้มีความสำเร็จ ขอให้มีความเจริญรุ่งเรืองทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๙

การที่ผู้พิพากษาจะต้องกล่าวคำปฏิญาณเป็นระเบียบที่ได้ตั้งไว้ แล้วก็ระเบียบที่เหมาะสม เพราะผู้พิพากษานั้นเป็นคนที่สำคัญ และจะต้องประกอบด้วยความรู้ความสามารถและความซื่อสัตย์สุจริตอย่างยิ่ง เพื่อที่จะได้เป็นที่พึ่งของประชาชนและเป็นหลักของประเทศชาติ

ตามที่ได้อ่านแล้วว่า จะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตปราศจากอคตินั้นเป็นหลักสำคัญที่ทุกคนจะต้องทำ โดยเฉพาะผู้พิพากษานั้นก็ถือว่าเป็นบุคคลที่เป็นที่พึ่งของคนอื่น ฉะนั้นจะต้องรักษาคำสัตย์ปฏิญาณนี้ด้วยใจอย่างดีที่สุด การกล่าวนี้ก็กล่าวสั้น ๆ คือว่าเป็นการสรุป แต่มีความลึกซึ้งมาก เพราะว่าคนเราเวลาปฏิบัติงานใด ๆ ไปประสบเหตุการณ์อะไรบางที่พาให้คิดในทางที่ไม่เป็นกลาง คือจิตใจไม่เป็นกลาง คำว่าเป็นกลางนี้ก็เป็นคำที่ได้อยู่คู่กับผู้พิพากษา ความเป็นกลางนั้นก็อาจจะใช้คำว่าอุเบกขาก็ได้ แต่อุเบกขาโดยมากไปถือว่าเป็นความนิ่งเฉย เป็นความไม่รับรู้ หรือเป็นความเรียกว่าความโง่ด้วยซ้ำ แต่ความจริง คำว่าอุเบกขาหรือความเป็นกลางไม่ได้หมายความว่านิ่งเฉย หรือไม่รับฟังใด ๆ ตรงกันข้ามกับผู้พิพากษาจะต้องรับฟัง แต่วิธีรับฟังนั้นทั้งฟัง ทั้งดู ทั้งรู้สึก อะไรจะต้องรู้ต้องฟังต้องดู แต่ว่าการดูนั้นหรือฟังนั้นเอามาไว้ที่ใจ ไม่ใช่มาปรุงแต่งให้เข้าข้างในสิ่งที่มืออยู่ในใจ จะต้องรับสิ่งที่ฟังนั้นและมาพิจารณาอย่างรอบคอบอย่างที่เราเรียกว่าเป็นกลาง คือหมายความว่าเห็นเหตุการณ์เป็นอย่างไรก็ต้องดูเหตุการณ์ว่าอย่างนั้น ไม่ใช่มาบิดเบือน ก็ต้องขอโทษที่ใช้คำบิดเบือนกับผู้พิพากษา เพราะว่าผู้พิพากษานั้นย่อมเป็นคนที่มีความยุติธรรมไม่บิดเบือน แต่ว่าในคนทุกคนมีสิ่งที่สำคัญว่าไม่เป็นกลาง เพราะว่าโดยมากคนเราก็ต้องเข้าข้างตัวเอง ด้วยความไม่รู้ก็ตาม หรือด้วยความไม่ตั้งใจก็ตาม แต่ก็ต้องระวังข้อนี้ที่จะเข้าข้างตัวเอง แม้แต่ความรู้ของตัวเอง เช่นวิชาความรู้ที่มีอยู่ในตัว บางทีก็ไม่ถูกก็ได้ เพราะว่า

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายภิญโญ อินนิตี

ไม่ถูกกับสถานการณ์นั้นๆ ก็จะต้องทำจิตใจเป็นกลางว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร แล้วก็มาดูตามข้อเท็จจริงซึ่งก็เป็นหลักของผู้พิพากษาที่จะรับฟัง เช่นในโรงศาล เวลาไปเบิกความมา จะเป็นฝ่ายจำเลยหรือฝ่ายโจทก์ บอกอะไร ชื่ออะไร เขาต้องเข้าข้างตัวของเขาเอง ซึ่งเป็นหลักเหมือนกันว่านายจำเลยก็ต้องพยายามที่จะให้เห็นว่าจำเลยไม่ผิด เข้าข้างจำเลย นายโจทก์ก็ต้องให้จำเลยนั้นผิด ผู้พิพากษานั้นฟังแล้ว ฟังนายจำเลยที่ก็พลาด ไม่ทำใจเป็นกลางก็เฮโลไปทางนั้น จิตใจของตัวเฮโลไปทางนั้น ก็เห็นว่าจำเลยพูดถูก และไม่มีความคิดครั้นมาฟังทางโจทก์ หรืออัยการ ก็ฟังแล้ว เอ้อ..... เขาก็ถูก แล้วก็เฮโลไปทางนั้น ก็ทำให้จำเลยเขามีความผิดตกลงใจไม่ได้ หรือตัดสินใจไม่ได้ เพราะว่าแกลงไปทางอื่น แกลงไปอีกทางหนึ่ง วิธีที่จะฟังเช่นในโรงศาลนี้ ก็คือต้องฟังตามข้อเท็จจริง และก็ฟังทั้งสองข้าง ฟังทุกการเบิกความทุกอย่าง แล้วก็นำมาพิจารณาดูว่าอันไหนน่าจะเป็นจริงอันไหนไม่น่าจะเป็นจริง แล้วก็ตัดสินใจไปตามที่เป็นกลางนั้น หมายความว่า เป็นกลางนี้ก็ต้องฟังจะต้องคิด และจะต้องปราศจากอคติ ซึ่งได้กล่าวเมื่อตะกี้ว่าอคตินี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้คนเราทำความผิดหรือผิดพลาดได้ง่าย เพราะว่าอคตินี้เป็นการไปไม่ถูกต้องตามศัพท์ก็เป็นที่ไม่ถูกต้อง หมายความว่าเวลาเราเจออะไร ฟังอะไร ไปตามเหตุการณ์นั้นทันทีโดยไม่พิจารณา ถ้าหากว่าพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่ามันเป็นทางที่ควรไป หรือไม่ควรไป คำว่าไปนี้ไม่ใช่ว่าเดินไป แต่หมายถึงเดินขบวนการความคิดไปในทางที่ไม่ถูก อคตินั้นก็มาจากหลายอย่าง มาจากกิเลสต่าง ๆ ที่มีคือความโลภ ความโกรธ หรือความไม่รู้ หรือบางทีก็เพราะกลัว บางทีผู้พิพากษาอาจจะเคยได้ยินว่ามีการขู่ผู้พิพากษาบ้างอาจจะตัดสินใจอย่างนั้น ๆ จะแกล้งแม้แต่ถึงชีวิตมันก็กลัว ก็ต้องตัดสินใจในทางที่เป็นอคติ บางทีก็มีเหมือนกันที่มีการติดสินบน ก็ชอบใจ แล้วสินบนนั้นก็ทำให้เรารวยก็ได้ หรืออะไรก็ได้ ก็ตัดสินใจไปโดยอคติ บางทีก็เห็นหน้าคนแล้วก็ไม่ชอบ เขาไม่ชอบเขาเฉย ๆ ไม่ชอบก็เป็นอคติ เห็นหน้าคนชอบเขา เขาทำอะไรก็ช่างชอบเขา ก็ตัดสินใจไปโดยอคติ

อันนี้ถึงกล่าวว่าคำปฏิญาณนั้นกินความลึกซึ้งมาก แล้วก็ถ้าบุคคลตั้งใจที่จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณอย่างเคร่งครัดและลึกซึ้ง ก็จะเป็นผู้พิพากษาที่ดี อันนี้ก็ได้อีกถึงผู้พิพากษาในโรงศาล แต่นอกโรงศาลก็ต้องปฏิบัติดีเหมือนกัน สมมุติว่าได้ไปเป็นผู้พิพากษาของศาลไหนก็ตาม เวลาที่อยู่ในโรงศาลกับเวลาที่อยู่นอกศาลนั้นมันต่างกัน เวลาอยู่ในโรงศาลก็น้อยกว่าเวลาที่อยู่นอกโรงศาล แต่เวลาอยู่นอกโรงศาลนั้นก็จำเป็นที่จะรักษาความเป็นผู้พิพากษา คือเป็นบุคคลที่น่านับถือที่สุจริตและเป็นที่ยัง จะต้องมีความรอบตัวคนเขามาปรึกษาหารืออย่าไปบอกว่าไม่ใช่หน้าที่ของผู้พิพากษา เป็นหน้าที่ทั้งนั้น เพราะว่าผู้พิพากษาก็เป็นคนชั้นนำ เป็นคนที่เขานับถือ ถ้ามาถามเรื่องอะไรก็ตาม เราก็สามารถที่จะให้คำแนะนำได้ช่วยเหลือได้ ฉะนั้นชีวิตของท่านทั้งหลายที่ตัดสินใจเป็นผู้พิพากษา ก็จะต้องทำหน้าที่ผู้พิพากษาที่ดี ทั้งในโรงศาล ทั้งนอกโรงศาล

ทั้งในหน้าที่การงาน ทั้งในชีวิตส่วนตัว ให้เป็นบุคคลที่นับถือที่ฟังได้ ฉะนั้นผู้พิพากษานี้ก็จะทำหน้าที่ที่ไม่ใช่
ง่าย แต่ทำแล้วก็ภูมิใจได้ว่าเป็นผู้ที่ได้ช่วยเพื่อนร่วมชาติ หรือจะเรียกได้ว่าเพื่อนร่วมโลก มีความสบายใจ
มีความยุติธรรม และมีความก้าวหน้ามั่นคงได้ เป็นหน้าที่ที่มีเกียรติเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญที่สุด และเมื่อ
ทำได้แล้วแต่ละคนก็จะสามารถที่จะมีความภูมิใจว่า ทำหน้าที่อย่างดีและเป็นคนที่มีเกียรติที่แท้ เป็นคนที่เป็น
คนชั้นนำ เป็นคนที่เป็นคนดี ภูมิใจได้ เมื่อภูมิใจแล้วทำหน้าที่ดีแล้ว แต่ละคนก็จะมีความสุขมีความพอใจและ
เรียกว่ามีความเจริญ ใช้คำว่าความเจริญได้ คือเป็นบุคคลที่น่านับถือ และมีความภาคภูมิใจว่าเป็นบุคคลที่น่า
นับถือด้วยใจจริง

ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายทุกคนรักษาคำกล่าวคำปฏิญาณไว้ให้ดี และพยายามทบทวนคิดว่าคำกล่าว
ของตนเป็นอย่างไรไม่ใช่วันนี้เป็นพิเศษแต่ตลอดไป แล้วก็ประสบความสำเร็จได้ทุกประการ
ขอขอบคุณท่านที่ปฏิบัติงานมาตามหน้าที่ และขอให้ประสบแต่ความสำเร็จความเจริญ มีพลานามัยแข็งแรง
จิตใจเข้มแข็งทุกประการ.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๙
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษนาธิปัตย์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๓
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่น ๘, ๙
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๙
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันอาทิตย์ ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรีผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิกษนาธิปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการและหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้.

ตำรวจนั้นต้องถือว่าเป็นที่พึ่งสำคัญของประชาชนในด้านอำนวยการความมั่นคงปลอดภัยและความยุติธรรมเที่ยงตรง ดังนี้ เจ้าหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์แต่ละคนจึงต้องมีความรู้ความสามารถสูงทั้งทางวิชาการปฏิบัติการและการคิดอ่านด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง นอกจากด้านความรู้ความสามารถแล้ว ทางด้านจิตใจและคุณธรรม ก็จำเป็นต้องฝึกฝนอบรมเป็นพิเศษ ให้มั่นคงและแข็งแกร่งถึงขนาดด้วย เพื่อจักได้สามารถอดทนต่อความยากลำบากและอดกลั้นต่ออามิสเครื่องล่อใจนาพาประการ. มิฉะนั้น จะไม่อาจรักษาความสุจริตและวินัยอันดีงาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือคุณค่าของตำรวจ ให้คงอยู่อย่างเหนียวแน่นตลอดไปได้. ในเรื่องการรักษาคุณงามความดีนั้นทุกคนจำต้องระลึกไว้เป็นนิตย์ว่า การทำดี ถึงหากจะทำยากและเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะถ้าไม่ทำความชั่วซึ่งทำได้ง่าย จะเข้ามาแทนที่ แล้วจะเพิ่มพูนขึ้นทำลายความดีทั้งปวงลงได้อย่างรวดเร็ว ไม่ทันรู้สึกตัว. ตำรวจจึงต้องตั้งใจและเพียรพยายามให้สุดกำลังในการสร้างเสริมและสั่งสมความดี ทั้งต้องหมั่นสำรวจตรวจสอบคุณภาพของตนอยู่เสมอ ๆ ว่ายังบริบูรณ์อยู่หรือวิปริตบกพร่องไปประการใด แล้วรีบปฏิบัติแก้ไขให้ทันการณ. ประการสำคัญการสร้างความดีนี้จะต้องทำให้พร้อมกันทั่วทุกคน จึงจะเกิดผลที่ทรงประสิทธิภาพ ช่วยบ้านเมืองและประชาชนให้มีความปรกติร่มเย็นได้. จึงใคร่ขอให้นายตำรวจทั้งหลายคิดพิจารณาให้เห็นชัด เพื่อสามารถประพฤติปฏิบัติสิ่งที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตนแก่ส่วนรวมด้วยดีได้ตลอดไป.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิตให้มีความปลอดภัยและความก้าวหน้ารุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ ทั้งขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ มีความเจริญสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รองประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันจันทร์ ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๐

การที่ผู้พิพากษาต้องกล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้าปฏิบัติงานเป็นคณะผู้พิพากษาก็มีความหมายยิ่ง เพราะงานผู้พิพากษาเป็นงานที่สำคัญ และเป็นงานที่จะสร้างความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชน ยังรวมทั้งความมั่นคงของประเทศชาติ

ทุกคนก็ได้ศึกษาหาความรู้ครบถ้วนแล้วเพื่อปฏิบัติหน้าที่นี้ เชื่อว่ามีความสามารถเต็มที่ การกล่าวคำปฏิญาณนั้นเป็นการยืนยันว่าจะใช้วิชาความรู้ในทางที่ถูกที่ควร อีกอย่างหนึ่งก็เพื่อประสานความยุติธรรม ซึ่งความยุติธรรมนั้นก็เป็นคำที่กว้าง การทำงานก็ต้องพิจารณาถึงคำนี้อย่างลึกซึ้ง คำว่ายุติธรรมนั้น เป็นคำที่แปลว่าการตกลง พิจารณาในทางที่ถูกต้องตามธรรมะ แล้วธรรมะนี้ก็หมายความว่าสิ่งที่ควรที่จะปฏิบัติให้ด้วยความเจริญแก่มวลมนุษย์ ในการปฏิบัตินี้ก็จะต้องมีความเที่ยงตรง และปราศจากอคติซึ่งพุดกันมากกว่าทุกคนที่จะปฏิบัติงานต้องปราศจากอคติ อันนี้ก็ต้องเข้าใจเหมือนกัน คำว่า อคตินี้แปลว่าอะไร อคติ แปลว่าเป็นทางที่ไม่ควรไป อะไรก็หมายถึงไม่ คดี โศก แปลว่าไป เป็นทางที่ไม่ควรไป ดูจะเป็นในทางลบมากกว่า แต่ว่าก็ต้องลบในสิ่งที่ไม่ดี และก็ส่งเสริมในสิ่งที่ดี สิ่งที่ดีคือความยุติธรรม สิ่งที่ไม่ดีก็คืออคติ อคตินี้จะต้องทราบว่ามีเหตุที่ทำให้ไปในทางที่ไม่ดีหลายอย่าง ถ้าชอบอะไรโดยไม่ได้พิจารณาก็ทำให้เกิดความยุติธรรมไม่ได้ ก็เป็นอคติอย่างหนึ่ง ถ้าไม่ชอบอะไรก็เป็นทางที่จะทำให้ความยุติธรรมเสียไป เพราะว่าถ้าเราตัดสินอะไรโดยที่ว่าเพราะเรามีความชอบ หรือชอบใจ ภูมิใจ มันก็ทำให้ความคิดของเราไม่เที่ยงตรง ถ้าเราไม่ชอบอะไรก็ทำให้ไม่เที่ยงตรงเหมือนกัน ไม่ได้ไปตามกระบวนการของยุติธรรม ถ้าเรากลัวอะไร เช่นกลัวอิทธิพล หรือกลัวสิ่งใดก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่ทำให้เราไม่มีความยุติธรรมได้ เราจึงต้องกล้าหาญ ต้องไม่มีความกลัวต่อหวาดต่ออะไรเลย จะต้องสามารถที่จะปฏิบัติโดยไม่นึกถึงว่า ถ้าเราพูดอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้ก็เป็นภัย ฉะนั้น ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะให้

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายสมบุรณ์ บุญภินนท์

ไม่กลัวภัย นอกจากนั้นสิ่งที่สำคัญก็จะต้องไม่ให้ความไม่รู้มาครอบงำเรา เราจะต้องค้นคว้าให้ลึกซึ้ง พิจารณาให้รอบคอบ ถึงจะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาได้ อคติ ๔ อย่างนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เราก็ก็นำไปพิจารณาดู เราปราศจากอคติทั้ง ๔ นี้ เราจะสามารถที่จะปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างผู้พิพากษาได้อย่างดี ฉะนั้น ก็ต้องทบทวนอยู่เสมอว่าอย่าให้ความชอบใจ ความไม่ชอบใจ ความกลัว หรือความไม่รู้มาครอบงำเรา ถ้าปฏิบัติในการเว้นอคติ ๔ อย่างนี้ก็เป็นทางที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ผลดี เป็นเกียรติเป็นศรีแก่ตัวและแก่สถาบันการยุติธรรม จะทำให้เกิดประโยชน์ผลดีต่อประชาชนทั่วไป ตลอดจนประเทศชาติจะมีชื่อมีแป

ฉะนั้น ก็เพียงพิจารณาอคติที่เป็นทางที่ไม่ควรไปที่ไม่ควรปฏิบัติเท่านั้นเอง ก็นับว่าท่านก็ได้ทำหน้าที่ของผู้พิพากษาได้เป็นอย่างดี และสามารถที่จะทำประโยชน์อย่างดี เรื่องประโยชน์ของผู้พิพากษานั้นก็มีมากมาย นอกจากการตัดสินความในโรงศาล ก็จะได้เป็นผู้ใหญ่ในที่ที่จะไปปฏิบัติงาน เป็นที่พึ่งเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไป ฉะนั้นทั้งในโรงศาลก็ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหน้าที่ที่มี ทั้งนอกโรงศาลก็ต้องปฏิบัติตนเป็นผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีความรู้ เป็นผู้ที่น่านับถือ ช่วยเหลือคำแนะนำแก่ผู้ที่อาจจะมาถามข้อความต่าง ๆ ทั้งในทางกฎหมายทั้งในความเป็นอยู่ สรุปแล้วผู้พิพากษานี้เป็นบุคคลที่เป็นปูชนียบุคคล หรือเป็นผู้ที่นับถือได้ ต้องรักษาฐานะของผู้พิพากษาให้ดีในทุกเมื่อตั้งแต่ต้นจนกระทั่งต่อไปเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่ผู้โตขึ้นมากก็จะเป็นผู้ที่เป็นหลักของประเทศชาติ ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาคำปฏิญาณนี้ ซึ่งที่จริงก็ตั้งแล้วก็รัดกุมมากและกินความลึกเอาไว้อะไร ให้พิจารณาว่าจะทำอย่างไรจึงจะรักษาคำมั่นสัญญานี้ได้ คือความเจริญรุ่งเรืองของตัวเองและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังร่างกายและสติปัญญา ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาอย่างดี เพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติต่อไป ขอให้ได้ประสบผลสำเร็จงานการทุกอย่าง.

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ปีพุทธศักราช ๒๕๓๑-๒๕๔๐

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๐
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๔, ๕
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่น ๑๐, ๑๑
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๑๐
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันเสาร์ ที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๑

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ที่ร้อยตำรวจตรีผู้สำเร็จการศึกษา
ชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์
และเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ และ
หลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบสุขและความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง การปฏิบัติหน้าที่ทั้งนี้ บางทีก็
ต้องใช้ความเมตตาอารีและเสียสละอย่างสูง ในการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนโดยเสมอหน้า แต่บางทีก็ต้องใช้
ความเข้มงวดเด็ดขาดในการควบคุมปราบปรามทุจริตชนและการรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ไม่ว่าจะทำหน้าที่
โดยทางเมตตาเกื้อกูลหรือเข้มงวดกวดขันก็ตาม ตำรวจจะต้องระมัดระวังตั้งใจปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามเป้าหมาย
คือให้เป็นการรักษาความสงบสุข และเป็นการนุเคราะห์ความถูกต้องเป็นธรรมอยู่เสมอ อย่าให้ถูกมองว่าเป็นการ
ใช้อำนาจหน้าที่หาผลประโยชน์ เบียดเบียนประชาชน หรือลบล้างทำลายความเป็นธรรมเสียเองเป็นอันขาด
มิฉะนั้นจะไม่สามารถรักษาภาพพจน์ คุณค่า และเกียรติศักดิ์ของตำรวจไว้ได้ ผู้ที่จะทำหน้าที่ของตำรวจได้
อย่างสมบูรณ์นั้น เบื้องต้นจะต้องมีใจที่เป็นธรรม คือมีความคิดจิตใจที่สุจริต หนักแน่นเที่ยงตรง รู้จักผิดชอบ
ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่ ประการที่สอง ต้องมีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพ ประการที่สาม

ต้องมีความเพียรพยายามไม่ขาดสาย ที่จะใช้ความรู้ ความสามารถและความฉลาดให้เป็นประโยชน์ในการทำงานให้มากที่สุด ประการสำคัญ เมื่อมีอุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้นในหน้าที่ จะต้องร่วมกันคิดพิจารณาหาทางแก้ไข ด้วยหลักวิชาและปัญญาอันรอบคอบสุขุม ให้จนเห็นปัญหาอย่างแจ่มชัดทุกครั้ง ก็จะสามารถปฏิบัติแก้ไขได้ โดยถูกต้องเหมาะสม ช่วยให้งานเกิดผลดีแก่ส่วนรวมและแก่ตนเองได้ครบถ้วน ความจริงหลักการที่กล่าวนี้ เป็นหลักการที่ตำรวจส่วนใหญ่ได้ถือปฏิบัติอยู่เป็นปกติ และได้รับความสำเร็จอันงดงามมากแล้ว ขอให้ทุกคนถือปฏิบัติต่อไปเพื่อความเจริญมั่นคงของตน

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต ให้มีความปลอดภัยในที่ทุกแห่ง ในกาลทุกเมื่อ และให้มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในราชการยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๓๑

การที่ผู้พิพากษาทั้งหลายที่จะเข้ารับหน้าที่เป็นครั้งแรกต้องกล่าวคำปฏิญาณนี้ นับว่ามีประโยชน์แก่ตนเองอย่างมาก เพราะว่าเป็นการสรุปหน้าที่ของผู้พิพากษาและหน้าที่ของผู้ที่ได้ศึกษามาและปฏิบัติมาจนได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาและก็ต้องออกปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานของผู้พิพากษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง และคำปฏิญาณนั้นก็สรุปหน้าที่ที่มีอยู่ ถ้าหากว่าแต่ละคนเมื่อได้กล่าวแล้ว ออกจากปากด้วยความเข้มแข็ง เสียงที่หนักแน่นนี้ ก็ย่อมควรที่จะทบทวนทุกคำที่ได้กล่าว เพราะว่าเป็นการสรุปหน้าที่ของผู้พิพากษา ผู้พิพากษานี้จะต้องทำหน้าที่ ถ้าจะแบ่งไปก็มี ๒ อย่าง อย่างหนึ่งเป็นผู้พิพากษา คือตัดสินความในศาลที่จะต้องปฏิบัติต่อไป แล้วก็ส่วนในฐานะที่เป็นผู้พิพากษาคนอื่นทั้งผู้ที่เป็นผู้น้อยทั้งผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ก็จะจ้องดูว่า ท่านเป็นผู้พิพากษาย่อมต้องมีคุณสมบัติและมีความประพฤติปฏิบัติตนที่ดี ทั้งในศาลทั้งนอกศาลเป็นตัวอย่างของบุคคลในชาติที่เรียกว่าเป็นผู้มีความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างของผู้ที่จะปฏิบัติตนในทางที่เหมาะสมแก่ความเป็นผู้มีความรู้ และเป็นผู้มีวัฒนธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต

ในสมัยปัจจุบัน ความคิดความอ่านต่าง ๆ ก็เปลี่ยนแปลงไปมาก ดังที่อาจได้เห็นในการปฏิบัติงานในฐานะผู้พิพากษา เพราะว่าการพิพากษานั้นก็เกี่ยวข้องกับโดยมากก็เรื่องของ การประพฤติของประชาชนทั่วไป จะเห็นว่ามีความประพฤติดีโดยมากก็ไม่ขึ้นศาล แต่ว่าความประพฤติชั่วทำผิดกฎหมายก็ขึ้นศาล ความประพฤติชั่วนี้มีหลายอย่างหลายทาง และมีเหตุผลหลายเหตุผลที่ทำให้ประพฤติชั่ว อันนี้ก็ดูแล้วอาจเป็นสิ่งที่น่าเศร้าสลด จึงเป็นหน้าที่ที่ยากลำบาก เพราะว่าเจอเจอแต่กรณีที่น่าเศร้าสลดเป็นส่วนใหญ่ แต่ว่าต้องพิจารณาว่าทำไมมีความเศร้าสลดนั้นได้ ทำไมมีการปฏิบัติประพฤติตัวที่ไม่ถูกต้อง จนกระทั่งจะต้องให้มาเข้าตัดสินความอันนี้ในศาล และท่านทั้งหลายก็ต้องรับผิดชอบในการให้ความยุติธรรม ส่วนใหญ่มาจากสังคมที่มีความบีบคั้น

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายจำรัส เขมะจารุ

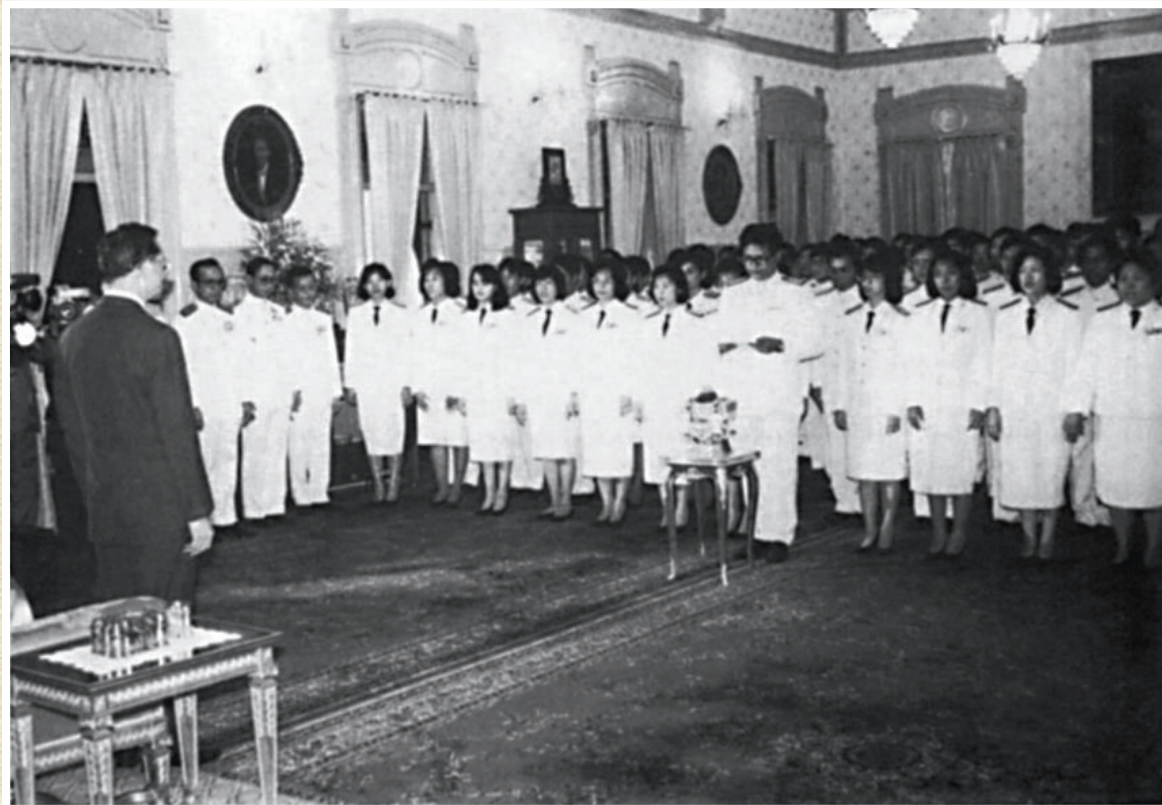
บิณฑ์ในด้านต่าง ๆ อีกอย่างหนึ่งที่สำคัญก็คือเป็นความยากจน แต่ว่านอกจากนั้นบางคนก็ไม่ใช่ยากจน บางคนไม่ยากจนไม่น่าจะเดือดร้อน แต่ทำผิดกฎหมาย มาจากความต้องการ มาจากความครุ่นคิดต่าง ๆ กัน

จะนั้นที่ท่านได้กล่าวเมื่อตะกี้ว่าโดยปราศจากอคติ การปฏิบัติของท่านจะปราศจากอคติจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าผู้ที่ทำผิดนั้นก็เพราะว่ามีอคตินั่นเอง อคตินั้นแปลว่าสิ่งที่ทำไปโดยไม่ได้คิด และนึกว่าถูกแล้ว แล้วไปทำ แต่เป็นทางที่ไม่ถูก “อ” แปลว่าไม่ “คติ” ก็มาจากคำว่าไป คือไม่ไป หมายความว่าที่ที่ไม่ควรไปในทางร่างกายที่ที่ไม่ควรไปก็มีที่ที่มีอันตรายต่าง ๆ ก็ไม่ควรไป แต่ถ้าในทางจิตใจมีเยอะเยอะที่ไม่ควรไปที่ไม่ควรทำ แต่อันนี้เป็นสิ่งที่ลำบากในการตัดสินใจว่าอะไรไม่ควรทำ ท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่มีความรู้ ได้เรียนรู้มาฝึกฝนมา ผ่านการฝึกอบรมมาหลายตอน จึงมีทางที่จะรู้ว่าอคติคืออะไร และเว้นจากอคติอย่างไร จะนั้นท่านก็จะเห็นว่าอคติเป็นอะไร แล้วก็สามารที่จะดูอคติในคนอื่น ถ้าขึ้นโรงศาลก็จะสามารที่จะปฏิบัติในการตัดสินความให้ผู้ปฏิบัติไปในทางอคติสามารที่จะปรับตัว โดยมากสำหรับทางตุลาการก็ต้องลงโทษหรือดักเตือน นี่ในโรงศาล นอกโรงศาลท่านจะต้องปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่าง ก็เป็นหน้าที่เหมือนกัน เพราะว่าถ้าหากว่าผู้พิพากษาจะอยู่ที่ใดก็ตาม ทำให้คนเขาหนีถือได้ ก็ทำให้เป็นเรียกว่าเป็นธงชัย เป็นทางหรือเป็นหลักที่จะถือว่าเป็นตัวอย่างที่ดี จะนั้นถ้าท่านได้ปฏิบัติโดยไม่มีอคติก็จะสามารให้คนอื่นที่เห็นปราศจากอคติไปด้วย ถ้าปราศจากอคติ ผู้ที่ได้เห็นนั้นก็จะเห็นว่าอะไรดีอะไรควร จะไม่ขึ้นโรงศาลให้ท่านต้องตัดสินความ

จะนั้น งานของท่านก็มี ๒ อย่าง ปฏิบัติตามที่จะต้องเป็นผู้พิพากษาในโรงศาลข้อหนึ่ง และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งในโรงศาลและนอกโรงศาล ดังนั้นท่านก็จะได้ปฏิบัติหน้าที่เต็มที่ของผู้ที่มีศักดิ์ศรีเป็นผู้พิพากษา แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในสังคมในชีวิตของโลก ท่านต้องมั่นคงอยู่ในความดีปราศจากอคติ อย่างที่ท่านได้ปฏิญาณมาเมื่อตะกี้ จะนั้นถ้าท่านทบทวนอยู่เสมอว่าได้พูดอะไร ได้ปฏิญาณตนอย่างไร ประกอบด้วยความรู้ที่ได้ฝึกอบรม ได้เรียนมา และทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อันจะเป็นวิธีที่มีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับส่วนรวมของชาติบ้านเมืองและก็ของโลก คือหมายความว่าถ้าทำตัวอย่างเป็นคนดี โลกก็สามารถที่จะดำรงอยู่ได้

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังใจกำลังกายที่จะปฏิบัติตามส่วนที่ปฏิบัตินี้ ในงานที่หนักหน่วงจากการเป็นผู้พิพากษา จะได้รับความพอใจหากปฏิบัติดีและประสบความสำเร็จ ทั้งงานที่จะทำนั้นจะเบาบางง่ายขึ้นทุกวัน มิใช่จะหนักอยู่ตลอดไป ถ้าทำดีแล้วเป็นความเคยชินของเรา ทำดีก็เป็นการสะสมความสามารถ เป็นการสะสมกำลัง ในที่สุดท่านก็มีกำลังแข็งแรงทั้งทางกายและทางใจที่จะปฏิบัติ ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จทุกประการ ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองในหน้าที่งานและความผาสุกทุกประการในส่วนตัว.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย^(๒)
นำคณะอาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ
ถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๒

ขอขอบใจคณะนิติศาสตร์ ที่ได้จัดพิมพ์หนังสือและได้นำรายได้มาเพื่อสมทบในการกุศลซึ่งก็ได้เป็นจริง ๆ
มีประโยชน์

การที่ยกย่องว่ามีความรู้ความสามารถทางกฎหมายนั้น ก็ได้เรียนมาบ้าง ได้คิดเองมาบ้าง แล้วก็ที่ได้พบ
ก็มีปัญหาอยู่เหมือนกัน เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการปฏิบัติทางด้านกฎหมาย เพราะว่าส่วนมากเรียนกัน
หรือสอนกันเป็นเรื่องรายละเอียดมาก แล้วก็ในด้านทั่ว ๆ ไปนั้นอาจมีบกพร่องไปบ้าง ที่พูดในที่ต่าง ๆ ส่วนมาก
ก็ต้องพูดในด้านความรู้ทั่ว ๆ ไปในด้านกฎหมาย ไม่ใช่เป็นในรายละเอียด ถ้าเช่นนี้ก็อาจดูเหมือนว่ามีความรู้
ทางกฎหมายมาก เพราะว่าพูดทุกครั้งก็คลุม ๆ ไป แล้วในทีนี้ถ้าพูดถึงกฎหมาย ทุกสิ่งทุกอย่างก็เป็นกฎหมาย สิ่ง
ที่มีกฎมีเกณฑ์ก็เรียกว่าเป็นกฎหมาย บุคคลนั้นก็ต้องอาศัยกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องถึงจะมีความสุขได้ ถ้าไม่มีกฎเกณฑ์
ที่ถูกต้องทำให้อยู่กันไม่มีความสุข เพราะว่ามี การเบียดเบียนกันบ้าง มีการเข้าใจผิดกันบ้าง ฉะนั้นจึงต้องมีกฎเกณฑ์
และกฎเกณฑ์สำคัญในประเทศหรือในสังคมก็คือกฎหมายที่ตราขึ้นมาเพื่อเป็นกฎเกณฑ์ ในการฟังกฎหมาย
ที่สำคัญก็คือที่เรียกว่าคนที่มีศีลมีธรรม คือว่าความเรียบร้อยความเป็นคนดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญ ฉะนั้นกฎหมายนี้
จะต้องไม่ลืมว่าเป็นวิชาของคนดี เป็นวิชาที่จะทำให้สังคมเกิดความความสุข ฉะนั้นก็ต้องศึกษาโดยถือหลักอันกว้าง
นี้เป็นที่ตั้ง มิใช่ไปหารายละเอียด รายละเอียดนั้นก็มีความจำเป็นเหมือนกัน แต่ว่าเขาก็พูดถึงว่าหมอดความ
ก็รู้สึกว่าจะฟังดูแล้วเป็นคำที่ไม่ค่อยดีนัก เพราะว่าเขาชอบที่จะหาช่องโหว่ในกฎหมายเพื่อที่จะปฏิบัติได้ตามความ
หรือว่าตามผลประโยชน์ของตัวเอง ก็ชอบที่จะหาช่องโหว่เพื่อที่จะเอาประโยชน์เอาเปรียบคนอื่นมากกว่าใคร ฉะนั้น
กฎหมายนี้ก็ใช้หลักกว้างที่จะดูว่าคนเราอยู่ด้วยกันจะต้องมีกฎเกณฑ์

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายประสิทธิ์ ไชววิไลกุล

ฉะนั้นจะพูดที่ไหนก็ตามก็จะพยายามยกโทษขึ้นมาเป็นหัวข้อสำคัญเพราะว่ากฎหมายบางที่มีขึ้นแล้ว ก็ยังนึกถึงจุดประสงค์ของกฎหมายคือความเหมาะสม เคยพูดถึงว่าเช่นกฎหมายที่จะไม่ให้คนเข้าไปในป่าสงวน เพื่อต้องรักษาป่าหรืออุทยานก็ต้องรักษาความเป็นที่ธรรมชาติ เราเข้าไปในป่าแล้วก็หยิบก้อนหินมาก่อนเดี๋ยว ก็ถูกจับได้ตามกฎหมาย ต้องคุ้มครองทั้งต้นไม้ทั้งสัตว์ป่าที่มีอยู่แล้ว ถึงคราวก็ต้องไปไล่คนที่อยู่ในนั้นคือคนที่ไม่อาศัยอยู่ในป่า ถ้าท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายจะต้องถาม เคยถามมาแล้วแล้วก็ไม่ตอบ เคยถามว่า ถ้าหากว่ารัฐบาลหรือทางราชการกำหนดว่าที่ตรงนี้ ตรงนี้เป็นป่าสงวน หรือเป็นอุทยานแห่งชาติ หรือเป็นที่ คุ้มครองสัตว์ป่าในป่าหนึ่ง แต่ว่าบุคคลหรือคนที่อยู่ในนั้นอยู่ก่อนใครเป็นผู้ผิด คือผู้ที่อยู่ก่อนในนั้นเขามีได้ บุกรุก เขาอยู่แล้ว จะเป็นรัฐบาลบุกรุกสิทธิของเขาหรือเปล่า อันนี้เป็นตัวอย่างที่จะต้องพยายามที่จะไป พิจารณาในปัญหาต่างๆ ที่มีขึ้น ซึ่งความจริงถ้าอยากจะศึกษาจริง ๆ ก็เห็นได้ว่ากฎหมายผิด ไม่ใช่ผิดกฎหมาย แต่กฎหมายผิด ฉะนั้นคือมีเรื่องอื่นเยอะแยะก็ไม่อยากที่ยกอะไรมาก ที่จริงเดี๋ยวนี้ก็คิดไม่ออกว่าจะ ยกตัวอย่างอื่นอย่างไร แต่ตัวอย่างกฎหมายอันนี้ กฎหมายป่าสงวนหรืออุทยานไปตั้งกฎหมายที่หลัง เหตุที่ เขาอยู่ในนั้นจะดำเนินคดีเขาได้หรือไม่ คือถูกต้องที่จะไปดำเนินคดีเขาหรือไม่ อันนี้ก็เป็นการถาม ถ้าเขาเข้าไป ที่หลังที่มีกฎหมายคุ้มครองหรือกฎหมายป่าสงวน ผู้ที่เข้าไปบุกรุกนั้นก็ผิด แม้จะไม่รู้กฎหมายก็ผิดตามกฎหมาย ของกฎหมาย แต่ถ้าเขาอยู่ก่อนก็เป็นปัญหา อันนี้ท่านทั้งหลายก็คงมีเครื่องหมายคำถามอยู่ในหัวของท่านทุกคน ว่าใครผิดใครถูก อันนี้ก็มีเรื่องหลายอย่างที่จะต้องพิจารณา

ฉะนั้นที่ท่านทั้งหลายมาในวันนี้ก็ได้ฟังข้อคิดอีกข้อหนึ่งนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือ ขอขอบใจทุกคน ที่ได้เอาใจใส่ในด้านกฎหมายทุกด้าน และโดยเฉพาะที่นำเงินมาบริจาคเพื่อการกุศล ขอให้ทุกคนมีพลานามัย แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็งปฏิบัติงานใด ๆ ก็ขอให้มีความสำเร็จเรียบร้อยความเจริญรุ่งเรืองทุกประการ.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๑

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๖,๗
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๑๒,๑๓
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๑๑
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันอังคาร ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตร กับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรม ตามหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตร
ฝ่ายอำนวยการตำรวจ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ตำรวจเป็นผู้พิทักษ์รักษาความสงบสุข ความมั่นคงปลอดภัย และความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง
งานให้หน้าที่จึงเต็มไปด้วยปัญหาข้อขัดแย้งนานาชนิดที่จะต้องวินิจฉัยตัดสิน รวมทั้งอาชญากรรมทุกรูปแบบ
ที่จะต้องเสี่ยงอันตรายเข้าระงับปราบปราม จำเป็นที่ตำรวจทุกคนจะต้องตั้งตัวตั้งใจให้เที่ยงตรง และหนักแน่น
มั่นคงเป็นพิเศษ เพื่อเผชิญกับภารกิจอันยากลำบากนั้น

ตำรวจที่แท้ จะต้องมีความรับผิดชอบ ความสุจริตเป็นธรรม ในการกระทำ คำพูดและความคิดเสมอ
จะต้องรักษาความกล้า ความอดทนเสียสละไว้มิให้เสื่อมถอย จะต้องระมัดระวังควบคุมสติ
ความรู้เท่าทันเหตุการณ์ ให้ได้ตลอดเวลา ทั้งต้องฝึกฝนอบรมความรู้และความคิดวินิจฉัย ให้เฉียบแหลม
แจ่มใส พร้อมทั้งจะนำมาใช้ได้ทุกขณะ การระมัดระวังตั้งใจและเตรียมตัวพร้อมอยู่เสมออย่างนี้ จักช่วย
ประดับประดาและส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ที่ว่าเป็นภาระยากลำบากนั้นได้สำเร็จ

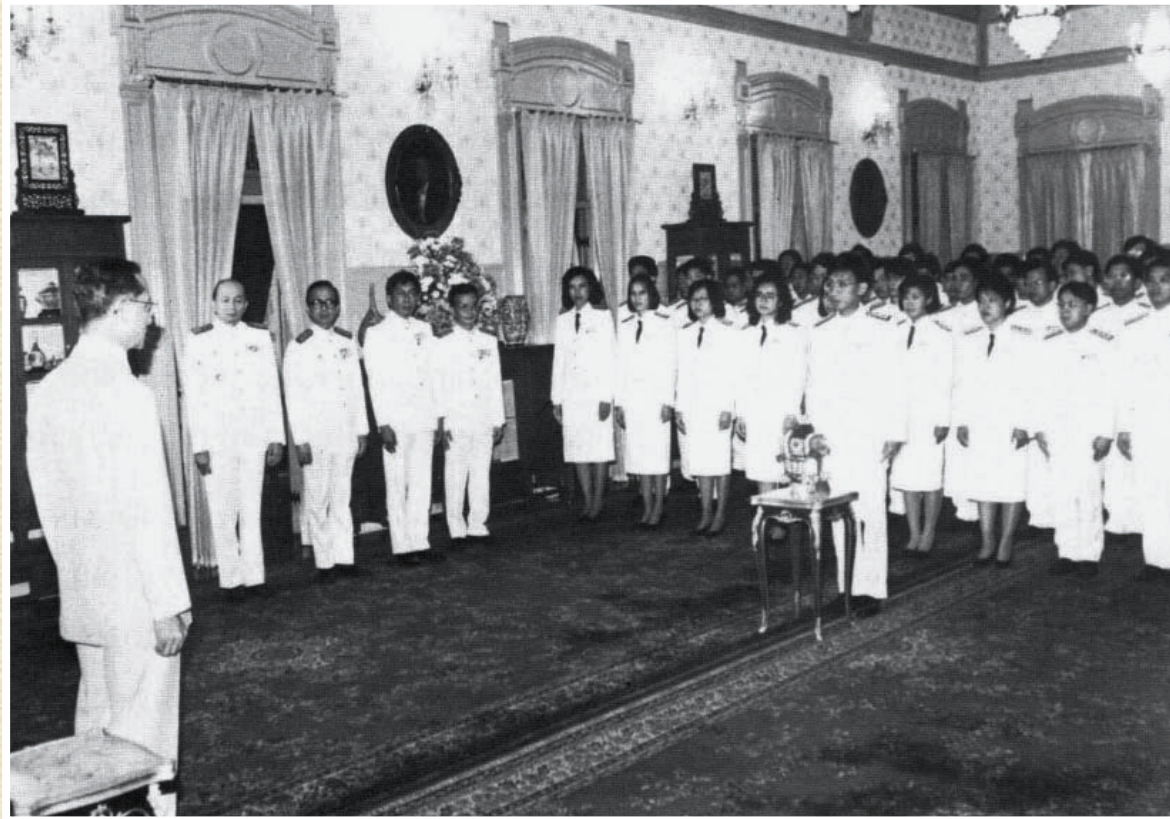

นอกจากนี้ มีข้อที่ใครจะเตือนว่า อุปสรรคสำคัญของการทำงานก็คือ ความท้อถอยและความหวั่นเกรง ต่ออิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุบั่นทอนความสามารถในตน กับทั้งความเที่ยงตรงต่อหน้าที่อย่างร้ายกาจ ในข้อนี้ ขอให้แต่ละคนระลึกว่า ตำรวจจะยอมแพ้แก่ความยากลำบาก แก่ความชั่วและคนชั่วไม่ได้ ตรงกันข้าม จะต้องมีความมั่นใจว่า ถ้าตำรวจทำตัวให้เป็นผู้สุจริตเที่ยงธรรมได้แท้จริง ก็จะอยู่ในสถานะที่เหนือกว่าผู้ทุจริต และสามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ให้สมบูรณ์ได้ในทุกสถานการณ์

ขอให้นายตำรวจทุกคนผู้มีความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศและประชาชน มีความปลอดภัย มีความสุข มีความเจริญรุ่งเรือง ทั้งในชีวิต ทั้งในหน้าที่ราชการ และให้ประสบความสำเร็จในการสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย ตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๒

การที่ต้องกล่าวคำปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าคำปฏิญาณนั้นเป็นสรุปโดยรวบรัดที่สุด ในงานของผู้พิพากษาและวิธีทำงานของผู้พิพากษา ซึ่งจะต้องทำงานด้วยความตั้งใจที่ซื่อสัตย์สุจริต และมีเป้าหมายคือความยุติธรรม ที่ให้ปราศจากอคตินั้นก็เป็นการสรุปวิธีที่ว่าทำอย่างไรจะทำได้สามารถที่จะปฏิบัติงาน ก็คือไม่ให้ไปในทางที่ผิด อคตินั้นแปลว่าไม่ไปในทางที่ไม่ควรจะไป ฉะนั้นที่ท่านได้กล่าวคำเหล่านี้ก็เป็นการเตือนสติว่า เราได้เตรียมตัวมาดีแล้ว และตั้งใจดีสำหรับทำให้ดีต่อไป

งานของผู้พิพากษานั้นจะต้องเผชิญอันตรายต่าง ๆ มากมาย ทั้งทางด้านร่างกายทั้งด้านจิตใจ ในด้านร่างกายนั้นก็อาจไปประสบเหตุร้ายต่าง ๆ ก็ได้ เพราะว่าผู้ที่ทุจริตก็ไม่อยากให้ความทุจริตของเขาถูกเปิดเผยและถูกทำให้โดน ก็จะต้องไม่หวั่นไหวต่ออันตรายเหล่านี้ เพราะว่าถ้าหากว่าไม่ปฏิบัติตนด้วยความซื่อตรงก็ไม่มี ความหมาย อันตรายอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญที่สุด ก็คือทางจิตใจ งานที่เราทำนั้นจะต้องไม่ท้อถอย จะต้องไม่ยอม ละเอียดจากความยุติธรรม อาจต้องประสบต่อการล่อ การยั่ว ความโลภของแต่ละคน หรือความกลัวของแต่ละคน อันนี้เป็นอันตรายทางจิตใจ ซึ่งเราจะต้องทำด้วยความซื่อตรงเหมือนกัน

การที่ได้กล่าวคำปฏิญาณนั้นได้กล่าวว่าเป็นสิ่งสำคัญ แต่ว่าถ้ามองอีกทางหนึ่ง คำปฏิญาณนั้นเป็นเหมือน คางคก คางคกที่ศักดิ์สิทธิ์ เหมือนคางคกที่สวด หรือที่เปล่ง หรือคิด ตอนที่เข้าตางงว่าตอนนี้เราลำบากแล้ว บางคนก็สวดมนต์ บางคนก็คิดเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย คำปฏิญาณให้จำเอาไว้เป็นคล้าย ๆ คางคกที่จะป้องกันอันตราย ทั้งทางร่างกายและทางใจ ฉะนั้นการที่ท่านได้กล่าวคำปฏิญาณด้วยความเข้มแข็งมานี้ นับว่าท่านได้มีอาวุธสำคัญ เป็นเกราะกำบังในการประสบอันตรายทั้งหลาย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ก็ขอให้ท่านได้พิจารณาอยู่เสมอว่า คำปฏิญาณนี้ความหมายว่าอะไร และขอให้ได้มีกำลังใจเพื่อที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่อันสำคัญของผู้พิพากษา

ขอให้ได้ประสบความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรือง และความปลอดภัยด้วยทุกประการ.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายจำรัส เขมะจารุ

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๒
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๘
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๑๔, ๑๕
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๑๒
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพุธ ที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์ และเข็มพิกษ์ชนาธิปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการ และหลักสูตรฝ่ายอำนวยการตำรวจ ในวาระนี้ ขอแสดงความยินดีกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ตำรวจทำหน้าที่ที่สำคัญและกว้างขวางมาก คือต้องพิทักษ์รักษาความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง ต้องช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อย ตลอดจนสวัสดิภาพของบุคคลและส่วนรวม นับว่ามีภาระหนัก มีความรับผิดชอบสูง พร้อมทั้งมีอำนาจในการจับกุมคุมขัง สอบสวน และปราบปราม ดังนั้น ผู้เป็นตำรวจจึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษาอบรมที่ดีและเข้มงวด ให้มีความรู้จริงสามารถจริงครบถ้วนทุกด้าน และประการสำคัญที่สุด จะต้องรู้จักใช้อำนาจที่มีอยู่ด้วยความเที่ยงตรงจริงใจ ด้วยความฉลาดรอบคอบ ประกอบด้วยเหตุผล และด้วยความสำรวมระวัง มิให้เกินขอบเขตและความจำเป็น ทั้งไม่ปล่อยให้ผู้อื่นแอบแฝงใช้อำนาจของตนและไม่ยอมตกเป็นเครื่องมือของผู้อื่นผู้ใด ที่จะบังคับหรือหลอกล่อให้ใช้อำนาจโดยไม่ชอบธรรม เมื่อทำได้ดังนี้ ความรู้ ความสามารถ และอำนาจที่ตำรวจแต่ละคนมีอยู่ ย่อมจะบังเกิดประโยชน์แก่ภารกิจอย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จความก้าวหน้าในราชการ และทำให้สถาบันตำรวจบริสุทธิ์มั่นคงเป็นที่เชื่อถือได้สนิทว่าจะอำนวยความสุขสงบและความยุติธรรมแก่ประชาชนทั่วไพบ้างแต่เพียงทุกเมื่อ

ข้าพเจ้าขออวยพรให้นายตำรวจใหม่มีความเข้มแข็งสมบูรณ์ในกายใจ มีความปลอดภัยและชัยชนะในที่ตั้งปวง เพื่อสามารถปฏิบัติงานสร้างเกียรติคุณและความเจริญให้แก่ตนและสถาบันตำรวจไทยได้สมตามที่ตั้งใจ ทั้งขอให้ประสบความสำเร็จ และความรุ่งเรืองในชีวิตพร้อมทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันจันทร์ ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๓

จะเป็นใครก็ตามมีอาชีพใดก็ตามก่อนที่จะทำงานจะต้องตั้งใจทำ เรียกว่าจะต้องตั้งใจจะหรือจะต้องตั้งอธิษฐานว่าจะทำงานนั้นให้สำเร็จ เพื่อให้งานนั้นสำเร็จก็จะต้องมีความตั้งใจดี มีความมุ่งมั่น มุ่งที่จะใช้ความรู้หรือความสามารถนั้น ๆ ในงานที่ตนทำเป็นผลสำเร็จ งานนั้นก็จะมีคุณประโยชน์และความก้าวหน้า

สำหรับผู้พิพากษานั้น การที่จะเริ่มชีวิตการทำงานในการเป็นผู้พิพากษาก็จะต้องตั้งใจเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะสำหรับผู้พิพากษานั้นมีบทบาทปฏิบัติในรัฐธรรมนูญว่าจะต้องมีการตั้งสัตย์ปฏิญาณ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าหน้าที่ของผู้พิพากษาก็มีการพาดพิงถึงความเป็นอยู่ และความมั่นคงของประเทศอย่างสำคัญที่สุด ในการทำงานหรือในความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคน เพราะว่าเป็นผู้ชี้ขาดว่าการกระทำของประชาชนเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง โดยที่มีโรงศาล ถ้าเกิดมีคดีหรือมีสิ่งที่พิพาทกันก็จะเป็นผู้ตัดสิน ทำให้ประชาชนจะต้องอยู่ในขอบข่ายของกฎหมาย หมายความว่าให้ประชาชนปฏิบัติตนไม่ให้เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ฉะนั้นเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก และเป็นงานที่หนัก ฉะนั้นก็ก่อนที่จะปฏิบัตินั้นจะต้องตั้งสัตย์ปฏิญาณหรือจะเรียกว่าสัตย์อธิษฐานก็ได้ว่าจะปฏิบัติอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทำงานนั้น ทุกคนก็ได้ร่ำได้เรียนมา ได้ฝึกอบรมมาอย่างดีและมากแล้ว คำปฏิญาณ ซึ่งมีข้อสำคัญอยู่ส่วนหนึ่ง ที่บอกว่าจะปฏิบัติงานโดยปราศจากอคติ ซึ่งเป็นจุดสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา เพราะว่าอคตินั้นเป็นสิ่งที่ร้ายแรงมากถ้าทำตามไป “อคติ” นั้นแปลว่าสิ่งที่ไม่ควรทำ หรือไม่ควรไป “อ” แปลว่าไม่ “คติ” การไป เป็นทางที่ไม่ควรจะไป กว้างขวางมากคำนี้ แต่ถ้าจะอธิบาย

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายอานันท์ คัลยาสังข์

ก็ไม่ควรทำไม่ควรไปในทางที่ที่เป็นสิ่งที่ล่อใจต่าง ๆ สิ่งก็ตามอารมณ์ของตนจะชอบหรือไม่ชอบ จะกลัวหรือไม่กลัว ถ้าทำตามความที่ชอบอะไร ถ้าทำตามที่กลัวอะไร หรือทำตามที่ไม่ชอบอะไรนั้น เป็นสิ่งที่ทำให้การตัดสินใจ หรือการตัดสินใจว่า ความดีอยู่ตรงไหน ความถูกต้องอยู่ตรงไหน ความผิดอยู่ตรงไหน เป็นไปไม่ได้ คือว่าทำให้จิตใจหรือทำให้ความฉลาดของตัวหายไปเลย ฉะนั้นที่ได้เปล่งวาจาออกมาเมื่อสักครู่นี้ ก็เป็นหลักสำคัญของ ผู้พิพากษาที่จะต้องยึดถือทำตามว่าจะปฏิบัติด้วยความไม่มีอคติ หรือเรียกว่าปราศจากอคติ สำหรับข้อนี้ทุกคน ก็จะต้องมีความสามารถคือความรู้ ความรู้นั้นจะต้องรักษาไว้ และเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลา ต้องมีความกล้าหาญ คือหมายความว่าไม่ยอมที่จะตามอคติ และไม่ยอมที่จะทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง

ฉะนั้นการที่เปล่งวาจาเมื่อตะกี้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับผู้พิพากษา สำหรับผู้อื่นเขาก็คงต้องทำเหมือนกัน เมื่อเริ่มงานใด ๆ ที่สำคัญต้องตั้งสัจย์ปฏิญาณเหมือนกัน อาจไม่เปล่งออกมา อาจไม่ใช่คำหรือความคิดอย่างที่ท่านทั้งหลายได้เปล่งมา แต่ว่าทุกคนจะต้องตั้งใจให้ดีก่อนทำงาน สำหรับในกรณีนี้ก็หมายความว่า ก่อนที่จะได้รับหน้าที่เป็นผู้พิพากษา แต่ทุกครั้งที่ปฏิบัติงานใด ๆ จะปฏิบัติงานสำคัญใหญ่โตหรือเล็กน้อยสักน้อย ก็จะต้องซ้ำคำปฏิญาณเช่นนี้อยู่เสมอ และจะมีความสำเร็จ ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ทำงานในหน้าที่ผู้พิพากษา ถือความสำเร็จโดยอาศัยหลักการดังกล่าวนี้

ขอให้ทุกคนได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง มีความสุขกายสุขใจ และทำหน้าที่อย่างดีที่สุด เพื่อเกียรติของตัว เพื่อเกียรติของสถาบันตุลาการ และเพื่อความสงบร่มเย็นของประเทศไทย ซึ่งทุกคนมีหน้าที่ที่จะรักษา.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๔

ตามที่คุณพิพากษาประจำกระทรวงซึ่งออกทำหน้าที่เป็นครั้งแรก จะต้องเปล่งคำปฏิญาณเช่นนี้ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าเป็นการเตือนจิตใจของตัวเองว่าบัดนี้จะปฏิบัติงานเป็นผู้พิพากษา ซึ่งเป็นตำแหน่งอันทรงเกียรติ เป็นตำแหน่งที่สำคัญสำหรับความสงบของประเทศชาติและความอยู่ดีกินดีของประชาชน

ที่ได้เปล่งนั้นก็มีความสำคัญว่าจะอุ้มชูการปกครองในสิ่งที่มีระเบียบเรียบร้อย โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต สำหรับทุกคนจะเป็นผู้พิพากษาหรือจะเป็นคนอื่น ทุกคนจะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งนั้น แต่ความซื่อสัตย์สุจริตนั้นก็ต้องเข้าใจว่าแปลว่าอะไร เพราะว่าเป็นคำที่เรียกว่าเป็นคำสูงและกว้างขวาง ใครขยายความออกไปโดยที่บอกว่าโดยปราศจากอคติ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่เข้าใจได้มากขึ้น เพราะเข้าใจได้ว่าปราศจากอคติ หมายความว่าจะไม่พลอยตามสิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่ไม่เป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม เมื่อจะมีอะไรในใจที่เป็นอคติก็ยืนยันที่จะปรับเสีย คือ “อคติ” นี้ตามศัพท์ก็แปลว่าสิ่งที่ไม่ควรจะไป ที่ที่ไม่ควรจะไป “อ” ไม่ “คติ” ไป ก็หมายความว่าสิ่งที่ไม่ควรจะทำ สิ่งไม่ควรจะเสวนาด้วย ถ้าหากว่าปราศจากอคติก็ย่อมจะเป็นผู้ที่ไปในที่สมควร หรือจะทำในสิ่งที่สมควร อคตินี้โดยมากถ้าดูตามปรัชญาก็มีเพราะเหตุว่าชอบ เวลาชอบอะไรโดยมากก็ไม่ค่อยคิด ชอบไปจนหลง ถ้าไม่ชอบก็เป็นเช่นเดียวกัน ทำอะไรโดยที่ไม่คิดให้ดี เพราะไม่ชอบ ไม่ชอบสิ่งนั้นสิ่งนั้นอาจดีก็ได้ แต่ไม่ทำ นี่เป็นอคติที่สอง บางทีทำอะไรแล้วก็กลัว ก็เป็นอคติอีกอย่างหนึ่ง คือว่าอคติทั้งหมดนี้ก็หมายความว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในใจ แล้วก็ทำให้เราไม่สามารถจะไปในทางที่ถูก อันนี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคน และโดยเฉพาะผู้พิพากษา

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายโสภณ รัตนากร

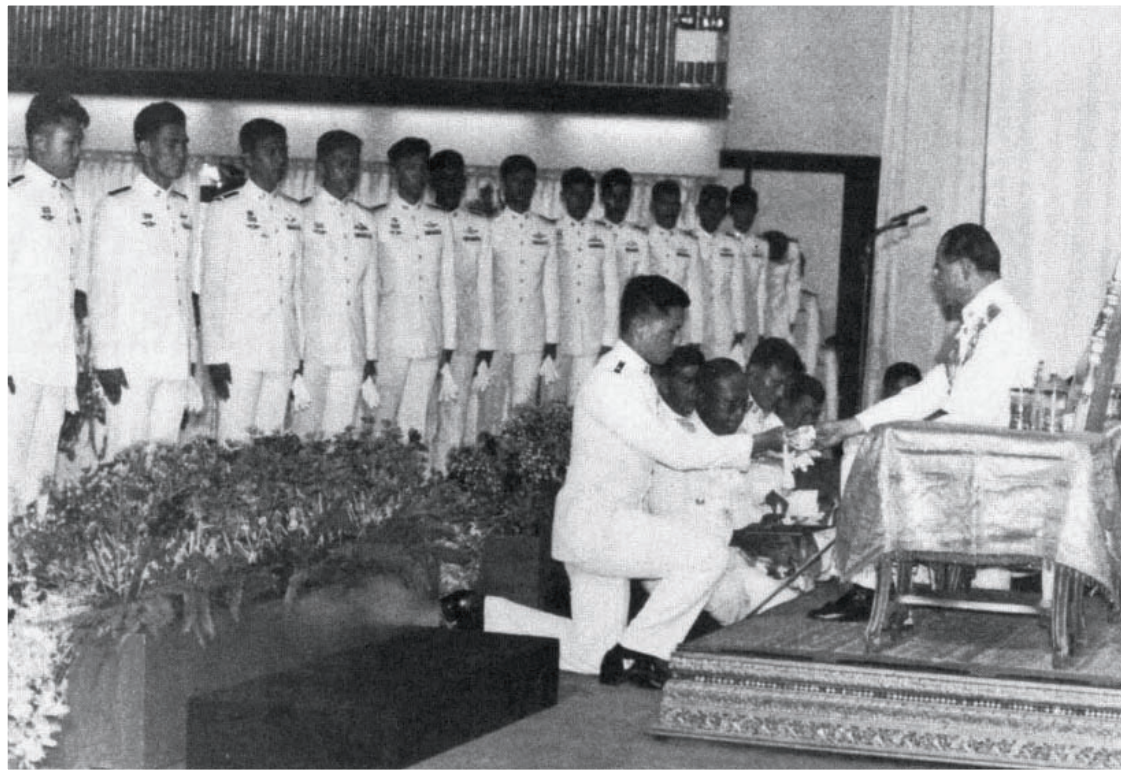

คราวนี้ผู้พิพากษาก็จะต้องทำตามระเบียบบทกฎหมายทุกอย่างให้ตรง โดยกฎหมายนี้ก็ได้อ้างขึ้นมา อันมีประมวลกฎหมายต่าง ๆ แล้วก็มีตั้งข้อบังคับต่าง ๆ เราจะต้องปฏิบัติตามหรือใช้กฎหมายเป็นฐานของการตัดสินใจหรือตัดสินความ อันนี้ก็เป็นอย่างที่กล่าวมาว่าสำคัญจะต้องเข้มงวดในกฎหมาย แต่กฎหมายนั้นเมื่อมีกฎหมายก็ต้องมีช่องระหว่างกฎหมายที่เรียกว่าช่องโหว่ ช่องโหว่นี้ถ้าหากว่าเราพยายามดูแล้วก็พยายามคิดว่าช่องโหว่นี้มีอยู่แต่จะคนจะกลบช่องโหว่นี้ได้อย่างไร ถ้าเรากลบช่องโหว่นี้เหล่านี้ด้วยอคติ ก็หมายความว่าเราจะหาทางที่จะใช้ช่องโหว่นี้ลัดช่องไป แต่ถ้าเราปราศจากอคติและมีความซื่อสัตย์สุจริต ช่องโหว่นี้ก็จะพยายามกลบด้วยความคิดที่ตรง ที่สร้างสรรค์ และเป็นธรรม ฉะนั้นกฎหมายที่มีอยู่แม้จะมีช่องโหว่ก็จะคุ้มครองประชาชนได้ จะทำให้มีความยุติธรรมในแผ่นดิน ทั้งนี้ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะต้องคิด

ในกฎหมายนั้นก็มีอีกอย่าง ส่วนมากเวลาผู้พิพากษาจะตัดสินอะไรมีดุลพินิจของผู้พิพากษา ดุลพินิจนี้บางทีก็กว้างมาก ดุลพินิจนี้จะต้องใช้ แต่ว่าที่กฎหมายให้ดุลพินิจก็เพราะว่ากรณีต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แม้จะกรณีที่อยู่ในบทกฎหมายนั้น ๆ แต่ละกรณีก็มีความแตกต่าง ฉะนั้นจะต้องมีดุลพินิจ และดุลพินิจนี้จะใช้อย่างไร ก็จะต้องใช้ด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยการสืบดูว่าข้อเท็จจริงเป็นอย่างไร บุคคลหรือกรณีที่อยู่ในการพิพากษานี้มีเป็นอย่างไร เราจึงจะใช้ดุลพินิจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ทั้งช่องโหว่ทั้งดุลพินิจ ช่องโหว่เป็นช่องที่กฎหมายทิ้งไว้โดยไม่ตั้งใจ ดุลพินิจเป็นช่องโหว่ที่กฎหมายให้ไว้โดยตั้งใจ ทั้งหมดนี้จึงเป็นสิ่งที่ลำบากสำหรับทุกคน แต่ถ้าถือหลักของความซื่อสัตย์สุจริตโดยแท้ ความปราศจากอคติโดยแท้ เข้าใจว่างานที่ทำนั้นไม่ใช่งานที่ยาก แต่ว่าเป็นงานที่จะทำได้ดีสะดวก ถ้าแต่ละคนได้ทำงานอย่างดีอย่างสะดวกแล้ว ตลอดชีวิตก็เชื่อว่าจะได้เป็นผู้ที่คนนับถือแท้จริง เพราะว่าคนทั่วไปก็ต้องนับถือคนที่สุจริต คนที่ดีเป็นที่พึ่งได้ ผู้พิพากษาจะไปที่ไหนก็จะเป็นผู้ใหญ่ในที่นั้น เพราะว่าเป็นผู้พิพากษา แม้จะเป็นผู้พิพากษาที่อายุยังน้อยทุกคนก็จะนับถือ ฉะนั้นท่านทั้งหลายก็มีหน้าที่ที่สำคัญมีความรับผิดชอบ เป็นกลุ่มชนที่จะเป็นที่พึ่งของประชาชนทั่วไป ของทุกคนในชาติ ตั้งแต่ผู้ใหญ่ที่สุดในชาติจนคนที่เรียกว่าเป็นคนพิกการ เป็นประชาชนที่ธรรมดาคือไม่มีความเด่นอะไร คนจะมองผู้พิพากษาและฝากความหวังกับท่านทั้งหลาย ฉะนั้นการที่ท่านได้เปล่งคำปฏิญาณนั้นขอให้ไปทบทวนทุกอย่างว่ามีความหมายว่าอะไร และพยายามปฏิบัติให้เต็มที่ให้ถูกต้องถึงแก่นถึงเนื้อแท้ของคำปฏิญาณที่ท่านได้เปล่งไว้

ก็ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จในชีวิต มีความสุขความเจริญทุกประการสมกับที่ได้เป็นบุคคลที่สำคัญและมีเกียรติ ก็ขอให้รักษาเกียรตินี้ตลอดชีวิต ก้บให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองและความนับถือของผู้อื่น ซึ่งเป็นความสุขยอดเยี่ยมของชีวิตของแต่ละคน ขอทุกท่านมีกำลังกาย กำลังใจ แข็งแกร่งสมบูรณ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตลอดไปตลอดชีวิต.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๔
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๑๐
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๑๗
และพระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรฝ้ายอำนวยการตำรวจ ชุดที่ ๑๔
ฝ้ายอำนวยการตำรวจ (เร่งรัด) ชุดที่ ๓, ๔, ๕
ฝ้ายอำนวยการตำรวจ (ตำรวจตระเวนชายแดน) ชุดที่ ๒
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๕

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาทำพิธีมอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษา
ชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์ เข็มสันติพิทักษ์
และเข็มพื้ทักษ์ชนาธิปัตย์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง หลักสูตรผู้กำกับการและ
หลักสูตรฝ้ายอำนวยการตำรวจ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบสุขและความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง การปฏิบัติหน้าที่ทั้งนี้ บางทีก็
ต้องใช้ความเมตตาอารีและเสียสละอย่างสูง ในการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนโดยเสมอหน้า แต่บางทีก็ต้องใช้
ความเข้มงวดเด็ดขาดในการควบคุมบารบทุจริตชน และการรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ไม่ว่าจะทำหน้าที่
โดยทางเมตตาเกื้อกูลหรือเข้มงวดกวดขันก็ตาม ตำรวจจะต้องระมัดระวังตั้งใจปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามเป้าหมาย
คือให้เป็นการรักษาความสงบสุข และเป็นการผดุงความถูกต้องเป็นธรรมอยู่เสมอ อย่าให้ถูกมองว่าเป็นการใช้
อำนาจหน้าที่หาผลประโยชน์ เบียดเบียนประชาชน หรือลบล้างทำลายความเป็นธรรมเสียเองเป็นอันขาด
มิฉะนั้นจะไม่สามารถรักษาคุณค่า และเกียรติศักดิ์ของตำรวจไว้ได้ ผู้ที่จะทำหน้าที่ของตำรวจได้อย่างสมบูรณ์นั้น

จึงต้องผ่านการศึกษาด้านหลักสูตรที่ทำให้เรียนรู้วิชาการรอบด้าน และสามารถนำวิชาการทั้งนั้นมาประยุกต์ใช้ได้โดยสอดคล้อง มีประสิทธิภาพ ทั้งต้องมีความตั้งใจจริงที่จะทำหน้าที่ด้วยความเสียสละหนักแน่น ด้วยความมีสติรอบคอบ ประกอบพร้อมด้วยระเบียบวินัย ถ้าท่านทั้งหลายมีความรู้ความสามารถครบถ้วนดังกล่าว และมีวิจรรณญาณอันถูกต้องว่าเมื่อใดจะให้ความเมตตาอารี หรือความเข้มงวดเด็ดขาดในหน้าที่ ก็จะเป็นนายตำรวจที่ดีมีเกียรติศักดิ์ได้

ด้วยอำนาจความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม ของประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองทั้งในชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน ให้มีความสุข ความสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน ให้มีพลังกาย พลังใจ พลังสติปัญญา อันเข้มแข็งสมบูรณ์ ที่จะสร้างเกียรติคุณแก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย ให้ยั่งยืนมั่นคงสืบไปได้สมตามความประสงค์ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๕

ตามที่มีระเบียบให้ผู้พิพากษาที่จะรับหน้าที่เป็นครั้งแรกมาปฏิญาณตนนั้นก็นับว่าควรจะมีประโยชน์สำหรับตัวผู้พิพากษาเองและมีประโยชน์ต่อสถาบันตุลาการ เพราะว่าเป็นการยืนยันว่าตั้งใจจะออกไปปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และที่สำคัญที่สุดดังที่กล่าวมาว่าจะปราศจากอคติ

ปราศจากอคตินี้พูดมาทุกครั้งว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะฉะนั้นหน้าที่ของผู้พิพากษานั้นจะต้องปราศจากอคติ “อคติ” นั้นเป็นสิ่งที่หรือเป็นทางที่ไม่ควรไป คือทางที่ไม่ถูก จากอำนาจของความชอบ หรือความชัง หรือความกลัว หรือความไม่รู้ “ความชอบ” ก็หมายความว่าไปเข้าข้างเขา “ความชัง” หมายความว่าไปเข้าข้างตรงข้ามเขา “ความกลัว” ที่เรียกว่า ภัยาคติ กลัวว่าถ้าทำไปหรือพูดไปเขาจะมาทำร้ายเรา หรือ “โมหะคติ” ซึ่งหมายความว่า ความโง่ ความไม่รู้ ความโง่ ความไม่รู้นี้ท่านทั้งหลายไม่ควรจะมี คือควรจะมีความรู้ เพราะว่าท่านทั้งหลายได้ผ่านการศึกษามาได้ผ่านการอบรมทุกอย่างโดยดี แล้วก็คงต้องทำใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาและด้วยความสามารถเต็มที่ ฉะนั้นที่พูดนี้ก็ให้คิดหนักในเรื่องคำว่า “ปราศจากอคติ”

การปฏิญาณตนนั้นก็ทำมาเป็นระยะ ๆ ท่านทั้งหลายตั้งแต่เด็ก ตั้งแต่อยู่โรงเรียน และก็ตั้งแต่เข้าเรียนชั้นอุดมศึกษา แล้วก็ชั้นสูงกว่าอุดมศึกษา ท่านก็จะต้องได้มีการปฏิญาณเป็นระยะ ๆ และการปฏิญาณเป็นระยะ ๆ นี้ถ้าสังเกตดู ทุกครั้งที่ปฏิญาณก็มีความเปลี่ยนแปลง คือแตกต่างกัน อย่างผู้ที่เคยเป็นลูกเสือสำหรับชาย หญิง ก็เป็นเนตรนารีหรือเป็นยุวกาชาด ก็คงเป็นมาหลายคน เวลาเป็นอย่างนั้นเป็นลูกเสือก็ต้องมีการปฏิญาณตน ปฏิญาณตนในชั้นนั้น ข้อสำคัญคือให้ทำประโยชน์แก่ผู้อื่นทุกวัน อันนี้เป็นการปฏิญาณตั้งใจที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ไม่ใช่เป็นประโยชน์กับตัวเองเท่านั้นเอง แต่ถ้าทำประโยชน์กับผู้อื่นก็เท่ากับทำประโยชน์กับตัวเอง ต่อมาชั้นมหาวิทยาลัย ชั้นอุดมศึกษา เวลาเรียนเสร็จแล้วก็มีการปฏิญาณตนเหมือนกัน ซึ่งไม่ทราบว่าจะทำไปอย่างเป็นที่เขาทำกัน คนอื่นเขาทำเราก็จะทำหรือเพราะว่าเขาทำ ถ้าเราไม่ทำถ้าเราไม่ปฏิญาณเขาก็จะต้องตำหนิติเตียน จะเป็นอย่างไรก็ตาม การปฏิญาณชั้นจบจากอุดมศึกษานั้น ก็มีใจความสำคัญในความว่าจะต้องรักษาเกียรติของปริญญา คือได้ชื่อว่าได้เรียนมาชั้นสูงแล้ว มีความรู้ หมายความว่าปฏิญาณว่าจะใช้หลักวิชาในทาง

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายสวัสดิ์ โชติพานิช

ที่ถูกที่ชอบ ไม่ให้เป็นที่น่าขายหน้ากับสถาบันการศึกษาหรือครูบาอาจารย์ อันนั้นก็เป็นขั้นที่สอง ขั้นที่จะต้องมีความตั้งใจจะใช้หลักวิชาให้ถูกต้อง ต่อจากนั้นก็อาจได้ปฏิญาณอย่างอื่นอีก แต่มาถึงวันนี้ท่านได้ปฏิญาณถึงขั้นสูง คือว่าจะปราศจากอคติ จะเชื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของบ้านเมือง เพื่อรักษาความดีของประเทศ และความสงบสุขของประชาชน ถึงมีความสำคัญยิ่งที่จะทำกัน เพราะเหตุว่าเราเป็นผู้ใหญ่

ผู้พิพากษานี้เป็นส่วนประกอบสำคัญของสถาบัน ในประเทศการปกครองแบ่งเป็นสถาบัน มีสถาบันบริหารหรือรัฐบาล มีสถาบันนิติบัญญัติคือรัฐสภา และมีสถาบันตุลาการคือท่าน สถาบันตุลาการนี้เป็นหนึ่งในสามของสถาบันที่ปกครองประเทศ ซึ่งสถาบันทั้งสามนี้ถ้าทำงานด้วยดี ด้วยความอิสระ และไม่ก้าวก่ายกัน คือไม่ไปเกี่ยวในทางที่จะบังคับฝ่ายใด ประเทศก็จะปกครองไปได้ดี แต่ไม่ใช่หมายความว่าไม่ต้องรับรู้การทำงานของอีกสองสถาบัน ที่สำคัญจะต้องมีความเป็นอิสระ เพื่อความมีอิสระนั้นก็จะต้องปราศจากอคติอย่างที่ว่านี้ เพราะว่าถ้ามีอคติเห็นก็เท่ากับเห็นกับตัว หรือเห็นกับหมู่คณะ จะทำให้สถาบันทลายลงมา และเมื่อทลายลงมาหนึ่งสถาบันในสามสถาบันทลายลงมาประเทศชาติจะไปไหน เราก็เห็นได้ว่าในประเทศมีความไม่ถูกต้องเกิดขึ้นมากเหมือนกัน แต่ถ้าเราบอกว่ามีความไม่ถูกต้องเกิดขึ้น เราก็ไม่ถูกต้องบ้าง อันนั้นไม่ถูก ถ้าทุกคนคิดอย่างนี้ คนอื่นเขาก็คิดบ้าง แล้วก็จะมีความถูกต้องได้อย่างไร

ในประเทศชาติ อย่างน้อยที่สุดขอให้มีสถาบันหนึ่งแห่งหนึ่งที่แน่นอน และปราศจากอคติจริง ๆ คนอื่นเขาอาจไม่ได้บอกว่าข้าพเจ้าจะทำงานโดยปราศจากอคติแต่ท่านได้พูดอย่างนั้น ท่านได้ลั่นวาจาไว้เป็นเสียงดังด้วยเสียงดังอาจนึกว่าอยู่ในห้องนี้เท่านั้นเอง แต่วามันก้องอยู่ในโลก เพราะว่าท่านเป็นโลก แต่ละคนเป็นโลกท่านก็จะต้องจำและได้ยินคำปฏิญาณนี้ก้องตลอดชีวิต ฉะนั้นถ้าท่านทำถูกต้องอย่างนี้ ท่านจะมีเกียรติของท่าน แต่ละคนก็จะสามารถปฏิบัติงานตั้งแต่บัดนี้ไปจนกระทั่งเกษียณอายุ หรือแม้จะต่อจากเลยจากเกษียณอายุ จะเป็นคนที่ดี เป็นคนที่เชื่อสัตย์สุจริต เป็นคนที่มีประโยชน์ แม้จะเป็นเพียงคนหนึ่งก็นับว่าได้พยุชาติบ้านเมืองให้อยู่เย็นเป็นสุขได้ ซึ่งความจริงประเทศไทยอยู่เย็นเป็นสุขมาจนทุกวันนี้อย่างมหัศจรรย์ ก็เพราะเหตุว่าแต่ละคนได้พยุความดีไว้ไม่มากนักน้อย แม้จะคนเดียวหรือสองคนอาจช่วยชาติบ้านเมืองให้อยู่ได้

ฉะนั้นขอให้ท่านตระหนักและเข้าใจในคำปฏิญาณที่ท่านได้ให้ไว้ เพราะว่าคำปฏิญาณนี้ก็สรุปตลอดชีวิตของท่านจนถึงบัดนี้ และจะเป็นหลักสำหรับชีวิตของท่านจนตาย ถ้าทำได้อย่างนี้ก็ได้อย่างนี้ก็ได้ชื่อว่าช่วยส่วนรวมประเทศชาติให้อยู่ ไม่สลายตัวไม่พังเหมือนหลายประเทศที่ค่อนข้างจะตกต่ำ แล้วก็ในคราวเดียวกันอาจช่วยมนุษยชาติโดยส่วนรวมก็ได้ ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาคำมั่นของการปฏิญาณนี้ไว้ตลอดไป

ขอให้ท่านทั้งหลายได้ประสบความสำเร็จในหน้าที่และความสำเร็จในทางส่วนตัวด้วย ขอให้มีความเจริญรุ่งเรืองทั่วกันทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันจันทร์ ที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๓๖

ผู้พิพากษาที่จะออกไปรับหน้าที่ครั้งแรก มีประเพณีที่จะต้องเปล่งวาจาเป็นการแสดงสัตย์ปฏิญาณว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และด้วยความตั้งใจที่ซื่อตรง การเปล่งสัตย์ปฏิญาณนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเป็นการยืนยันว่าท่านทั้งหลายจะปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ เพื่อให้ได้ประโยชน์ในหน้าที่ของผู้พิพากษา

หน้าที่ที่สำคัญนี้จะต้องมีหลายอย่าง จะต้องมีความรู้วิชาการ จะต้องมีความตั้งใจที่เข้มแข็ง แข็งแรง และมีความซื่อสัตย์สุจริต ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษานี้จะต้องประสบปัญหาหลายอย่าง จะต้องพยายามที่จะขบปัญหาเหล่านั้น ด้วยความตั้งใจและด้วยความรู้ที่ถูกต้อง เพราะชั้นแรกปัญหาที่เกิดขึ้น เราจะต้องขบด้วยความรู้ในวิชาการ ถ้าปัญหานั้นเข้าไปในหลักของกฎหมายใด ก็จะต้องทำตามนั้นโดยเคร่งครัด ที่สำคัญคือตอนไหนที่จะต้องตีความกฎหมาย เพราะว่ากฎหมายอาจเปิดโอกาสให้พิจารณาตามทฤษฎี ข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าดุลยพินิจนี้จะต้องอาศัยหลักกฎหมายหลักวิชาส่วนหนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งจะต้องอาศัยหลักของความยุติธรรมซึ่งเรียนรูยาก จะต้องฝึกให้เห็นว่าอันไหนที่สมควร อันไหนไม่สมควร และข้อนี้ก็คือนี่ที่ได้เปล่งวาจาว่าจะปราศจากอคติ

คำว่า “อคติ” นี้ก็พูดมาหลายครั้งแล้ว และก็ยังจะต้องพูดต่อไปอีก “อคติ” นั้นตามหลัก ตามรากศัพท์คือสิ่งที่ไม่ควรจะทำ หรือสิ่งที่ที่ไม่ควรจะไป “อ” แปลว่าไม่ “คติ” ก็หมายความว่าไป ไปในสิ่งที่ไม่ควรไป สิ่งที่ไม่ควรไปนั้นหมายความว่า สิ่งที่ไม่ควรทำ หรือไม่ควรตัดสินใจ ไม่ควรคิด เพราะว่าอคตินั้นมีฐานมีรากมาจากความไม่ดี ความไม่ดีนี้มีอยู่ว่า ถ้าเราชอบอะไรเราจะเกิดมีอคติได้ เพราะว่าเราจะตัดสินใจไปทางที่เราตัดสินใจชอบใจอย่างนั้นไม่ใช่ตามหลักวิชา อาจเป็นอคติคือตัดสินใจไปทางที่เราไม่ชอบคือความเกลียดชังหรือความโกรธ

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายประมาณ ชันชื่อ

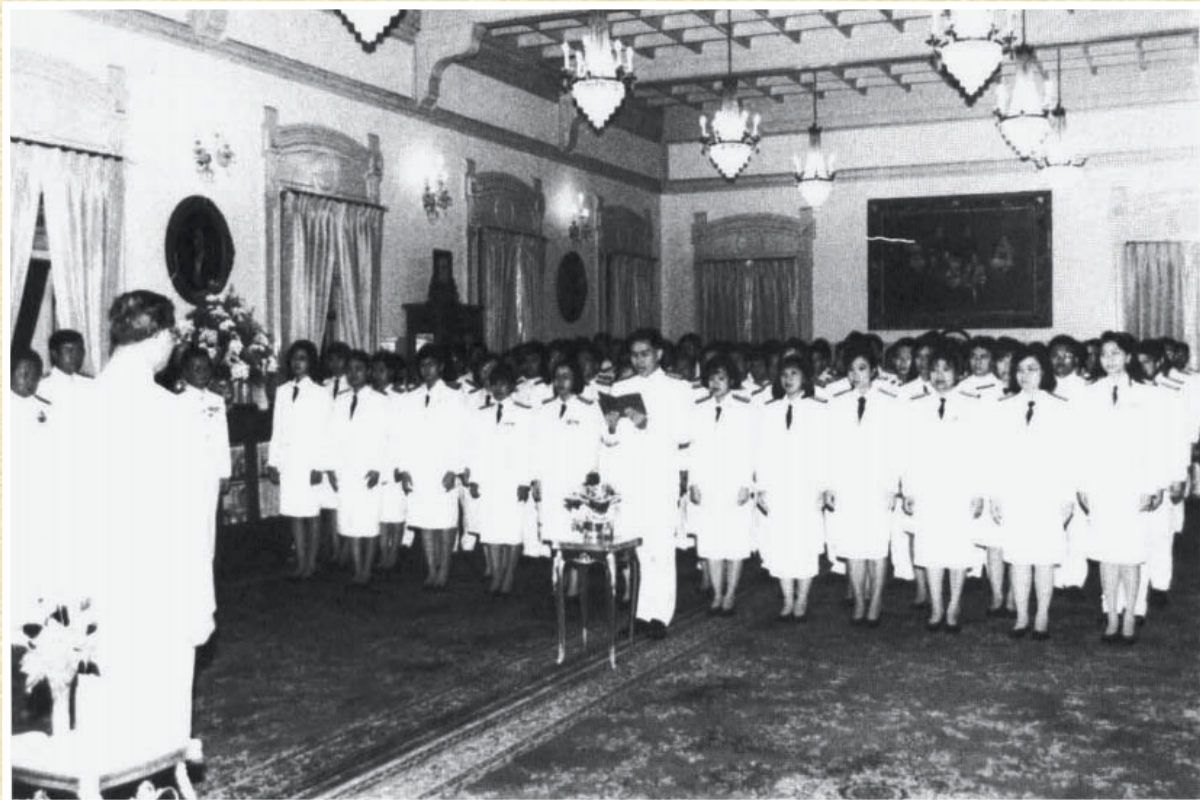
ความไม่ชอบนี้ก็ทำให้เราตัดสินใจไปในทางที่ไม่ถูกต้อง บางทีก็อาจเป็นอคติจากความกลัว เพราะว่าเรากลัวว่า
อย่างไร่น กลัวว่าอย่างไร ก็เลยตัดสินใจไม่ตรง ไม่เป็นกลาง บางทีก็เป็นอคติในทางที่ได้เห็นผลประโยชน์
อคติทั้งหลายนี้เป็นสิ่งที่เราจะต้องพยายามเห็นและเรียน ถ้าปราศจากอคติแล้วก็จะถูกต้องตามหลักวิชา
หมายความว่าถูกต้องตามบทกฎหมายที่มีอยู่ และเป็นไปตามกฎของความยุติธรรม คือความดี ความถูกต้อง

ฉะนั้นการที่ท่านได้เปล่งวาจานี้เป็นสัตย์อีกอย่างหนึ่ง เป็นการเสริมความรู้ที่ท่านได้เรียนมา ได้ฝึกมา
และความตั้งใจที่ท่านมีอยู่แล้วที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ฉะนั้นสัตย์ปฏิญาณที่ท่านได้เปล่ง
เป็นสิ่งที่สำคัญ ก็ขอให้รักษาคำสัตย์ปฏิญาณนี้ ทำความเข้าใจในคำปฏิญาณนี้อย่างลึกซึ้ง และท่านทั้งหลาย
ก็จะได้ชื่อว่าได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่สมบูรณ์

ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านที่จะได้ไปปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้พิพากษาต่อไปนี้ ให้ประสบความสำเร็จ ความดี
ความมีชื่อเสียงทุกประการ ขอให้มีความกำลังใจมุ่งมั่นตลอดไปไม่ประสบความสำเร็จดีดร้อน ไม่ประสบ
ความเจ็บไข้ใด ๆ สามารถที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อความยุติธรรมและเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งประเทศ
และก็เพื่อชื่อเสียงของท่านเองและสถาบันตุลาการ.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรีที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด
จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๕
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๖

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกวาระ ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและบ้านเมือง อันเป็นหน้าที่สำคัญของตำรวจนั้น ปัจจุบันนี้มีความยุ่งยากและปัญหามาก เพราะบ้านเมืองของเราถูกกระทบกระเทือนจากความผันผวนและเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ตลอดเวลา จนทำให้คนส่วนหนึ่งซึ่งปรับตัวไม่ทัน กลักลับกลายเป็นคนที่คิดเห็นแก่ประโยชน์เฉพาะตนกันมาก แล้วพากันก่ออาชญากรรม รวมทั้งการละเมิด และเบียดเบียนผู้อื่นด้วยอาการและวิธีการต่าง ๆ อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาแต่ก่อน แต่ถึงอย่างไร การระงับปราบปรามเรื่องเหล่านี้ก็เป็นหน้าที่แท้ๆ ของตำรวจ ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดจะหลีกเลี่ยงหรือขอผ่อนปรนเป็นอย่างอื่นได้ ทุกคนจึงจะต้องมุ่งมั่นกระทำหน้าที่นี้ต่อไปด้วยความเข้มแข็ง และด้วยความสำนึกตระหนักรู้เสมอ ว่าหน้าที่รักษาความสงบมั่นคงในบ้านเมืองนั้น จำเป็นที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์จะต้องทำร่วมกันให้พร้อมโดยประสานสอดคล้องและสนับสนุนส่งเสริมกัน เพราะหากต่างคนต่างทำ จะสำเร็จผลได้โดยยาก ช้ำร้ายถ้าต่างคนต่างหลีกเลี่ยง หรือปล่อยปละละเว้น ก็จะทำให้ร่วมกันก่อปัญหาให้ยิ่งพอกพูนขึ้น และนำพาส่วนรวมไปสู่ความเสื่อมสลายเร็วเข้า ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่ง ที่จะได้เห็นท่านทั้งหลายเป็นนายตำรวจที่ดี ที่เป็นผู้ตั้งใจพยายามใช้ความรู้ความสามารถ และหลักวิชาทั้งปวง ด้วยความฉลาดรอบคอบ กล้าหาญ สุจริต เทียงตรง และประสบความสำเร็จอันงดงามในการปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่าง

ด้วยอำนาจความตั้งใจจริง ที่จะอุทิศตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนมีความสุข ความสวัสดิ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตราชการ ทั้งสามารถสร้างสรรค์เกียรติคุณให้แก่ตนแก่สถาบันตำรวจไทยได้สมบูรณ์บริบูรณ์สมตามความประสงค์ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำกระทรวง
เผ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๓๗

การที่ผู้พิพากษาที่จะเข้ารับหน้าที่ได้กล่าวคำปฏิญาณเช่นนี้ เป็นระเบียบที่เหมาะสมและถูกต้อง เพราะผู้พิพากษาเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน หรือส่วนของอำนาจอย่างหนึ่งของประเทศชาติในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีส่วนสำคัญก็คือส่วนบริหาร ส่วนนิติบัญญัติ และส่วนตุลาการ ในการที่จะปกครองประเทศให้ประชาชนมีความสุข มีความเจริญ และมีความปลอดภัย

ในคำปฏิญาณนั้นมีส่วนสำคัญอยู่ว่า จะพยายามปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หมายความว่าไม่ทำอะไรที่ผิดที่ทำให้เสียหายต่อส่วนรวม จะทำด้วยความปราศจากอคติ หมายความว่าไม่ทำอะไรที่ไม่ควรทำ อคติแปลว่าไม่ไป ที่ไม่ควรไป หรือคิดสิ่งที่ไม่ควรทำ อคตินี้เป็นไปได้ ด้วยอำนาจของความชอบ คือความพอใจ ด้วยอำนาจของความไม่พอใจ คือความเคือง ด้วยอำนาจของความไม่รู้ คือไม่รู้เรื่อง หรือไม่รู้วิชาการหรือไม่รู้ว่าจะไรถูกต้อง และด้วยอำนาจของความกลัว สื่ออย่างนี้เป็นอคติสี่ซึ่งผู้พิพากษาจะต้องระมัดระวังที่สุด ต้องเว้นอคติสี่โดยเด็ดขาด เพราะผู้พิพากษานั้นเป็นผู้ทรงความยุติธรรม ความยุติธรรมนั้นต้องปราศจากอคติ เพราะถ้าเราไปเบียดความจริง หรือหลบความจริง ด้วยความที่เราชอบ หรือเราเกลียด หรือเรากลัว หรือเราไม่รู้นั้น จะทำให้การตัดสินใจหรือการตัดสินความนั้นเสียไปไม่เป็นสิ่งที่เป็นยุติธรรม ยุติธรรมก็หมายความว่า สิ่งที่ทำใน ความดี ความชอบธรรม และความถูกต้อง ฉะนั้นทุกอย่างที่ท่านได้เปล่งวาจาสั้น ๆ เมื่อตะกี้มีความหมายทั้งนั้น ไม่ใช่เป็นคำเปล่งที่เล่น ๆ แล้วก็ผูกมัดท่านตลอดชีวิตราชการของท่าน หรือแม้จะไม่ใช้ชีวิตราชการก็ควรจะผูกมัดในชีวิตทั่วไปจนตาย

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายประมาณ ชันชื้อ

ผู้พิพากษาเมื่อเปล่งวาจานี้ ก็ถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับหน้าที่โดยสมบูรณ์ และเป็นที่ยึดถือของประชาชน ทำให้เป็นที่พึ่งของประชาชนได้โดยแท้จริง ถ้าท่านได้ปฏิบัติดีชอบตามคำปฏิญาณนี้ ก็ถือว่าท่านเป็นคนครบคน เชื่อว่าท่านก็ตั้งใจ เพราะตะกี้การเปล่งวาจาก็มีความเข้มแข็ง แข็งแรง ก็นับว่าท่านได้ตั้งใจจริง ๆ คือตั้งใจที่จะทำตามทีกล่าว ฉะนั้นก็ขอให้ท่านได้รักษาคำปฏิญาณนี้อย่างเคร่งครัด และการรักษาคำปฏิญาณด้วยความเคร่งครัดตลอดชีวิตนี้ จะทำให้ท่านทั้งหลายมีความเจริญรุ่งเรือง มีความสำเร็จทั้งในราชการ ทั้งในส่วนตัว จะมีความพอใจจะมีความสุขที่ได้ทำงานที่ถูกต้อง แม้ทางร่างกายก็เชื่อว่าจะสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีเจ็บไข้ หรือมีน้อยที่สุดในทางจิตใจก็จะมีความสุขพอใจ มีความสุข

ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้สามารถรักษาคำปฏิญาณนี้ไว้ เพื่อความสุขของตัวเอง และเพื่อความสุขของส่วนรวม ความมั่นคงของประเทศชาติ และความเจริญของประชาชน.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๖

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพิกัดชนาธิปัตย์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๑๒,๑๓
พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์
แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๑๙,๒๐
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๓๗

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียน
นายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งประกาศนียบัตร กับเข็มพิกัดชนาธิปัตย์ และเข็มสันติพิทักษ์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษา
อบรมตามหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูงและหลักสูตรผู้กำกับการ ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน
ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

ผู้ที่เข้ามาเป็นตำรวจย่อมทราบดีกันทุกคน ว่างานในหน้าที่ของตำรวจนั้นเต็มไปด้วยปัญหาสารพัด
ทั้งยังมีภัยอันตรายที่จะต้องพาดพิงเข้าเสี่ยงอีกเป็นอันมากในภารกิจและสถานการณ์ที่ล่อแหลมทั้งปวง
ตำรวจทุกคนจึงต้องตั้งตัวตั้งใจให้มั่นคงและหนักแน่นเป็นพิเศษในอันจะรักษาความสุจริตและถูกต้องไว้ทุกเมื่อ
ด้วยความเพียรพยายาม ความกล้าหาญ อดทน เสียสละ และด้วยสติปัญญาความรู้เท่าทันเหตุการณ์ นอกจากนี้
ยังจะต้องฝึกฝนความรู้ความคิดวินิจฉัยของตนให้กระจ่างแจ่มชัด พร้อมทั้งจะนำมาใช้การให้ได้ทุกขณะ
ความระมัดระวังตั้งใจและเตรียมตัวพร้อมอยู่เสมอตั้งนี้ จะช่วยประดับประดาและส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติ
หน้าที่ที่เป็นภาระยากลำบากนั้นได้สำเร็จ

อีกประการหนึ่ง ใครจะเตือนว่า อุปสรรคสำคัญในการทำงานก็คือความท้อถอยและความหวั่นเกรง
ต่ออิทธิพลต่าง ๆ ซึ่งเป็นเหตุบั่นทอนความฉลาดสามารถในตนเองกับทั้งความเที่ยงตรงต่อหน้าที่อย่างร้ายกาจ

ในเรื่องนี้ขอให้แต่ละคนระลึกว่าตำรวจนั้นเป็นฝ่ายที่ตั้งอยู่ในความถูกต้องเป็นธรรม ย่อมอยู่ในสถานะที่เหนือกว่าผู้ทำผิด และสามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ให้สมบูรณ์ได้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีทุจริตชนคนใดจะเอาชนะความดี และความสามารถของตำรวจได้

ด้วยอำนาจแห่งความสุจริตและความตั้งใจจริง ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์สุขส่วนรวมของประเทศและประชาชน ขอให้ทุกคนมีความปลอดภัยในกาลทุกเมื่อ และให้ประสบความสำเร็จ ความเจริญรุ่งเรืองทั้งในชีวิต ทั้งในหน้าที่การงาน สามารถสร้างเกียรติยศชื่อเสียงให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทย ให้งามเด่นและดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปชั่วกาลนาน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณบดีคณะนิติศาสตร์^(๒) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นำคณะผู้ร่วมจัดการแข่งขันเดิน-วิ่ง เข้าเฝ้าฯ ทูลเกล้าฯ ถวายเงินรายได้
จากการจัดงานเพื่อสมทบทุนโครงการแก้ปัญหาราจร
ตามพระราชดำริ
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันอังคาร ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๗

ขอขอบใจที่กรรมการได้นำเงินมาสมทบทุนในการแก้ไขปัญหาราจร และได้แถลงว่าจะทำในขอบเขต
ของหน้าที่ของตนที่จะช่วยแก้ปัญหาราจร ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการแก้ปัญหาดังกล่าว คือแต่ละคนจะต้อง
ทำในขอบเขตของหน้าที่ของตน และประสานกับผู้อื่นที่มีหน้าที่ต่างกัน

การจราจรส่วนหนึ่งต้องพึ่งกฎจราจรอย่างที่ได้แถลงมา เพราะว่าถ้าแต่ละคนเคารพกฎจราจร การสัญจร
ก็ควรจะเรียบร้อยขึ้น มีระเบียบมากขึ้น และไม่มีการขัดข้องอุบัติเหตุที่มีในท้องถนนก็น่าจะลดลงไป แต่ปัญหาสำคัญ
อยู่ที่ว่า ถ้าทุกคนเคารพกฎจราจรจริง ๆ ก็จะทำให้การจราจรเคลื่อนได้ดี แต่ถ้ามีสักคนเดียวที่ไม่เคารพ
อาจทำให้เกิด เช่น เกิดอุบัติเหตุทำให้ทั้งเมืองติดชะงักก็ได้ ฉะนั้นก็เป็นการบ้านที่ได้ตั้งไว้กับตัวที่ค่อนข้างจะยาก
เพราะว่าจะต้องให้ทุกคนสามารถที่จะรู้กฎจราจร และปฏิบัติตามกฎจราจร ซึ่งถ้าได้ปฏิบัติตามกฎจราจร
สัก ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ก็จะเป็นผลที่ดีมาก ถ้าสอบก็คงสอบผ่านได้ แต่ว่าการสอบผ่านได้นั้น ผลอาจออกมาเป็น
ศูนย์เปอร์เซ็นต์ก็ได้ ฉะนั้นก็เห็นใจท่านทั้งหลายที่ได้ตั้งใจ แต่ว่าผลไม่ค่อยได้ ถ้าผลไม่ค่อยได้ ข้อสำคัญต้อง
ดูว่าผลที่ได้แค่ไหนก็ตาม จะทำให้ช่วยส่วนรวมได้

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) รองศาสตราจารย์ สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

ตอนนี้เกี่ยวข้องกับจราจรหรือปัญหาการจราจรเกี่ยวข้องกับแขนงอื่นของวิชาการทั้งหมด นี่ของท่านก็เป็นนิติศาสตร์ คือกฎหมายกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะต้องตั้งให้ดี แม้กฎหมายหรือกฎหมายเกี่ยวข้องกับจราจร ก็ไม่เป็นเรื่องของทีดีร้อยเปอร์เซ็นต์ มีหลายสิ่งที่ขัด แม้ในกฎหมายจราจร ถ้าไปดูจริง ๆ ขัดกัน ฉะนั้นไม่สามารถที่จะปฏิบัติ ข้อต่อไปก็คือ เมื่อมีกฎหมายทุกคนก็ต้องปฏิบัติตามกฎหมายนั้น และมีเจ้าหน้าที่ที่จะต้องเป็นผู้ดูแลในการปฏิบัติ ก็คือตำรวจ หรือต่อไปก็คือศาล ทั้งหมดนี้ ผู้ที่ปฏิบัตินั้นก็อาจปฏิบัติไม่ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ถ้าร้อยเปอร์เซ็นต์ก็หมดปัญหา หรืออาจไม่หมดก็ได้ เพราะว่าถ้าทำร้อยเปอร์เซ็นต์เพื่อกฎหมาย จราจรไม่สอดคล้องกัน อาจชนกันก็เป็นได้ แต่ว่าอย่างน้อยที่สุด ถ้าหากว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจและฝ่ายศาลทำงานให้สอดคล้องก็คงแก้ไขปัญหาลงได้ดี ปัญหาในทางรักษากฎจราจรก็จะดีขึ้น มีผลมากขึ้น

อีกอย่างหนึ่ง ก็จะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับการจราจร เครื่องมือเหล่านั้นสำคัญที่สุดก็คือถนน ก็ต้องมีถนนที่เหมาะสม มีเครื่องควบคุมการจราจรที่เหมาะสมและมีกฎเกณฑ์ของแต่ละแห่ง แต่ละส่วนของผิวจราจรนั้น ให้เหมาะสม อันนี้ก็ไม่ใช่เรื่องของนิติศาสตร์ ไม่ใช่เรื่องของรัฐศาสตร์ หรือของตำรวจ หรือของศาล เป็นเรื่องของวิศวกรรม ก็จะต้องทำวิศวกรรมให้ดีขึ้น คือหมายความว่าทำถนนให้ดีขึ้น ให้สอดคล้องซึ่งเป็นการบ้านที่หนักที่สุด เพราะว่ากรุงเทพฯ ได้สร้างมาเป็นเวลา ๒๐๐ ปีแล้ว ไม่ได้มีแผนผังเมืองที่จริง ๆ จัง ๆ ก็มีการผังเมืองของทางการ แต่ว่าก็ไม่ค่อยได้ประโยชน์มากนัก เพราะว่าคนไทย ตามชื่อเป็นคนไทย คือมีอิสระบังคับกันไม่ได้ จะสร้างอะไรก็สร้าง อยากจะสร้างเดี๋ยวนี้ก็สร้าง ก็ไปขวางกับคนอื่น คือขวางทางอื่น อันนี้ก็เลยแก้ไขไม่ได้ ซึ่งทำให้เห็นได้ ถ้าทางแผนที่กรุงเทพฯ แล้วจะสั่นหัวกันทั้งนั้น หรือไม่สั่นหัว เพราะว่าอาจไม่เข้าใจก็ได้ อาจดูแผนที่ไม่เป็น แต่ถ้าดูแผนที่จริง ๆ มีคนมาชี้แจงว่าเราอยากไปจากที่แห่งหนึ่งไปอีกแห่งหนึ่ง ต้องผ่านเส้นทางไหน จะเข้าใจว่ามันเป็นไปไม่ได้ สมมุติว่าคนสองคนในเมืองจะไปในเวลาเดียวกัน จากบ้านไปทำงาน จะสวนกัน เมื่อสวนกันแล้วไม่ยอมถอยกันก็ชนกัน แล้วก็ทำให้ทั้งหมดเป็นอัมพาต ฉะนั้นจะต้องมีผังเมืองให้ดีขึ้น หรือมีการสร้างถนนที่เหมาะสมขึ้น ให้เหมาะกับการจราจร

ที่พูดถึงโครงการพระราชดำริ ทุกคนก็คงต้องงง เพราะว่าที่ทราบกัน เงินที่ให้สำหรับโครงการพระราชดำรินี้ มี ๒ ส่วนสำคัญ ส่วนหนึ่งคือสนับสนุนให้มีสายตรวจตำรวจ อีกส่วนหนึ่งให้มีการปรับปรุงขยายเส้นทางสัญจร นอกจากนั้นก็ยังมีเส้นทางไม่ใช่สำหรับรถ แต่สำหรับคนข้ามถนนอีก อาจเห็นว่ามีเงินเท่าไรก็อาจไม่พอ แต่ว่าที่ทำนั้นก็จะเป็นจุด ๆ ซึ่งทางราชการทำไม่ได้ เพราะว่าถ้าทางราชการทำ จะต้องทำทุกแห่งพร้อมกัน เพราะว่ากลัวเขาจะว่าฝนตกไม่ทั่วฟ้า เมื่อสองปีที่ผ่านมา ก็เห็นได้ว่าฝนตกมักจะทั่วฟ้า เพราะว่าฝนตกหนัก เมื่อตกหนักแล้วน้ำก็ท่วม คราวนี้ก็เกิดปัญหาว่าทำไมน้ำท่วม ทำไมน้ำไม่ไหล ก็จะต้องเป็นปัญหาเพิ่มเติมขึ้นมาอีก นอกจาก

สร้างถนนที่จะต้องพัง ก็จะต้องสร้างทางน้ำอีก คือมีปัญหามากมาย ถ้าหากว่าอยากทำจริง ๆ ทุกคนก็ร้องเรียนมาว่าทำไมไม่ทำอย่างนี้ ทำไมไม่ทำอย่างโน้น ตรงนี้ก็ต้องการเหมือนกัน จริง แต่ว่ากำลังเงินมันไม่มี ก็จะต้องทำตามที่นี่กว่าควรจะทำ

อันนี้ก็อาจไม่น่าพูด ที่ทำโครงการพระราชดำรินี้ ทำตามมีตามเกิด ไม่ใช่มีแผนแท้ แผนนะมี แต่ว่าไม่ปฏิบัติ ปฏิบัติทั้งหมดไม่ได้ ถ้าปฏิบัติทั้งหมด จะต้องสร้างเมืองใหม่ แล้วสร้างเมืองใหม่ก็เกิดปัญหาในทุกทาง ทั้งทางนิติศาสตร์ ทางการค้า และทางวิศวกรรม มีความคิด มีโครงการที่จะสร้างเมืองใหม่ แต่ไม่ใช่อย่างที่เขาคิดจะทำกัน อย่างที่เขาคิดจะทำกัน สร้างเมืองเพื่อที่จะเกิดปัญหา แต่ที่เราคิดเป็นการสร้างเมืองเพื่อที่จะเป็นตัวอย่าง และทำให้เมืองเดิมของเราคือกรุงเทพมหานครนี้เป็นเมืองที่โปร่ง เป็นเมืองที่น่าดู เป็นเมืองประวัติศาสตร์ และเป็นเมืองสวยงาม ส่วนเมืองใหม่นั้นก็จะเป็นเมืองสวยงามเหมือนกัน และสะดวกสบายทุกอย่าง สำหรับเรื่องของรถจะเป็นลอยฟ้าหรือดำดินก็ไม่ทราบก็จะมีได้แต่ว่าวางแผนให้ดีไม่ต้องเกิดปัญหา อย่างทำรถใต้ดินที่เป็นปัญหาคือเตี้ยไปชนเสาเข็ม ถ้าแล่นไปที่ไหน ต้องไปชนเสาเข็มแน่นอน ถ้าทำใต้ดิน ที่ที่เสนอจะไม่ต้องไปชนเสาเข็ม เพราะไม่มีเสาเข็ม แล้วก็สร้างการขนส่งมวลชนที่เหมาะสม การคมนาคมมีทั้งถนน มีทั้งทางต่างระดับลอยฟ้า มีทั้งทางใต้ดิน มีทั้งคลอง สำหรับให้มีการคมนาคมทางเรือก็ได้ คลองสำหรับระบายน้ำก็ได้ ทำทั้งหมดให้เสร็จ

อันนี้เคยไปถามคนที่เขารู้ทางอนาคต ถามเขาว่าแซยิด ๓๒ นี้ ก็มีเป้าหมายแล้วที่จะสร้างเขื่อนเพื่อป้องกันภัยแล้ง แต่ว่าแซยิด ๔๔ จะมีเมือง เรียกว่าเมืองสวรรค์เมืองที่ดี มีใหม่ มีทางใหม่ เขาบอกว่ามีทางก็เลยขอให้ไว้ใจว่าเราคิด คิดอยู่ จะสร้างเมืองสวรรค์ จะทำให้กรุงเทพมหานครนี้เป็นกรุงเทพฯ เมืองสวรรค์ แล้วก็เมืองใหม่นั้นก็จะเป็นเมืองสวรรค์เหมือนกัน ไม่ได้เป็นการย้ายกรุงเทพฯ ไปที่อื่นไกล แต่ว่าเป็นการปรับปรุงให้ดีขึ้น อันนี้พูดอย่างนี้สำหรับแห่ท่าน ให้ท่านคิด เพราะว่าแต่ละคนก็คงต้องคิดว่า เอ้อ... จะไปทำที่ไหนก็คิดเอาเอง ก็เคยพูดเสมอว่า ถ้าบอกให้ทราบว่าจะทำตรงไหน เตี้ยวกิดเดินขบวนมา แล้วก็มาต่อว่า แต่อันนี้มาต่อว่าก็ต้องยอม แต่ว่าเป็นโอกาสที่ดี ฉะนั้นเลยทำให้คิดว่าทุกอย่างนี้จะต้องอาศัยทุกฝ่าย ทั้งฝ่ายนิติศาสตร์ อย่างที่ท่านเป็น ทั้งฝ่ายวิศวกรรม ทั้งฝ่ายรัฐศาสตร์ แล้วก็ฝ่ายอื่น ๆ ทุก ๆ ด้าน ฉะนั้นที่พูดอย่างนี้ก็เพื่อให้ท่านทราบว่า กำลังคิด ไม่ใช่ไม่คิด แล้วก็หวังสำเร็จตามที่คิด เป็นเวลาอีกรอบครึ่ง หมายความว่า ๔๔ แซยิด ๔๔ ถ้าช่วยกันทำจริง ๆ แล้วสำเร็จแน่ ก็เลยนึกว่าแซยิด ๓๒ นั้นน่าจะกำลังสำเร็จ เพราะว่าเดี๋ยวนี้อุปสรรคต่าง ๆ ก็ผ่านพ้นไปอย่างดีคนเข้าใจ หมายความว่า คนเดี๋ยวนี้เข้าใจว่าจะต้องทำอะไร เมื่อแซยิด ๖๐ จะทำอะไรทำไม่ได้ จะบอกให้ทำอย่างนี้ก็คัดค้าน ทำอย่างโน้นก็คัดค้าน แต่มาแซยิดครึ่ง ๖๖ นั้น คนก็รู้สึกว่าจะเข้าใจว่าจะต้องทำอะไร และทุกฝ่ายจะต้องช่วยกันทำ

วันนี้ก็ประหลาดมากที่เห็นฝ่ายนิติศาสตร์มาแก้ไขกัน แต่ว่าพวกท่านก็มีส่วนเหมือนกันที่จะแก้ปัญหาทั้งหลาย ฉะนั้นก็ขบใจที่นำเงินมาช่วยแก้ปัญหานี้ แล้วก็คงไว้ใจว่าจะไปใช้จริง ๆ ยังไม่ทราบว่าจะใช้อย่างไร เดี๋ยวนี้ก็เงินอยู่จ่ายไปแล้ว ๒๐ ล้าน เหลืออีก ๒๐ ล้าน ๒๐ ล้าน นี่ก็ต้องใช้ อาจแปลกใจว่าไปใช้อย่างไร อย่าต่อว่าถ้าท่านคิดจะต่อว่าก็อย่าให้ คือถ้าไม่ไว้ใจก็อย่าให้ ฉะนั้นถ้าหากเห็นว่าโครงการพระราชดำริไม่ดีก็อย่ามาให้ ตอนนี้นำมาแล้วก็หมายความว่าไว้ใจ ถ้าทำอะไรที่ไม่พอใจก็กระซิบบอกว่าไม่พอใจตรงไหน แก้ไขได้ ถ้าแก้ไขไม่ได้อย่ามาโจมตี การไม่โจมตีกันนี้จะทำให้โครงการสำเร็จได้ พูดอย่างนี้ออกจะมากไปหน่อย ฉะนั้นจะอย่างไรก็ดีใจที่ทุกคนเริ่มเข้าใจว่าต้องร่วมมือกัน แม้จะเกิดปัญหาอย่างปัญหาจราจรนี้ ทุกคนต้องมีหน้าที่ มีส่วนที่จะทำ ไม่ใช่บ่นว่า ทำไมคนโน้นไม่ทำ เราต้องทำ แล้วก็ที่ได้เดินก็ยังแปลกดี คงจะซ่อมเดิน หรือว่าเขาอาจห้ามไม่ให้รถเข้าเมือง ก็ต้องซ่อมเดิน อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหา แต่บังเอิญเป็นหลายพันคนที่รู้สึกแน่นเหมือนกัน อยากรู้ก็ตามก็เป็นกรแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง ขอให้งานที่ท่านคิดช่วยกันนี้ให้เป็นผลสำเร็จ แล้วก็ท้ายที่สุดทำให้ท่านมีอนามัยแข็งแรงพอที่จะทำงานต่อไป ขอขบใจท่านที่ร่วมมืออย่างดีแล้วก็สำคัญที่สุดไม่ใช่เงินที่เอามาให้เป็นงานที่ตัวทำ ทำให้ดี ๆ อย่างอาจารย์ก็สอนให้ดี ๆ อย่างนักศึกษา นิสิตก็ให้เรียนให้ดี ๆ เพื่อที่จะสามารถที่จะปฏิบัติงานต่อไปเพื่ออนาคต เพราะว่าบ้านเมืองของเราต้องอยู่อีกนาน

ขอให้ทุกคนได้สำเร็จในกิจการที่มีอยู่ แล้วก็ให้มีกำลังทั้งกาย ทั้งใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่และทำงานของตน เพื่อให้มีผลสำเร็จที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญ สุขสบาย ขอให้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รองประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเข้าเฝ้า ฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๗

ผู้พิพากษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากในระดับประเทศ เพราะหน้าที่ที่ท่านั้นจะต้องทำด้วยความเที่ยงตรง
จะเห็นการที่มีระเบียบให้ผู้พิพากษามาเปล่งคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้ารับหน้าที่ ก็เป็นสิ่งที่ถูกต้องและจำเป็น
เพราะว่าถ้าเป็นคำปฏิญาณแล้ว เท่ากับเป็นการเตือนใจว่า หน้าที่นั้นต้องมีความเข้มแข็ง มีความรู้ และสำคัญที่สุด
มีความยุติธรรมในการปฏิบัติงาน

คำปฏิญาณที่ท่านได้เปล่งมีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะคำปฏิญาณนั้นเป็นการสรุปหน้าที่ของผู้พิพากษา
อย่างสั้นที่สุดและเบ็ดเสร็จ ฉะนั้นท่านทั้งหลายจะต้องสำนึกและจำไว้ จดจำเข้าใจในคำที่เปล่ง ถ้าปฏิบัติตาม
คำปฏิญาณนั้นทุกถ้อยคำ จะทำให้การปฏิบัติงานของท่านประสบความสำเร็จ ความเรียบร้อย และถูกต้องประสงค์
คือ ความสงบสุข และความยุติธรรมในประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้สามารถที่จะพึงผู้ที่เป็นบุคคลที่สำคัญ
ของประเทศ คำปฏิญาณนั้นอาจสรุปอย่างสั้นที่สุด ก็คือที่ท่านได้เปล่งว่า จะต้องทำงานอะไรโดยปราศจากอคติ
นี่เป็นข้อที่สรุปที่สุดในงานการของแต่ละคน คือไม่ให้ไปไปที่ไหน คืออคติ ก็แปลว่าไปในทางที่ไม่ถูกต้อง
ไม่ไปในส่วนไหนที่ที่ไม่ควรไป คือว่า อะ แปลว่าไม่ คติ แปลว่าไป คือไม่ไปในที่ที่ไม่ควรไป ทั้งในกาย ทั้งในความคิด
ถ้าหากว่าไปในสิ่งที่ควรไปนั้น ก็หมายความว่าทำถูกต้อง ถูกต้องตามหลักวิชา ในที่นี้ก็หลักวิชาความยุติธรรม
และทำถูกต้องตามศีลธรรมจรรยาทุกอย่าง ถ้าทำเช่นนี้ตลอดชีวิต เท่ากับได้สร้างสิ่งที่ดีที่งาม จะมีความสำเร็จ
ความสำเร็จ หมายถึง สิ่งที่ถูกต้องตามจุดประสงค์ของการเป็นผู้พิพากษา และถ้าทำอย่างนี้แล้ว
ก็จะนำความยุติธรรมมาสู่ประเทศชาติ ความยุติธรรมนี้ ก็คือสิ่งที่ทำให้คนอยู่ได้ อยู่ร่วมกันโดยสันติ
โดยไม่เบียดเบียนกัน

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายชูศักดิ์ บัณฑิตกุล

การที่ในประเทศใดมีประชาชนทั้งหมดอยู่ร่วมกันโดยสันติ ก็เป็นสิ่งที่ปรารถนาของทุกคน ไม่มีใครอยาก
ให้มีความวุ่นวายในหมู่คณะในประเทศชาติ เพราะว่าถ้ามีความวุ่นวายนั้น เป็นความทุกข์ ทุกคนต้องการความสุข
หากความสุขนั้นก็มาจากความปรองดอง และความที่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปโดยยุติธรรม แต่ข้อนี้เป็นสิ่งที่ยาก
เพราะความยุติธรรมของคนหนึ่ง อาจเป็นความอยุติธรรมของคนอื่น เพราะว่าคนต้องมีผลประโยชน์ ฉะนั้น
ก็ต้องมีใครที่จะตัดสิน บอกว่าควรจะทำหรือไม่ควรทำ อันนี้เป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาโดยตรง โดยเฉพาะ
ผู้พิพากษาที่จะต้องทำงานในศาลพิพากษาคดีต่าง ๆ ทุกชนิด ก็ต้องหาทางที่จะให้เป็นยุติธรรม คือปรองดอง
ให้ดีที่สุด ไม่ให้การเอารัดเอาเปรียบเกิดขึ้น ไม่ให้ความอยุติธรรมเกิดขึ้น เป็นงานที่ยากลำบากเพราะว่านิสัยของ
คนก็อยู่ที่ว่า จะต้องเอาเปรียบให้มากที่สุด แม้จะเป็นในงานที่สุจริตเช่นการค้าขาย ก็ย่อมต้องมีการได้เปรียบ
มากที่สุด คนที่ขายก็อยากได้ราคาที่สูงที่สุด ผู้ที่ซื้อก็ย่อมต้องการราคาต่ำที่สุด เพราะไม่อยากจะเสียเงิน
เสียทองมากกว่าที่ควร แต่ราคาที่ยุติธรรมอยู่ที่ไหน ก็ต้องอยู่ที่หลักของเศรษฐกิจ หลักของการค้า ซึ่งจะ
กำหนดได้ยาก นอกจากจะรู้เรื่องเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ แต่ว่าต้องมีส่วนหนึ่งที่จะให้คนของทั้งสองฝ่ายเขามี
ความพอใจได้ พอใจพอสมควร คือหมายความว่า คนที่ซื้อก็มีเงินพอที่จะซื้อ เขาก็ซื้อสิ่งนั้น และที่ผู้ขายก็สามารถ
ที่จะขายในราคาที่เหมาะสม โดยไม่ขาดทุน ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเรียบร้อย เพราะว่าได้เห็นราคาที่ยุติธรรม

อันนี้ยกตัวอย่างแบบเศรษฐกิจ คือแบบใช้เงิน ๆ ทอง ๆ แบบอื่น ๆ ก็ยังมีอีกมาก ที่จะต้องใช้ความยุติธรรม
ตัดสิน ส่วนมากจะไม่ต้องอาศัยคำพิพากษา เพราะว่าถ้าต้องอาศัยคำพิพากษา ผู้พิพากษาในประเทศจะมีไม่พอ
อย่างวันนี้มากันสองร้อยกว่าคน แต่ประเทศมีประชากรตั้งเป็นเกือบประมาณ ๖๐ ล้านแล้ว ก็ไม่พอ แต่ว่าในเวลา
ที่มีคดี หรือมีกรณีที่วิกฤต ก็จะต้องอาศัยผู้พิพากษา โดยมากประชาชนหรือคนทั่วไปในประเทศ ก็ย่อมเป็น
ผู้พิพากษาเอง เป็นผู้ที่ปรองดองกันได้ เป็นผู้ที่ตกลงกันได้ แต่ในกรณีที่วิกฤตต้องอาศัยศาล ฉะนั้นกรณีวิกฤต
เหล่านั้นที่ตกลงกันไม่ได้ ปรองดองกันไม่ได้ จึงเป็นกรณีที่เรียกว่าหนัก คืออาการหนัก การทะเลาะกันอย่างหนัก
จึงต้องอาศัยศาลพิพากษา ฉะนั้นงานที่ท่านมีในภาระงานพิพากษา ในการปรองดองฝ่ายโจทก์ฝ่ายจำเลย ก็เป็น
กรณีที่ยากจึงต้องอาศัยหลักวิชานั้นที่ท่านเรียนมา และสำคัญจะต้องอาศัยความยุติธรรมที่มีอยู่ในใจ และ
ความแน่วแน่มั่นเหมาะในใจคิด ฉะนั้นงานในด้านผู้พิพากษาโดยตรง ก็หนักอยู่มาก นอกจากนั้นงานของผู้พิพากษา
ก็มีโดยอาศัยหลักว่า ขึ้นชื่อว่าเป็นผู้พิพากษา ก็เป็นคนที่มีความยุติธรรมเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะ
ทำให้คนเขาอยู่กันได้โดยสันติ ฉะนั้นงานของท่านมีทั้งในโรงศาล ทั้งนอกโรงศาล ซึ่งงานนอกโรงศาลนี้ได้อาศัย
ความนับถือของคนที่มีต่อสถาบันศาล สถาบันยุติธรรมนี้ ตุลาการนี้ อันนี้ก็ฝากไว้อยู่กับผู้พิพากษาเป็นสำคัญ
ถ้าผู้พิพากษาทุกระดับปฏิบัติงานของตัวด้วยความยุติธรรม ด้วยความน่านับถือ จะทำให้งานของรัฐของชาติลุล่วง
ไปได้ดี

การที่ผู้ที่เป็นผู้พิพากษามีจิตใจดีงาม คือแสดงตัวว่าเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไป เป็นหน้าที่สำคัญ นอกเหนือจากหน้าที่อื่น ๆ ทั้งหลาย ฉะนั้นการที่ท่านเข้ามาและปฏิญาณตน ก็อาจเป็นผู้พิพากษาเต็มตัวแล้ว จะต้องรักษาคำปฏิญาณนี้ด้วยชีวิต จึงจะเป็นผู้พิพากษาที่เต็มตัว ก็เชื่อว่าทุกคนก็ตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ ฉะนั้นก็ขอให้ทุก ๆ คนได้สามารถรักษาคำปฏิญาณนี้ไว้ตลอดชีวิต จะได้เป็นผู้ที่ขึ้นชื่อว่าเป็นปูชนียบุคคล ซึ่งมีความรับผิดชอบสูง แต่มีความสุขและมีความภูมิใจในตัวได้

ฉะนั้นก็ขอให้ทุกท่านประกอบด้วยกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์ และมีความตั้งใจนี้เต็มที่ เพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นเกียรติแก่ตัวเป็นเกียรติแก่สถาบันตุลาการแห่งประเทศไทย ขอให้ประสบความสำเร็จ และประสบความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๓

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักซ์ชนาธิปไตยแก่
ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ ๑๔

พระราชทานประกาศนียบัตรกับเข็มสันติพิทักษ์แก่
ผู้สำเร็จการศึกษานักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ ๒๑, ๒๒, ๒๓

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ พร้อมทั้งมอบประกาศนียบัตรกับเข็มพื้ทักซ์ชนาธิปไตยและเข็มสันติพิทักษ์ แก่ผู้สำเร็จการศึกษามอบตามหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูงและหลักสูตรผู้กำกับการ อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคนที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในครั้งนี้

ตำรวจนั้นต้องถือว่าเป็นที่พึ่งสำคัญของประชาชนในด้านอำนวยความสะดวกและความยุติธรรมเที่ยงตรง ดังนี้ ตำรวจแต่ละคนจึงต้องมีความรู้ความสามารถสูงทั้งทางด้านวิชาการและปฏิบัติการ ทั้งต้องฝึกฝนอบรมด้านจิตใจและคุณธรรมให้มั่นคงแข็งแรงเป็นพิเศษ เพื่อจักได้สามารถอดทนต่อความยากลำบาก และอดกลั้นต่ออามิสเครื่องล่อใจนานาประการ มิฉะนั้นจะไม่อาจรักษาความสุจริตและวินัยอันดีงาม ซึ่งเป็นคุณสมบัติหรือคุณค่าของตำรวจให้คงอยู่อย่างเหนียวแน่นตลอดไปได้ ท่านทั้งปวงต่างผ่านการศึกษอบรมมาดีและครบถ้วนทุก ๆ ทาง ทั้งมีความเข้าใจในภาระหน้าที่โดยถ่องแท้แน่นอนแล้ว ขอให้พยายามนำความรู้ความสามารถทั้งหมดที่มีอยู่ มาอำนวยความสะดวกความยุติธรรมแก่ทุกคน ด้วยความเข้มแข็ง อดทน และสุจริต โดยอาศัยความถูกต้องเที่ยงตรงและคุณธรรมความดีเป็นหลักปฏิบัติ ให้เป็นที่ประจักษ์แก่ตาแก่ใจว่า ตำรวจนั้นคือหลักประกันความสงบสุขของชาติและประชาชน ที่ทุก ๆ คนจะเชื่อใจและยกย่องนับถือได้เต็มภาคภูมิ

ขออำนาจแห่งเจตนาดี ที่ตั้งใจจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม จงบันดาลให้ทุกคนประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตและในหน้าที่ราชการสามารถสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้แก่ตน แก่สถาบันตำรวจไทยตามที่มุ่งหมายไว้ทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๓๙

ผู้พิพากษาที่จะออกปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งแรก มีประเพณีที่จะต้องกล่าวคำปฏิญาณ เพื่อที่จะเป็นการเน้นถึงหน้าที่สำคัญที่ตัวจะเข้ารับ การที่เปล่งคำปฏิญาณนี้อาจรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างจะโบราณ ๆ แต่ต้องยืนยันว่าไม่ใช่ของโบราณ เป็นวิธีที่จะเตือนใจตัวว่า แต่ละคนโดยเฉพาะผู้พิพากษา มีหน้าที่ที่สำคัญที่จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณ

คำปฏิญาณนั้นที่ได้กล่าวมาเป็นคำที่สั้น และเป็นคำที่มีประสิทธิภาพสูง เพราะสรุปความจำเป็น หรือจะเรียกว่าหน้าที่ที่ตัวได้รับ เป็นการสรุปความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่นั้นให้ดี โดยเฉพาะคำที่สำคัญที่สุด และเคยเตือนเพื่อนผู้พิพากษาในรุ่นก่อน ๆ เสมอ คือได้บอกว่าจะปราศจากอคติ “อคติ” นี้ก็แปลว่าเป็นที่ที่ไม่ควรไป ที่ไม่ควรไปทั้งในทางกาย ทั้งในทางใจ หมายความว่าในสิ่งใดที่ไม่เหมาะสมก็จะเว้น ในที่ใดที่ไม่เหมาะสมก็จะไม่ไป ในสิ่งที่ถ้าคิดแล้วเกิดเสียหายก็ไม่คิด อคตินี้ มีหลักอยู่ที่ทำไมจะมีอคติได้ มีอคติได้ เพราะว่ามี การชักชวน ชักชวนด้วยการที่นึกว่าจะมีรางวัล หรือจะมีอะไรที่เป็นทรัพย์สิน ที่เป็นรายได้อดีแรก นี้ก็เรียกว่าอคติที่มาจาก ความโลภ อาจมีอคติได้จากความเกรงกลัวว่าถ้าไม่ทำ หรือไม่ไปจะมีอันตรายกับตัว อันนี้ก็ เป็นอคติที่มาจาก ความกลัวภัย มีอคติจากสิ่งที่ใครมายั่ว มายั่วให้โกรธ แล้วก็เราก็ต้องทำหรือต้องไปเพราะว่าเราโกรธ อันนี้ก็ เป็นอคติที่มาจากความรู้สึกฉุนเฉียว หมายความว่าไม่รู้ตัวคือไม่ได้พิจารณาโดยรอบคอบ ซึ่งโยงกับอคติสุดท้าย ที่สำคัญ คือความไม่รู้ ความไม่รู้ก็จะมาจากความอยากได้ หรือจากความโกรธ ก็เลยทำให้ไม่รู้ ความไม่รู้ นั้น เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าเราไม่รู้ว่า เราจะทำอะไรได้ หรือทำอะไรไม่ได้ ก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานโดย ยุติธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้พิพากษา ข้อสำคัญเป็นอย่างนั้น ถึงว่าต้องป้องกันความไม่รู้นี้ด้วยความระมัดระวัง ที่จะรักษาตัวไม่ให้มีความโลภ ความโกรธ จึงจะไม่มี ความหลง หรืออคติอีกอันก็คือความกลัว

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายประมาธ ชาญชื่อ

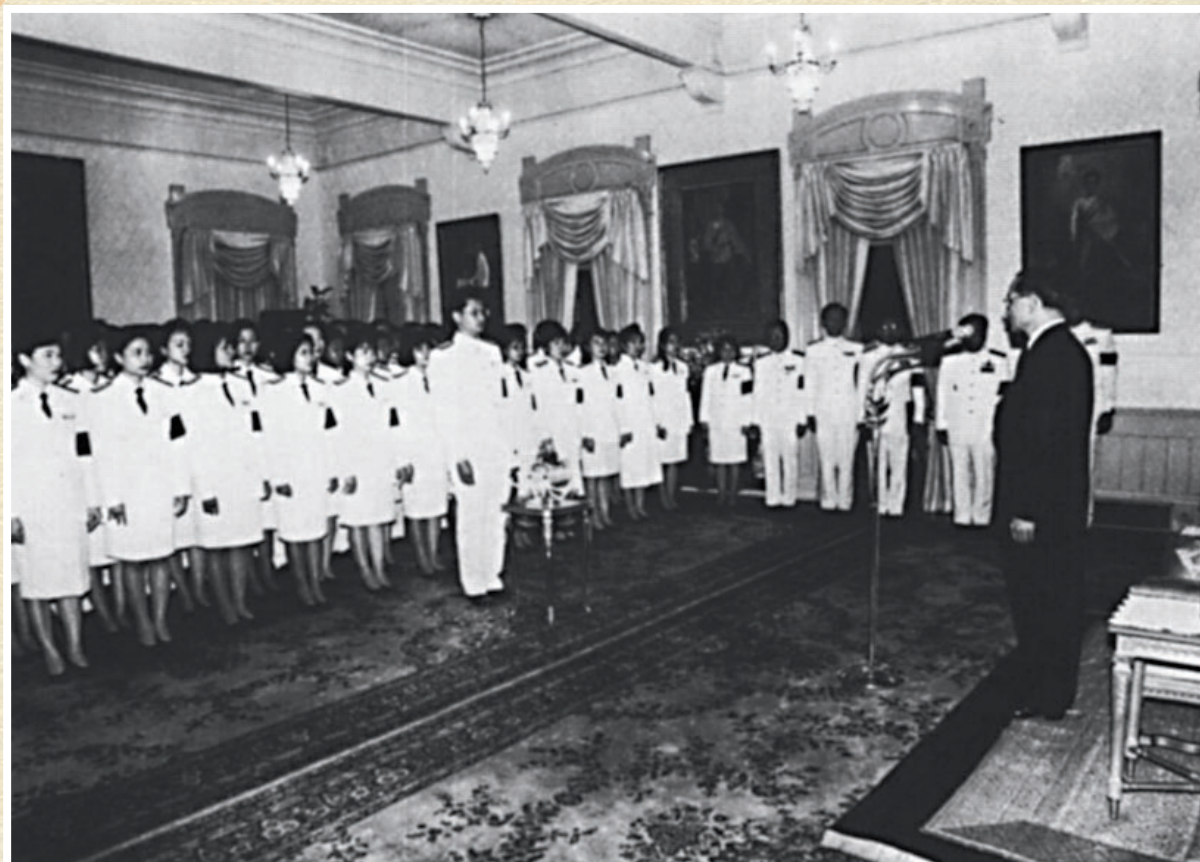
ฉะนั้นที่สำคัญก็คือต้องตั้งสติให้ดีเพื่อให้ไม่มีอคติเหล่านี้ ต้องตั้งจิตให้มั่น ตั้งจิตให้มีความเชื่อตรงในความคิดทั้งหลาย จึงจะทำให้ปฏิบัติงานได้โดยดี

ที่กล่าวนี้ก็เคยกล่าวมามากแล้ว แต่ก็ขอเตือนไปอีกครั้ง อีกข้อหนึ่งที่ท่านทั้งหลายจะมีความลำบากในการปฏิบัติงานในหน้าที่มากกว่ารุ่นก่อน ๆ อาจเป็นเพราะโลกนี้เปลี่ยน แล้วเมื่อโลกเปลี่ยน ประเทศไทยเราก็เปลี่ยน เพราะว่าเดี๋ยวนี้ก็เป็นสมัยที่เขาเรียกว่าโลกาภิวัตน์ โลกาภิวัตน์นี้ก็ค่อย ๆ คิด แล้วก็ค่อย ๆ พิจารณาจะหมายความว่าอะไร ก็คงหมายความว่า เราเห็นตัวอย่างมามากแล้ว ก็ถ้าเราคิดอะไร เราทำอะไรรู้กันทั่วโลก ที่ทำในทั่วโลก ก็รู้กันเร็วเหลือเกิน จนกระทั่งเราติดตามสถานการณ์ไม่ค่อยทัน จะเห็นได้ว่าในโลกนี้สถานการณ์ปั่นป่วนอย่างมา สถานการณ์ปั่นป่วนโดยการกระทำของคน มีมาก แม้จะธรรมชาติก็มีสิ่งที่แปลก ๆ ปรหลาด ๆ เกิดขึ้น เราจะตามทันหรือ เราจึงต้องมีสติสัมปชัญญะ ต้องมีความคิดให้รอบคอบ ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งทางธรรมชาติ ทั้งทางเรื่องของคนสร้าง เราจะรับอย่างไร ฉะนั้นคนสมัยใหม่ โดยเฉพาะผู้พิพากษาสมัยใหม่นี้ จะต้องคิดให้ลึกซึ้งยิ่งกว่าก่อน เพราะว่าหน้าที่หนักมากขึ้น โดยความเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งทางรูปธรรม ทั้งทางจิตใจ

ฉะนั้นท่านได้เปล่งวาจา ที่ได้ปฏิญาณตนให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพ คือเข้มแข็งก็ยิ่งต้องเข้มแข็งจริง ๆ จำเอาไว้คำปฏิญาณนี้ แล้วถ้าจำได้ คำปฏิญาณนี้จะเป็นครูให้ทำหน้าที่ดี เพื่อเกียรติของตัว เพื่อความสงบของประเทศชาติ เพื่อความสุขของประชาชน ขอให้ท่านทั้งหลายสำนึกว่า หน้าที่สำคัญนี้ยิ่งกว่าสมัยใด ๆ ถ้าผิดพลาดไป เราอาจล่มจมได้ ประเทศไทยนี้อยู่ดีมานาน นับว่าดีมาก แม้เดี๋ยวนี้จะบ่นกันว่า อะไร ๆ มันยุ่งเหยิง สับสนนั้นนะเรียกได้ว่าอยู่ในเกมส์ มันเป็นเรื่องที่เราจะต้องปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติไม่ดีอนาคตก็ไม่ค่อยแจ่มใส แต่ถ้าปฏิบัติดีอนาคตก็จะแจ่มใส ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายจำคำปฏิญาณของตนเอาไว้ และไปทบทวนในสมอง หรือทบทวนในการสนทนากัน แลกเปลี่ยนความคิดว่าควรจะทำอะไรอย่างไร ก็จะเป็นผู้ที่นับว่าได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติ เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้มีพละนาฬายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็งและซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตัว และเพื่อสำหรับตัวเองได้มีความพอใจว่าเป็นคนที่ได้มีประโยชน์ และเป็นคนที่มีความเกียรติ คือประสบความสำเร็จเป็นเกียรติแก่ตัว แก้วศ์ตระกูลของตัวเอง แก่สถาบันตุลาการของประเทศ ทำให้ประเทศชาติมีความสุข และมีความสงบ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์ ประสบความสำเร็จทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๓๙
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันอังคาร ที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๔๐

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกรุ่นหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกๆ คน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร.

ตำรวจเป็นผู้พิทักษ์รักษาความสงบสุข ความมั่นคงปลอดภัย และความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง. งานในหน้าที่จึงเต็มไปด้วยความยากลำบากที่จะต้องตรากตรำปฏิบัติและมากไปด้วยปัญหายุ่งยากนานาชนิดที่จะต้องขบคิดวินิจฉัย รวมทั้งอาชญากรรมทุกรูปแบบที่จะต้องเสี่ยงอันตรายเข้าระงับปราบปราม. ด้วยเหตุนี้ทางราชการบ้านเมืองจึงได้มอบหมายสิทธิและอำนาจทางกฎหมายให้ เพื่อเป็นเครื่องมือปฏิบัติงานและป้องกันรักษาชีวิต. ผู้เป็นตำรวจควรต้องทราบตระหนักถึงความรับผิดชอบในหน้าที่และสิทธิพิเศษของตนดังกล่าวแล้วตั้งใจพยายามฝึกฝนตนเองให้มีความรู้ความสามารถจริง มีระเบียบวินัย มีความเข้มแข็ง อดทน และมีสติยั้งคิดสูง ที่จะใช้อำนาจที่มีอยู่ด้วยความเที่ยงตรง ด้วยความฉลาดรอบคอบ และด้วยความสังวรระวัง มิให้เกินขอบเขตและความจำเป็น. ถ้าทำได้ดังนี้ งานทุกอย่างก็จะดำเนินไปโดยราบรื่น และบรรลุผลสำเร็จที่ถูกต้องสมบูรณ์ ช่วยให้บังเกิดผลดีทั้งแก่ตนและส่วนรวม จึงขอให้นายตำรวจทุกคนนำไปคิดพิจารณาให้เห็นถ่องแท้เพื่อจักได้ปฏิบัติตนปฏิบัติหน้าที่ให้ถูก ให้ควร และให้เป็นกำลังสร้างสรรค์สันติราษฎร์อย่างแท้จริงได้ตลอดไป.

ขออวยพรให้ทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต ให้มีความปลอดภัยในที่ทุกแห่ง ในกาลทุกเมื่อ และให้มีความก้าวหน้ารุ่งเรืองในราชการยิ่ง ๆ ขึ้นไป.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำกระทรวง
เผ่าย ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาศาลาดาลัย
วันอังคาร ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๐

สถาบันตุลาการเป็นอำนาจสำคัญในชีวิตของประเทศชาติ และเป็นอำนาจที่มาจากคุณธรรมตามที่ท่านได้ปฏิญาณเมื่อสักครู่นี้ คือความยุติธรรม เป็นอำนาจที่มีประสิทธิภาพสูง และไม่ได้อาศัยอาวุธยุทธโธปกรณ์ ไม่ได้อาศัยอำนาจอื่น. ฉะนั้นคำปฏิญาณนี้จึงมีความสำคัญและจะต้องให้ซาบซึ้งลงไปในจิตใจ จะต้องคิดและทำตลอดชีวิตต่อไป เพราะว่าประชาชนจะมีความสุข มีความก้าวหน้า มีความปลอดภัย ก็ด้วยอาศัยความยุติธรรม.

ในประเทศชาตินี้ ก็มีคนที่สุจริต และมีคนที่ทุจริต. ถ้าคนที่สุจริตซึ่งมีมากไม่สามารถที่จะป้องกันตัวจากทุจริตชน ก็ทำให้ประเทศชาติล่มจม. ท่านทั้งหลายเป็นผู้ที่จะรักษาความสุจริตนี้ไว้ร่วมกับผู้ที่ได้ทำมาก่อนนี้ เป็นผู้พิพากษาที่กำลังทำงานอยู่เดี๋ยวนี้ตลอดจนผู้พิพากษาที่ได้ทำมาในอดีต. ฉะนั้นท่านก็ได้รับมรดกของอำนาจตุลาการนี้ และจะต้องรักษามรดกนี้ไว้. เป็นหน้าที่ที่ไม่ใช่ง่าย เพราะว่ามันนอกจากตามที่เราคิด ว่าผู้พิพากษานั้นจะต้องทำหน้าที่อยู่ในโรงศาลฟังแต่คำให้การและตัดสินโดยอาศัยคำให้การในศาลเท่านั้นก็หาใช่ไม่. ผู้พิพากษานั้นเป็นบุคคลที่ประชาชนจะมองเป็นที่พึ่ง ทั้งในโรงศาลทั้งนอกโรงศาล เพราะว่าคำว่าผู้พิพากษานั้นเท่ากับเป็นคนดี ประเสริฐ คนที่เป็นปูชนียบุคคล. ถ้าหากว่าท่านได้ทำตัวและทำงานอย่างเป็นที่น่านับถือ ทั้งบำเพ็ญตนตลอดทั้งอยู่ในศาลทั้งอยู่นอกศาลให้เป็นที่นับถือได้ เป็นที่พึ่งได้ ท่านก็จะได้ปฏิบัติหน้าที่ที่สมบูรณ์. ฉะนั้นคำปฏิญาณนี้มีความหมายมาก.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

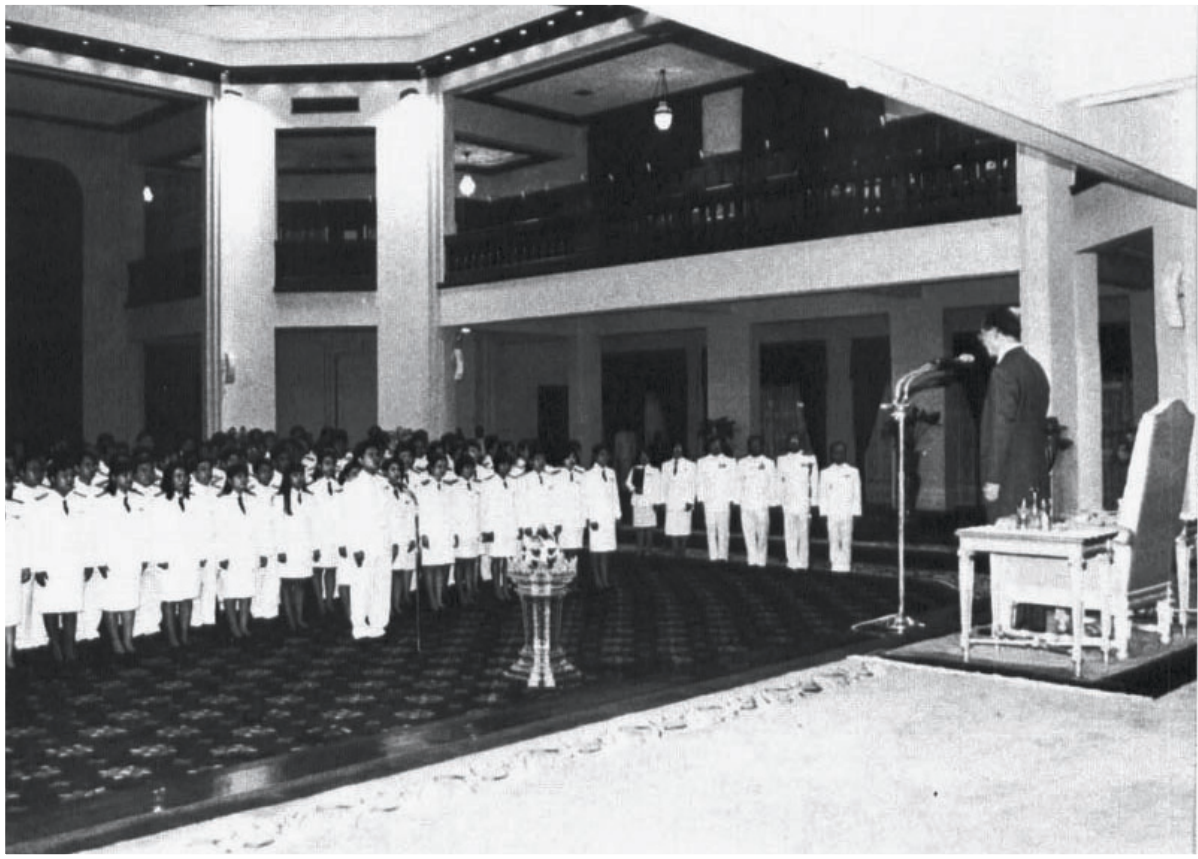
^(๒) นายศักดิ์ดา โมกขมรรคกุล

ก็เคยพูดอยู่เสมอว่า ความหมายที่สำคัญอยู่ในคำปฏิญาณนี้ ก็คือเรื่องคำว่าอคติ. อคตินี้ทุกคนก็ต้องทราบว่าจะแปลว่าอะไร คือเป็นที่ที่ไม่ควรจะไป. ถ้าปราศจากความที่ไม่ไปที่ที่ไม่ควรจะไปนั้น ท่านก็จะเป็นผู้ที่สุจริตและบริสุทธิ์. อคติ คือไม่ไปนั้นไม่ไปไม่ไปในสถานที่แต่ไม่ไปในทางใจ คือไม่ปฏิบัติในสิ่งที่สุจริต ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ง่าย. แต่ถ้าทุกคนตั้งอกตั้งใจใช้ความรู้ ใช้ความสามารถที่จะบังคับตัวให้อยู่ในจิตใจที่ปราศจากอคตินั้น ท่านก็จะได้สำเร็จกิจในความเป็นผู้พิพากษา เพราะว่าไม่ได้มีอะไรอื่นนอกจากการไม่ได้ไปในที่ที่ไม่ควรหมายความว่าจิตใจไม่ไปคิดในสิ่งที่สุจริต. คำว่า สุจริต สุจริต นี้จะไม่ขออธิบายว่าแปลว่าอะไร เพราะว่าพูดยาก. แต่ละคนก็มีความหมายของคำนี้ แต่ว่าก็เข้าใจว่าสุจริตเป็นความดี สุจริตเป็นความไม่ดี. ฉะนั้น การที่ท่านได้เปล่งวาจาในโอกาสนี้ก็เป็นที่สำคัญไม่ใช่คำกลวง. ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงขอให้ท่านมีความเข้มแข็งที่จะรักษาคำปฏิญาณ และมีความเข้มแข็งที่จะต่อสู้ในชีวิตที่จะทำหน้าที่ได้เต็มเปี่ยม ได้อย่างเต็มที่ และเพื่อการนี้ ก็ขอให้ทุก ๆ คน มีกำลังทางจิตใจ ทางกายที่เข้มแข็ง ใช้ความรู้ทั้งหมดที่มีอยู่ในตัว ใช้ความดีทั้งหมดที่อยู่ในตัว เพื่อที่จะให้หน้าที่ของท่านได้ลุล่วงไปในทางที่ดี คือมีความสำเร็จ.

ก็ขอให้ท่านประกอบด้วยกำลังกายกำลังใจที่สมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญนี้ตลอดชีวิต และจะเป็นผู้ที่ทุกคนคือประชาชนทั่วไปจะนับถือ และเป็นการสนับสนุนให้ตุลาการของประเทศไทยนี้มีศักดิ์ มีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่พึ่งได้. ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ประสบความสำเร็จทุกด้าน ทั้งในด้านหน้าที่ราชการและในด้านส่วนตัว.

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ปีพุทธศักราช ๒๕๔๑-๒๕๕๐

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเผ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาศาลาดุสิตาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑

ก่อนอื่นก็ขอแสดงความยินดีกับท่านที่ได้รับการไว้วางใจให้เป็นผู้พิพากษาและที่ได้มากล่าวคำปฏิญาณนี้ ท่านก็ได้เป็นผู้พิพากษาโดยสมบูรณ์.

สำหรับคณะตุลาการมีความสำคัญมาตลอด เพื่อความเป็นสุขของประชาชน ความเรียบร้อยของประเทศชาติ และโดยเฉพาะที่ท่านได้กล่าวว่า จะปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญในระบอบประชาธิปไตยนี้ ก็ยิ่งมีความสำคัญมาก เพราะรัฐธรรมนูญได้มีบัญญัติมาใหม่แล้ว และคณะตุลาการยังมีความรับผิดชอบมากกว่าแต่ไหนแต่ไร. ฉะนั้นที่ท่านได้ปฏิญาณนั้นก็เช่นกันที่ท่านจะสามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของประเทศชาติ.

ที่ท่านได้กล่าวนี้มีความสำคัญมาก คือส่วนหนึ่งที่ท่านได้กล่าวว่า จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ปราศจากอคติทั้งปวง. ข้อนี้เป็นข้อที่สำคัญ สรุปรูปทุกอย่างในหน้าที่ของตุลาการ ในหน้าที่ของผู้พิพากษา. ฉะนั้นคำปฏิญาณนี้ ท่านจะต้องรักษาไว้ในใจตลอดต่อไป เพื่อที่จะให้งานที่ท่านจะได้รับต่อไปเป็นผลสำเร็จ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม. ถ้าศาลมีความยุติธรรม ประชาชนก็มีความไว้วางใจ และมีความสบายใจ ว่ามีที่เขาเรียกว่า มีชื่อมีแป้นในประเทศ. หน้าที่ของผู้พิพากษานั้นไม่ใช่ง่าย เพราะว่ามีสิ่งต่าง ๆ ในโลกที่ยั่ว ที่ชักชวน ให้เหจากแนวทางที่ได้ตั้งจิตใจไว้. ฉะนั้นก็ขอให้ทุก ๆ ท่านมีกำลังใจกำลังกายที่เข้มแข็ง เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญของท่านโดยไม่ลืมน้ำคำปฏิญาณ และไม่ลืมน้ำหน้าที่ที่จะมีสำหรับความยุติธรรม.

คำว่า ยุติธรรม นี้ ก็เคยได้กล่าวว่าเป็นสิ่งที่มากกว่ากฎหมายด้วยซ้ำ เพราะว่าการวางกฎระเบียบ เพื่อที่จะให้ปฏิบัติโดยดีโดยชอบ. แต่คำว่ายุติธรรมนี้สูงกว่านั้นเพราะว่าแม้จะไม่ได้บัญญัติในข้อบังคับใด ๆ ก็ต้องมีความหมายว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เรียกว่าดีก็ต้องกระทำ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เรียกว่าชั่ว จะต้องงดเว้น. ฉะนั้นที่ท่านได้กล่าวคำปฏิญาณและจะปฏิบัติดีชอบเช่นนั้น ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเพื่อนร่วมชาติ.

ในการนี้ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านมีกำลังกายกำลังใจสมบูรณ์ เพื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่และขอให้ได้ประสบความสำเร็จในงานการ รวมทั้งมีความสุขมีความสบายใจในกาลทุกเมื่อ. ก็ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จและความเจริญ.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายศักดิ์ดา โหมกขมรรคกุล

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้ที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบกระบี่แก่ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกรุ่นหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับนายตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และจะเข้ารับตำแหน่งหน้าที่อันมีเกียรติในราชการต่อไป.

ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ซึ่งนอกจากจะหมายถึงการสอดส่องดูแลทุกข์สุขและแก้กมลประชานอย่างใกล้ชิดแล้ว ยังหมายถึงการรักษาความศักดิ์สิทธิ์ถูกต้องของกฎหมาย รวมทั้งการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและผู้กระทำผิดด้วย. หน้าที่ทั้งนี้ถือว่าสำคัญมาก ซึ่งหากกระทำได้ดีครบถ้วน ก็จะเป็นความสำเร็จ ความดี ความเจริญอย่างยิ่ง แก่ตัวตำรวจเองและสถาบันตำรวจไทย. แต่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลสมบูรณ์ดังนั้นไม่่ง่ายนัก เหตุเพราะเป็นงานหนักและยากยิ่ง จะต้องใช้ความรู้ความสามารถและความอดทนเสียสละเป็นอย่างสูง ทั้งต้องอาศัยความร่วมมือด้วยดีจากบุคคลอื่นฝ่ายอื่นอีกมากมาย. ตำรวจจึงต้องขวนขวายศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ให้มาก หมั่นฝึกฝนอบรมกายใจให้แข็งแกร่งมั่นคงอยู่เสมอ และต้องพยายามเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลทุกฝ่ายให้ได้. สำคัญที่สุดในการปฏิบัติหน้าที่ทุกด้านทุกระดับ จะต้องยึดมั่นในหลักการและเหตุผล ความถูกต้องเป็นธรรมและระมัดระวังตั้งตัวตั้งใจอยู่ในความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ผลการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความสุจริตเที่ยงตรง. จึงขอให้นายตำรวจทุกคนได้คิดพิจารณาให้เห็นถ่องแท้เพื่อจักได้ประพฤติตนปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องให้ควร และให้เป็นกำลังสร้างสรรค์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง.

ขออวยพรให้นายตำรวจทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ และขอให้ทุก ๆ ท่านที่มาประชุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญ^(๒) นำตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
เข้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ก่อนอื่นขอแสดงความยินดีกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกท่าน ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตุลาการของศาล เป็นที่พึงที่จะเป็นศาลที่ช่วยให้ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อยได้อย่างดี.

การที่ท่านได้เปล่งคำปฏิญาณนี้ก็เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งก็มีความสำคัญมาก เพราะท่านก็ได้เปล่งวาจาว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตปราศจากสิ่งชั่วทั้งปวงของชาติบ้านเมือง. ข้าเหล่านี้ก็เป็นเพียงคำพูด แต่ที่สำคัญก็เข้าใจว่า ท่านทุกคนมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะใช้ความรู้ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้มา เพื่อที่จะให้กรอรัฐธรรมนูญไทยทำงานได้อย่างเต็มที่ โดยที่ถ้าเกิดปัญหาใดๆ อาจสามารถที่จะแก้ไขได้. ด้วยการนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ท่านจะทำตามคำปฏิญาณ และนอกเหนือจากคำปฏิญาณ จะต้องทำตามความตั้งใจที่มีในแต่ละท่าน คือความละเอียดรอบคอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะในสมัยปัจจุบันนี้ทำอะไรค่อนข้างจะฉิวเฉียดค่อนข้างจะเอาแต่เอาชนะ. หน้าที่ของท่านไม่ใช่เอาชนะ แต่ว่าหน้าที่ของท่านที่จะทำต่อไปนี้ ก็คือให้มีความละเอียดรอบคอบในระเบียบการต่าง ๆ. ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ รวมถึงข้อระเบียบงานต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นมาสำหรับการปกครองประเทศ อยู่ในดุลยพินิจของท่านทั้งหลายทุกเรื่อง. ฉะนั้น การที่ท่านได้มากล่าวคำปฏิญาณ ก็เข้าใจว่าทุกท่านได้ตั้งใจที่มั่นคง เพื่อที่จะให้หน้าที่ของท่านลุล่วงไปโดยดีอย่างรอบคอบ และอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการปกครองและหลักวิชาทั้งหลายที่ทำให้คนเป็นคน ก็ขอแสดงความยินดีกับท่านทั้งหลาย และขอขอบใจที่ท่านมีความตั้งใจที่แน่วแน่เช่นนี้. ขอให้ท่านมีกำลังทั้งกายทั้งใจเข้มแข็ง เพื่อที่จะใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ท่านมี เพื่อภารกิจอันสูงที่ท่านจะพึงปฏิบัติต่อไป และรักษาเกียรติรักษาชื่อเสียงของท่านทั้งหลาย ทั้งเป็นบุคคลและทั้งเป็นคณะ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่ามีที่พึง.

ขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จ ความเจริญ ให้มีกำลังใจกำลังกายแข็งแรงไม่มีโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ มาเบียดเบียน สามารถปฏิบัติงานอันสำคัญได้โดยเต็มที่ และมีความพอใจที่ได้ทำงานเพื่อส่วนรวม เป็นเกียรติแก่ตนเอง และประสบความสำเร็จทุกประการ.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายชวน หลีกภัย

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำกระทรวง
เฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาดุสิดาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๑

คำปฏิญาณที่ท่านทั้งหลายได้กล่าวนี้มีความสำคัญอย่างมาก หลายทาง. ทางส่วนตัวของแต่ละคนนั้น ต้องถือว่าการกล่าวคำปฏิญาณนี้มีความสำคัญที่เป็นเกราะกำบังกำบังให้มีความปลอดภัย และมีความสำเร็จในชีวิต เพราะการปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีอคติและความตั้งใจที่จะทำให้ส่วนรวมคือประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข และประเทศชาติมีความเจริญนั้นนะ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก จะทำให้ผ่านพ้นอุปสรรค ผ่านพ้นอันตรายทั้งหลาย คล้าย ๆ เป็นคาถาสำหรับแต่ละคน. บางคนก็ไปพึ่งคาถาจากหลวงพ่อก็หรือจากที่ไหน. อาจารย์ต่าง ๆ ท่องคาถา เพื่อให้ผ่านพ้นอันตราย. นี่ไม่ต้องเป็นคาถาของใคร เป็นคาถาของตัวเอง จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะจดจำไว้

นอกจากนั้น ประเทศชาติเดี๋ยวนี้กำลังผ่านวิกฤตการณ์ ที่ทำให้ทุกคนเดือดร้อน. ผู้ที่มีหน้าที่ในทางเป็นผู้พิพากษา จะต้องมีความเคร่งครัดในตัว เพื่อที่จะให้วิกฤตการณ์เหล่านี้ผ่านพ้นไปได้. จะผ่านพ้นไปได้อย่างไร. คือวิกฤตการณ์นี้ ทำให้จิตใจของคนทั่ว ๆ ไป รวมทั้งพวกเราทั้งหลายทุกคนเสื่อม. ทำให้จิตใจเราไม่สบาย. แต่ถ้าเรามีความเข้มแข็ง มีความตั้งใจ นึกถึงสิ่งที่ดีที่ชอบ เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ไม่น่ากลัว จะผ่านพ้นไปได้. และผู้ที่มีกำลัง คือมีความเข้มแข็งก็ทำได้ดี มีหน้าที่ที่จะไปช่วยคนอื่นที่อาจไม่เข้มแข็งเท่า และปฏิบัติตนอาจไม่ดี หรือมีความเศร้าสลด. เรามีหน้าที่ที่จะไปปลอบโยนเขา มีหน้าที่ที่จะช่วยเหลือเขา โดยเฉพาะทางจิตใจ

ฉะนั้นที่ท่านได้กล่าวคำปฏิญาณนี้จะเป็นมงคลสำหรับตัวเอง และเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนทั้งประเทศ. จะทำให้ประชาชนทั้งประเทศนี้มีความเข้มแข็ง และจะไม่พาตัวไปในทางที่เสื่อม. ผู้ที่จะช่วยคนอื่นจะต้องมีความเข้มแข็งยิ่งกว่าคนอื่น. ฉะนั้นท่านทั้งหลายที่มีหน้าที่เป็นผู้พิพากษา จึงต้องมีกำลังใจเข้มแข็งที่สุด.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายศักดา โมกขมรรคกุล

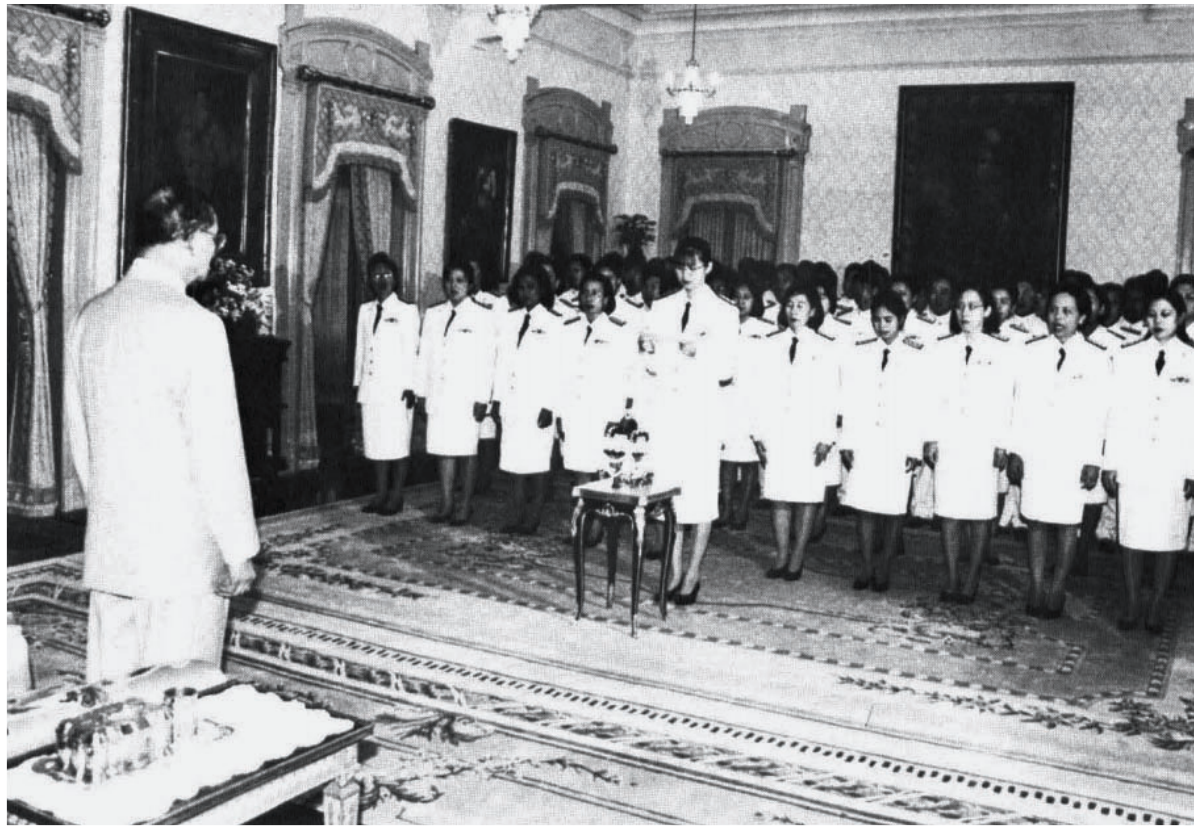
บางโอกาสอาจท้อใจ อาจรู้สึกว่ทำไมคนอื่นเขาทำอย่างนั้น ๆ ได้ ทำไมเราจะต้องระวังตัวอยู่ทุกฝีก้าว. นี่เป็นไป เพราะว่าจะต้องเป็นที่พึ่งของผู้ที่อ่อนแอ แต่ถ้าผู้ที่อ่อนแอเป็นตัวท่านเองนั้นก็เสียหาย. ฉะนั้นแต่ละคนที่ได้กล่าว คำปฏิญาณ จะต้องเข้าใจความหมายของคำปฏิญาณ รักษาคำปฏิญาณ และปฏิบัติ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อ ตนเองและสำหรับคนอื่น.

ฉนั้นก็เข้าใจว่าทุกคนได้ซาบซึ้งในคำปฏิญาณ และในหน้าที่ของแต่ละคน. อย่างที่ตอนแรกนี่ ก็เป็น ผู้พิพากษาประจำกระทรวง ยังไม่ได้ไปขึ้นศาลชั้นบัลลังก์ที่ไหนแต่ต่อไปก็จะได้ชั้นบัลลังก์ พินักษาด้วย ความยุติธรรม เพื่อให้เป็นที่พึ่งของผู้ที่ซื่อสัตย์สุจริต. ก็ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาความเข้มแข็งที่ตั้งใจเอาไว้ ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ ทั้งในเวลาทำงาน ทางราชการ ทั้งเวลาออกราชการตลอด. เคยพูดว่า ผู้พิพากษานั้นไม่ใช่ ทำหน้าที่เฉพาะในโรงศาล ผู้พิพากษาเป็นผู้ที่คนทั้งหลาย ประชาชนทั้งหลาย มองว่าเป็นคนที่มีความรู้ มีความซื่อสัตย์ มีความยุติธรรม จึงเป็นที่พึ่งของคนนับล้านคน.

ก็ขอให้ท่านได้สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ รักษาความเข้มแข็ง และท่านจะได้ประสบความสำเร็จ ในหน้าที่ของท่าน และจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต. ก็ขอให้ทุกคนมีความสำเร็จ และความดีอยู่ประจำตัว ตลอดต่อไป.

พระบรมราชาบาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๑
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกรุ่นหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับนายตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ตำรวจทำหน้าที่สำคัญและกว้างขวางมาก คือต้องพิทักษ์รักษาความถูกต้องเป็นธรรมในบ้านเมือง ต้องช่วยเหลือสนับสนุนประชาชนในการเสริมสร้างความสงบเรียบร้อย ตลอดจนสวัสดิภาพของบุคคลและส่วนรวม. เชื่อว่า ขณะนี้ท่านทั้งหลายต่างมีความรู้ ความสามารถ มีความปรารถนาและมีจิตใจอันบริสุทธิ์แน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจด้วยความเข้มแข็ง เสียสละและเที่ยงตรง ให้ได้ผลดีที่สุด. แต่ต่อไป เมื่อตกอยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่แปลกเปลี่ยนไป ต้องเผชิญกับความลำบากตรากตรำและสิ่งล่อใจต่าง ๆ อาจคลายจากอุดมคติและความสุจริตใจ ทำให้หลงผิดทำผิดได้. เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด และในสถานการณ์อย่างไร ท่านทั้งหลายจะต้องรักษาอุดมคติและหลักการเดิมไว้ให้มั่นคงเหนียวแน่น และปฏิบัติภารกิจทุกอย่างด้วยความมั่นใจ และมีสติควบคุมอยู่ตลอดเวลา อย่าให้พลาดพลั้งกล้าไปในทางเสื่อมได้ เพราะความหลงผิดทำผิดนั้น นอกจากจะทำลายชื่อเสียงเกียรติยศและคุณความดีที่เคยสร้างสมมาในอดีต และทำลายปัจจุบันตลอดถึงอนาคตของตน ให้หมดสิ้นลงแล้ว ยังเป็นภัยแก่ประชาชนและบ้านเมืองอย่างร้ายแรงด้วย. จึงขอให้นายตำรวจทั้งหลายพิจารณาให้เห็นชัด เพื่อสามารถประพฤติปฏิบัติสิ่งที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตนแก่ส่วนรวมได้ยั่งยืนตลอดไป.

ขออวยพรให้นายตำรวจใหม่ทุกคน ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่ราชการ และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสให้ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำกระทรวงเผ่าฯ
เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาเรียง วังไกลกังวล
วันจันทร์ ที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

การที่ผู้พิพากษาจะต้องกล่าวคำปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่เป็นครั้งแรกนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง. นอกจากหน้าที่ผู้พิพากษาโดยตรง ยังมีหน้าที่อื่น ๆ อีกมาก และโดยเฉพาะในวรรคสุดท้าย หรือส่วนสุดท้ายของคำปฏิญาณนี้ เป็นสิ่งที่สำคัญมาก. เพราะว่าจะต้องปฏิบัติตนให้ถูกต้อง และเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในระบอบประชาธิปไตยตามที่มิรัฐธรรมนูญและกฎหมายคุ้มครองประชาชน. ข้อนี้ เป็นสิ่งที่สำคัญจะต้องปฏิบัติทั้งในโรงศาล ทั้งนอกโรงศาล.

ปัจจุบันนี้มีปัญหาทางกฎหมายมากมาย แต่ละคนจะต้องใช้ความรู้ที่ได้เรียนและความรู้ที่คิดเองด้วย มาปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้. คือเกิดปัญหานั้นไม่ใช่จะเข้าโรงศาลเป็นปัญหาที่คนเขาอยากจะทำปฏิบัติตนให้ดี ให้สามารถที่จะรักษาประเทศชาติให้มีความสุขความสงบ. แต่ว่าปัญหานี้ จะแก้ด้วยกฎหมายก็ยากเต็มที เพราะกฎหมายขัดกัน. โดยมากมีปัญหาแล้วก็บอกว่า ถ้าขัดกัน หรือขัดกับกฎหมายที่สูงกว่า ก็ต้องใช้กฎหมายที่สูงกว่า เช่นที่บอกว่าถ้าไม่มีอะไร ไม่มีคำตอบ ก็ให้ไปหาในรัฐธรรมนูญ. แต่ในรัฐธรรมนูญเอง ก็คงทราบว่า มีปัญหาที่ขัดกันเอง. รัฐธรรมนูญขัดขาดตัวเอง. ฉะนั้นจะอย่างไร. ก็จะต้องให้ผู้ที่มีความรู้ และมีความสามารถ คิดด้วยสามัญสำนึกของตัวเองให้แก้ไขได้.

ตอนนี้จะยกตัวอย่างของตัวเอง แต่ว่าอย่าไปเครียดเกินไป. ของตัวเองเกิดปัญหา เพราะว่าตัวเองเป็นคนไทยคนหนึ่ง ก็จะต้องมีหน้าที่ที่จะใช้สิทธิ์เลือกตั้ง. แต่มีคนเขาบอกมาว่า พระมหากษัตริย์นั้นไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกตั้ง อันนี้ขัดกัน เพราะว่าบุคคล พระมหากษัตริย์ก็เป็นบุคคล เป็นคนไทย จะไม่ไปเลือกตั้งก็จะถูกดำเนิน และจะใช้คำว่าถูกขึ้นป้ายว่าไม่มีสิทธิ์ คือตัดสิทธิ์. ข้อนี้พูดอย่างนี้ คงทำให้ท่านทั้งหลายทุกคน รวมทั้ง

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายจรูญ อำนาจวัฒนา

ท่านประธานศาลฎีกาด้วย ปวดหัว และเครียด. แต่ก็ขออย่าให้เครียด เพราะว่าเป็นพระมหากษัตริย์นั้นจะต้องสละหมด แม้จะสิทธิ์อะไรก็สละได้. อันนี้พูดไว้สำหรับให้เห็นว่า แต่ละคนมีปัญหา และบางทีปัญหานั้นเป็นปัญหาโลกแตก. แต่ละท่านก็มีปัญหาซึ่งเป็นปัญหาโลกแตกเหมือนกัน แต่ว่าถ้าแต่ละคนใช้สามัญสำนึก และพยายามทำเพื่อให้น้ำหนักของตนในฐานะ อย่างท่านทั้งหลายในฐานะผู้พิพากษาบรรลุผลไปอย่างดีที่สุด และนอกหน้าที่ก็ในฐานะเป็นคนไทย ในฐานะเป็นมนุษย์ ให้ทำอะไรๆ ที่ดีที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองและเพื่อนมนุษย์ ให้ผ่านพ้นไปได้ดีที่สุด. อันนี้จะไม่บอก ไม่พูดอะไรเป็นเจาะจงว่าควรจะทำอย่างไร. ไปค้นหาในสมองของตน ค้นหาในจิตใจของตนว่า อะไรดี.

เคยพูดถึงว่า คำว่า ดี นี่ไม่รู้แปลว่าอะไร. คนเขาบอกว่า ดี คืออะไรที่ไม่ชั่ว แล้วถามว่า อะไรชั่ว ก็คืออะไรที่ไม่ดี. ไม่มีทางที่จะตอบได้สั้น ๆ ว่าความดีคืออะไร. แต่ว่าแต่ละคนต้องพิจารณาอยู่เสมอ ถ้าทำตามคำปฏิญาณที่ได้เปล่งมาเมื่อสักครู่นี้ก็เป็นการทำดี และถ้าทำดีอย่างนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเอง เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ ต่อเพื่อนร่วมชาติ. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านพิจารณาดี ๆ ในคำปฏิญาณของท่าน และพยายามทำให้ครบถ้วนที่สุด เพื่อให้ได้ชื่อว่าทำดี ทำสิ่งที่เหมาะสม และเป็นคนที่ เป็นประโยชน์.

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทั้งหลายมีกำลังใจ กำลังกาย กำลังความสามารถ กำลังจิตใจ ที่ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานการตามหน้าที่ และนอกหน้าที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม และในเวลาเดียวกันก็เป็นประโยชน์ต่อส่วนตัวของตัวเอง ขอให้ทุกคนประสบความสำเร็จ รุ่งเรือง ความสำเร็จ และความสุขทุกประการ.

พระบรมราชาโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๒
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดี ที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อีกรุ่นหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับนายตำรวจใหม่ทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ.

ตำรวจนั้นต้องถือว่าเป็นที่พึ่งสำคัญของประชาชนในด้านอำนาจความมั่นคงปลอดภัยและความยุติธรรมเที่ยงตรง. ดังนี้ จึงจำเป็นที่ตำรวจทุกคนจะต้องตั้งใจปฏิบัติภาระหน้าที่ให้ได้ผลครบถ้วนตรงตามเป้าหมาย และปฏิบัติตัวให้ดีให้สมควรแก่ตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเขายกย่อง. ในงานนี้ มีหลักปฏิบัติที่สำคัญอยู่บางข้อ ที่ใครจะเสนอแนะให้ท่านไว้พิจารณา. ข้อแรก ไม่ว่าจะทำอะไรใดก็ตาม ต้องตั้งใจกระทำให้จริง ด้วยความรับผิดชอบ และด้วยความสุจริตเที่ยงตรงต่อหน้าที่. ข้อสอง จะต้องใช้หลักวิชาเหตุผลความถูกต้อง และความคิดไตร่ตรองที่รอบคอบประกอบด้วยสติปัญญาเป็นเครื่องวินิจฉัยตัดสินปัญหาและชี้แนะแนวทางปฏิบัติอยู่เสมอ. ข้อสามให้ถือว่างานทุกด้านทุกสิ่งย่อมพึ่งพิงอาศัยกันอยู่ จึงต้องรู้จักประสานประโยชน์กับทุกคนทุกฝ่ายอย่างเฉลียวฉลาดด้วยความเป็นมิตรและความเมตตาปรองดองกัน. ถ้าถือปฏิบัติได้ดังนี้ ก็เชื่อว่าแต่ละคนจะประสบความสำเร็จและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ประชาชนก็จะอยู่เย็นเป็นสุข และประเทศชาติก็จะมีความมั่นคงได้อย่างแน่นอน.

ขออวยพรให้ตำรวจทุกคน และผู้มาร่วมในพิธีนี้ทุกท่าน ประสบแต่ความสุขสวัสดิ์ และความสมประสงค์ในสิ่งที่พึงปรารถนาจงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่คณะตุลาการศาลปกครองสูงสุดเข้าเฝ้าฯ
ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล
วันจันทร์ ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๓

อาจจะมีความหมายที่ เพราะเมื่อได้กล่าวว่า จะปฏิบัติหน้าที่ตามบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แต่บางอย่างอาจจะไม่มี จึงต้องมีความคิดพิจารณาที่รอบคอบ ตัวอย่างอันแรกที่เกิดขึ้นก็คือการนำคำปฏิญาณเมื่อสักครู่นี้มีปัญหาขึ้นมาว่าใครจะเป็นผู้นำ. ก็ได้ตกลงกันว่าจะให้ผู้ที่มิอาจปฏิเสธเป็นผู้กล่าวนำ. ข้อนี้มีปัญหาเกิดขึ้น ก็ต้องแก้และก็ได้แก้แล้ว.

ความจริง การให้ผู้ที่มิอาจปฏิเสธในองค์กรใด หรือในคณะใด เป็นผู้นำชั่วคราวนั้นก็เป็นที่ได้ปฏิบัติมาในองค์กรอื่น ในส่วนอื่น เช่น ในสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาหรือรัฐสภา. เวลาตอนแรกในการประชุมต้องมีประธานสภา ก็เป็นประเพณีที่จะให้ผู้ที่มิอาจปฏิเสธ คือ มิอาจปฏิเสธสูงสุดเป็นประธานสภา. ก็ไม่ได้เกิดเรื่องอะไรเลย. ที่นี้ก็ได้ปฏิบัติเช่นนี้ หลังจากได้มีการถกเถียงกันมาก ซึ่งก็ไม่น่าจะถกเถียง เพราะว่าคนเขากล่าวว่าท่านผู้มิอาจปฏิเสธจะยึดอำนาจนั้น. การที่มีความคิดอย่างนั้น ก็เป็นการตรงข้ามกับระบอบประชาธิปไตย แต่ได้ปฏิบัติมาแล้ว ก็เป็นที่น่ายินดี ว่าเรียบร้อยดี. ต่อจากนี้ ท่านจะได้ประชุมกัน และเลือกผู้ที่จะเป็นผู้นำศาล คือ ประธาน และเรื่องราวก็จะไม่เกิดขึ้น เรียบร้อยราบรื่นดี.

ยังมีเรื่องอีกหลายอย่างที่จะต้องตกลงกันในหน้าที่ของศาลปกครอง เพราะว่าเป็นสิทธิ เป็นของใหม่ และยังไม่ทราบว่าจะเป็นประโยชน์แค่ไหน. ไปอ่านรัฐธรรมนูญให้ดี เพราะรัฐธรรมนูญก็เขียนละเอียดในเรื่องต่างๆ จึงจะต้องไปศึกษารัฐธรรมนูญอีกที เพื่อที่จะดูว่าการปกครองจะมีปัญหาอะไร และจะได้ขจัดปัญหาต่างๆ ที่จะมีความหมายได้ เพื่อให้การปกครองเป็นไปโดยยุติธรรม และราบรื่นสำหรับประชาชน. ฉะนั้นการที่ท่านได้ปฏิญาณนั้นก็ต้องจำเอาไว้ต้องระลึกว่า หน้าที่ของท่านนับว่าสำคัญมากและน่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีความเฉลียวฉลาดพอ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ที่จะขจัดปัญหาของคณะและขจัดปัญหาของบ้านเมืองในการปกครอง. ก็ขอให้ทุกท่านได้ใช้ความรู้ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่นี้ด้วยความเฉลียวฉลาด ด้วยเหตุและผล เพื่อให้การปกครองของประเทศไทยเป็นไปตามหลักของ ประชาธิปไตย อันมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด และพยายามที่จะวิเคราะห์วิจัยว่ารัฐธรรมนูญมีความหมาย อย่างไร. ถ้าทำได้อย่างนี้ ท่านก็จะได้ทำหน้าที่สูงของท่าน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติและประชาชน. ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้มีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยราบรื่น มีจิตใจเข้มแข็ง มีปัญญาเฉียบแหลม เพื่อที่จะผ่านพ้นปัญหาต่าง ๆ โดยปริักษานหรือกันด้วยเหตุผล มิใช่โดยทะเลาะกัน.

ขอให้ทุกคนสามารถปฏิบัติงานของตน เพื่อความสำเร็จของศาล ซึ่งเป็นศาลสูงสุดอันหนึ่งเหมือนกัน และ เพื่อความสงบสุขความก้าวหน้ารุ่งเรืองของประเทศและประชาชน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลปกครองสูงสุด^(๒)
นำคณะตุลาการศาลปกครองกลางเข้าเฝ้าฯ
เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาเริง วังไกลกังวล
วันพุธ ที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ตุลาการศาลปกครองมีหน้าที่ที่สำคัญ และเป็นหน้าที่ที่คล้ายกับตุลาการศาลยุติธรรม แต่ว่าเป็นหน้าที่พิเศษ จึงได้มีการตั้งศาลนี้ขึ้น. ที่ท่านได้กล่าวคำปฏิญาณนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะที่จะทำให้มีความยุติธรรมในประเทศ และจะใช้ความยุติธรรมที่มีอยู่ในใจในการปฏิบัติงาน. ข้อนี้เป็นข้อสำคัญมาก นอกจากความรู้ที่ท่านมีในด้านวิชาการ ส่วนใหญ่ท่านมีความรู้วิชาการในทางนิติศาสตร์ ในทางรัฐศาสตร์ ในการปกครอง ในทางสังคม แต่จะต้องมีความรู้อื่น ๆ เพื่อมาประกอบ ซึ่งท่านอาจจะไม่ได้เรียนมา หรือไม่ได้ปฏิบัติมา เพราะว่าการปฏิบัติในหน้าที่ของท่านจะต้องมีความรู้กว้างขวางทั้งในความรู้วิชาการทั้งมีความรู้ในการปฏิบัติ. ถ้าประมวลความรู้วิชาการกับความรู้ในการปฏิบัตินั้น ก็เชื่อว่าท่านจะสามารถทำหน้าที่อย่างดี เพื่อความสงบสุขและความยุติธรรมในประเทศ.

การที่จะทำหน้าที่ได้ดี ท่านจะต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เรื่อย มิฉะนั้นก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติงาน. ที่พูดอย่างนี้ เพราะว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเกณฑ์ที่ท่านจะต้องทำหน้าที่นั้น จะต้องเป็นเรื่องจริง เป็นเรื่องในชีวิตจริง ไม่ใช่อยู่ในตำรา. ฉะนั้น ก็ขอร้องให้ท่านคิดให้ดี ๆ ใช้ดุลยพินิจ หมายความว่าประกอบความรู้ที่มีและประกอบกับความรู้ที่ต้องขวนขวาย. การงานที่ท่านจะทำจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าประกอบวิชาการและความรู้ในทางปฏิบัติมาประกอบกับความซื่อสัตย์สุจริต อย่างที่ท่านได้กล่าวเมื่อตะกี้ว่าปราศจากอคติ. อคตินี้เป็นสิ่งที่อันตรายมากสำหรับทุกคน. ไม่ใช่เฉพาะตุลาการ หรือสำหรับข้าราชการ แต่ว่าเป็นความสำคัญที่สุดสำหรับทุกคนที่จะปฏิบัติงานเพื่อความสำเร็จ. อคตินี้ แปลว่าที่ไม่ควรไป. อะ ก็ไม่ คติ ก็แปลว่าไป หมายความว่า

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายอักษราทร จุฬารัตน

อย่าไปในที่ที่ไม่พึงควร. ไม่ใช่ไปด้วยกาย ไปด้วยจิตใจ. ถ้าไปด้วยจิตใจในที่ที่ไม่ควรไป ก็หมายความว่า จะไปทำอะไรที่ไม่สมควร ที่ไม่เป็นมงคล.

ฉะนั้น ที่ท่านได้กล่าวว่าจะปราศจากอคติก็ยินดีมาก ที่ท่านเชื่อว่าที่ที่ไม่ควรไปก็ไม่ควรไป. อันนี้เป็น สิ่งที่สำคัญสำหรับผู้ที่เป็นตุลาการ หมายถึงผู้ที่จะต้องจัดให้มีระเบียบ ความยุติธรรมในแผ่นดิน. งานของท่าน เป็นงานการที่นับว่าใหม่ ท่านจึงต้องศึกษาประกอบทั้งสามอย่างนี้ วิชาการ ปฏิบัติ และความดีความเป็นธรรม. ถ้าประกอบทั้งสามอย่างนี้ได้แล้ว ท่านจะประสบความสำเร็จ ซึ่งก็ขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จ. และเมื่อ ประสบความสำเร็จ ท่านก็จะประสบความสำเร็จส่วนตัว ด้วยได้ทำงานที่เหมาะสมที่ดี และจะได้มีชื่อเสียงที่ดี. มีชื่อเสียงที่ดี ก็เป็นความสุขนั่นเอง.

ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติงานการในหน้าที่อย่างเต็มที่ มีความสำเร็จทุกประการ มีความสุขทุกประการ.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี
ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๓
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร
วันพฤหัสบดีที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๔

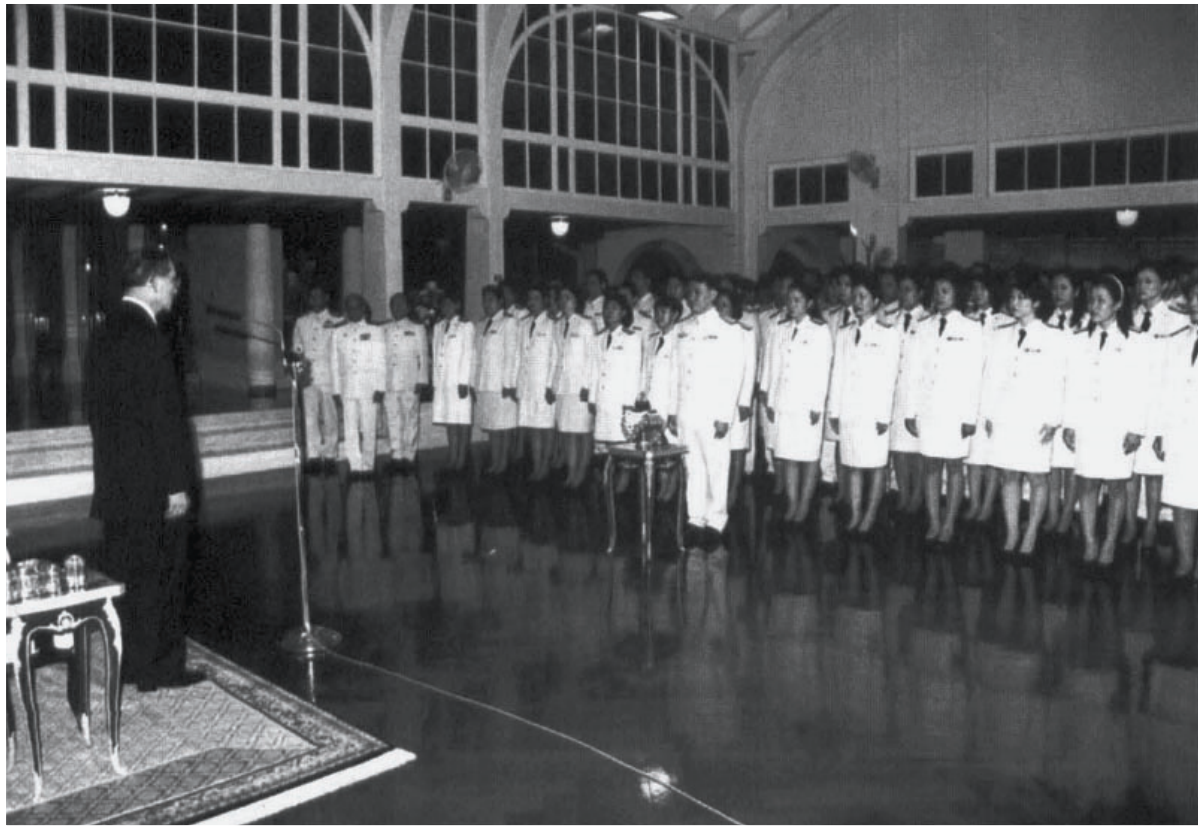
ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มามอบกระบี่แก่ว่าที่ร้อยตำรวจตรี ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกวาระหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร.

บ้านเมืองของเราเวลานี้ เห็นกันว่ามีความยุ่งยากทางเศรษฐกิจและทางสังคมอยู่ไม่น้อย. สภาพเช่นนี้ทำให้เกิดภาวะหนักและยากลำบากยิ่งขึ้น ในการรักษาสวัสดิภาพของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง. แต่ถึงอย่างไร ก็เป็นหน้าที่โดยแท้จริงของตำรวจทุกคน ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดจะหลีกเลี่ยง หรือขอผ่อนปรนเป็นอย่างอื่นได้. ท่านทั้งหลายผู้สมัครใจเข้ามาเป็นตำรวจย่อมทราบดี และต่างได้รับการฝึกฝนให้พร้อมเพื่อหน้าที่อันยากลำบากนั้นแล้ว เชื่อว่าแต่ละคนมีความรู้ความสามารถ มีความปรารถนา และจิตใจอันบริสุทธิ์แน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ให้ได้ผลดีที่สุด. ทุกคนจึงควรจะได้รักษาจิตใจนี้ไว้ให้มั่นคง และพยายามใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ มาอำนวยความสะดวกสงบและความยุติธรรมแก่คนทุกคน ด้วยความสุจริตเข้มแข็งและเสียสละ โดยอาศัยความถูกต้องเที่ยงตรงและคุณธรรมความดีเป็นหลัก เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่. ถ้าทำได้ดั่งนี้งานทุกอย่างที่ว่าลำบากยากยิ่งก็จะดำเนินไปโดยราบรื่นและบรรลุผลที่ถูกต้องสมบูรณ์. จึงขอให้ตำรวจทุกคนคิดพิจารณาให้เข้าใจถ่องแท้ เพื่อจักได้สามารถประพฤติดนปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกให้ควร ให้เป็นกำลังสร้างสรรค์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง.

ขออวยพรให้นายตำรวจใหม่ทุกนาย ประสบความสุขความสำเร็จในชีวิต มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ และขอให้ทุกท่านที่มาร่วมในพิธีนี้ มีความสุขสวัสดิ์จงทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒)
นำผู้พิพากษาประจำสำนักงานศาลยุติธรรม เฝ้าฯ
เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาเรিং วังไกลกังวล
วันพุธ ที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔

ผู้พิพากษาที่จะเข้ารับหน้าที่เป็นครั้งแรก จะต้องกล่าวคำปฏิญาณ ดังที่ได้กล่าวมาสักครู่นี้ มีความสำคัญมาก เพราะผู้พิพากษาเป็นคนสำคัญในแผ่นดิน เป็นผู้ที่จะทำให้บ้านเมืองมีความปลอดภัย มีความสงบ และมีความเจริญได้ จึงต้องกล่าวคำปฏิญาณ ซึ่งทุกถ้อยทุกคำมีความสำคัญทั้งนั้น.

ถ้าจะกล่าวถึงคำแรกๆ คือจะต้องมีความยุติธรรม. ความยุติธรรมนี้ ก็เท่ากับสรุปหน้าที่ของท่านโดยแท้. ถ้าหากรักษาความยุติธรรมได้ในหน้าที่ผู้พิพากษา และในหน้าที่พลเมืองดี ก็เท่ากับท่านได้ช่วยให้บ้านเมืองรอดพ้นจากภัยอันตรายไปมาก เพราะว่ามีผู้พิพากษาที่มีความยุติธรรมไม่ค่อยมี. ความยุติธรรมโดยมากไปนึกถึงอาชญากร ให้ความยุติธรรมแก่อาชญากร. อาชญากรนั้นเขาทำไม่ดี แล้วผู้พิพากษาให้ความยุติธรรมกับเขาทำไม ก็เพราะว่าเขาทำไม่ดี แต่บางทีก็ไม่มากนัก แล้วก็ขึ้นศาล มีคนที่จะเอาให้ตายแต่ผู้พิพากษาจะต้องดูว่าเขาทำผิดแค่ไหน ควรจะลงโทษแค่ไหน การลงโทษนั้นไม่ได้หมายความว่าไม่ให้ความยุติธรรม เป็นการให้ความยุติธรรมกับผู้ที่ไม่ดี เพราะผู้ที่ไม่ดีถ้าไม่ได้รับโทษ ไม่รู้ว่าตัวทำไม่ดียังไง ก็นับว่าเป็นการลงโทษ เพราะว่าต่อไปเขาก็จะทำไม่ดีต่อไป และอาจจะถูกลงโทษหนักยิ่งขึ้นทุกที. ฉะนั้น คนที่ทำผิดนั้น ถ้ารู้ว่าทำผิด เขาก็จะปลอดภัย. อันนี้หลักนี้แต่ละท่านก็อาจจะต้องไปพิจารณาดู อาจจะดูท่าทางมันคัดค้านกับคำว่า ให้ความยุติธรรม. ความยุติธรรมนี้ก็คือให้พอดีพอเหมาะแล้วก็จะทำให้ผู้ที่มีอุปนิสัยสันดานไม่ดี เข้าใจว่าเขาทำไม่ดี จะได้ไม่ทำต่อไป จะทำให้คนทั่วไปไม่ได้รับอันตรายจากความไม่ดีของบุคคลนั้น.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายธวัชชัย พิทักษ์พล

พูดแค่นี้ก็คงเข้าใจ แล้วก็คำต่าง ๆ ที่ท่านได้เปล่ง เคยพูดเสมอว่าอดีต ท่านต้องเข้าใจแล้ว. อดีตเป็นอะไร ก็ความยุติธรรมนั่นเอง. คือ ถ้าเราไม่มีอดีต เราก็คือธรรม เพราะว่าเราไม่เที่ยวในสิ่งที่ไม่ใช่คดี ไปเที่ยวที่ที่ไม่ควรไป. เราจะต้องไม่เที่ยวในที่ที่ไม่ควรไป. สำหรับผู้พิพากษา ก็ต้องไม่เที่ยวในที่ที่ไม่ควรไป. คนอื่นทั่วไป ประชาชนผู้มีหน้าที่สูงหน้าที่ต่ำทุกคน ต้องไปในที่ที่เหมาะสม หมายความว่าไปที่ที่จะเจริญรุ่งเรืองได้. ฉะนั้น คำต่าง ๆ ที่ท่านได้เปล่งก็มีความสำคัญทั้งนั้น.

ถ้าพูดถึงรัฐธรรมนูญ ท่านก็ต้องสามารถที่จะวิเคราะห์ว่า รัฐธรรมนูญมีกฎเกณฑ์อย่างไร ท่านก็ต้องทำตามนั้น. แต่ถ้ากฎเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญมีสิ่งที่น่าสงสัยท่านก็ต้องพิจารณาเหมือนกัน แล้ววันข้างหน้าท่านอาจจะต้องเป็นผู้ตีความรัฐธรรมนูญก็ได้. ทุกคำทุกข้อที่ท่านได้ปฏิญาณ ได้เปล่งคำสัตย์ปฏิญาณนี้ มีความสำคัญทั้งนั้น ขอให้ไปทบทวน และพยายามที่จะคิดให้ดี ๆ. ไม่ใช่แต่ละบุคคลแต่ทุกคน อาจจะมีเวลาที่จะสัมมนากัน พูดกันว่าเรามีหน้าที่อะไร จะได้สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ทำให้ราษฎรมีความสุขความปลอดภัย.

ขอให้ท่านได้มีความสามารถ ทั้งมีจิตใจที่เข้มแข็ง และมีร่างกายที่แข็งแรง เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่อันเป็นหน้าที่สำคัญโดยพร้อมทุกอย่าง และขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒)
นำผู้พิพากษาประจำสำนักงานศาลยุติธรรม
เฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ศาลาเริง วังไกลกังวล
วันศุกร์ ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

คำปฏิญาณที่ท่านได้เปล่งมานี้มีความสำคัญอย่างมาก และถ้าจะขยายความจะต้องใช้เวลานาน. แต่ข้อสำคัญอยู่ที่ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่เพื่อความยุติธรรมและความสงบสุขของชาติบ้านเมือง ต้องใช้ความรู้ที่มีอยู่ในตัวปฏิบัติประสาทความยุติธรรมแก่มวลประชาชนอันเป็นข้อแรก. และเพื่อการนี้จะต้องใช้ปฏิญาณนี้คือปฏิญาณว่าจะซื่อสัตย์สุจริตไม่ทำตามใจของตัวโดยไปอยู่ในอคติ. ที่บอกว่าไป เพราะว่าคำว่าอคติ แปลว่าไม่ไป. คติ แปลว่า ไป อะ แปลว่า ไม่ ที่ที่ไม่ควรจะไป ที่ไม่ควรจะทำ ไปในทางกายและไปในทางใจ ถ้าไม่ไปในที่ที่ไม่ควรไป ก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งแล้ว ที่ท่านจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดี. ต้องพิจารณาว่า ทำไมต้องไม่ไปในที่ไม่ควรไป. เพราะว่าผู้พิพากษา เดียวนี้ท่านเป็นผู้พิพากษาประจำกระทรวง ยังไม่ได้พิพากษาแท้ แต่จะต้องมีในเวลาอันใกล้ จะมีส่วนต้องไปทำหน้าที่ผู้พิพากษาในศาลต่าง ๆ ในที่ต่าง ๆ จึงต้องใช้ข้อนี้ เพื่อที่จะให้สามารถได้รับความนับถือจากประชาชน และปฏิบัติงานนั้นจะเป็นผลสำเร็จ.

ที่พูดอย่างนี้ เพราะว่าการพิพากษาเป็นเรื่องของความยุติธรรม เรื่องของการจะทำให้คนในชาติสามารถวางตัวในทางที่ถูก. ถ้าทุกคนในชาติวางตัวในทางที่ถูกไม่มีปัญหา บ้านเมืองจะมีความสงบ มีความเจริญ ไม่เกิดปัญหาใดๆ. แต่คนเราก็มีความผิดอยู่เสมอ ถ้ามีความผิดก็ต้องตักเตือน และอาจจะต้องลงโทษ. การตักเตือนการให้ลงโทษ สำหรับท่านปฏิบัติอยู่ในโรงศาล. นอกโรงศาล ดูท่าทางเหมือนว่าผู้พิพากษานั้นไม่มีหน้าที่ที่จะไปทำงานอะไร. แต่สองอย่างแยกกันไม่ได้ งานในโรงศาลก็ต้องประสาทความยุติธรรม. นอกโรงศาลโดยที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถคนเขาจะยกย่อง คนเขาจะมองว่าเป็นคนที่มีความสามารถ เขาจะต้อง

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายธวัชชัย พิทักษ์พล

มาปรึกษา จะต้องมาถามว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไร. อันนี้จะต้องตอบเขา. ถ้าบอกว่าเราเป็นผู้พิพากษานอกโรงศาล เป็นคนธรรมดา. จริง เป็นคนธรรมดา แต่ท่านเป็นคนธรรมดาที่มีคุณภาพ. เมื่อเป็นคนธรรมดาที่มีคุณภาพ จึงเป็นคนพิเศษ เป็นคนที่ไม่ธรรมดา และเป็นทีฟิ่งของคนธรรมดา. ฉะนั้นท่านมีหน้าที่สองส่วนหนึ่งในโรงศาล เป็นไปตามกติกาของกระบวนการยุติธรรม และนอกโรงศาลเป็นเรื่องของผู้ที่มีความรู้ และผู้ที่จะให้คำปรึกษาได้. ฉะนั้น การที่ท่านจะไปอยู่ที่ไหนในประเทศ เราก็เชื่อว่าจะต้องไปในที่ต่างๆ อาจจะห่างไกลจากส่วนกลาง ท่านจึงยิ่งความรับผิดชอบมาก. แต่ว่าถ้าทำตามความรับผิดชอบที่มีแล้ว ท่านจะเป็นคนที่ช่วยประเทศชาติให้อยู่เย็น เป็นสุขได้จริง ๆ .

เมื่อสองวันได้ดูฎีกาขออภัยโทษ. ฎีกาขออภัยโทษนี้มาเป็นจำนวนสิบ ๆ ร้อย ๆ จะต้องพิจารณา ในฐานะเป็นประมุข. บางทีไม่ยากนัก ดูตามข้อเท็จจริง ดูตามหลักวิชา แต่มาถึงลงโทษประหารชีวิต อันนี้ลำบาก เพราะว่ายิ่งเดี๋ยวนี้ ในสองสามวันนี้ ทั่วโลกเขาพูดถึงการประหารชีวิต ไม่ถูกต้อง ไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง. อย่างที่อเมริกา คนที่ทำให้คนตายตั้ง ๑๖๐ กว่าคน เขายังบอกว่าไม่ควร ไม่ควรประหารชีวิต. ไม่เป็นทางที่จะให้เช็ดหลาบ ก็อาจจะเป็นความจริง. แต่เมื่อมีกฎหมายว่าคนที่เป็นคนร้าย ทำให้คนตายเป็นจำนวนร้อยก็ต้องตัดสินประหารชีวิต และผู้ที่มีสิทธิ์หรือมีหน้าที่จะให้อภัยโทษก็ต้องบอกยกฎีกา. เมื่อสองสามวันนี้ข้าพเจ้าเองก็ยกฎีกา เพราะว่า เป็นคนที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด ยาแอมเฟตามีน ถึงเกือบห้าหมื่นเม็ด ถูกตัดสินประหารชีวิต. ก็พิจารณาดูแล้ว ยาแอมเฟตามีนห้าหมื่นเม็ดนี้จะทำให้คนตายจำนวนมาก แล้วก็ทำให้บ้านเมืองปั่นป่วนยุ่งยาก จึงยกฎีกา. ไม่กลัว เพราะว่า เป็นสิ่งที่ไม่สมควรที่จะค้า และถ้าค้า บ้านเมืองจะล่มจม.

อีกอย่าง ถ้ากฎหมายบอกว่าไม่ให้มีโทษประหารชีวิต เขาก็บอกว่าควรจะทำคุกตลอดชีวิต. แต่การทำคุกตลอดชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่ทำยากเหมือนกัน เพราะกฎหมายมีว่าคนที่ถูกจำคุกขอลดหย่อนโทษได้. ก็เห็นมาเรื่อย จำคุกตลอดชีวิตแล้วมีการอภัยโทษเขาเรียกว่าพระราชทานอภัยโทษ โดยที่เป็นกฎว่าเมื่อมีโทษแล้วอภัยโทษได้. ลงท้ายคนที่ควรประหารชีวิต บางทีภายใน ๑๐ ปีก็ถูกปลดปล่อยได้แล้ว. ถ้าถูกปลดปล่อยออกมา เช็ดหลาบ อย่างที่เขาบอกว่าเช็ดหลาบกลับมาเป็นพลเมืองดีก็ไม่มีไร. แต่ส่วนใหญ่ออกมาอภัยโทษแล้วออกมาสองสามวัน ทำผิดอีก. ท่านทั้งหลายจะได้เห็นคนที่ทำผิดมหันต์ ถ้ารับอภัยโทษ ไม่กี่วันทีหลังก็ทำผิดต่อไป. บางคนทำผิดไม่ถึงที่จะประหารชีวิต แต่เวลาออกมาในที่สุดจะเป็นอาชญากรฆ่าคนได้. การที่จะลงโทษต้องลงโทษให้ถูกต้อง เมื่อลงโทษให้ถูกต้องแล้ว เขาจะเช็ดหลาบได้. นี่คือการรับผิดชอบของผู้พิพากษา. ฉะนั้น ต้องพิจารณาดู ๆ .

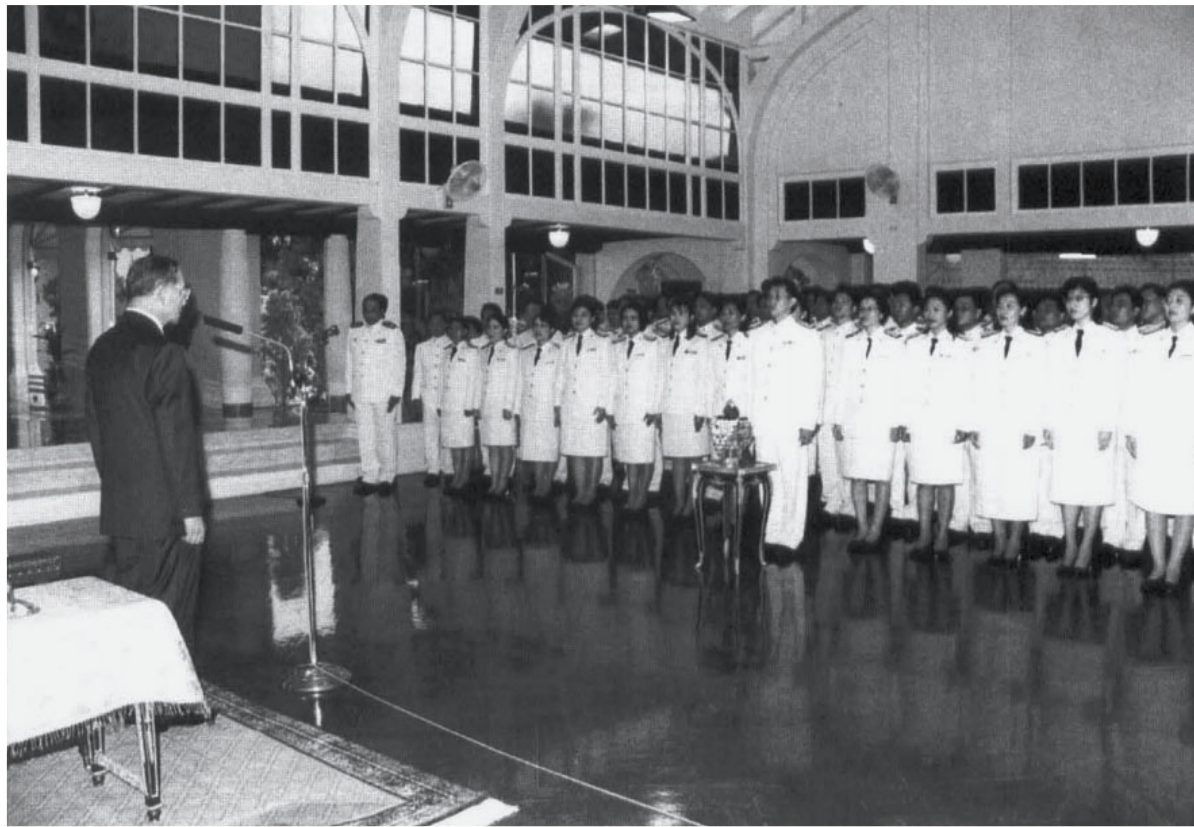

ในคำปฏิญาณที่ได้เปล่งอยู่นี้ ลึกซึ้งมาก และขอให้ท่านไปคิดดี ๆ. ขอให้ท่านทั้งหลายสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาตลอดต่อไป จะได้เป็นผู้ที่ถือว่าเป็นคนดีในชาติในประเทศ และเป็นคนที่ได้ช่วยให้ประเทศมีความร่มเย็นได้จริง ๆ. ที่บอกว่าให้ทำหน้าที่ในโรงศาลก็คงเข้าใจกัน นอกโรงศาลจะต้องพยายามที่จะแนะนำประชาชน แนะนำคนอื่นในความเป็นอยู่ ในการเป็นไป แล้วสอนให้เป็นคนดี โดยเราเองต้องไม่คิดถึงความเหน็ดเหนื่อย. จะต้องทำงานตลอดเวลาไม่มีวันพัก จนกระทั่งถึงเวลาเกษียณอายุ หมายความว่าอีกหลายปีอยู่ เพราะว่าท่านเพิ่งเริ่มทำหน้าที่. ฉะนั้น ขอให้ท่านมีกำลังใจ มีความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วน. ขอให้ท่านประสบความสำเร็จ และความสุขทั่วทุกคน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ท้องพระโรงศาลาเริง วังไกลกังวล
วันศุกร์ ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕

การที่ท่านทั้งหลายได้เปล่งคำปฏิญาณนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับความยุติธรรมในประเทศ เพราะท่านได้ปฏิญาณว่าจะปฏิบัติหน้าที่เพื่อความยุติธรรมข้อหนึ่ง. และเพื่อความสงบสุขของประชาชนอีกข้อหนึ่ง ถ้าว่าด้วยสองข้อนี้ ก็ครอบคลุมทุกอย่างที่ท่านจะต้องทำ

การเป็นผู้พิพากษานั้น ก็ต้องตามชื่อ ต้องพิพากษา คือต้องตัดสินในสิ่งที่จะมีปัญหา. ในโลกนี้มีปัญหามากมาย เพราะว่าคนเรามีความคิดความเห็นแตกต่างกัน. เมื่อมีความคิดแตกต่างกัน ก็มีการขัดแย้งกัน. เมื่อมีการขัดแย้งกัน บางทีก็ประสานกันได้ด้วยสติ แต่บางทีก็อาจจะทะเลาะกันได้. เมื่อมีการทะเลาะกัน ก็ต้องมีคนไกล่เกลี่ยไม่ให้เกิดไม่ไห้กลายเป็นคดีไม่ให้เป็นสถานการณ์ที่อันตรายเพราะถ้าปล่อยให้อันตรายเกิดขึ้น ประเทศชาติก็จะล้มได้. ฉะนั้น ต้องถือเป็นหน้าที่สำคัญที่จะทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ย ในการตัดสินด้วยความฉับพลัน และด้วยความรู้.

ในปัจจุบันนี้ ศาลในประเทศไทยมีหลายศาล ทั้งที่เรียกว่าศาลยุติธรรม และศาลอื่นๆ ที่จะต้องตัดสินคดีหรือความขัดแย้งในทางอื่น เช่น มีศาลรัฐธรรมนูญ มีศาลปกครอง เป็นต้น. ศาลเหล่านั้นก็เป็นศาลเหมือนกัน แล้วท่านก็อาจจำเป็นต้องเกี่ยวข้องด้วยเหมือนกัน. อย่างไรก็ตาม ศาลยุติธรรมนี้เป็นศาลที่สำคัญที่สุด เพราะที่ต้องยุติธรรม ต้องให้มีความเป็นธรรม. ถ้าไม่ทำให้เกิดความยุติธรรมในบ้านเมืองบ้านเมืองก็ไม่มีความสุข ไม่มีความสงบ.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายสันติ ทักกราล

ท่านทั้งหลายถือว่าเป็นผู้พิพากษา แต่ว่าจะต้องทำหน้าที่อื่น ๆ ด้วย. อย่างเช่นเมื่อไปเป็นผู้พิพากษา ในศาลในจังหวัดต่าง ๆ เวลาท่านไปอยู่ที่จังหวัดนั้น ๆ ท่านก็ไม่ใช่ว่าจะมีหน้าที่เพียงขึ้นไปบนบัลลังก์ แล้วตัดสินคดีที่จะมี แต่ท่านเป็นผู้ใหญ่ในจังหวัด. ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่คนจะมองเห็นว่า เป็นคนที่มีความรู้และมีความยุติธรรม นั้นเอง ฉะนั้นหน้าที่ของท่านกว้างขวางมาก. สำหรับให้มีความยุติธรรมนั้น จะต้องมีความซื่อสัตย์ความสุจริต ก็ทุกอย่างที่ท่านได้ปฏิญาณมา. ก็เคยพูดถึงว่า คำปฏิญาณนี้มีความสำคัญมาก เพราะว่าท่านจะต้องปราศจาก “อคติ” ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากมาก เพราะว่าคนเรามักอยากจะไปทางที่ไม่ควรไป. “คติ” แปลว่าที่ควรจะไป. “อคติ” ไม่ควรไป. ขออย่าให้ไปในทางที่ไม่ควรไป ไม่ใช่ทางกายเท่านั้น ต้องทางใจ. ทางใจนี้สำคัญที่สุด.

ฉะนั้น ขอให้ท่านรักษาคำปฏิญาณนี้ไว้ทุกวัน ทบทวนทุกวัน เป็นสิ่งที่จะต้อง เรียกว่า เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์. ถ้าทำได้ ท่านก็จะทำหน้าที่ได้เต็มที่ และคนจะนับถือ. ถ้าคนนับถือ เป็นความสุข เป็นความสุขทั้งท่านเองจะได้ เป็นส่วนตัว และจะเป็นความสุขแผ่ออกไปทั่วทั้งราชอาณาจักร. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัติตาม ที่ได้ปฏิญาณและขอให้ท่านมีกำลังใจที่แน่วแน่ที่จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณ. ถ้าเป็นเช่นนี้ ก็จะเป็นบุญของประเทศ เพราะว่าท่านจะเป็นกำลังที่ช่วยให้ประเทศพัฒนาอุปสรรคใด ๆ ที่จะมี ซึ่งหมู่นี้โลกมีความเดือดร้อนทั่วทุกแห่ง. ขอให้เมืองไทยปราศจาก หรือพ้นจากความเดือดร้อนที่มีอยู่ทั่วโลก ให้เป็นแหล่งที่มีความสงบสุขได้ เพราะว่ามี ความตั้งใจที่จะรักษาความสงบ.

ก็ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จในงานการ และมีความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างที่ควรทำ ขอให้มีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลปกครองสูงสุด^(๒) นำตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
เผ่าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล
วันศุกร์ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕

ตามที่ท่านได้เปล่งวาจาพยายามที่จะปฏิบัติงานโดยดี ก็เป็นเหมือนของตุลาการทุกฝ่าย แต่สำหรับศาลปกครองนี้ มีความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะว่าการปกครองนี้จะต้องทำโดยดีและด้วยความฉลาด.

สมัยนี้เป็นเวลาที่ทางการ หรือทางราชการ พยายามที่จะปฏิรูปการปกครอง. ปฏิรูปการปกครองนั้นก็หมายความว่าเปลี่ยนแปลง ดัดแปลงวิธีปกครองให้ดีขึ้น ทำให้ประชาชนได้รับความผาสุกยุติธรรมมากขึ้น. ฉะนั้นหน้าที่ของตุลาการชุดนี้มียิ่งกว่าตุลาการอื่นๆ. จะต้องพยายามพิจารณาคำปฏิญาณว่าจะปฏิบัติโดยปราศจาก “อคติ” ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากที่สุด เพราะว่า “อคติ” แปลว่า ไปในสิ่งที่ไม่ควรไป. หมายความว่าคิดหรือปฏิบัติอะไรที่ไม่ควรปฏิบัติให้เว้น อะไรที่ควรปฏิบัติให้ปฏิบัติ ซึ่งแต่ละคนได้เรียนรู้ และมีประสบการณ์ แต่ว่าต่อไปนี่หน้าที่ต้องทำยิ่งกว่าที่ได้เรียน จะต้องบุกเบิกต่อไป. ฉะนั้น ถ้าไม่ได้สามารที่จะพิจารณาว่าอะไรควร อะไรไม่ควร ก็จะทำให้การปฏิบัตินั้นไม่ถูกต้องได้ ไปทางที่ไม่ถูกต้อง คือไปมี “อคติ” นั้นเอง.

คำว่า “อคติ” นี้อธิบายเช่นนี้ แต่ว่าแต่ละคนจะต้องพิจารณาเอง เพราะว่าไม่มีตำรา. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านพยายามปฏิบัติงานโดยปราศจาก “อคติ” จริง ๆ ด้วยความฉลาดและด้วยความซื่อสัตย์สุจริต. ถ้าทำได้ การปกครองในประเทศ ก็จะบรรลุผลโดยดี. เมื่อบรรลุผลโดยดีแล้ว ประเทศชาติก็เจริญรุ่งเรือง ประชาชนมีความสุข ประชาชนก็มีความสุขสงบ. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านไปพิจารณางานของท่านให้ดี และพยายามที่จะทำให้สุดกำลังกาย กำลังความรู้. ท่านอาจจะนึกว่า ท่านจำนวน ๒๐ คน จะไปทำให้การปกครองเรียบร้อยดีได้อย่างไร ได้อย่างน้อยในส่วนของท่านและคนอื่นเห็นว่าทำ คนอื่นเห็นว่าท่านได้ปฏิบัติด้วยความเสียสละด้วยความกล้าหาญ ด้วยความฉลาด ก็จะเอาอย่าง. และถ้าคนอื่นเอาอย่าง ก็หมายความว่ามีคนมากขึ้น ทั้งตุลาการทั้งไม่ใช่ตุลาการก็จะสามารถที่จะมีกำลังใจปฏิบัติงานการของตน.

ขอให้ท่านได้ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ มีความฉลาด มีความกล้า และมีความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้น. ขอให้ท่านมีกำลังใจกำลังใจสมบูรณ์ เพื่อที่จะปฏิบัติงานที่สำคัญของท่าน.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายอักษราทร จุฬารัตน

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาลยุติธรรม
เฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ท้องพระโรงศาลาเรียง วังไกลกังวล
วันศุกร์ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๕

คำกล่าวปฏิญาณของท่าน เป็นคำที่สำคัญมากสำหรับผู้พิพากษา เพราะว่าผู้พิพากษานั้นจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติสุจริต ด้วยความเข้มแข็ง และด้วยความแน่วแน่ ที่จะทำให้มีความยุติธรรมเกิดขึ้นในบ้านเมือง. ฉะนั้น ถ้าท่านไม่ทำตามคำปฏิญาณนั้นก็ไม่สมควรที่จะได้ทำหน้าที่ผู้พิพากษา. แต่เชื่อว่า ท่านทุกคนตั้งใจที่จะทำ และการที่เปล่งวาจาานั้น ท่านได้ทำด้วยความเข้มแข็ง และทำให้ท่านมีกำลังใจที่จะปฏิบัติตาม.

การเป็นผู้พิพากษานั้น ไม่ใช่เป็นหน้าที่ที่ง่าย เพราะว่าจะต้องมีความรู้และมีความแน่วแน่. ความรู้ที่ท่านได้เรียนมาแล้วในชั้นต่าง ๆ และทุกอย่างที่ท่านได้เรียนจะต้องเก็บเอาไว้มาปฏิบัติ. เมื่อมีความรู้แล้วจะต้องรู้จักปฏิบัติ ซึ่งอาจจะไม่ได้เรียนในตำรา แต่ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญจะต้องมาประกอบในงานการ.

ความจริง ผู้พิพากษานั้นโดยมากบอกว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ฟังในศาล เป็นสิ่งที่จะต้องรับมาพิจารณา ถ้าไม่ใช่เรื่องที่อยู่ในศาล ไม่ให้พิจารณา. ตามหลักเขาว่าอย่างนั้น แต่ความจริงที่จะรับพิจารณา ต้องรู้ว่าข้างนอกศาลทำอะไร หมายความว่าประชาชนอยู่เป็นอย่างไร หรือผู้ที่เข้ามาเป็นคู่คดีในศาล เขาเป็นใคร เขาทำอะไร. ฉะนั้น ท่านจะไม่เข้าใจ ท่านจะไม่รู้จะทำอย่างไร ท่านจะไม่สามารถพิจารณาว่าอะไรถูก อะไรไม่ถูก. ฉะนั้นท่านจะต้องเปิดหูเปิดตา. เวลาที่อยู่ในศาล เปรียบเทียบกับเวลาที่อยู่นอกศาล ความจริงเป็นเวลาสั้น แต่เวลาที่อยู่นอกศาลนั้น ท่านมีหน้าที่เป็นผู้พิพากษาเหมือนกัน. ไม่ใช่จะไปตัดสินอะไรกลางถนน. แต่กลางถนนหรือที่บ้าน อยู่ในนาหรือในไร่ ที่ไหนก็ตาม ต้องเปิดหูเปิดตา และพิจารณาว่าโลกนี้เป็นอย่างไร ชีวิตของประชาชนเป็นอย่างไร. ที่ใช้คำว่า “ประชาชน” หมายถึงทั้งผู้ที่เป็นชานาชาไร ผู้ที่เป็นคนขับรถบรรทุก หรือจะเป็นใครก็ตาม เป็นประชาชนทั้งนั้น ว่าเขามีชีวิตอย่างไร และมีเหตุผลใดที่จะเกิดคดีกันในศาล.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายสันติ ทักกราล

ถ้าทุกคนมีความตั้งใจที่เที่ยงตรงที่ดี ท่านจะไม่มึนงานทำ เพราะว่าจะไม่มีคดี จะไม่มีเรื่อง. แต่ว่าเพราะมือคตินั่นเอง ไม่ใช่ท่านมือคติ แต่ว่าคนทั่วไปอาจจะมือคติทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง แล้วเป็นหน้าที่ของท่านที่จะดูว่า ที่คนทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องมาจากอคติข้อใด และจะรู้ว่า เขาผิดหรือไม่ผิด. สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ท่านจะต้องเรียนรู้ หรือจะต้องทบทวน และถ้าทบทวนได้ด้วยดี จะทำหน้าที่ได้. ท่านจะได้ชื่อว่าเป็นผู้พิพากษาที่มีความเที่ยงตรง ปราศจากอคติ และท่านจะมีประโยชน์มากมาย ทำให้คนที่ทำผิดได้รับการตักเตือน ตักเตือนว่า ทำผิดนั้นไม่ถูกไม่ดี. ในประเทศทุกประเทศที่มีชื่อมีแป ต้องถูกลงโทษ. แต่ผู้ที่ถูกลงโทษนั้นจะเข้าใจ และเมื่อพ้นโทษแล้ว จะเป็นพลเมืองดีต่อไป. ฉะนั้น หน้าที่ของท่านเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก.

ที่ได้พูดถึงว่าท่านจะต้องมีคุณสมบัติอะไรนั้น ท่านได้ทราบแล้ว ตอนนี้จะต้องปฏิบัติ ให้การปฏิบัติงานของท่านในโรงศาลเป็นผลสำเร็จให้คนทั่วไปเป็นคนดีด้วย. อันนี้ถือว่าท่านทุกคนเป็นคนดีเป็นคนที่มีความยุติธรรมในใจ ต้องนำความยุติธรรมนี้แผ่ไปสู่คนทั่วไป ทั้งผู้ใหญ่ผู้น้อยทั้งผู้ใหญ่น้อยทั้งหมด ให้เข้าใจว่า ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงไปตรงมา ความดี ความมีความรู้ เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคน และทุกคนจะมีความสุขจะมีชีวิตที่เจริญได้.

ฉะนั้น ขอให้ท่านไปพิจารณาข้อเหล่านี้ และท่านจะได้ปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วนสมบูรณ์. ขอให้ท่านสามารถที่จะพิจารณาปฏิบัติงานโดยดี และขอให้ท่านมีกำลังใจ. อันนี้ต้องมีกำลังใจ ทั้งกาย เพื่อปฏิบัติงาน เพราะเป็นงานที่เหนื่อย และจะทำให้ท่านมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับส่วนรวม โดยเฉพาะสำหรับประเทศชาติ ซึ่งเรามีความภูมิใจว่า ประเทศเราเป็นประเทศที่มีชื่อมีแป ประเทศเรามีความก้าวหน้า มีความดี. ในโลกนี้เราพิจารณาได้ว่า มีความไม่ดีอยู่มาก ขออย่าให้มืออยู่ในเมืองไทยให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความดีมากที่สุด จะทำให้ทั่วโลกนับถือ. ถ้าทั่วโลกนับถือ ประเทศเราจะปลอดภัย. ถ้าประเทศเราปลอดภัย ทุกคนก็ปลอดภัย และมีความสุขได้.

ขอให้ท่านประกอบด้วยกำลังใจกำลังกายที่สมบูรณ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่สำคัญของท่าน. ขอให้ท่านมีร่างกายแข็งแรง มีปัญญาเฉียบแหลม เพื่อที่ปฏิบัติได้และปฏิบัติด้วยความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในพิธีประดับยศนายทหารและนายตำรวจชั้นนายพล
ณ หอประชุมอเนกประสงค์ วังไกลกังวล
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มาประกอบพิธีประดับยศแก่นายทหารและนายตำรวจชั้นนายพลในวาระนี้ การเลื่อนยศทั้งตำรวจและทหารนั้น ถือว่าแต่ละท่านได้ปฏิบัติงานมาโดยดี และสมควรที่จะได้รับเกียรติให้สูงขึ้น สำคัญอยู่ที่การเลื่อนยศต้องถือว่าเป็นความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ถ้าระมัดระวังสังวรอยู่ในเกียรตินั้นก็จะเป็นมงคลแก่แต่ละคน และแก่ทั้งกองทัพ ทั้งการตำรวจไทย

ที่วันนี้มาประดับยศกันต่อเนื่องไม่ได้ขาดระยะ ก็ถือว่าเป็นสิ่งที่น่าจะเหมาะสม เพราะว่าทหารและตำรวจได้ทำหน้าที่ที่สำคัญสำหรับประเทศชาติในหลายด้าน ทั้งในด้านความปลอดภัย ซึ่งถือว่าเป็นภาระหลักของทหารและตำรวจ ทั้งยังมีภาระหน้าที่ที่สำคัญเพื่อประเทศและประชาชน คือทำให้ประชาชนและประเทศชาติมีความปลอดภัย มิใช่จากศัตรูที่บุกเข้ามาเท่านั้น แต่ที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือจากสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม และความไม่ปลอดภัยในทางกายและใจของประชาชน

ในสมัยนี้ความปลอดภัยในการรุกรานนั้นดูจะมีน้อยลง ไม่รุนแรงเท่าเมื่อระยะหลายสิบปีมาแล้ว แต่ว่าภัยอันตรายที่มีจากความไม่เรียบร้อยหลายอย่างก็เกิดขึ้น มากขึ้น ถ้าจะพิจารณาดูข้อสำคัญอย่างหนึ่ง คือเรื่องของความไม่เรียบร้อยจากยาเสพติดที่เพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ซึ่งทำให้มีผลร้ายหลายด้านในสังคมไทย ฉะนั้นถ้าท่านพยายามที่จะรับผิดชอบ ก็จะสามารถที่จะจัดภัยของยาเสพติดได้ ด้วยความร่วมมือกันปราบให้อยู่ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากมาก แต่ที่ไม่สุดวิสัยที่จะให้ผ่านพ้นไปได้ ที่ว่าทหารและตำรวจมีหน้าที่สำคัญในด้านปราบยาเสพติดนี้ก็เพราะว่าท่านต้องใช้อำนาจ อำนาจของทุกสิ่งทุกอย่างที่มีอยู่ในมือ และสำคัญที่สุด จะต้องใช้อำนาจนี้ด้วยความตั้งใจตรง ตั้งใจซื่อสัตย์สุจริต ต้องใช้อำนาจด้วยความรู้ ด้วยหลักวิชา เพื่อที่จะให้ผ่านพ้นไปได้

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

ก็ขอพูดเพียงแค่นี้ว่า ท่านมีหน้าที่สำคัญที่จะทำให้ประชาชนมีความสุขได้ทุกคนทุกฝ่าย ถ้าท่าน
ได้ทำแล้วจะเป็นบุญแก่ประเทศชาติ ซึ่งจะอยู่เย็นเป็นสุขได้ ฉะนั้น ก็ขอให้ทุก ๆ ท่านได้ทราบถึงหน้าที่สำคัญ
ที่ท่านมี และความตั้งใจที่จะต้องทำเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ ท่านเป็นนายพล เป็นนายพลก็หมายความว่า เป็นผู้ใหญ่
ผู้ใหญ่นั้น มีความรับผิดชอบยิ่ง ๆ ขึ้น ถ้าเป็นผู้ย่อย ความรับผิดชอบก็มี แต่จะไม่มากเท่า เมื่อทำได้ดี ก็มีผลดีได้มาก
ถ้าเป็นผู้ใหญ่ เช่น ถ้าเป็นนายพล ก็ถือว่าได้ช่วยให้ส่วนรวมได้อยู่ดี แต่ถ้าทำไม่ดี ก็มีผลร้ายมาก ฉะนั้น ก็ขอให้
ท่านระลึกถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ และความตั้งใจให้ได้มีประสิทธิผล.

ขอให้ทุกท่านได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรือง ความสำเร็จในกิจการ จะทำให้ท่านมีความสุขความพอใจ
ในกิจการของตน และจะทำให้คนอื่นที่รับผลของงานของท่านมีความสุข มีความเจริญ จนกระทั่งถึงชั้น
ประเทศชาติทั้งหมดก็จะอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งเป็นความปรารถนาของทุกคน ทั้งทหาร ทั้งตำรวจ ทั้งพลเรือน
อยากที่จะให้ประเทศชาติมีความเจริญ ก็ขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จ และในเวลาเดียวกันขอให้มีความสุข
ความดีทุกประการให้ได้ถือว่าเป็นชายชาติทหาร เป็นตำรวจที่รักษาความปลอดภัยของประเทศชาติโดยสมบูรณ์
เต็มที่ ขอให้ทุกคนมีความสุข ความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาลเผ่าฯ
เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ท้องพระโรงศาลาเรียง วังไกลกังวล
วันพุธ ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ท่านที่ได้เปล่งคำปฏิญาณด้วยความเข้มแข็ง ก็เข้าใจว่าท่านตั้งใจที่จะทำตามคำพูดที่เปล่งออกมานี้
ที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับข้าพเจ้าคือ ท่านได้บอกว่าจะปฏิบัติในพระปรมาภิไธย. หมายความว่า ข้าพเจ้าถ้าได้เห็น
ท่านทั้งหลายปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจริง ๆ ก็สบายใจ แต่ถ้าสงสัยว่าท่านจะทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง ข้าพเจ้าเดือดร้อน.
ที่เดือดร้อนเพราะว่าเมื่อปฏิบัติอะไรในพระปรมาภิไธย พุดง่าย ๆ ในนามของพระเจ้าอยู่หัว ถ้าทำอะไรที่มีดีมีชอบ
พระเจ้าอยู่หัวก็เป็นคนที่ทำมีดีมีชอบ. ฉะนั้น จะต้องขอกำชับอย่างหนักแน่นว่าให้ทำตามคำปฏิญาณ เพราะว่า
จะทำให้ข้าพเจ้าเองในส่วนตัวและในหน้าที่ เดือดร้อน. แล้วก็ถ้าข้าพเจ้าเดือดร้อน ก็คงทำให้คนเดือดร้อนมาก
เหมือนกัน ก็ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความยุติธรรม. ฉะนั้น ท่านจะต้องพยายามที่จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณนี้
อย่างเคร่งครัด มีใจด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเท่านั้นเอง แต่ด้วยความรู้ที่ท่านได้ชวนชวามา จนกระทั่งได้รับการ
แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษา. ผู้พิพากษานั้นมีอำนาจที่จะตัดสินใจอะไร ก็นับว่าเป็นคนที่สำคัญสำหรับประชาชน
ทั้งคนที่รับบริการของท่าน.

อย่างหนึ่งก็คือ ถ้ามีคดีอะไรก็ต้องมีคนที่ถูก คนที่ผิด. ท่านก็ต้องเห็นว่าใครถูกใครผิดและตัดสิน
พิพากษาอย่างถูกต้อง. การพิพากษาอย่างถูกต้องนั้นจะต้องมีความรู้ มีความรู้ในกฎหมายในบทกฎหมายต่าง ๆ
และมีความสามารถ มีความยุติธรรมในใจ. ฉะนั้น เมื่อท่านจะปฏิบัติหน้าที่ของท่านก็ต้องพิจารณาทุกครั้งว่า
ทำถูกหรือไม่ถูก. ถ้าทำถูกท่านก็จะได้ชื่อว่าได้ทำงานเพื่อให้งานสำเร็จโดยดี และหมายถึงว่าจะมีความยุติธรรม
ในบ้านเมือง. บ้านเมืองนี้ต้องมีความยุติธรรมเพราะว่าถ้าไม่มีความยุติธรรม ก็จะต้องมีความเดือดร้อน จะต้อง
มีความไม่สงบ. มีหลายประเทศที่คนปฏิบัติไม่ได้อยู่ในความยุติธรรม ก็ทำให้บ้านเมืองเหล่านั้นล่มจมไปได้.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงเอาไว้

^(๒) นายอรรถนิติ ดิษฐอำนาจ

ประเทศไทยนี้ต้องมีชื่อมีแป มีคุณธรรม. คุณธรรมนี้ก็หมายความว่า ธรรมะ คือสิ่งที่ถูกต้อง และยุติก็ยุติ ก็หมายความว่า คุณได้ว่าอะไรเป็นธรรม อะไรไม่เป็นธรรม. ถ้าเห็นได้อะไรเป็นธรรมและปฏิบัติตามนั้น ก็ทำให้ประเทศนั้นมีความสุข.

ที่ท่านได้กล่าวปฏิญาณก็คือ สรุปลงคำเดียวคือท่านจะปฏิบัติเพื่อความยุติธรรม ยุติธรรมทุกด้าน. แล้วก็นอกจากในการปฏิบัติ พิพากษา ในการปฏิบัติงาน หรือไม่งาน คือปฏิบัติตนทุกวันทุกคืน ถ้าคนเห็นว่า ผู้พิพากษาอยู่ที่ไหนก็ตาม เป็นคนที่ยุติธรรม เป็นคนที่มีความฉลาด ฉลาดเป็นหน้าที่ที่ท่านได้ทำดีแล้ว. ไม่ใช่จะรู้กฎหมายเท่านั้นเอง แต่รู้ปฏิบัติตนให้ดี รู้ปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือของคนทั่วไปทุกคน ทั้งคนที่มีอาชีพต่าง ๆ ให้เขารู้สึกว่าเขาปฏิบัติงาน เขาจะมีชีวิตที่ปลอดภัย มีชีวิตที่เจริญได้. ฉะนั้น อยู่ที่ท่านที่จะทำให้บ้านเมือง มีความสงบสุขได้ด้วยตนเองด้วย ไม่ใช่ด้วยการปฏิบัติงาน แต่ปฏิบัติวางตัวให้ดี เป็นที่น่าเชื่อถือ และถ้าเป็นที่น่าเชื่อถือแล้ว คนที่ไม่มีความรู้เท่า คนที่ไม่มีความยุติธรรมเท่า ก็จะมีคุณธรรมในตัว. ถ้าแต่ละคน ๆ นี้ ชาติบ้านเมืองมีความยุติธรรม มีความดีในตัว บ้านเมืองย่อมจะอยู่ดีและบ้านเมืองก็มีความสุข บ้านเมือง จะมีความสุขเจริญ. ฉะนั้น ท่านทั้งหลายมีหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงาน

แต่ก่อนนี้ท่านไม่ได้ปฏิญาณก็อาจจะไม่ต้องเคร่งครัดเท่าไร แต่ว่าเดี๋ยวนี้ได้ปฏิญาณแล้ว ไม่มีเหตุผลที่จะไม่ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ไม่มีเหตุผลที่จะไม่ช่วยให้บ้านเมืองมีความสุข. ท่านก็ ก็นับว่าจำนวนไม่น้อย ร้อยกว่า แต่ว่าเปรียบเทียบกับคนหลายล้านคนก็ยังไม่มากนัก แต่ถ้ามีความยุติธรรม ความเข้มแข็ง ท่านสู้ได้ ท่านทำได้. ฉะนั้น ที่ฟังท่านเปล่งวาจาตั้งอย่างเข้มแข็งตะก็ ก็ทำให้มีความรู้สึกสบายใจขึ้น และถ้ารักษา ความเข้มแข็งนี้ต่อไป ก็เชื่อว่าประเทศชาติจะเข้มแข็งต่อไปด้วย. ผู้ที่ได้ปฏิบัติมาจนถึงวันนี้ ก็จะได้มีผู้ที่มาช่วย เพิ่มเติม เพิ่มกำลังของความยุติธรรมในประเทศชาติ. ท่านจะต้องได้ไปปฏิบัติงาน ไม่ใช่ในเมืองเท่านั้นเอง แต่ว่าในชนบท ทุกจังหวัด ทุกแห่งทุกหน ท่านต้องเป็นผู้เชิดชูความยุติธรรมและความดี.

ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านมีกำลังกายกำลังใจที่เข้มแข็ง กำลังความสุจริตที่หนักแน่นเพื่อที่จะให้ทำงานอันสำคัญ เป็นตัวอย่าง เป็นหลักของประเทศชาติ เป็นหลักชัยของประเทศชาติ. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านมีกำลังใจกำลังกาย เข้มแข็ง อย่าให้ประสับไซ้ เจ็บไข้ใด ๆ ให้รักษาตัวให้เข้มแข็งแข็งแรง และรักษาที่สำคัญที่สุด รักษาจิตใจ ให้เข้มแข็ง ให้ชื่อเสียงให้สุจริตตลอดต่อไป จะทำให้ประเทศชาติมีความเข้มแข็งแข็งแรงด้วย รวมทั้งแต่ละท่าน จะมีความเข้มแข็งด้วย จะมีความสุขเจริญและเป็นเกียรติ. ฉะนั้น ขอให้ได้ประสับแต่ความเจริญรุ่งเรืองในงานการ และในส่วนตัว ให้ได้สามารถที่จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความยุติธรรม.

ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส

ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๑-๒๕๕๖

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาล สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑

ตามที่คุณที่จะทำหน้าที่ผู้พิพากษาศาลฎีกาได้ปฏิญาณตนอย่างเข้มแข็งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะที่บ้านเมืองต้องมีผู้พิพากษา บ้านเมืองต้องมีผู้รักษาความยุติธรรม ต้องมีศาลเพื่อที่จะรักษาความยุติธรรมนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ. เพราะถ้าในบ้านเมืองถ้าไม่มีความยุติธรรม บ้านเมืองก็จะล่มจม. และสำคัญที่ท่านทั้งหลายได้ตั้งใจที่จะทำหน้าที่นี้ ที่ท่านจะทำหน้าที่ ท่านได้เตรียมตัวไว้แล้วอย่างดี คือท่านได้เรียนรู้และเตรียมตัวที่จะทำหน้าที่. หน้าที่นี้เป็นการทำสิ่งที่เป็นความยุติธรรม.

คำว่ายุติธรรมนี้ หมายความว่า เป็นคนที่จะวางตัวที่ดี วางตัวที่ตรง วางตัวที่จะทำอะไรที่ตรงไปตรงมา. ในโรงศาลเองก็ต้องทำ แต่นอกโรงศาลก็ต้องทำ. ทุกแห่งท่านจะต้องทำตัวให้ดีให้ยุติธรรม เพราะผู้ที่เป็นผู้พิพากษาเป็นตัวอย่างของความดี. ความดีของผู้ที่จะวางตัวให้ดีคือ วางตัวให้ตรง วางตัวให้ยุติธรรมคือวางตัวให้ดี. ดีนี้ลำบาก เพราะว่าถ้าทำอะไรที่ตรงไปตรงมา ก็ไม่แปลก ไม่มีอะไรไม่มีปัญหา. แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าความตรงไปตรงมานี้นะอยู่ที่ไหน. ความตรงไปตรงมาคือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านจะทำในเวลาทำหน้าที่ และนอกหน้าที่ จะต้องวางตัวให้ดี. ก็หมายความว่าแต่ละท่านจะต้องพยายามที่จะทำเป็นตัวอย่างแก่ประชาชนทำเป็นตัวอย่างที่ดี. คือ ถ้าทำอะไรก็ตาม ท่านต้องแสดงให้เห็นว่า ไม่มีอะไรเหนือความยุติธรรม.

บางทีคนที่เป็นผู้พิพากษาเข้าใจว่าจะทำความยุติธรรมนั้นเวลาขึ้นศาล ในโรงศาล แต่ไม่ใช่ช้อย่างนั้น. จะต้องทำตัวอย่างในเวลาทุกเมื่อ. ถ้าทำตัวอย่างในเวลาทุกเมื่อ นั่นถือว่าเป็นผู้พิพากษาที่ดี. ก็อันนี้ก็พูดยากว่าจะทำอย่างไร. การที่เป็นตัวอย่างที่ดี สำหรับคนได้เห็นว่า มีผู้พิพากษาในโรงศาลแล้วก็นอกโรงศาลด้วย

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายวิรัช ลิ้มวิชัย

อันนี้เป็นสิ่งที่ลำบาก. เพราะว่าถ้าท่านวางตัวให้ดินนอกโรงศาลด้วย อันนั้นจะเป็นความเป็นผู้พิพากษาที่ครบถ้วน. ถ้าท่านทำอย่างนั้นได้คนก็เชื่อถือ. ถ้าเกิดคนเชื่อถือได้ก็หมายความว่าประเทศชาติมีชื่อมีแปดทุกเมื่อ อันนี้สำคัญ. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านได้วางตัวให้ดี. สิ่งที่ได้เรียนรู้ไว้ สิ่งที่ได้ฝึกฝนไว้ให้ปฏิบัติดีทุกเมื่อ อันนี้สำคัญ. ถ้าปฏิบัติดีทุกเมื่อ ก็จะทำให้มีหลักมีเกณฑ์ในบ้านเมือง อันนี้ก็สำคัญ. ถ้าท่านทำอย่างนี้ทุกคน ประชาชนทุกคนก็จะรู้ว่าในบ้านเมืองมีความยุติธรรม แล้วที่ท่านก็เป็นตัวอย่างของความยุติธรรม. เป็นสิ่งที่ทำยาก เพราะว่าจะต้องมีความรู้ จะต้องมีความสามารถในตัว. ฉะนั้น ที่พูดซ้ำซากอย่างนี้ก็เพราะว่าเป็นสิ่งที่ยากที่จะวางตัวให้ยุติธรรม. ถ้าทำตัวให้ยุติธรรม ประชาชนเห็นว่าเป็นบ้านเมืองมีคนที่ดี เป็นคนที่เป็นประกันของความยุติธรรม. และถ้าทำได้ ก็เชื่อว่าบ้านเมืองจะอยู่เย็นเป็นสุขได้.

ฉะนั้น ที่ขอร้องให้ท่านเป็นตัวอย่าง เป็นสัญลักษณ์ของความยุติธรรม ก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยบ้านเมืองให้ปลอดภัยได้. แต่เป็นสิ่งที่ไม่ใช่ง่าย เพราะว่าต้องเสียสละมาก ๆ. ความเสียสละของผู้เป็นผู้พิพากษาเป็นสิ่งที่ทำยาก แต่ถ้าทำได้ท่านก็เป็นตัวอย่างของความดี. ท่านจะเป็นผู้ที่ เป็นประกันของความยุติธรรมของศาล และจะเป็นผู้ที่สามารถที่จะรักษาความยุติธรรมในบ้านเมือง. ถ้าทำได้แล้วท่านก็เป็นผู้ที่ได้เป็นคนที่ดี เป็นคนที่ช่วยบ้านเมืองให้อยู่ได้ ให้ปลอดภัยได้ ก็ขอให้ท่านได้พยายามทำเพื่อจะให้บ้านเมืองมีชื่อมีแปด. ใครว่ามีชื่อมีแปดก็หมายความว่า มีความสุข มีความยุติธรรม. ถ้าท่านรักษาความยุติธรรมได้แท้ ๆ ท่านก็เป็นผู้ที่เรียกว่าท่านเป็นผู้ที่ได้ทำ ได้ช่วยบ้านเมืองให้อยู่ได้. ถ้าไม่มีความยุติธรรมในบ้านเมือง อยู่ไม่ได้ เพราะว่าคนเขาสงสัยอยู่เสมอ. จะต้องให้ไม่มีความสงสัยในบ้านเมือง ในบ้านเมืองนี้ต้องมีแต่ความยุติธรรม. ฉะนั้น ก็ขอร้องให้ท่านพยายามกระทำ ให้ท่านรักษาความยุติธรรมแท้ ๆ แล้วก็รักษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากมาก แต่เชื่อว่าท่านตั้งใจจะทำ. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านตั้งใจรักษาความยุติธรรมในบ้านเมือง.

การรักษาความยุติธรรมในบ้านเมืองนี้เหมือนว่าง่าย ๆ เพราะว่าท่านเป็นผู้พิพากษา แต่ว่าถ้าเว้นจากความเป็นผู้พิพากษาสักนิดเดียวก็จะทำให้เสียหาย. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านรักษาความยุติธรรมในบ้านเมือง. ท่านได้เรียนรู้ ท่านได้ฝึกฝนมา ด้วยการเรียน แล้วก็ด้วยการปฏิบัติ ท่านก็คงจะต้องทำได้ ไม่ใช่ง่าย แต่ว่าถ้าท่านทำได้แล้ว ท่านจะเป็น เรียกว่าเป็นวีรบุรุษของบ้านเมือง เป็นผู้ที่รักษาความยุติธรรม. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านวางตัวเป็นวีรบุรุษ. ไม่ใช่วางตัวเป็น แต่ว่าถือตัวว่าเป็นวีรบุรุษของบ้านเมือง จะต้องรักษาความยุติธรรม ความสะอาด ความเรียบร้อยของบ้านเมือง. พูดอย่างนี้เหมือนว่าให้ท่านรับหน้าที่อยู่บนหัวของตัว. ก็เป็นอย่างนี้ที่ขอร้องให้ท่านรับความดีอยู่บนตัวเองทุกเมื่อ ทั้งในโรงศาลทั้งนอกโรงศาล. ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะทำดังนี้ เพื่อที่จะให้บ้านเมืองอยู่เย็น อยู่นาน. ท่านก็อาจจะนึก ๆ ในใจว่า ทำไมท่าน

จะต้องรับเป็นภาระ. ต้องรับ เพราะว่าท่านได้เลือกหน้าที่นี้ แล้วก็เมื่อเลือกหน้าที่นี้ต้องทำให้ดี. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านเมื่อเลือกหน้าที่ ท่านต้องทำหน้าที่ ก็ทำหน้าที่ให้สำเร็จเรียบร้อย มีแต่หน้าที่ที่ท่านคงนึกว่ามีแต่หน้าที่. ไซ้ ท่านมีหน้าที่ แล้วก็ถ้าทำได้แล้ว ท่านมีความพอใจ ท่านจะมีความพอใจ แล้วก็ท่านจะเป็นผู้ที่คนนับถือได้. ความที่คนนับถือนี้สำคัญมาก. อาจจะมีคิดว่าตัวเองเป็นคนที่มีคนนับถือ ไม่ใช่ ไม่ใช่ของที่ง่าย แต่ถ้าทำให้คนอื่นนับถือได้แล้ว ท่านเองจะสามารถที่จะมีความพอใจ แล้วก็ตลอดต่อไป ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของศาล ความศักดิ์สิทธิ์ของความยุติธรรม. ก็ขอให้ท่านทำสำเร็จ. แล้วถ้าทำสำเร็จแล้ว ท่านจะมีความดีตลอดชีวิตต่อไป ตั้งแต่ต้นจนปลาย.

ท่านได้ทำหน้าที่ผู้พิพากษา ท่านทำหน้าที่ศักดิ์สิทธิ์นี้ แล้วก็ถ้าทำได้แล้ว ท่านก็เป็นคนที่เรียกว่าเป็นคนดี. คำว่าคนดีนี้ดูเหมือนพูดง่าย ๆ แต่ว่าไม่ใช่ง่าย. ความดีและคนดี ต้องรักษาไว้. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านเป็นคนดี เป็นคนที่สามารถเป็นคนดี แล้วท่านจะมีความภูมิใจ เป็นผู้ที่รักษาความดีในประเทศชาติ. ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะรักษาความเป็นผู้พิพากษาตลอดรอดฝั่ง จนกระทั่งแก่เฒ่าก็เป็นคนดี. ทุกคนที่รักษาความดีได้ ตั้งแต่เข้าทำหน้าที่จนกระทั่งแก่เฒ่าและจนกระทั่งตาย ก็ถือว่าเป็นเกียรติและถือว่าท่านตายได้สบาย. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านได้มีความสามารถที่จะเป็นคนดีตั้งแต่ต้นจนปลาย. แล้วเป็นคนดีตั้งแต่ต้นจนปลายได้อะไร หมายความว่าท่านตายสบาย. ถ้าหากว่าท่านเกิดสบาย แล้วก็ชีวิตที่สบายและตายสบาย ท่านมีบุญมาก เป็นคนที่มีบุญ ถึงบอกตั้งแต่ต้นว่าเป็นวีรบุรุษ. แล้วก็ขอให้ท่านสามารถที่จะเป็นวีรบุรุษ ทำให้ประชาชนนับถือ แล้วทำให้ประชาชนถือว่ามีคนดีในชาติบ้านเมือง แล้วก็ท่านก็ได้เกิดมาดีแล้ว ทำงานดี และจะตายดี. ก็หมายความว่า ถ้าท่านได้ทำประโยชน์เต็มที่ตามที่ท่านได้เปล่งวาจา เพื่อทำความดี แล้วท่านก็ไม่มีอะไรที่จะอับอายได้ มีแต่ความดีอยู่ในตัวตลอดชีวิต.

ก็ขอให้ท่านทำหน้าที่สำเร็จและมีความสำเร็จในชีวิต. จะทำอะไรก็ไม่ต้องอายที่จะทำดี. ขอให้ท่านประสบความสำเร็จในหน้าที่ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่มีเกียรติอย่างยิ่ง แล้วท่านก็จะรู้สึกว่าไม่มีใครต้านทานได้. ก็ขอให้ท่านประสบความสำเร็จในการเป็นผู้พิพากษาที่ครบถ้วนที่ดีที่งาม.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลปกครองสูงสุด^(๒) นำตุลาการศาลปกครองสูงสุด
เข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้าหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันพุธ ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๑

ท่านได้ปฏิญาณในนามของท่านเอง แต่ท่านก็บอกว่าจะทำในนามของพระมหากษัตริย์ด้วย ก็หมายความว่าท่านได้ให้ความรับผิดชอบในนามพระมหากษัตริย์. ถ้าท่านทำไม่ดี หมายความว่าพระมหากษัตริย์ก็ทำไม่ดี. คราวก่อนนี้ได้พูดอย่างนั้นแต่ก็ห่วงวาย. อย่าให้ห่วงวายต่อไป. เพราะว่าทำอะไร ถ้าไม่ทำตรงตามคำปฏิญาณนั้นก็บ่ยุ่ง และยุ่งมาแล้ว. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านเข้มงวด เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ในการปฏิบัติในพระปรมาภิไธย คำนี้แปลว่า พระเจ้าอยู่หัวทำอะไร ท่านทำอย่างนั้น ซึ่งถ้าท่านไม่ทำ ก็ไม่รู้จะเกิดเรื่องอะไร เป็นอย่างไร. ท่านก็ได้เห็นความจริงท่านได้เห็นแล้ว จะมีเหตุการณ์อะไรที่จะเกิดขึ้นถ้าท่านไม่ทำไม่ช่วยไม่ช่วยกันทำ. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านช่วยทำตามความสามารถที่ท่านมี ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ขอให้ท่านทำ. เพราะว่าถ้าไม่ทำ ไม่ใช่ท่านสี่คนห้าคนจะเดือดร้อน แต่ว่าจะเป็นหลายล้านคนซึ่งประกอบเป็นบ้านเมืองที่เดือดร้อน เดือดร้อนกันทุกคน. ถ้าเดือดร้อนแล้วเราก็ได้ผลที่ไม่ดีเกิดขึ้นมา ผลไม่ดีนี่นะ เป็นว่าบ้านเมืองจะพัง ซึ่งมันพังมาแล้ว และจะพังอีก. แต่ท่านก็คือผู้ที่ทำหน้าที่ศาลปกครอง ได้ปกครอง ได้ช่วยกันปกครอง. ไม่ทราบว่าคุณมีความลำบากอะไร ขอให้ท่านได้ทำให้ทำสำเร็จโดยผ่านพ้นความลำบากของการปกครองที่ลุ่มจมน. ก็ขอให้การปกครองไม่ลุ่มจมน การปกครองเป็นไปโดยดีต่อไป. ท่านได้มีความรู้ โดยได้ศึกษามาแล้วว่า ควรจะทำอะไรอย่างไร. ก็ขอให้ท่านทำสำเร็จ เพราะว่าสี่ห้าคนที่ท่านแสดงตัวออกมา จะทำให้จำนวนล้านคนเป็นล้านคนที่เดือดร้อนถ้าทำไม่สำเร็จ. ก็ขอให้ท่านทำสำเร็จ หมายความว่าปกครองได้ดี. ถ้าการปกครองไปได้ดี ก็เรียกว่าสำเร็จ. ก็ขอให้ท่านประสบความสำเร็จของงานการในศาลปกครอง.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายอักษราทร จุฬารัตน์

ถ้าท่านทำสำเร็จแล้ว ทุกคนก็จะดีใจ แล้วท่านเองก็จะดีใจ ว่าท่านทำสำเร็จทางด้านงานซึ่งสำคัญ และไปด้วยดี. อย่างหนึ่งก็ขอให้ท่านได้มีความสำเร็จแต่ละคน. ท่านได้มีการศึกษามาดีแล้ว ก็เชื่อว่ามือเครื่องมือที่จะปฏิบัติ แต่สำคัญต้องใช้เครื่องมือนี้ให้ดี คือความรู้ที่ท่านมีต้องใช้ความรู้นี้ให้ดำเนินไปโดยดี. ถ้าท่านปฏิบัติงานสำเร็จดี ท่านจะมีความภูมิใจในงานการ. แล้วไม่ใช่เพียงเท่านั้น พระมหากษัตริย์ก็จะภูมิใจเหมือนกัน. แต่ถ้าท่านทำไม่สำเร็จก็ไม่รู้จะพูดว่าอย่างไร เพราะว่างานของพระมหากษัตริย์ก็ล่มจม ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านทำงานสำเร็จเรียบร้อยของการปกครองที่ไม่ล้ม ไม่ล้มละลาย ไม่ละเหว ซึ่งเคยเป็นมาเรื่อยหลายครั้งแล้ว. ฉะนั้น ขอให้ท่านมี เรียกว่ามีโชคดี ดีที่ปฏิบัติได้สำเร็จ ได้ดี. แล้วก็ทุกคนเป็นล้านคน จะมีความภูมิใจที่มีเจ้าหน้าที่ชั้นสูงได้ทำงานสำเร็จ. และก็ขอขอบใจที่ท่านตั้งใจ มีความตั้งใจที่ปฏิบัติงานอย่างดี และขอให้งานนี้ปฏิบัติได้ดีที่สุด. และขอให้ท่านไม่มีเจ็บมีไข้ ให้ทำอะไรเกิดผลที่ดีทุกครั้ง ก็อยากจะให้พรที่ให้ท่านทำงานอะไรที่ดีที่สัมฤทธิ์ แล้วก็ทำให้บ้านเมืองมีความเจริญ มีความก้าวหน้าสักที

ขอขอบใจท่านที่ตั้งอกตั้งใจที่จะทำงานโดยเต็มที่ ด้วยความสามารถ และด้วยหลักวิชาที่ถูกต้อง. ขอให้ท่านผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะมี. แล้วก็ในเวลาเดียวกันก็ขอให้ท่านมีกำลังกายใจที่เข้มแข็ง ที่จะทำ และมีกำลังใจที่จะทำงาน. ที่สำคัญ ถ้าท่านทำได้ ก็เป็นผลดีสำหรับส่วนรวม. แต่ท่านอาจจะมีความบางเวลาที่ท่านท้อใจ ไม่ทำ ก็ต้องให้ได้. ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จในงานการของท่าน ให้มีความสามารถ. ต้องไม่ถือว่างานมันหนัก งานมันยาก. มันยากจริง ท่านก็ได้เห็นแล้ว ว่างานมันยากแค่ไหน. งานของศาลพิเศษต่างๆ นี่นะ มีทุกอย่างจะต้องเอามาใช้. หมายความว่าทุกอย่างคือความสามารถทั่วไปทุกอย่าง จะต้องใช้ ถ้าทำได้แล้ว บ้านเมืองก็ไปได้ เต็มนี้บ้านเมืองชักถอยไปเรื่อย ๆ. ขอให้ท่านดึงให้ประเทศชาติก้าวหน้าขึ้นมาได้ ก็จะขอบใจท่าน ขอให้ท่านมีความสำเร็จในงานการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลปกครองสูงสุด^(๒)
นำตุลาการศาลปกครองชั้นต้น เข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล
วันจันทร์ ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ฟังท่านผู้เป็นผู้พิพากษาศาลปกครอง ซึ่งได้ทำการปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อความร่มเย็นของประเทศชาติ. การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตนั้นสำคัญ เพราะประชาชนต้องการความซื่อสัตย์สุจริต แล้วก็ถ้ามีผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตนั้น ก็ทำให้สบายใจ และสามารถที่จะปฏิบัติงานต่าง ๆ ของประชาชนได้โดยดี ท่านก็จะต้องปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ดังกล่าวนี้ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของประเทศชาติ.

ท่านมีจำนวนไม่มากนัก แต่ว่าก็นับว่าเป็นจำนวนที่สำคัญ เพราะว่าท่านมีความรู้. ท่านสามารถที่จะแสดงความรู้นี้และทำให้ประชาชนดูผู้ที่ปฏิบัติดีเป็นตัวอย่าง. ในเวลาเดียวกัน ท่านก็เป็นตัวอย่างกับผู้ที่ทำหน้าที่ต่อไปด้วย. ฉะนั้น ที่ท่านได้ปฏิญาณตนเป็นสิ่งสำคัญ และต้องปฏิบัติตามที่ท่านปฏิญาณ. ถ้าไม่ได้ปฏิบัติตามที่ท่านปฏิญาณ ก็ทำให้คนเขาเสียใจ คนเขาผิดหวัง. ถ้าคนผิดหวัง เป็นอันตรายมากสำหรับการปกครองประเทศ และความเป็นอยู่ของประเทศ. ก็ขอให้ท่านได้ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้ตั้งเอาไว้แก่ตัว เพื่อที่จะให้เป็นตัวอย่างเพื่อที่จะให้ทุกคนมองว่า มีผู้ที่ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นธรรมดา. คำว่าเป็นธรรมดานี้สำคัญ เพราะแสดงว่าท่านทำความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งที่เป็นธรรมดาสำหรับผู้ที่มีหน้าที่ ทำให้ผู้ที่เป็นประชาชนทั่ว ๆ ไปก็จะได้ทำงานอะไรด้วยความซื่อสัตย์สุจริตถือว่าเป็นหน้าที่เหมือนกัน. ก็ขอให้ท่านเข้าใจที่พูดนี้ ว่าสำคัญแค่ไหน. ถ้าท่านเข้าใจและปฏิบัติ ท่านจะเป็นผู้ที่ได้ช่วยประเทศชาติอย่างดี ได้ทำหน้าที่สำหรับเป็นตัวอย่างทำหน้าที่สำหรับเป็นผู้ที่เรียกว่าคนดี แล้วก็ได้ทำหน้าที่ด้วยความดี เพื่อที่จะมีคนที่ดี. ท่านมีจำนวนไม่มาก แต่ว่าผู้ที่ได้เห็น

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายอักษราทร จุฬารัตน

ได้ทำตาม มีจำนวนเป็นหลายร้อยหลายพันเป็นหลายหมื่น. แล้วก็ถ้าทุกคนทำตาม ทำหน้าที่ตามวิธีที่ท่านทำนั้น บ้านเองก็อยู่รอดได้ไม่มีปัญหา.

ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติงานอย่างดี และขอให้ท่านทำงานอย่างดีด้วยความร่าเริง ด้วยความตั้งใจ ที่ต่อเนื่อง ดังนั้นท่านจะเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์แก่บ้านเมือง ทำให้คนทั่วไปเขามีความหวัง. ก็ขอให้ท่านได้สามารถ ปฏิบัติงานด้วยความเรียบร้อย ด้วยใจที่ร่าเริงและด้วยใจที่ซื่อตรงอย่างที่ท่านได้ปฏิญาณ ก็จะเป็นประโยชน์ กับประเทศชาติเป็นอย่างมาก.

ก็ขอให้ท่านอยู่เย็นเป็นสุข มีความซื่อสัตย์ในใจ แล้วก็ขอให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นประโยชน์ และ ท่านก็จะรู้สึกว่าการทำประโยชน์นี้มีความสำคัญมากสำหรับประเทศชาติ. ก็ขอให้ท่านได้ทำด้วยความสำเร็จทุกอย่าง เพื่อความดีของประเทศชาติ ความเจริญของประเทศชาติ. เราก็พูดถึงประเทศชาติเสมอ แต่ว่าเพราะบางทีก็ลืมน ประเทศชาติ แต่ถ้าไม่ลืมน ท่านจะได้ทำประโยชน์มากสำหรับคนทั่ว ๆ ไป.

ขอให้ท่านมีความเข้มแข็งแข็งแรง. ขอให้ท่านได้มีความกล้าหาญที่จะทำงานด้วยความดีอย่างกล้าว่านี้ แล้วท่านจะประสบความสำเร็จในงานการ. ก็ขอให้ท่านมีความสุขความสำเร็จในงานการตลอดเวลา ที่ท่านทำหน้าที่ และก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาล สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ท้องพระโรงศาลาเรไร วังไกลกังวล
วันศุกร์ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ฟังท่านเปล่งคำ ปฏิญาณด้วยความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ที่เป็น
ผู้พิพากษา และแสดงว่าท่านตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต. ซึ่งถ้าผู้พิพากษา
โดยเฉพาะผู้พิพากษาศาลที่สูงที่สุด ทำตามคำปฏิญาณนี้ก็มีหวังว่าประเทศจะอยู่ได้ มีความสงบสุขได้
เพราะว่าต้องมีกฎหมายที่เคร่งครัด และผู้ที่ปฏิบัติที่เข้มแข็ง สำหรับให้ประเทศชาติอยู่เย็นเป็นสุข.

ศาลนั้นเป็นองค์กรที่เป็นประกันของความอยู่เย็นเป็นสุขของประเทศชาติ. ถ้าไม่มีความยุติธรรมในประเทศ
คนอยู่ไม่ได้ แล้วถ้าคนอยู่ไม่ได้ มีประเทศชาติก็ไม่มีประโยชน์. ฉะนั้น ท่านเป็นประกันของความสงบสุข
ของชาติบ้านเมือง. ความสงบสุขนี่เป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคน จะเป็นอาชีพใด ๆ ก็ตาม ต้องมีความสงบสุข.
ถ้าไม่มีความสงบ ก็ทำงานไม่ได้มีความอยู่เย็นไม่ได้. ฉะนั้น ก็เห็นได้ว่าท่านเป็นประกันของความสบาย
ความสงบของประเทศ. ก็เลยเห็นว่า ถ้าท่านตั้งใจอย่างที่ท่านได้ปฏิญาณอย่างเข้มแข็งนั้น ก็รู้ว่าประเทศ
จะปรอดได้ดี. โดยเฉพาะศาลฎีกานั้น ก็เป็นองค์กรที่คนเขามองว่าเป็นผู้ที่เป็ประกันของความอยู่เย็นเป็นสุข
ของประเทศ. ถ้าท่านทำได้ดี คือหมายความว่าท่านทำด้วยความเข้มแข็งนั้น ก็จะทำให้เป็นความสำเร็จ
ของแต่ละท่าน.

การทำให้สำเร็จนั้นท่านได้เรียนรู้มา และได้ปฏิบัติมาในฐานะนักกฎหมาย ในฐานะนักกฎหมายที่จะ
ทำหน้าที่ผู้พิพากษา. ผู้พิพากษานั้นเป็นคนที่จะเป็นประกันของความยุติธรรม. ความยุติธรรมนั้น ถ้าดูว่า
เป็นอะไร ยุติกันหยุด หยุดในธรรมะ หยุดในสิ่งที่ดี ไม่เฉไฉไปทางซ้ายทางขวา ไปตรงไปตรงมา. สำหรับ
ทำอย่างนี้ก็ต้องมีความรู้ ท่านได้เรียนมา และสำคัญที่สุดท่านตั้งใจที่จะใช้กฎหมายของกฎหมาย
ของความยุติธรรม. ถ้าทำได้แล้วท่านก็ทำสำเร็จในงานที่ท่านตั้งใจจะทำ. ที่ท่านได้ปฏิญาณด้วยความดีอย่างนี้
ก็เชื่อว่าท่านจะมีส่วนในการสร้างให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข. แต่ละคนจะอยู่เย็นเป็นสุข มีความสุข
มีความเรียบร้อยของบ้านเมือง. ท่านก็จะได้ตามหน้าที่ที่ท่านเลือกไว้ที่จะทำ.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายวิรัช ลิ้มวิชัย

ฉะนั้น การที่ท่านได้มาปฏิญาณตน เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะว่าท่านจะได้ทำตามที่ท่านตั้งใจไว้ตั้งแต่ต้น. คือหมายความว่า ท่านเรียนรู้เกี่ยวข้องกับกฎหมาย เกี่ยวข้องกับความดีความตรงไปตรงมา และท่านจะได้ปฏิบัติในสิ่งที่ท่านได้เรียนมาและตั้งใจจะทำ. ฉะนั้น ทุกครั้งที่เห็นผู้พิพากษา โดยเฉพาะศาลฎีกามาปฏิญาณตนว่าจะทำดีทำตรงไปตรงมา ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกมีความหวังในอนาคตของประเทศ. ถ้าผู้พิพากษาทำดี ประเทศชาติก็อยู่ได้. ฉะนั้น ท่านมีหน้าที่ที่สำคัญมาก และความมุ่งมั่นที่ท่านมีเป็นสิ่งสำคัญที่สุดเพื่อที่จะได้ทำให้เป็นผู้ที่เป็นประกันของความสงบสุขของบ้านเมืองเท่ากับฝากไว้อยู่กับท่าน. ท่านทำได้ดี ก็เป็นอันว่าท่านจะสำเร็จในงานการที่ท่านตั้งใจจะทำ. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านรักษาความตั้งใจนี้ได้ตั้งใจ ตั้งแต่ต้น ตลอดต่อไป เพื่อให้สำเร็จในงานการของท่าน. แล้วต้องขอขอบใจที่ท่านตั้งใจด้วยความเข้มแข็งเพื่อให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุขได้. ท่านก็เป็นคนที่ได้ทำหน้าที่ที่เต็มที่ท่านต้องพยายามที่จะทำ ไม่เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวา ให้ตรงไปตรงมาตามหลักวิชาที่ท่านมี. และโดยเฉพาะตามความตั้งใจที่ท่านมี ตั้งใจก็หมายความว่าตั้งความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่. ถ้าท่านทำหน้าที่ได้ดี ท่านก็มีความสุข ความพอใจในตนเองได้.

ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัติในการงานหน้าที่ที่ท่านมีอยู่ตลอดไป ตลอดเวลาที่ท่านมีชีวิตอยู่. ซึ่งพูดอย่างนี้เพราะว่าผู้พิพากษาไม่ใช่ว่ามีหน้าที่เฉพาะในโรงศาล หรือมีหน้าที่ผู้พิพากษา แต่มีหน้าที่เป็นบุคคลที่ดีในประเทศชาติ เป็นตัวอย่างของคนที่ตั้งใจดี. ถ้าทำได้ดีตั้งใจดีตามที่ท่านตั้งใจไว้ ท่านก็มีความสุขพอใจได้. ท่านเป็นคนดี เป็นคนที่จะช่วยให้คนอื่นอยู่เย็นเป็นสุขได้. ก็ต้องขอขอบใจท่านที่ตั้งใจเช่นนี้ ก็ขอให้ท่านได้สามารถปฏิบัติงานหน้าที่ตลอดไป ในทุกโอกาส ในทุกขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ แม้จะไม่ได้อยู่ในโรงศาลทุกวัน ทุกเวลา ทุกแห่ง ท่านต้องรักษาความดีของผู้พิพากษา และท่านก็จะได้ทำหน้าที่ ท่านจะมีความสุขพอใจได้. ท่านต้องทำให้ได้ ถ้าไม่ทำก็เท่ากับได้ทำลายส่วนรวม. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด.

ก็ขอขอบใจท่านที่ตั้งใจทำเพื่อความยุติธรรมของบ้านเมือง และขอให้ท่านสำเร็จการที่ได้ทำ ตามหน้าที่หรือสิ่งที่ท่านตั้งใจเอาไว้. ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติให้ดีที่สุด. ท่านจะมีความสุขด้วย ไม่ใช่ประเทศชาติได้มีความสุข แต่ว่าก็สำคัญที่สุดคือประเทศชาติจะประสบความสุขได้ และท่านเองก็โดยที่ท่านทำ โดยตั้งใจที่สุด ท่านจะมีความสุขอย่างยิ่ง. ก็ขอขอบใจท่านทั้งหลายที่ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดอย่างนี้. ก็ขอให้ผู้พิพากษามีความสามารถจะปฏิบัติให้มีความสำเร็จไม่ย่อท้อในงานการ ก็ขอให้ท่านมีความสุขในงานการของท่าน มีความภูมิใจได้. ก็ขอขอบใจท่านอีกทีที่ท่านตั้งใจอย่างดีเช่นนี้ และให้มีความสำเร็จในงานการ.

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐
ณ อาคารอเนกประสงค์ วังไกลกังวล
วันพุธ ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มอบกระบี่แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจอีกรุ่นหนึ่ง. ขอแสดงความชื่นชมกับทุกคน ที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร.

นายตำรวจนั้นเป็นผู้มีอำนาจ มีเกียรติ และมีความรับผิดชอบสูง เพราะเป็นทั้งกำลังและผู้นำในการพิทักษ์คุ้มครอง พร้อมทั้งเสริมสร้างความสงบสุข ความเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ประเทศและประชาชน. การที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้สำเร็จด้วยดีได้ นอกจากนายตำรวจจะต้องมีขีดความรู้ความสามารถสูงแล้ว ยังต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดีด้วย. เพราะฉะนั้น นายตำรวจทุกคนจึงต้องประพฤติตน ปฏิบัติงานให้เป็นแบบอย่างที่ดี และต้องสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง ด้วยการแบ่งปันอำนาจ ความรับผิดชอบ และความดีความชอบที่มี ตามสมควรแก่ตำแหน่งหน้าที่ ความรู้ความสามารถ และผลสำเร็จของงาน. เมื่อผู้ใต้บังคับบัญชาศรัทธาเชื่อถือในผู้นำและมั่นใจว่างานที่ทำ จะไม่เหน็ดเหนื่อยสูญเปล่า ก็จะให้ความร่วมมือโดยเต็มใจ และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลัง. งานทุกส่วนของตำรวจก็จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตำรวจแต่ละคนก็จะเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ประชาชนก็จะอยู่เย็นเป็นสุข และประเทศชาติก็จะมีความมั่นคงได้อย่างแน่นอน.

ขออวยพรให้นายตำรวจใหม่ทุกนาย และทุกท่านที่มาร่วมในพิธีนี้ มีความสุขความเจริญ พร้อมทั้งความสวัสดิมีชัย จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาล สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล
วันอังคาร ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ฟังผู้พิพากษาที่จะเข้ารับหน้าที่ เพื่อที่จะทำตามที่ได้กล่าวปฏิญาณ. กล่าวปฏิญาณนี้สำคัญมาก เพราะว่าจะต้องอยู่ในการปฏิบัติหน้าที่ของท่านโดยตรง. การปฏิบัติหน้าที่ของท่านจะต้องซื่อสัตย์สุจริต อันนี้เป็นข้อสำคัญ หมายถึงว่าท่านจะต้องซื่อสัตย์สุจริต ต่อหน้าที่และต่อตนเองที่ท่านกล่าวปฏิญาณ ถ้าไม่ได้ปฏิญาณก็ไม่แน่ว่าท่านจะทำหน้าที่ได้ เพราะว่าเป็นหน้าที่ที่ยาก.

ตามที่บอกว่าท่านต้องทำตาม เพื่อที่จะให้ประเทศชาติมีความสุข ซึ่งหมายถึงว่าจะต้องมีความยุติธรรมในบ้านเมืองนั้น ท่านจะไปเจอความยุติธรรมที่ไหนก็ตาม ท่านต้องแก้ไข. ไม่ใช่ในโรงศาลเท่านั้นเอง แต่ในหน้าที่และนอกหน้าที่ ท่านเห็นอะไรที่ไม่ยุติธรรม ท่านต้องแก้ไข. อันนี้เป็นหน้าที่ที่สำคัญ และท่านได้ปฏิญาณแล้วว่า จะทำหน้าที่นี้อย่างเคร่งครัดที่สุด. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านได้สำนึก สำนึกถึงความสำคัญของคำปฏิญาณนี้และพยายามทำตามที่ได้กล่าว. มิเช่นนั้น คำกล่าวที่ท่านพูดอะไรออกมา ก็จะกลวงหมดหมายความว่าไม่มีความหมาย. ฉะนั้น จะต้องจำไว้ จำคำปฏิญาณนี้ไว้โดยชัดเจน อันเป็นหน้าที่ของท่านโดยตรง.

ก็ขอให้ท่านสามารถจะปฏิบัติหน้าที่คือความยุติธรรมของบ้านเมือง เพื่อที่จะให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข บ้านเมืองมีความสุข. ใครทำอะไรไม่ดีที่ไหน ท่านต้องกล่าวถึง ท่านต้องพูด ท่านต้องยืนยันว่าเป็นหน้าที่ของท่านที่จะทำให้ยุติธรรม. คนอื่นทำไม่ยุติธรรมนั้น ถ้าเขาไม่ได้ปฏิญาณ ก็คงไม่น่าจะเป็นอะไร. แต่ว่าทุกคนที่อยู่ในข่ายของการยุติธรรมนั้น คือคนไทยทั้งหมด จะเป็นผู้พิพากษา หรือไม่ เป็น ก็จะต้องปฏิบัติด้วยความยุติธรรมเพื่อความยุติธรรม. ฉะนั้น ท่านต้องดูแลสอดส่องให้เห็นว่าความยุติธรรมจะมีอยู่ในบ้านเมือง. ก็ขอให้ท่านสามารถ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายวิรัช ลิ้มวิชัย

ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ท่านได้กล่าวไว้ในที่นี้ เพื่อที่จะให้บ้านเมืองมีความร่มเย็น. ท่านมีอยู่เพียงสี่สิบเอ็ดคน เปรียบเทียบกับคนที่มืออยู่ในบ้านเมืองทั้งหมดเป็นส่วนน้อย ท่านจึงต้อง ทำด้วยความเข้มแข็ง จะต้อง รับผิดชอบมาก. ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติตามความรับผิดชอบ ที่ได้มีไว้กับตัว. ที่ท่านได้กล่าวว่าจะทำ ให้ถูกต้องตามยุติธรรมนั้น ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติด้วยความซื่อตรง ซื่อสัตย์ กล้าหาญที่สุด ที่จะทำ ให้บ้านเมืองมีความสุขสบายได้. ถ้าทำได้ของแต่ละท่าน ก็จะเป็นว่าท่านได้ทำหน้าที่ที่สำคัญของผู้พิพากษา ศาลฎีกา ซึ่งเป็นความยุติธรรมของศาลสูงสุด.

ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติด้วยความกล้าหาญ ด้วยความเข้มแข็ง และท่านจะได้มี ความสุขในงาน ที่ทำดี ในงานที่ทำถูกต้อง. ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ดีที่สุด จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้าง บ้านเมืองให้มีความสุขสบาย. ทุกคนจะได้รับผล แม้ผู้ร้าย ก็จะได้รับ ความดีของท่าน ซึ่งท่านดูเหมือนจะเป็น คนจำนวนน้อยแต่ก็มีกำลังมาก. ก็ขอให้ท่านปฏิบัติได้ ด้วยความเข้มแข็งที่สุด และสำเร็จแล้วท่านจะต้อง มีความภูมิใจในหน้าที่ ความพอใจในหน้าที่. ท่านทำดีตลอดไป ตั้งแต่บัดนี้ไป ท่านก็จะรู้สึกว่าได้ทำประโยชน์ ต่อส่วนรวม ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด. ใครทำได้ มีโอกาสที่จะทำ ที่จะเทิดทูนความยุติธรรมได้ ก็เป็นคนที่มีเกียรติ เป็นคนที่มีโชคดี.

ก็ขอให้ท่านมีโชคดีในการทำงานนี้ และขอให้หน้าที่ท่านสำเร็จเรียบร้อย เพื่อที่ อีกหลายปีข้างหน้า ท่านจะรู้สึกว่าท่านได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยแท้จริง. ได้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยแท้จริงนี้ เป็นความภูมิใจที่จะมี. ก็ขอให้ท่านสำเร็จในการทำงานนี้ เพื่อที่จะได้ชื่อว่าเป็นผู้พิพากษา และเป็นคนที่รักชาติ รักความยุติธรรม. ขอได้ประสบความสำเร็จรุ่งเรืองทุกอย่างในงานการและในส่วนตัว.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลปกครองสูงสุด^(๒) นำตุลาการศาลปกครองสูงสุด
และตุลาการศาลปกครองชั้นต้น ตำแหน่งตุลาการศาลปกครองกลาง
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุม ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓

ท่านทั้งหลายได้เปล่งวาจา เป็นการปฏิญาณ ในฐานะผู้พิพากษา คือคนที่จะต้องตัดสินอะไรที่ควร
ที่ไม่ควร ที่ดีที่ไม่ดี การที่ท่านได้ปฏิญาณนี้มีความสำคัญอยู่ไม่น้อย คือท่านต้องจัดการให้ปัญหาในการปกครอง
ของประเทศเป็นไปโดยเรียบร้อย และท่านมีอำนาจที่จะตัดสินที่จะพิพากษา ซึ่งหมายความว่าท่านจะต้องชี้แจงว่า
อะไรควรไม่ควร. ฉะนั้น เป็นงานที่ท่านต้องทำด้วยความละเอียดรอบคอบ และด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
เพื่อให้ประเทศชาติมีความเป็นธรรม ความเป็นธรรมนี้ ก็หมายความว่า ทำอะไรที่เป็นจริง ที่เรียบร้อย ที่จะทำ
ให้อยู่ได้มีความอยู่เย็นเป็นสุข ฉะนั้น งานของท่านก็มีความสำคัญไม่น้อย.

การพิพากษาเป็นหน้าที่ของท่านผู้ที่เป็นสมาชิกของศาล จะต้องพิพากษาด้วยความเป็นธรรม
เพื่อความเป็นธรรม. เป็นธรรมนี้หมายความว่า อะไรที่เรียบร้อย ที่ถูกต้องที่ทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปโดยดี.
เพราะฉะนั้นท่านก็มีหน้าที่สำคัญ และจะต้องทำตามคำปฏิญาณที่ท่านได้กล่าว. ในหน้าที่ของท่าน
ต้องจำว่าท่านได้ปฏิญาณตนว่า จะทำทุกสิ่งทุกอย่างด้วยความเป็นธรรม ความเป็นธรรมนี้ ก็หมายความว่า
อะไรที่เรียบร้อย ซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่ใช่ง่าย เพราะว่าแต่ละคนมีความคิดแตกต่างกัน. ถ้าไม่มีความคิด
แตกต่างกัน ก็ไม่มีการตัดสินคดี แต่ว่ามีคดี ก็หมายความว่ามีความคิดแตกต่างกัน. ฉะนั้น ท่านจะต้องมา
พิจารณาอะไรที่แตกต่างกัน และให้เห็นว่าอะไรที่ควรจะทำ โดยที่เป็นกลาง ที่เป็นความจริง ที่เป็น
ความยุติธรรม.

ความยุติธรรมนี้ ก็หมายความว่า การยุติในธรรม คือตัดสินว่าอะไรเป็นธรรม อะไรไม่เป็นธรรม
ซึ่งดูจะง่าย แต่ความจริงไม่ง่าย เพราะว่าแต่ละคนมีความคิดของตัวเอง. ถ้าใครที่นึกคิดในทางของตัวเอง ก็นึกว่า

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) นายอักษราทร จุฬารัตน

ของตัวเป็นยุติธรรม. ความจริงยุติธรรมมีอย่างหนึ่ง อย่างเดียว คือความเป็นยุติธรรม ซึ่งก็น่าจะง่าย แต่แท้จริงไม่ง่าย เพราะแต่ละคนนึกถึงความยุติธรรมแก่ตัว. แท้จริงความยุติธรรมนี้มีอันหนึ่งอันเดียว แต่ความต้องการของแต่ละคนมีหลายอย่าง. ความต้องการของแต่ละคนต่าง ๆ กัน แต่ท่านจะต้องอยู่ตรงกลาง. บางทีท่านถูกว่าถูกกล่าว ว่าท่านเป็นคนที่ไม่ดี เพราะว่าไปตัดสินในสิ่งที่ไม่ได้เป็นที่พอใจของอีกฝ่าย แต่ท่านอยู่ตรงกลาง. อันนี้เป็นข้อสำคัญของผู้ที่ทำหน้าที่ทางยุติธรรม ต้องเป็นกลาง. แล้วเป็นกลางนี้ยากมาก เพราะต้องมีความคิดที่เป็นกลางนั่นเอง. ฉะนั้น ท่านต้องเหินยวแน่นในความเป็นกลาง เหินยวแน่นในความยุติธรรม ถ้าท่านทำได้ ท่านก็ได้ทำหน้าที่ของท่าน แต่ถ้าทำไม่ได้ เท่ากับท่านทรยศต่อความยุติธรรม

การทรยศนี้ไม่มีใครอยากจะทำ เพราะทรยศเป็นความไม่ดีเป็นความน่าเกลียด. ฉะนั้นท่านต้องพิจารณาว่า ท่านปฏิบัติหน้าที่จะรักษาความยุติธรรม ก็ต้องทราบว่าคุณยุติธรรมเป็นอะไร. แต่ละคดีเขามีความยุติธรรมของคดีนั้น ซึ่งถ้าท่านพิจารณา แล้วคนคิดว่าอะไรเป็นยุติธรรม ซึ่งคืออะไรที่เป็นกลาง ที่ถูกต้อง ท่านก็ชนะในความจริง ฉะนั้น ท่านต้องรักษาความยุติธรรมนี้ และปฏิบัติด้วยความกล้าหาญ เหินยวแน่น. แต่ถ้าท่านไม่มีความกล้าหาญ ด้วยประการใดก็ตามจะเป็นเรื่องของความไม่ยุติธรรมในตัวท่าน หรือด้วยความโง่เขลา ควรจะพิจารณาให้ดี ต้องทำด้วยความฉลาด และทำด้วยความเป็นกลางแท้ ๆ. ทั้งนี้ ท่านก็จะทำตามหน้าที่ที่ท่านมีเป็นผู้พิพากษา ในศาล ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านพิจารณาให้ดี. ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้พิจารณา ตั้งแต่ท่านได้เรียนในวิชาของท่าน ทุกสิ่งที่ท่านได้ตั้งใจของท่าน จนกระทั่งทุกสิ่งทุกอย่างที่ท่านได้ปฏิบัติเมื่อตะกี้นี้ ต้องให้ทำถูกต้อง จะเป็นทางที่ท่านได้ทำหน้าที่แท้จริงของท่าน. ถ้าไม่ทำเป็นการทรยศ. ทรยศกับใคร ทรยศต่อตัวท่านเอง ต่ออาชีพของท่าน. ฉะนั้น การทรยศนั้น คนก็เห็นไม่ดีทั้งนั้น. ต้องพยายามที่จะทำอะไรโดยที่ยุติธรรม โดยที่เป็นคนที่สุดจจริต เป็นคนที่มีความรู้ และเป็นคนที่ทำด้วยความซื่อสัตย์.

ก็ขอให้ท่านได้ปฏิบัติงานต่อไปด้วยความซื่อสัตย์ ด้วยความฉลาด และด้วยความสามารถที่จะรักษาความยุติธรรม ก็ขอให้ท่านได้มีความสำเร็จในงานการนี้ตลอดเวลาที่ท่านทำงาน และทุกเวลา ทุกเมื่อจนกระทั่งที่ท่านจะสิ้นชีวิต ต้องรักษาความยุติธรรมนี้. ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นการดีสำหรับแต่ละท่าน และเป็นการดีสำหรับประเทศชาติ ทำให้ประเทศชาติมีความสงบ สงบสุขได้ ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติด้วยความสำเร็จตลอดต่อไป จะเป็นในหน้าที่ของท่าน นอกหน้าที่ของท่าน ทุกเมื่อ ท่านต้องมีความยุติธรรมนี้อยู่ในตัว ขอให้ท่านมีความสำเร็จ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาล สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุม ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

การที่ผู้พิพากษาศาลฎีกาอันเป็นศาลสูงสุดของประเทศ ต้องปฏิญาณตนก่อนเข้ารับหน้าที่เป็นครั้งแรก เป็นวาระที่สำคัญของผู้พิพากษาศาลฎีกา และของประชาชนที่จะรับบริการของศาลฎีกา ก็ด้วยเหตุว่าศาลฎีกานี้ เป็นศาลที่สูงที่สุดในประเทศนั่นเอง.

ศาลฎีกามีความสำคัญมาก เพราะว่าถ้าปฏิบัติก็เท่ากับเป็นตัวอย่างในการตุลาการของประเทศ สำหรับศาลทุกชั้น ตั้งแต่ศาลท้องถิ่นจนกระทั่งศาลสูงสุดคือศาลฎีกา. ฉะนั้นการที่ท่านต้องปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ในทางที่ดีที่สุด ก็หมายความว่าให้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง. กล่าวคือ การปฏิบัติถูกต้องตามหน้าที่ของท่าน ในฐานะผู้พิพากษา ก็ต้องมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อย่างเข้มแข็ง และอันนี้มิใช่เฉพาะในโรงศาล แต่ในทางทั่วไป หมายความว่าทุกเมื่อ. เมื่อคนเขาเห็นว่านี่เป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา ก็จะต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดสำหรับ ความยุติธรรม ความเป็นบุคคลของประเทศ ที่ถือว่าเป็นผู้รักษาความเรียบร้อยของประเทศ ฉะนั้น ท่านก็ต้องรักษาความเคร่งครัดของวาระนี้ต่อไป ไม่ใช่เฉพาะในโรงศาล แต่ทุกเมื่อ. เมื่อคนเขาเห็นว่านี่คือผู้พิพากษาศาลฎีกาของประเทศ เมื่อแม้จะไม่ได้แต่งเครื่องแบบของศาล คนก็จะจำได้ว่านี่คือผู้พิพากษาที่ประสพความยุติธรรมแก่ประชาชนทุกเหล่าทุกพวกทุกเมื่อ.

อันนี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะว่าถ้าเขาจำได้ว่านี่คือผู้พิพากษาที่ต้องรักษาความยุติธรรมของประเทศ พวกที่หวังพึ่งความยุติธรรมของท่าน ก็จะต้องเห็นความยุติธรรมความศักดิ์สิทธิ์ของศาล. คือหมายความว่ามีความหวังว่า ในประเทศมีความยุติธรรม ในประเทศมีผู้ที่รักษาความยุติธรรม. ฉะนั้น ท่านจะต้องรักษาความยุติธรรมนี้ทุกเมื่อ ในหน้าที่และนอกหน้าที่ จนกระทั่งชีวิตจะหาไม่ เพราะว่าคนเขานับถือศาล ซึ่งเป็นของ

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายสบโชค สุขารมณ

ที่ดีของประเทศ ที่เมืองไทยมีศาล แล้วคนหวังในความยุติธรรม ถ้าเขาว่ามีความยุติธรรมในประเทศ จะเป็นคนดีหรือว่าคนไม่ดี แต่เขาก็จะต้องรู้ว่ามีความหวังกัน หวังในประเทศว่ามีความยุติธรรม. ฉะนั้น ท่านต้อง เป็นผู้รักษา ความยุติธรรม ทำหน้าที่ เป็นของดีทุกเมื่อ ประเทศชาติก็จะมี ความหวังที่จะ มีความเรียบร้อย. แม้จะโจรผู้ร้ายก็หวังความยุติธรรม. ผู้ที่มีจิตใจที่ไม่ทำอะไรที่เรียบร้อยที่ดี เขาก็จะทำดีขึ้น ดีกว่าที่จะไม่มีเครื่องหมายของความยุติธรรม.

ฉะนั้น ท่านทั้งหลายมีความสำคัญมาก เพราะว่าแต่ละคนเป็นเครื่องหมายของความยุติธรรม เป็นเครื่องหมายของความดี คือเป็นความหมายของความเรียบร้อยของประเทศชาติ. ไม่น่าจะเชื่อ ไม่น่าจะ เชื่อได้ว่าแต่ละคนมีความสำคัญ แต่แต่ละคนที่เป็นผู้พิพากษามีความสำคัญมาก สำหรับความเรียบร้อย ความหวังของประเทศ ความหวังของคนทั่วประเทศ ซึ่งอาจจะเป็นคนดีบ้างคนไม่ดีบ้าง คือคนไม่ดีก็มี แต่อย่างไร เขาก็เวลาเห็นผู้พิพากษาปฏิบัติหน้าที่ และแม้จะไม่ใช่ว่ากำลังปฏิบัติหน้าที่ เขามีความหวัง ทำให้คนเป็นคนดีมากขึ้น. ถ้าประเทศชาติมีคนดี ประเทศก็หวังได้ว่ามีความสงบ มีความสุขในประเทศได้. ฉะนั้น ท่านเป็นประกันของความสงบ ความสุขความเรียบร้อยของประเทศ เท่ากับเป็นผู้ที่รักษาความยุติธรรม และเมื่อรักษาความยุติธรรมไว้ก็เป็นคนที่รักษาความสงบสุขของประเทศ.

ฉะนั้น ต้องขอให้สำนึกว่าแต่ละคนมีความสำคัญมากต่อประเทศชาติ ต่อส่วนรวม เพราะว่า เป็นเครื่องหมายของความยุติธรรม. ท่านก็มีครบถ้วนแล้ว ท่านก็เป็นผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย และปฏิบัติ กฎหมายสูงสุด ก็มีความหวัง ทุกคนมีความหวังในผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติความยุติธรรม ทั้งเมื่อท่านนั่งบัลลังก์ ของศาลฎีกา หรือมีชื่อในสารบบว่าท่านเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกา. ตราบใดที่ท่านเป็นเครื่องหมายของความยุติธรรม ก็เชื่อว่าช่วยให้ประเทศชาติมีความเรียบร้อยมีความสงบ มีความสงบสุขได้. และเมื่อมีความสงบสุขก็หมายความว่า คนก็จะอยู่มีความสงบ มีความยุติธรรมอยู่ในตัว. ไม่ใช่ว่าท่านเป็นคนคนหนึ่งเท่านั้นเอง ท่านเป็นที่ปรึกษา ที่เป็น เครื่องหมายของความยุติธรรมในประเทศ ทำให้ประเทศชาติไปรอดได้ดี ก็หมายความว่าท่านเป็น เครื่องหมาย ด้วยการปฏิบัติของท่าน. ถ้าท่านทำดี เราเชื่อว่าท่านต้องรู้ว่าต้องทำดี ถ้าท่านทำดีแล้ว เป็นคน คนหนึ่งที่ช่วยประเทศให้ไปรอด. ทุกคนก็อยากให้ประเทศชาติไปรอด. ก็อย่างที่ว่า แม้จะโจรผู้ร้ายเขาก็รู้สึก ว่า แต่ละคนอาจจะไม่รู้จักทำอย่างไร แต่ว่าเขาก็ต้องการความสงบสุข. ถ้าท่านทำให้คนทั่วประเทศมีความหวัง ในความสงบ ความสุข ความยุติธรรม ประเทศชาติก็ไปได้ดี และที่ท่านเองแต่ละท่านก็มีความหวัง ความแน่นอนว่า มีความพอใจที่ได้ปฏิบัติเพื่อช่วยส่วนรวม.

ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติความดีของผู้พิพากษาศาลฎีกา อันมีเกียรติอย่างยิ่งสำหรับประเทศ. ก็ขอให้ท่านมีกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาศาลฎีกาตลอดต่อไป ตลอดชีวิต. แม้จะเมื่อไหร่ที่ท่านจะหมดหน้าที่ ก็หมายความว่าท่านอาจจะถึงเวลาท่านหมดหน้าที่คือตาย ท่านก็ยังคง รักษาความดีนี้เอาไว้อย่างเหนียวแน่น. ฉะนั้นถ้าท่านรักษาความดีของผู้พิพากษาศาลฎีกา ท่านก็มีเกียรติ ท่านก็ได้ทำหน้าที่อย่างเหนียวแน่นจริงๆ. ก็ขอให้ท่านมีกำลังใจกำลังกายตลอด เพื่อที่ สามารถปฏิบัติงานผู้พิพากษาศาลฎีกา ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความเหนียวแน่น เหนียวแน่นที่สุดไม่มีท้อ ท้อใจ คือเหนียวแน่นจริง ๆ จนกระทั่งหมดแรง. ถ้าท่านทำได้คืออย่างนี้ ท่านก็มีเกียรติมาก ท่านก็จะเป็นผู้ที่ช่วยประเทศให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะมีได้ แล้วท่านเองจะได้รับผลประโยชน์ของความตัดสินใจเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกาของประเทศ ใช้หลักวิชาเต็มที่เพื่อความเรียบร้อยของประเทศชาติในทุกทาง. ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะรักษาความดีของผู้ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ทั้งกฎหมาย ทั้งความยุติธรรม ตลอดชีวิต รักษาความดีของผู้พิพากษาอย่างเหนียวแน่น ท่านก็จะทำได้ตามที่ ได้ ปฏิญาณ ถ้าทำได้ ท่านก็เป็นคนที่มีคุณภาพสมที่ได้ปฏิญาณตนว่า จะทำหน้าที่สำคัญนี้ให้ตลอดไป. ก็ขอให้ท่านมีกำลังใจ กำลังกาย กำลังปัญญาครบถ้วน เพื่อที่จะปฏิบัติงานของผู้พิพากษาศาลฎีกา ตลอดชีวิต. ท่านก็จะได้เป็นคนที่มีคุณภาพ ท่านจะเป็นคนที่ได้ทำตามที่ได้ปฏิญาณตน. ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติตามคำปฏิญาณอย่างเหนียวแน่น เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม. คำว่าประโยชน์ต่อส่วนรวมนี้ คือทำทุก ๆ อย่างที่มีอยู่ในใจ เมื่อเปล่งคำปฏิญาณ ไม่ทราบว่าเป็นใจของท่านมีอะไรอยู่ในใจเมื่อเปล่ง แต่เขาก็หวังว่าจะเป็นความดี ความสุข เรียกว่าความตั้งใจที่จะให้ส่วนรวมอันเรียกว่าประเทศชาติอยู่เย็นเป็นสุข ด้วยความเหนียวแน่น ด้วยความเข้มแข็งเต็มที่. ถ้าทำได้แล้ว ท่านได้ช่วยคนจำนวนมากให้มีความหวังในชีวิต. แล้วก็ถ้าทำได้ ท่านมีบุญที่ได้มีโอกาสได้ช่วยคน จำนวนมาก ให้อยู่เย็นเป็นสุขได้.

ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่โดยครบถ้วน ช่วงกาลนาน จนกระทั่งชีวิตจะหาไม่ ฉะนั้น ที่ท่านมาปฏิญาณตนไม่ใช่สิ่งที่กลวง ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญของประเทศชาติ. แต่ละคนหนึ่งหน่วยของประเทศ ได้ช่วยคนเป็นจำนวนหลายสิบล้าน. ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านรักษาความ ตักดีศีลธรรมของการปฏิญาณเป็นผู้พิพากษาของศาลฎีกา. ขอให้ท่านได้มีความสำเร็จในกิจการนี้โดยเหนียวแน่น จนกระทั่งชีวิตจะหาไม่ ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จในกิจการที่ได้ตั้งใจไว้ที่จะทำดี กับส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งไม่มีโอกาสที่จะทำ. ขอให้ท่านสำเร็จตามที่ได้เปล่งวาจา. ก็ขอให้ได้มีความสำเร็จ และมีความสุขในกิจการ ให้มีความสุข ที่จะช่วยคนส่วนมากอยู่เย็นเป็นสุขได้. ขอให้ท่านประสบความสำเร็จ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาล สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุม ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓

ตามที่คุณพิพากษา ได้มาปฏิญาณตนในโอกาสนี้ เป็นโอกาสที่สำคัญ เพราะเป็นการแสดงว่า จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจจริง ๆ. การปฏิบัติหน้าที่ของคุณพิพากษาเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับชีวิตของประชาชน ซึ่งท่านทั้งหลายจะได้ช่วยกันพยุหความยุติธรรม ความเรียบร้อยของประเทศ อันนี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก. ถ้าท่านทำตามปฏิญาณตนโดยเคร่งครัด จะช่วยให้ประเทศชาติมีความเรียบร้อยได้อย่างแน่นอน.

การที่ประเทศมีผู้ที่ตั้งใจทำหน้าที่อย่างเคร่งครัดนี้ เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะนอกจากความเรียบร้อยที่จะเกิดขึ้น ก็เป็นการแสดงว่ามีเจ้าหน้าที่ในประเทศ ที่ตั้งใจอย่างแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างแน่นอนอย่างชัดเจน และตั้งใจที่จะรักษาเอาไว้ซึ่งความเรียบร้อยของประเทศ ทำให้ประชาชนทั่วไป มีความตั้งใจในตัวเองที่จะปฏิบัติงานของตนอย่างซื่อสัตย์สุจริตเหมือนกัน. เชื่อว่า การที่ท่านแสดงเป็นตัวอย่างที่ดีของคุณพิพากษา จะทำให้เป็นความตั้งใจของประชาชนทั่วไป ที่จะตั้งใจทำงานทำการอย่างเคร่งครัด อย่างสุจริต. ฉะนั้น การที่ท่านมารับหน้าที่ เป็นการที่ดี ที่จะช่วยคนในชาติปฏิบัติตนให้มีความเคร่งครัด ความสุจริต ในประเทศ อาจจะมีคนที่ลืมนหน้าที่ของตนได้ ก็ท่านแสดงเป็นตัวอย่าง ว่ามีผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด อย่างสุจริต. ฉะนั้น ท่านมีหน้าที่ที่สำคัญมาก และยังได้ปฏิญาณตนว่า จะรักษาความยุติธรรมโดยเคร่งครัดนี้ จะช่วยให้ประชาชนทั่วไป ปฏิบัติงานของตนด้วยความเรียบร้อย ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตได้อย่างมากที่สุด.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายสบโชค สุขารมณ

การบำเพ็ญตนเป็นผู้สุจริต เป็นสิ่งที่ไม่ใช่ง่าย เพราะว่าในชีวิตมีสิ่งที่ล่อใจได้มาก. ฉะนั้น ท่านก็ได้ปฏิบัติตนนี้ เป็นสิ่งที่สำคัญ ทำให้ท่านเตือนใจอยู่ตลอดเวลา ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งถ้ามีบุคคลที่ปฏิบัติดีชอบ ด้วยความแน่วแน่ ด้วยความตั้งใจมั่นเหมาะก็เป็นสิ่งที่ช่วยให้คนอื่นปฏิบัติตนให้ดี ฉะนั้น สำคัญมากที่ท่านได้มาปฏิบัติตนว่าจะทำอะไรในหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเข้มแข็ง. ถ้ารักษาความซื่อสัตย์สุจริตนี้ไว้ตลอด ตลอดเวลาที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ ตลอดชีวิต จะแสดงว่า มีคนที่อุ้มชูความเรียบร้อยของประเทศจำนวนหนึ่ง. ก็ขอให้ท่านได้สามารถรักษาความตั้งใจของหน้าที่ ตามที่ได้มีคำปฏิญาณตลอดเวลา เป็นตัวอย่างสำหรับคนทั่วประเทศ ให้มีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต ดังที่ท่านได้ปฏิญาณ.

ขอให้ท่านรักษาความซื่อสัตย์สุจริต อย่างที่ท่านได้กล่าวมาเมื่อครู่นี้ จะเป็นทางที่จะช่วยให้บ้านเมืองมีความเจริญมั่นคงแน่นอน. ในคราวเดียวกัน ท่านเองจะได้ถือว่าเป็นตัวอย่าง และเป็นคนที่เป็นอย่างสำหรับประชาชนทั่วไป ทั้งผู้ที่เป็นข้าราชการ ทั้งผู้ที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ จะช่วยกันอุ้มชูประเทศชาติให้ได้อยู่เย็น มีความผาสุก มีความเข้มแข็งในการทำงาน และก็ทำให้งานการนั้น มีความสำเร็จเรียบร้อย ทำให้ทุกคนมีความสุขได้.

ก็ขอให้ท่านรักษาคำปฏิญาณนี้โดยเข้มแข็ง. เชื่อว่า ท่านจะได้มีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ที่ดี. ขอให้ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอย่างที่ท่านได้กล่าว ให้เป็นสิ่งที่ท่านมีส่วนในการสร้างบ้านเมืองให้ดี. ในเวลาเดียวกัน ท่านก็สร้างตัวท่านเองให้เป็นคนที่ดี คนที่มีความสำเร็จ ก็ขอให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเรียบร้อยตลอดชีวิตของท่าน และขอให้ท่านได้มีความสำเร็จในงานการ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สูงสุดในการปฏิบัติงานของคนที่เป็นคนสำคัญในชาติ คือผู้พิพากษา. ขอให้ท่านได้มีความสำเร็จในงานการ. ในเวลาเดียวกันท่านก็จะมีความสุข ที่ได้ทำงานอย่างครบถ้วน. ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จในงานการดังกล่าว.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม^(๒)
นำตุลาการศาลทหารสูงสุด ตุลาการศาลทหารกลาง และตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารชั้นต้น
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุม ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ฟังกรรมการฝ่ายทหาร ในด้านการปฏิบัติงานในทางความซื่อสัตย์ สุจริตของนายทหารที่เป็นนายทหารฝ่ายพระธรรมนูญ มาปฏิญาณตนที่จะปฏิบัติในด้านความซื่อสัตย์ สุจริตของทหาร ที่ปฏิบัติงานในด้านพระธรรมนูญฝ่ายทหาร ซึ่งสำคัญมาก ถ้ามีนายทหารฝ่ายที่จะรักษา ความซื่อสัตย์สุจริตในทางพระธรรมนูญ เพื่อที่จะปฏิบัติงานให้มีความซื่อสัตย์สุจริตของทหาร เพราะว่าทหารต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งปฏิบัติในด้านความยุติธรรมทุกเมื่อ.

เชื่อว่าทหารต้องมีความตรงไปตรงมาทุกด้าน เพื่อที่จะรักษาความยุติธรรมภายในประเทศ ในด้านความสุจริตของทหาร เพราะว่าทหารมีหน้าที่สำคัญในการรักษาความเรียบร้อยของประเทศ. ทหารจะต้องรักษาอย่างเคร่งครัด ทุกสิ่งทุกอย่างในด้านความยุติธรรม. ถ้าได้ทำแล้ว เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเรียบร้อย เพราะคนก็ต้องรักษาความยุติธรรม โดยเฉพาะทหาร และคนก็บอกว่า ถ้าทหารมีความยุติธรรม แล้วมีความตั้งใจที่จะรักษาความยุติธรรมในประเทศ ทุกสิ่งทุกอย่าง ก็จะเรียบร้อย เพราะว่าทหารมีความยุติธรรม ทหารมีอำนาจที่จะปฏิบัติอะไรที่เป็นความเรียบร้อย ของประเทศ. เชื่อว่าถ้าทหารปฏิบัติเข้มแข็งอย่างที่ได้ปฏิญาณไว้ ก็เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะไปด้วยดี สำหรับประเทศชาติ.

ฉะนั้น การที่ท่านได้ปฏิญาณด้วยความเข้มแข็งนี้ มีความสำคัญมาก. ถ้าหากว่ารักษา ความยุติธรรม รักษาไว้อย่างดี ประเทศชาติก็จะปฏิบัติงาน ทุกคนที่มีอำนาจที่จะปฏิบัติ จะช่วยให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ก็มีความเรียบร้อยทุกอย่าง. ถ้าทหารผู้ใหญ่ทำตัวอย่างที่ดีแล้วทหารทุกคนซึ่งประกอบเป็นกองทัพเรือกองทัพอากาศ กองทัพบก ก็จะป้องกันประเทศอย่างแท้จริง. ก็ขอให้ท่านรักษาคำปฏิญาณนี้ตลอดไป ซึ่งจะทำความยุติธรรม

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ

มีในประเทศ เพราะท่านเข้มแข็ง เข้มแข็ง ที่จะรักษาความยุติธรรม ซึ่งจะทำให้ประเทศมีความยุติธรรมโดยมี
ประกันของนายทหารชั้นผู้ใหญ่ ถ้าทำอย่างนี้แล้ว ประเทศก็ไปได้ด้วยดี ไม่มีบกพร่อง ฉะนั้น ก็ขอให้ท่าน
รักษาความยุติธรรม ได้โดยดี ก็ขอให้ท่านมีกำลังใจ กำลังกาย ที่จะรักษาความยุติธรรมดั่งที่ท่านได้กล่าวไว้
เพื่อที่ประเทศชาติได้สามารถที่จะผ่านพ้นอันตรายทุกอย่าง. ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติงานโดยดี. ขอให้ท่าน
ได้ปฏิบัติงานโดยมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความสามารถทุกอย่าง มีความยุติธรรม ของการปฏิบัติงาน.

ดังนั้น ถ้าท่านได้ปฏิบัติงานโดยเรียบร้อย บ้านเมืองก็จะผ่านไปโดยดี ก็ขอให้ ท่านได้ปฏิบัติงานโดย
เรียบร้อยทุกประการ ตลอดเวลาที่ท่านปฏิบัติงานไม่มีบกพร่อง. ถ้าหาก ท่านปฏิบัติดีอย่างนี้ ก็จะทำให้บ้านเมือง
ผ่านพ้นอันตรายต่าง ๆ ที่จะเข้ามา ถ้าท่านปฏิบัติงานโดยดี ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะผ่านพ้นไปโดยดี. ก็ขอให้ท่าน
ได้สามารถรักษาความยุติธรรมสำหรับประเทศชาติ ให้อยู่เย็นเป็นสุข ตามที่ท่านปรารถนา. ทั้งผู้ที่ได้
ปฏิญาณวันนี้ แล้วคนที่ได้ปฏิญาณมาแล้วก่อนนี้ ขอให้รักษาความเรียบร้อยของประเทศชาติ ก็เชื่อว่า จะทำ
ให้บ้านเมืองผ่านพ้นอันตรายทุกประการ ที่จะเข้ามาได้. ขอให้ท่านได้สามารถรักษาความเรียบร้อยของประเทศ
คงความเรียบร้อยของประเทศ เป็นข้อสำคัญดังกล่าว.

ก็หวังว่า ทุกสิ่งทุกอย่างจะเป็นไปตามที่ท่านได้ตั้งใจ. ความตั้งใจที่จะปฏิบัติดีขอให้ได้ครบถ้วนทุกอย่าง
ไม่ให้มีบกพร่องใดๆเกิดขึ้น ขอให้ท่านสำเร็จในกิจการของท่านโดยเรียบร้อยทุกประการ. มีอะไรที่จะมีข้อบกพร่อง
ถ้าจะเกิดขึ้น ขอให้ระลึกถึงคำปฏิญาณ ของท่านให้ดี ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเป็นไปถูกต้องทุกอย่าง. ขอได้รักษา
ความเรียบร้อยของหน้าที่ของท่าน. ถ้ารักษาความเรียบร้อยในหน้าที่ของท่านทุกด้าน บ้านเมืองก็จะมีแต่
เจริญก้าวหน้า และท่านเองก็จะมีความสำเร็จ และมีความสุขในการทำงานของท่าน. ขอให้ท่านมีความเรียบร้อย
ของการปฏิบัติงานของท่านทุกประการ ขอขอบใจท่านที่ตั้งใจอย่างเข้มแข็งนี้.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลปกครองสูงสุด^(๒) นำตุลาการศาลปกครองสูงสุด และตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
ตำแหน่งตุลาการศาลปกครองกลาง เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุม ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓

ข้าพเจ้ายินดี ที่ได้ฟังท่านปฏิญาณว่าจะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาศาลปกครอง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
ด้วยความตั้งใจ. ก็ขอให้ท่านได้ปฏิบัติตามที่ได้ปฏิญาณ ซึ่งสำคัญอยู่ที่ท่านได้ปฏิญาณว่าจะทำหน้าที่อย่างดี
ในฐานะผู้พิพากษา. ก็ขอให้ท่านได้ทำตรงตามหน้าที่ ผู้พิพากษานั้น และจะช่วยให้มีความเรียบร้อยในการคดี
ทั้งหลาย ที่จะมีขึ้นได้ในอนาคต.

ขอให้ท่านได้เข้าใจว่าการปฏิญาณนั้น ไม่ใช่ของเล่น เป็นของจริง. ถ้าท่านปฏิญาณ ท่านทำตามกฎหมาย
ท่านจะได้ทำหน้าที่เพื่อประเทศชาติอย่างดี. ขอท่านได้สามารถปฏิบัติตามที่ได้ปฏิญาณดังนี้ แล้วท่านจะมี
ความเจริญรุ่งเรืองด้วย ถ้าปฏิบัติตามที่ท่านพูดแล้วก็เป็น การปฏิบัติตามคำปฏิญาณนั้น เป็นเรื่องของความดี
และท่านจะสามารถปฏิบัติสำเร็จเรียบร้อย คนเราถ้าปฏิบัติตามที่ตั้งใจก็จะเจริญรุ่งเรือง. ถ้าท่านไม่สามารถปฏิบัติ
ตามที่ปฏิญาณไว้ ท่านก็ต้องระวังตัว. ฉะนั้น ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ท่านได้ปฏิญาณ ท่านก็จะได้
แสดงว่าท่านมีความศักดิ์สิทธิ์. ความศักดิ์สิทธิ์นี้เป็นของท่าน และความศักดิ์สิทธิ์ท่านได้ปฏิบัติ เพื่อช่วยให้ผู้ที่
ได้เกี่ยวข้องกับท่านได้มีความดี ความศักดิ์สิทธิ์ และทำให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองได้.

ก็ขอให้ท่านปฏิบัติถูกต้องตามคำปฏิญาณและสามารถที่จะทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม. ท่านเป็นผู้ใหญ่แล้ว
ไม่ต้องพูดมากกว่านี้ ขอท่านมีความสำเร็จในหน้าที่ของท่าน.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายห้สวุฒิ วิฑิตวิริยกุล

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานกระบี่แก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ สถาบันการศึกษาทางทหารต่างประเทศ
และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ณ ห้องประชุม ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มอบกระบี่แก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันการศึกษาของทหารและของตำรวจ
ในวันนี้. ขอแสดงความชื่นชมกับทุก ๆ คน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

หน้าที่สำคัญที่รอท่านอยู่เบื้องหน้านั้น กล่าวโดยสรุป ได้แก่การจรรโลงรักษาความมั่นคงปลอดภัย
ของประเทศชาติ. ทุกคนจึงต้องตั้งใจให้มั่นคงแน่วแน่ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ทั้งนี้ให้เต็มกำลังความรู้ความสามารถ
และให้เที่ยงตรง ถูกต้อง เป็นธรรม. อีกอย่างหนึ่ง จะต้องเข้าใจด้วยว่า การปฏิบัติงานของท่าน จำเป็นต้อง
ได้รับการร่วมมือสนับสนุนจากทุกคนทุกฝ่าย. ท่านจึงต้องระมัดระวังประพฤติดุปฏิบัติตัวให้ดี ให้เป็นที่ศรัทธา
เชื่อถือได้. ถ้าทำได้ดั่งนี้ งานในภาระหน้าที่ทุกอย่าง ก็จะสำเร็จผลที่พึงประสงค์ คือประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข
และชาติบ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัย.

ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน และผู้ที่มาร่วมประชุมในพิธีนี้ทุกท่านมีความสุข ความเจริญ
จงทุกเมื่อทั่วกัน.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้น ๑๔
อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔

คำปฏิญาณของผู้พิพากษา เป็นคำปฏิญาณที่สำคัญมาก เพราะว่า อย่างที่ท่านได้เปล่งวาจา
ท่านจะต้องทำหน้าที่เพื่อความยุติธรรม เพื่อความสงบสุขของประเทศชาติ. ฉะนั้น ถ้าท่านปฏิบัติดี ก็ทำ
ให้ประเทศชาติมีความสงบได้.

คนก็ต้องมีการขัดแย้งกัน ท่านต้องเป็นกลางในทุกกรณี ทั้งในเวลา ท่านอยู่ในศาลและนอกศาล.
ฉะนั้น ก็ขอให้ท่านได้รักษาคำปฏิญาณที่ท่านได้เปล่งด้วยความเข้มแข็งนี้ รักษาเอาไว้ทุกเมื่อ และถือว่าเป็น
หน้าที่ในชีวิต ก็ขอให้ท่านได้ปฏิบัติงาน ด้วยความสามารถ ด้วยความเข้มแข็ง และจะเป็นความดีของท่าน
จะเป็นความสงบของประเทศชาติ ก็ขอให้ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ตามที่ท่านได้กล่าว และสามารถ
จะปฏิบัติตาม.

ขอให้ท่านมีความสำเร็จ มีความสุข ในงานการ เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติ.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายสภโชค สุขารมณ

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่อัยการสูงสุด^(๒) นำอัยการจังหวัดผู้ช่วย สำนักงานอัยการสูงสุด
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้น ๑๔
อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ตามที่ท่านทั้งหลายได้กล่าวคำปฏิญาณ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและด้วยความตั้งใจดีในการรักษาความยุติธรรมในฐานะอัยการนั้น ท่านต้องนึกถึงว่า จะต้องรักษาคำปฏิญาณนี้ด้วยความเคร่งครัด ซึ่งจะทำให้ท่านมีส่วนสำคัญในการรักษาความสงบ ความยุติธรรมในประเทศ อันเรามีความต้องการดังนั้น เพราะว่าประเทศชาติจะอยู่เย็นเป็นสุข ก็ต้องรักษาความยุติธรรมในหมู่ชน ทุกหมู่ ทุกเหล่า. ถ้าท่านทำตามสัตย์ปฏิญาณนี้ด้วยความเคร่งครัด หมายความว่าท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ของท่าน ในฐานะข้าราชการชั้นสูงในประเทศ และมีส่วนในการรักษาความเจริญ ความสุขของประเทศ. ในประเทศที่ต้องมีความขัดแย้งอยู่บ้าง มากหรือน้อย ก็แล้วแต่สถานการณ์ มีอยู่เสมอไม่ใช่ไม่มี แต่ว่าถ้ามีเจ้าหน้าที่ที่รักษาความยุติธรรม รักษาความสงบได้อย่างเคร่งครัด ก็จะทำให้ประเทศชาติ อยู่ได้ อยู่เย็นเป็นสุขได้. ท่านก็มีหน้าที่ที่สำคัญ จึงต้องรักษาความในคำปฏิญาณอย่างเคร่งครัด ตลอดชีวิต และท่านจะได้ชื่อว่าได้ช่วยประเทศชาติให้อยู่เย็นเป็นสุข.

ก็ขอให้ท่านสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความเคร่งครัด เพื่อเป็นผู้ที่รักษา ความสงบร่มเย็นของประเทศชาติ. ในเวลาเดียวกันก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความ ร่าเริง ด้วยความซื่อสัตย์ ด้วยความเข้มแข็ง. ดั่งนั้นท่านก็จะได้ทำหน้าที่ และเมื่อทำหน้าที่แล้ว ท่านก็จะมีความสุข ความเจริญในส่วนตัวด้วย. ก็ขอให้ท่านได้สำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างเคร่งครัดทุกคน.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายจูลสิงห์ วสันตสิงห์

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม^(๒)
นำตุลาการศาลทหารสูงสุด ตุลาการศาลทหารกลาง และตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารชั้นต้น
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้น ๑๔
อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ฟังตุลาการและทหารได้เปล่งวาจา ท่านได้รับหน้าที่ที่สำคัญในการรักษาความเรียบร้อย
ของประเทศ ซึ่งต้องมีความยุติธรรม และท่านยังเป็นทหาร ที่จำเป็น ต้องรักษาความสงบของชาติบ้านเมือง
ซึ่งสำคัญที่สุด. จึงยินดีที่ฟังท่านเปล่งวาจาด้วยความเข้มแข็ง ในการจะรักษาหน้าที่ ก็ขอให้ท่านเข้าใจในหน้าที่
อันสำคัญของท่าน ต่อประชาชน ซึ่งจะหวัง ในความยุติธรรมของท่านทั้งหลาย.

ถ้าท่านรักษาความยุติธรรม ความยุติธรรมก็จะเกิดขึ้นในหมู่ชน และเมื่อความยุติธรรม ได้มีการรักษา
อย่างเคร่งครัด ก็ย่อมทำให้ความยุติธรรมจะรักษาอยู่ได้. ก็ไม่ต้องยืนยันอะไรมากกว่านี้ ประเทศชาติก็จะมี
ความเรียบร้อยแน่นอน. ก็ขอให้ท่านรักษาตามที่ได้เปล่งวาจาไว้ เพื่อให้ประเทศชาติ. อยู่เย็นเป็นสุข และทำให้
ส่วนรวมมีความเรียบร้อย ผู้ที่เข้ารับหน้าที่ดังนี้ จะได้มีประโยชน์ต่อ ประเทศชาติ เพราะว่ารักษาความยุติธรรม
รักษาความเรียบร้อยของประเทศ ขอให้ท่านสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย ทำให้ส่วนรวมได้
อยู่เย็นเป็นสุขไม่มีบกพร่อง. ขอให้ศาลท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย ด้วยความรักความยุติธรรม
ทำหน้าที่ทั้งหน้าที่ทหาร ทั้งนายทหาร หน้าที่ธุรการ เท่ากับได้ทำหน้าที่ซ้อนหลายหน้าที่ ทำให้ประเทศชาติ
อยู่เย็นเป็นสุข.

(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

(๒) พลเอก ยุทธศักดิ์ ศศิประภา

ขอให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้กล่าวเอาไว้ ที่ได้ปฏิญาณตน โดยที่ไม่ต้องมี ปัญหาอะไร. ขอให้ได้ทำหน้าที่ ตามที่ได้ปฏิญาณ โดยครบถ้วนทุกอย่าง เป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม ประโยชน์ต่อส่วนรวมก็คือ ฆอนิตติธรรม และความเรียบร้อยของประเทศ. ขอให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสำเร็จเรียบร้อย มีความยุติธรรม เกิดขึ้นในหมู่มชน และในความเรียบร้อยของ ทหารทั้งหลาย ซึ่งจะเป็นศรีของกองทัพ ศรีของประเทศชาติ. ทำความเรียบร้อยเกิดขึ้นในหมู่มชน ความเรียบร้อยก็คือความยุติธรรม. กองทัพทั้งหลายจะมีความดีเกิดขึ้น เป็นความดีของกองทัพ ความดีของทหารทุกคน. คนเห็นทหารก็นึกถึงความยุติธรรม นึกถึงความซื่อสัตย์สุจริต ความซื่อตรง. ทุกคนในเมืองไทยเชื่อถือว่า ทหารเป็นยอดของผู้ที่เป็นคนดี คนมีความซื่อสัตย์สุจริต. ก็ขอให้รักษาความซื่อตรงนี้เอาไว้ตลอดต่อไป และขอให้รักษาด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความซื่อสัตย์ เป็นศรีของชาติ เป็นศรีของกองทัพ เป็นศรีของตนเอง. ขอท่านรักษาศรีของกองทัพ เพื่อเป็นศรีของประเทศชาติ ไม่มีบกพร่องอะไร.

ขอให้ท่านสามารถรักษาความซื่อตรงของทหาร เพื่อเป็นประกันของประเทศชาติ ว่ามีทหารที่ซื่อสัตย์ ทหารที่รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ ของแต่ละคนในชาติ ก็ขอให้ท่าน สามารถปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่าง ของทหารไม่มีบกพร่อง แล้ววันนี้ท่านได้ช่วยประเทศชาติให้อยู่ดีกินดี. ทุกคนมีความรับผิดชอบ และรักษา ความรับผิดชอบ โดยไม่ต้องเตือน ไม่ต้องเตือนว่าทหาร เป็นประกันของความอยู่ของประเทศไทย. ก็ขอให้ท่าน รักษาความดีของทหาร ขึ้นชื่อว่าเป็นทหาร มีประโยชน์ เป็นประกันของความอยู่ของประเทศไทย. ขอให้ท่าน สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด ทุกคน ทุกเมื่อ ทุกกรณี ให้สำเร็จ ให้รักษาความดีโดยไม่ต้องมีปัญหา. ขอให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ โดยไม่ต้องมีการเตือนอะไร ไม่ต้องมีปัญหาอะไร ไม่ต้องมีปัญหา ไม่ต้องมีการเตือนอีก แต่ประการใด. ขอให้ท่านทำหน้าที่โดยไม่มีปัญหา มีความซื่อสัตย์ ทุกอย่างตามที่ท่านได้ประกาศตัว ได้ประกาศ ต่อหน้าธารกำนัล ว่าท่านจะปฏิบัติงานการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความกล้าหาญ ด้วยความไม่มีปัญหา ไม่ให้เกิดปัญหากับตัวเองหรือต่อบ้านเมือง รักษาหน้าที่ได้ ตามที่ได้ปฏิญาณไว้.

ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จในงานการของท่าน นอกจากงานเป็นทหาร ก็มีงานรักษา ความยุติธรรมของ ประชาชน ยุติธรรมของท่านเอง ขอให้ท่านมีความสำเร็จในงานการทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้น ๑๔
อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันศุกร์ ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕

ผู้ที่เข้าปฏิบัติงานในศาลยุติธรรม มีความสำคัญมากสำหรับประเทศชาติ เพราะว่า ประชาชนจะหวังในความยุติธรรมของผู้พิพากษานั้นเอง. ในประเทศ จะต้องมีปัญหาอยู่เสมอ ก็ต้องมีคนที่มีความยุติธรรมปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่เสมอ. ถ้าประชาชนสามารถที่จะมีความหวัง มีความไว้วางใจในผู้พิพากษาได้ ประเทศชาติก็就会有ความสงบสุขมากขึ้น. ฉะนั้น ท่านมีหน้าที่ที่สำคัญ ก็ต้องเสียสละในหน้าที่อย่างยิ่ง ถ้าทำตามที่ปฏิญาณ ก็สามารถที่จะช่วยประเทศให้มีความสงบสุขได้อย่างดี. ฉะนั้น ท่านจะต้องรักษาคำปฏิญาณนี้ อย่างเคร่งครัดตลอดชีวิต เพราะว่า เป็นบุคคลสำคัญในประเทศ. ขอให้ท่านรักษาคำปฏิญาณอย่างเคร่งครัด เท่ากับได้ช่วยประเทศให้มีความสงบสุข มีความยุติธรรมโดยแท้ตลอดไป.

ก็ขอให้ท่านปฏิบัติงานด้วยความเคร่งครัดตลอดเวลา ตลอดชีวิต เพื่อที่จะรักษา ความยุติธรรมในประเทศ ทั้งในหน้าที่การงานในศาล ทั้งนอกศาล จะนับว่าท่านได้ช่วย ประเทศให้อยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก. ก็ขอให้ท่านได้สามารถรักษาคำปฏิญาณ ที่ท่านเปล่งขึ้นมาอย่างเคร่งครัด และท่านก็จะสามารถมีความภูมิใจในตัวเองว่า เป็นคนดีของชาติ เป็นคนที่รักษาความยุติธรรมของชาติ ซึ่งเป็นงานที่สำคัญ และงานที่มีเกียรติมาก. ก็ขอให้ท่าน รักษาคำปฏิญาณนี้ตลอดเวลา ตลอดชีวิต ทั้งในศาลทั้งนอกศาล เป็นที่พึ่งของประชาชนทุกหมู่เหล่า. ถ้าทำได้ ท่านก็นับว่าเป็นคนดี นับว่าเป็นคนที่ช่วยประเทศชาติให้อยู่เย็นเป็นสุข ให้ประชาชนมีความยุติธรรม.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายไพโรจน์ วายภาพ

ก็ขอให้ท่านได้ประสบความสำเร็จในงานการตลอดทุกเมื่อ และท่านก็จะมีเกียรติอย่างยิ่ง ถือว่าท่านเป็นคนที่ได้ช่วยประเทศให้อยู่เย็นเป็นสุข ท่านเองก็เชื่อว่าจะมีความสุข ความดีใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ปฏิญาณ ก็ขอให้ท่านสามารถปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตลอดชีวิต ท่านก็จะได้มีความสำเร็จและเป็นคนที่น่านับถือแล้วท่านเองก็สามารถนับถือตัวเองได้อย่างยิ่ง นอกจากประชาชนจะสามารถนับถือท่าน เป็นคนที่ถือว่าเป็นคนดีของชาติ คนที่นับถือได้.

ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จในงานการตลอดชีวิต มีเกียรติ มีความดีติดตัว อยู่ตลอดเวลา ก็ขอให้เป็นคนดีสมที่ได้เป็นผู้พิพากษาของศาล และมีความสำเร็จทุกประการ.

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลปกครองสูงสุด^(๒)

นำตุลาการศาลปกครองสูงสุด เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าฟ้างรอง เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันจันทร์ ที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕

ข้าพเจ้ายินดี ที่ได้ฟังผู้พิพากษาศาลปกครองได้ปฏิญาณตนว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และทำประโยชน์แก่ประเทศชาติ ซึ่งถ้าท่านทำทุกอย่างตามที่ได้ปฏิญาณตนไว้ ก็เป็นการดี เพราะว่าจะทำให้ประชาชนมีความมั่นใจว่ามีคนดูแลในเรื่องของความเรียบร้อย ในการปฏิบัติงานสูงสุดของผู้พิพากษา ก็ขอให้ท่านไม่ลืมนึกในส่วนใดก็ตาม ของการปฏิบัติ ของการปฏิญาณ เพื่อที่จะให้งานการลุล่วงไปโดยดี ขอบใจที่ท่านตั้งใจอย่างแน่วแน่ และขอให้ท่านสามารถปฏิบัติตลอดรอดฝั่ง เพื่อให้ประชาชนได้มีที่พึ่งที่อาศัย และแน่ใจว่ามีผู้ใหญ่ดูแลผลประโยชน์ของประชาชน ก็ขอให้ท่านปฏิบัติตามคำปฏิญาณโดยเคร่งครัด ตลอดเวลาที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ และตลอดชีวิตของท่าน.

ก็ขอให้ท่านสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นการทำให้ท่านมีเกียรติ ท่านมีความพอใจในตัวเองได้ตลอดชีวิต ก็ขอให้ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดตลอดไป.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายห้สุภูมิ วิชิตวิริยกุล

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ปลัดกระทรวงกลาโหม^(๒)

นำตุลาการศาลทหารสูงสุด ตุลาการศาลทหารกลาง และตุลาการพระธรรมนูญศาลทหารชั้นต้น
เข้าเฝ้า ฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ชั้น ๑๔ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันพุธ ที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕

ท่านได้เป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่จะทำให้บ้านเมืองมีความเรียบร้อย ทำให้เกิดมีความยุติธรรม โดยปฏิบัติ
ในหน้าที่อันเป็นทหารผู้ใหญ่ ซึ่งจะต้องแสดงตนว่าเป็นผู้ใหญ่ เพื่อที่จะให้เห็นว่าในประเทศไทยมีความเรียบร้อย
มีความยุติธรรม ฉะนั้นท่านต้องรักษาหน้าที่นี้โดยเคร่งครัด และถ้าปฏิบัติด้วยความเคร่งครัด ก็จะทำให้
บ้านเมืองมีความเรียบร้อย ทำให้ประชาชนมีความไว้วางใจในราชการ เพื่อที่จะให้ประเทศชาติมีความเรียบร้อย
ท่านจึงมีหน้าที่สำคัญ ก็ขอให้ท่านรักษาหน้าที่ที่มีความสำคัญนี้ ตลอดเวลาที่รับหน้าที่อยู่ ข้าราชการทหารก็จะ
มีความสำคัญในหน้าที่นี้ และประชาชนจะได้ไว้วางใจในท่านทั้งหลาย ก็ขอให้ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อย
และรักษาคำปฏิญาณในที่นี้ เพื่อที่จะให้ประชาชนเชื่อถือในท่าน ในเวลาเดียวกัน ก็ขอให้ท่านมีความสามารถ
สม่าเสมอ สามารถรักษาความในคำปฏิญาณตลอดไป ก็ขอให้มีความสม่าเสมอ มีความเข้มแข็ง ในการนี้
ก็เชื่อว่าท่านจะได้มีความพอใจในงานการของท่าน และจะมีความรู้สึกว่าคุณได้ช่วยประเทศชาติ
อยู่เย็นเป็นสุข มีความสงบสุข.

ก็ขอให้ท่านปฏิบัติหน้าที่ตามคำปฏิญาณนี้โดยเคร่งครัด ท่านจะได้มีความพอใจ และท่านจะ
มีความภูมิใจในงานการนี้ได้อย่างชัดเจน ก็ขอให้ท่านมีความสำเร็จ ความสุขในหน้าที่นี้.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) พลเอก ทนงศักดิ์ อภิรักษ์โยธิน

พระราชดำรัส^(๑)

ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา^(๒) นำผู้พิพากษาประจำศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม
เข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่
ณ ห้องประชุมสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชั้น ๑๔
อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช
วันพุธ ที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๖

...^(๓) แต่เชื่อว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ศาลสูงสุดนี้ไว้ใจได้ มีความยุติธรรม ไว้ใจได้ที่จะอาศัยเพื่อความยุติธรรมของประชาชนทั้งหลาย อันนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ท่านจะต้องทำหน้าที่ ทั้งคนผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีที่กำลังทำอยู่ รวมทั้งผู้ที่ได้มาเห็นความดำเนินการในศาล ซึ่งทำให้ไว้ใจได้ ทำให้สามารถที่จะมีผู้ที่ไว้ใจได้ ผู้ที่ได้เห็นงานของผู้พิพากษาจะไว้ใจได้ว่า ทำเพื่อความยุติธรรมของทุกคน ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับศาล ทั้งผู้ที่ได้เห็นว่ามีเมืองไทยมีความยุติธรรมหมายความว่า ทั้งผู้ที่อยู่ในศาล ทั้งผู้ที่เป็นเพียงผู้ได้เห็นการทำงานของศาล จะเกิดความไว้ใจ จะเกิดความอุ่นใจว่ามีผู้ทำให้ทุกคนในประเทศไว้ใจได้ ก็ขอให้ท่านเป็นผู้ที่ไว้ใจได้ของประชาชน ให้เข้าใจว่าเมืองไทยมีศาลที่ไว้ใจได้หมายความว่า ถ้ามีความเดือดร้อนอะไรก็ไว้ใจได้ ว่ามีคนเอาใจใส่.

ท่านได้รับหน้าที่ที่สำคัญมาก และท่านก็ต้องรักษาความไว้ใจของประชาชน เพื่อการนี้ก็ขอให้ท่านรักษาความยุติธรรมในทุกกรณี จะทำให้ประชาชนมีความอุ่นใจ เมื่อประชาชน มีความอุ่นใจ ความยุติธรรมเกิดขึ้นเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ก็ขอให้ท่านปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด ในการนี้ก็ขอให้ท่านรักษาคำปฏิญาณที่ได้กล่าว ท่านจะได้มีเกียรติที่ไปทำหน้าที่อันสำคัญ เป็นผู้ที่ รักษาความดี ในการนี้ก็ขอให้ท่านสามารถรักษาคำปฏิญาณตลอดเวลาที่ท่านหน้าที่ และขอให้ได้รักษาความดีนี้ตลอดชีวิต เพื่อที่จะได้กล่าวได้ว่า ท่านได้สละตัวเพื่อประชาชน คือเพื่อความสงบของประชาชน ขอให้ได้สามารถรักษาความดีนี้ตลอด การนี้ก็ขอให้ท่านมีความสามารถที่จะรักษาหน้าที่อันสำคัญ มีกำลังใจที่จะรักษาคำปฏิญาณ รักษาความดี รักษาหน้าที่ตลอด ท่านจะได้มี ต้องบอกว่ามีโชคดีที่จะได้ทำหน้าที่นี้ และทำหน้าที่นี้ตลอดชีวิต ได้ทำให้มีส่วนในการรักษาความดีของประเทศ ในการนี้ก็ขอให้ได้รักษาหน้าที่ไปตลอดให้รักษาความดีในตัว เพื่อรักษาความดีในประเทศ ขอให้มีความตั้งใจและกำลังความสามารถที่จะรักษาความดีของตัว ตลอดทั้งหน้าที่ ขอให้มีความสุข ความสำเร็จในหน้าที่ มีความพอใจในหน้าที่ตลอดไป.

^(๑) เรียบเรียงขึ้นตามที่ได้บันทึกพระสุรเสียงไว้

^(๒) นายไพโรจน์ วายุภาพ

^(๓) บันทึกพระสุรเสียงได้ไม่ชัดเจน

ที่ปรึกษา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยเกษม นิติสิริ)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม (ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์)
ที่ปรึกษาเฉพาะด้านนโยบายและการบริหารงานยุติธรรม (พันตำรวจโท ดร.พงษ์ธร ัญญสิริ)

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวปติตตา โฉมประดิษฐ์ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

คณะผู้จัดทำ

นางสาวอัญรัตน์ กัมปนาทนท์ นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
นางสาวอรวิภา เกื้อรัมย์ นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

คณะผู้ตรวจพิสูจน์อักษร

เจ้าหน้าที่กลุ่มงานประชาสัมพันธ์
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

ขอขอบคุณ

สำนักราชเลขาธิการ
ห้องสมุดเฉพาะ สำนักราชเลขาธิการ
ฝ่ายช่างภาพส่วนพระองค์ สำนักพระราชวัง
นางจารุวรรณ กาฬโสมะ วิทยากรชำนาญการ สำนักราชเลขาธิการ

ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๗๗๖๓-๒๔-๘

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ
การตัดลอกส่วนใด ๆ ในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ในทุกรูปแบบ
ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ยกเว้นอ้างอิงเพื่อศึกษาและการวิจารณ์

ออกแบบและผลิต

สายธุรกิจโรงพิมพ์ บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์ (บรมราชชนนี) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๒๒-๙๐๐๐, ๐-๒๕๘๒-๑๐๑๐ โทรสาร ๐-๒๕๓๓-๒๗๕๒, ๐-๒๕๓๔-๑๓๘๕

